

Strategie rozvoje města Žďáru nad Sázavou

PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o.

2016

Tato analýza byla vytvořena v rámci projektu „Strategie rozvoje města Žďáru nad Sázavou“.

Dokument zpracovala společnost **PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o.**, Švabinského 1749/19, 702 00 Moravská Ostrava, IČ: 28576217, Tel.: +420 595 136 023, <http://rozvoj-obce.cz/>, e-mail: info@rozvoj-obce.cz.

PROCES je členem skupiny **PAAC CONSORTIUM**

Autorský kolektiv:

- Doc. Ing. Lubor Hruška, Ph.D.
- Ing. Ivana Foldynová, Ph.D.
- Ing. arch. Jaroslav Sedlecký
- Mgr. Lukáš Dědič
- Ing. Radek Fújak
- a kol.

Dokument zpracován k 20. 6. 2016

Obsah

Úvod.....	5
ANALYTICKÁ ČÁST.....	7
1. Historie a sociodemografická charakteristika města.....	11
1.1 Historie města	11
1.2 Sociodemografický vývoj.....	14
1.3 SWOT analýza.....	24
2. Sociální a zdravotní služby, bydlení	25
2.1 Sociální služby.....	25
2.2 Zdravotní služby	29
2.3 Bydlení.....	30
2.4 SWOT analýza.....	33
3. Ekonomika města, rozvoj podnikání a cestovního ruchu	34
3.1 Ekonomická situace města a zaměstnanost	34
3.2 Podnikatelská sféra	41
3.3 Cestovní ruch.....	43
3.4 SWOT analýza.....	47
4. Technická infrastruktura, doprava, životní prostředí a územní plánování.....	48
4.1 Technická infrastruktura.....	48
4.2 Doprava	50
4.3 Životní prostředí	55
4.4 Územní plánování.....	57
4.5 SWOT analýza.....	59
5. Školství, kulturní, sportovní a volnočasové aktivity	60
5.1 Školství	60
5.2 Kulturní, sportovní a volnočasové aktivity.....	63
5.3 SWOT analýza.....	66
6. Řízení a správa města, komunikace s veřejností.....	67
6.1 Organizační struktura města	67
6.2 Hospodaření a zadluženost města.....	69
6.3 Procesní řízení a komunikace s veřejností.....	73
6.4 Bezpečnost města	73
6.5 SWOT analýza.....	75
7. Vyhodnocení sociologického šetření a kulatých stolů.....	76
7.1 Průzkum mezi občany města, podnikateli a neziskovým sektorem	76
7.2 Kulaté stoly.....	85
8. Shrnutí analýzy současného stavu ve městě Žďár nad Sázavou	88

NÁVRHOVÁ ČÁST.....	91
9. Vize města a globální cíl	94
9.1 Vize města, slogan města.....	94
9.2 Globální cíl	96
10. Priority a opatření.....	97
10.1 Řízení a správa města, komunikace s veřejností, bezpečnost	99
10.2 Sociální a zdravotní služby, bydlení	100
10.3 Technická infrastruktura, doprava, životní prostředí a územní plánování.....	101
10.4 Ekonomika města, rozvoj podnikání a cestovního ruchu	102
10.5 Školství, kulturní, sportovní, a volnočasové aktivity.....	103
10.6 Horizontální oblast F – Marketing města.....	104
IMPLEMENTAČNÍ ČÁST	105
11. Systematizace při realizaci Strategie rozvoje města Žďáru nad Sázavou	107
11.1 Odpovědnostní a kompetenční model implementace	107
12. Příprava projektů k realizaci.....	111
12.1 Proces přípravy a realizace projektů a aktivit	111
12.2 Financování aktivit a projektových záměrů z evropských zdrojů	114
13. Hodnocení a aktualizace Strategie rozvoje města Žďáru nad Sázavou.....	118
13.1 Monitorování a evaluace	118
14. Implementace komunikační platformy	121
15. Přílohy	122
16. Seznam zkratk	133
17. Zdroje.....	134

Úvod

V současné době v rámci přechodu industriální společnosti na postindustriální dochází k výrazné polarizaci území a růstu regionálních disparit. To vede k proměně stávajících sociálních struktur a způsobů práce, což vyvolává úpadek tradičních oblastí ekonomiky a tradičních profesí. Aktéři regionálního rozvoje nejsou tak jako dříve spjati s prostorem, ve kterém působí, protože sídla jejich firem jsou mimo region. Procesy globalizace tak zmenšují možnosti veřejné správy regulovat procesy v území.

Tato skutečnost zesiluje tlak na management obcí při plánování budoucího rozvoje území a jeho udržitelnosti. Je nutné posílit institucionální kapacitu¹ a efektivnost výkonu územní veřejné správy a veřejných služeb, zohlednit sociální podmínky, zaměřit se na komunikaci s veřejností, zkvalitnit komunikaci mezi jednotlivými odbory městského úřadu a rozvinout komunikaci s úřady obcí ve správním obvodu ORP. Předmětem **Strategie rozvoje města Žďáru nad Sázavou** (dále též *Strategie*) jsou aktivity vedoucí k optimalizaci procesu strategického plánování a řízení, které nebude založeno na pouhé implementaci tradičních systémů fungování úřadu, ale na citlivém nastavení a implementaci takových procesů, které budou schopny reflektovat aktuální požadavky na udržitelný rozvoj území a zároveň budou schopny využít možnosti vícezdrojového financování jak na regionální nebo národní úrovni, tak prostřednictvím zdrojů nového programovacího období EU.

Strategie rozvoje města Žďáru nad Sázavou je základním střednědobým rozvojovým dokumentem deklarujícím dlouhodobé cíle rozvoje města. Vychází ze skutečných potřeb území a je formován na základě dohody všech zapojených aktérů, čímž je zabezpečena kontinuita i v dalším volebním období.

Obrázek A: Poloha Žďáru nad Sázavou v rámci ČR – vizualizace ve stylu „loga města“ (viz kapitola 9)

¹ Zvýšení institucionální kapacity vede k efektivnímu řízení a správě města, a to prostřednictvím efektivního vzdělávání, odborné přípravy a rozvoje jednotlivých úředníků úřadů územních samosprávných celků, volených zastupitelů, a dále prostřednictvím zlepšení managementu jednotlivých úřadů.

ANALYTICKÁ ČÁST

Analytická část neboli Profil města je první částí Strategie rozvoje města Žďáru nad Sázavou. Jedná se o analytický dokument charakterizující danou oblast v rozsahu nezbytném pro vytvoření výchozí poznatkové základny, z něhož bude vycházet strategie dalšího rozvoje. Analýza shrnuje základní údaje o vývoji města, jeho současnosti, a také faktografii všech rozhodujících sfér života města. Dokument charakterizuje obyvatelstvo, sociální a zdravotní služby, bydlení, ekonomiku města, technickou infrastrukturu, dopravu, životní prostředí, územní plánování, školství, kulturní, sportovní a volnočasové aktivity a také řízení a správu města.

Cílem analýzy není vyčerpávající přehled všech aspektů života ve městě, ale jejich cílený výběr, provázání a zevšeobecnění. Účelem není přinést naprosto nové informace, ale spíše sumarizace nejdůležitějších poznatků z různých zdrojů (sociologický průzkum, stávající strategické a koncepční dokumenty, oborové analýzy, statistická data, data a informace z MěÚ), jejich kompilace a aktualizace.

V rámci zpracování analytické části strategického plánu byla provedena analýza statistických dat a dalších informačních zdrojů, přičemž byly využity následující databáze ČR:

- ČSÚ – veřejné databáze; Sčítání Lidu, domů a bytů (dále jen SLDB) 2001 a 2011
- Registr poskytovatelů sociálních služeb
- Regionální informační servis (RIS) + mapový server
- Rejstřík škol (<http://rejskol.msmt.cz/>)
- MPSV – statistiky nezaměstnanosti
- MŠMT - data, výkazy a ročenky
- a další

Dále byly analyzovány koncepční, strategické a rozvojové dokumenty města a kraje, které byly doplněny o výstupy z realizovaných průzkumů mezi místními občany, zástupci neziskového sektoru a podnikateli. Zjištěné poznatky byly doplněny o podklady z MěÚ a informace pracovníků MěÚ Žďáru nad Sázavou a dalších odborníků z jednotlivých oblastí, se kterými byly provedeny expertní rozhovory.

V rámci Profilu města jsou výstupy členěny na dílčí podkapitoly, z nichž každá se zabývá specifickou oblastí života obyvatel města Žďáru nad Sázavou. Za každou dílčí částí následuje SWOT analýza, která hodnotí nejen silné (Strengths) a slabé (Weaknesses) stránky města, ale také hrozby (Threats) a příležitosti (Opportunities) spojené s možnostmi dalšího rozvoje. Podkladem pro tvorbu SWOT analýzy byla dostupná statistická data, zjištění z jiných strategických dokumentů na lokální, krajské i národní úrovni, dále informace z rozhovorů se zástupci městského úřadu apod. Prvotní návrh SWOT analýzy byl diskutován na pracovních skupinách, přičemž následně došlo k její úpravě, případně doplnění. Dílčí SWOT analýzy tak nezachycují pouze informace uvedené v textu Profilu (často založené zejména na statistických datech), ale také odborný postoj a skutečný stav vnímaný odborníky - členy pracovních skupin.

Sociologický průzkum

V rámci zpracování analytické části byl v období září až říjen 2015 realizován sociologický průzkum mezi občany města, místními podnikateli a neziskovými organizacemi za účelem zjištění jejich názorů na současný stav a budoucí rozvoj města. Pro účely průzkumu byla nastavena tato metodologie sběru dat:

- **Dotazníkové šetření mezi občany** probíhalo formou terénního průzkumu prostřednictvím face to face dotazování. Standardizované osobní rozhovory realizovali proškolení tazatelé společnosti PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o.

Dotazníky byly občanům města (rodičům žáků) také zprostředkovány prostřednictvím základních škol. Dále měli občané města možnost vyplnit on-line dotazník dostupný na webových stránkách projektu **strategie.zdarns.cz**.

- **Průzkum mezi podnikateli a neziskovými organizacemi** probíhal formou polostrukturovaných rozhovorů metodou CATI (Computer-assisted telephone interviewing), která je prováděna pomocí telefonického dotazování. Doplňkovou formou šetření byla metoda CAWI (Computer Assisted Web Interview), kdy byl respondentům na jejich přání zaslán elektronický online dotazník k samostatnému vyplnění.

➤ Výběr a struktura respondentů

V průzkumu mezi občany bylo dodrženo reprezentativní zastoupení základního souboru dle věku a pohlaví – viz tabulka 1 a 2.

Celkově bylo sesbíráno 607 platných a úplných dotazníků od občanů, přičemž:

- 310 dotazníků prostřednictvím face to face dotazování v terénu;
- 184 dotazníků zprostředkovaně přes základní školy;
- 113 dotazníků prostřednictvím online dotazníku umístěného na webových stránkách strategie.zdarns.cz.

Tabulka A: Struktura základního souboru obyvatel Žďáru nad Sázavou

Základní soubor											
		Věkové kategorie								Celkem	
		15 - 29		30 - 49		50 - 64		65 +			
		Četnost	%	Četnost	%	Četnost	%	Četnost	%	Četnost	%
Pohlaví	Muž	2 037	11%	3 180	17%	2 165	12%	1 670	9%	9 052	48%
	Žena	1 924	10%	3 045	16%	2 342	13%	2 364	13%	9 675	52%
Celkem		3 961	21%	6 225	33%	4 507	24%	4 034	22%	18 727	100%

Zdroj: ČSÚ, 2013

Tabulka B: Struktura výběrového souboru - respondenti dle pohlaví a věku

Výběrový soubor											
		Věkové kategorie								Celkem	
		15 - 29		30 - 49		50 - 64		65 +			
		Četnost	%	Četnost	%	Četnost	%	Četnost	%	Četnost	%
Pohlaví	Muž	66	11%	103	17%	70	12%	54	9%	293	48%
	Žena	62	10%	99	16%	76	13%	77	13%	314	52%
Celkem		128	21%	202	33%	146	24%	131	22%	607	100%

Zdroj: PROCES, vlastní výpočet

V rámci průzkumu neziskových organizací a podnikatelského sektoru byli osloveni zástupci neziskových a podnikatelských subjektů se sídlem na území města.

Celkově bylo sesbíráno:

- 32 platných dotazníků od zástupců neziskového sektoru;
- 53 platných dotazníků od zástupců podnikatelského sektoru.

Vyhodnocená data jsou uváděna v relativních číslech (% kladných odpovědí) nebo průměrným postojem na škále 0–100. Hodnota 0 vždy představuje pozitivní faktory (nejčastěji, největší spokojenost) a hodnota 100 opak (nejméně často, nejmenší spokojenost apod.).

V rámci zpracovávání strategického plánu rozvoje města průběžně probíhala také **analýza místních zájmových skupin** (neformálních komunit) s cílem zjistit jejich potřeby a podněty pro tvorbu strategie. Na základě dotazníkového šetření mezi občany byly identifikovány nejpočetnější zájmové skupiny, resp. zájmové oblasti – sport a sportovci, rodiny a děti, senioři, kultura a volný čas). Na tato témata proběhla diskuze s občany města v rámci 4 kulatých stolů.

1. Historie a sociodemografická charakteristika města

Kapitola popisuje stručnou historii města a jeho základní sociodemografickou charakteristiku - demografický vývoj obyvatelstva a prognózu dalšího vývoje. Demografická data jsou doplněna také o další ukazatele (např. vzdělanostní, národnostní a náboženskou strukturu obyvatel).

1.1 Historie města

Historie města Žďár nad Sázavou začala ve 13. století, kdy v roce 1252 vznikla při cisterciáckém klášteře osada Žďár. O dva roky později byl na území současného jádra města zřízen tržní městys Žďár. Na konci 13. století byla v listině krále Václava II. zaznamenána první písemná zmínka o Žďáru, jako městečku s trhovým právem. V roce 1607 bylo městečko Žďár povýšeno na město, získalo nová privilegia a znak. O 40 let později však postupný rozvoj města přibrzdila třicetiletá válka a drancování Švédů.

Ve druhé polovině 19. a na přelomu 20. století v souvislosti s výstavbou železniční trasy (železniční spojení Havlíčkův Brod - Žďár - Nové Město – Tišnov) začaly vznikat první větší podniky převážně obuvnického a potravinářského zaměření. V tomto období se také nastal stavební boom, kdy docházelo zejména ke stavebním úpravám v historické zástavbě města. Druhá světová válka silně postihla město v květnových dnech roku 1945. Bylo zničeno a poškozeno mnoho domů.

Po válce došlo k prudkému vzrůstu počtu obyvatel v souvislosti se zahájením výstavby strojírenského závodu ŽŽAS v roce 1949. Ve stejném roce došlo také ke sloučení s obcí Zámek Žďár a místo původního úředního názvu Žďár byl zvolen nový název města - Žďár nad Sázavou, které se ihned stalo sídlem politického okresu.²

S rozvojem Žďárských strojíren a sléváren se začalo významně rozvíjet i celé město. Počet obyvatel se během 40 let zvýšil ze 4 500 obyvatel na 26 000 (včetně připojených obcí). Došlo k navýšení počtu pracovních míst a k nové bytové výstavbě. Díky tomuto dynamickému rozvoji patří město Žďár nad Sázavou v současnosti ke středním městům v České republice dle počtu obyvatel (47. místo ze 76 bývalých okresních měst mimo Hlavní město Prahu). V 70. letech se měl Žďár nad Sázavou stát „moderním socialistickým městem“. Byla nařízena rozsáhlá asanace města. Staré domy v centru byly nahrazeny panelovými domy a obchodními středisky. Po roce 1989 se ve Žďáru nad Sázavou změnila struktura zaměstnanosti v průmyslu. Od druhé poloviny devadesátých let začala růst nezaměstnanost, což mělo úzkou vazbu s postupným poklesem počtu zaměstnanců Žďárských strojíren a sléváren, jako hlavního zaměstnavatele ve městě. V dobách své největší slávy (v 70. a 80. letech) zaměstnával podnik více než 6 000 pracovníků. Vlivem transformace průmyslu počet zaměstnanců klesl na současných 2 500.

Základní charakteristika města

Město Žďár nad Sázavou leží v Českomoravské vrchovině v průměrné nadmořské výšce 580 m. n. m. Nachází se 40 km severovýchodně od krajského města Jihlavy. Jedná se o bývalé okresní město a obec s rozšířenou působností s rozlohou 3 706 ha.

Geografickou polohu Žďáru nad Sázavou v rámci Kraje Vysočina znázorňuje následující mapa.

² Zdroj: Webové stránky města Žďár nad Sázavou

Mapa 1.1: Vymezení Žďáru nad Sázavou v rámci ORP Žďár nad Sázavou a Kraje Vysočina

Město Žďár nad Sázavou je součástí následujících správních celků:

- *NUTS 2 – region soudržnosti Jihovýchod*
- *NUTS 3 – Kraj Vysočina*
- *LAU 1 (dříve NUTS 4) – okres Žďár nad Sázavou*
- *Správní obvod obce s rozšířenou působností – SO ORP Žďár nad Sázavou*
- *Obec s pověřeným obecním úřadem – POÚ Žďár nad Sázavou*

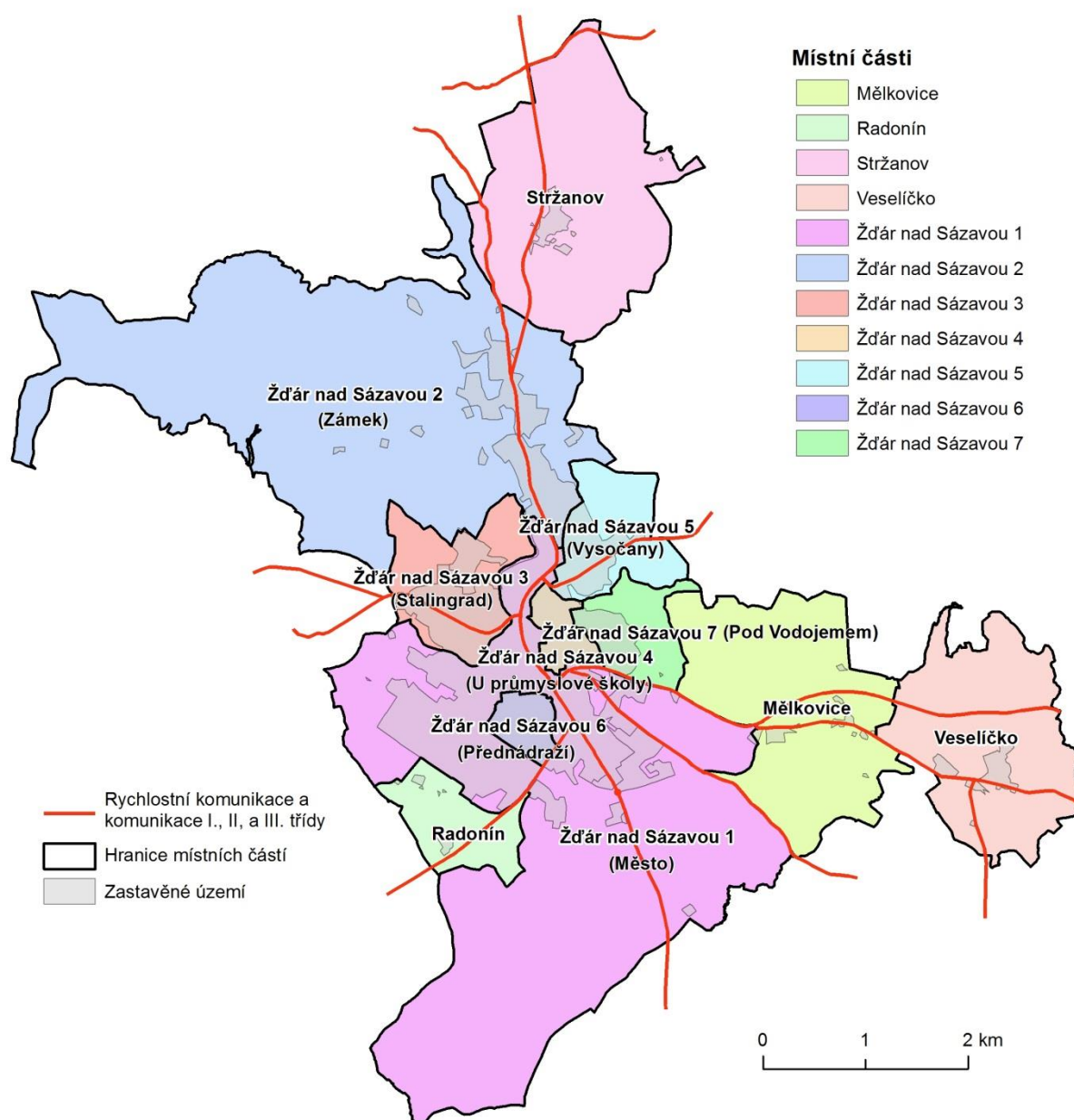
Město je tvořeno **jedenácti místními částmi** (v závorce je uveden místní „lidový název“):

- Žďár nad Sázavou 1 (Město)
- Žďár nad Sázavou 2 (Zámek)

- Žďár nad Sázavou 3 (Stalingrad)
- Žďár nad Sázavou 4 (U Průmyslové školy)
- Žďár nad Sázavou 5 (Vysočany)
- Žďár nad Sázavou 6 (Přednádraží)
- Žďár nad Sázavou 7 (Pod Vodojemem)
- Mělkovice
- Radonín
- Stržanov
- Veselíčko

Mapa 1.2: Administrativní členění města Žďáru nad Sázavou

Zdroj: PROCES, vlastní zpracování, 2015

Pozn.: U oficiálních názvů místních částí je v závorce uveden místní „lidový název“

Nejdelší historii má část Radonín. První písemná zmínka o této části byla zaznamenána v roce 1353. Částí města Žďáru nad Sázavou se stala v roce 1961. V roce 1961 byly k městu připojeny Mělkovice, v roce 1980 také Stržanov a Veselíčko.

Město se skládá ze 4 katastrálních území:

- Město Žďár, kde spadají části města Mělkovice, Radonín, Žďár nad Sázavou 1, Žďár nad Sázavou 3, Žďár nad Sázavou 4, Žďár nad Sázavou 5, Žďár nad Sázavou 6 a Žďár nad Sázavou 7;
- Stržanov;
- Veselíčko u Žďáru nad Sázavou;
- Zámek Žďár, jenž zahrnuje část města Žďár nad Sázavou 2.

Ze všech částí města žije nejvíce obyvatel v části Žďár nad Sázavou 3 (4 823 obyvatel), naopak nejméně obyvatel žije v Radoníně (68 obyvatel). Největší hustotu zalidnění má Žďár nad Sázavou 6. V následující tabulce jsou uvedeny základní informace o jednotlivých částech města.

Tabulka 1.1: Základní charakteristika částí města Žďár nad Sázavou

Městská část	Výměra (ha)		Počet obyvatel městské části		Hustota zalidnění (os./km ²)
	Absolutně	Relativně (%)	Absolutně	Relativně (%)	
Žďár nad Sázavou 1	1 131	30,5	4 485	20,8	396,55
Žďár nad Sázavou 2	1 005	27,1	2 356	10,9	234,43
Žďár nad Sázavou 3	144	3,9	4 823	22,4	3 349,31
Žďár nad Sázavou 4	34	0,9	2 697	12,5	7 932,35
Žďár nad Sázavou 5	116	3,1	1 793	8,3	1 545,69
Žďár nad Sázavou 6	34	0,9	3 221	15,0	9 473,53
Žďár nad Sázavou 7	81	2,2	1 547	7,2	1 909,88
Mělkovice	357	9,6	105	0,5	29,41
Radonín	92	2,5	68	0,3	73,91
Stržanov	413	11,1	247	1,2	59,81
Veselíčko	301	8,1	188	0,9	62,46
CELKEM MĚSTO	3 708	100	21 530	100	580,95

Zdroj dat: Městský úřad Žďár nad Sázavou, 2015

Pozn.: Barevná škála porovnává hodnoty ve sloupci - barevný odstín představuje hodnotu v buňce (tmavě modrá = nejnižší hodnota, tmavě červená = nejvyšší hodnota)

1.2 Sociodemografický vývoj

V rámci této podkapitoly je popsán sociodemografický vývoj obyvatel města – počet a struktura obyvatel vč. prognózy dalšího vývoje.

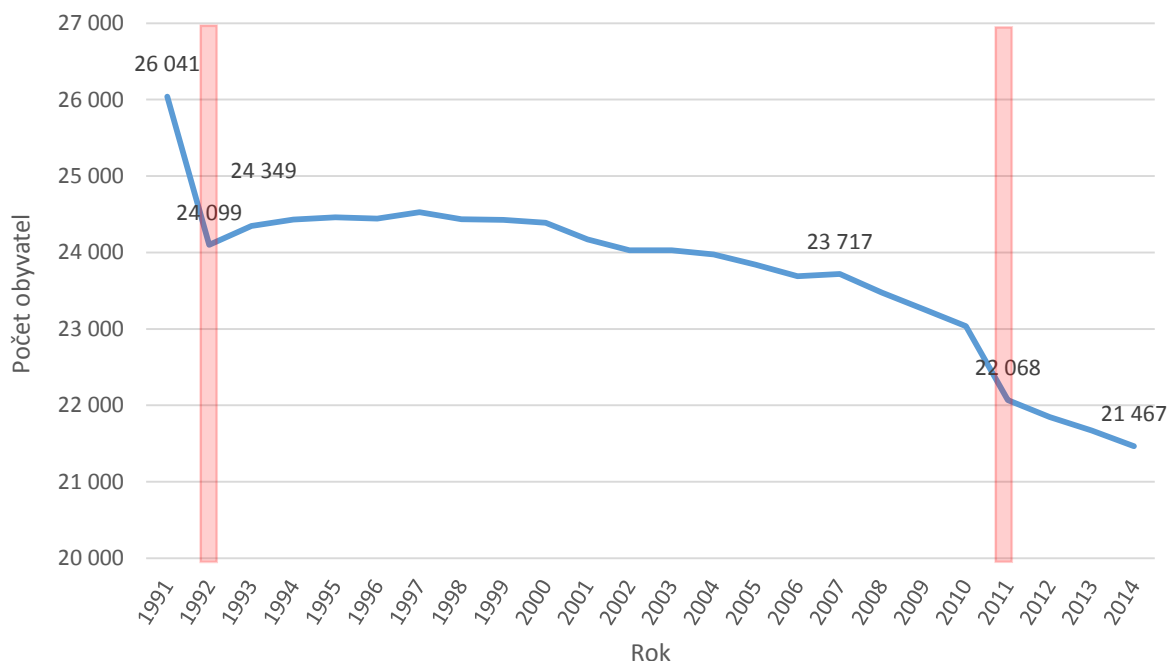
Obyvatelstvo

Město Žďár nad Sázavou je v současnosti 58. populačně největším sídlem v České republice a čtvrtým největším městem v Kraji Vysočina. Největší počet obyvatel (26 041) ve městě žilo v roce 1991, následoval postupný pokles až na současných 21 530 obyvatel (údaje k 29. 7. 2015)³ – viz graf 1.1. Do roku 2000 nebyl tento pokles příliš výrazný. Následně, především díky zvyšující se migraci obyvatel z města do okolí (dané suburbanizačním procesem), došlo ke zrychlení trendu poklesu populace ve městě. Pokles počtu obyvatel však v současné době probíhá ve většině postindustriálních měst v ČR.

³ Městský úřad Žďár nad Sázavou, 2015

Největší meziroční pokles obyvatel byl ve Žďáru nad Sázavou zaznamenán v roce 1992, kdy došlo k úbytku 1 942 osob (odtržení obce Hamry nad Sázavou) a v roce 2011, kdy došlo k poklesu o 970 osob, kdy se jednalo o upřesnění dat ze Sčítání lidu, domů a bytů (SLDB). Naopak k největšímu růstu populace došlo v roce 1993 (nárůst o 250 osob).

Graf 1.1: Vývoj počtu obyvatel ve městě Žďár nad Sázavou v letech 1991–2014

Zdroj dat: ČSÚ, údaje vztažené vždy k 31. 12. daného roku

Vývoj počtu obyvatel města (celkový přírůstek) je přímo ovlivňován hodnotami přirozeného přírůstku a migračního salda. Přirozený přírůstek se v rámci sledovaného období (1991–2014) pohyboval v kladných hodnotách až do roku 2012. V letech 2012 a 2013 byl poprvé zaznamenán záporný přirozený přírůstek. V roce 2014 byl opět počet živě narozených vyšší než počet zemřelých osob. Naopak migrační přírůstek dosahuje záporných hodnot již od roku 1994, přičemž po roce 2000 došlo ke zrychlení tohoto trendu. Celkový přírůstek se v rámci sledovaného období pohybuje v záporných číslech od roku 1996. Kladný celkový přírůstek byl zaznamenán pouze v letech 1997, 2003 a 2007, viz Tabulka P 1 v příloze.

Migrace obyvatel

Klesající trend počtu obyvatel je dán především záporným migračním přírůstkem. Ve městě Žďár nad Sázavou došlo v letech 2010–2014 k jednomu z největších záporných migračních sald v rámci SO ORP Žďár nad Sázavou, tzn., město ztrácí velké množství obyvatel migrací. Nejvíce obyvatel (513 osob) se z města odstěhovalo v roce 2014. Migrační saldo ve Žďáru nad Sázavou zachycuje následující tabulka.

Tabulka 1.2: Migrační saldo ve Žďáru nad Sázavou v letech 2010–2014

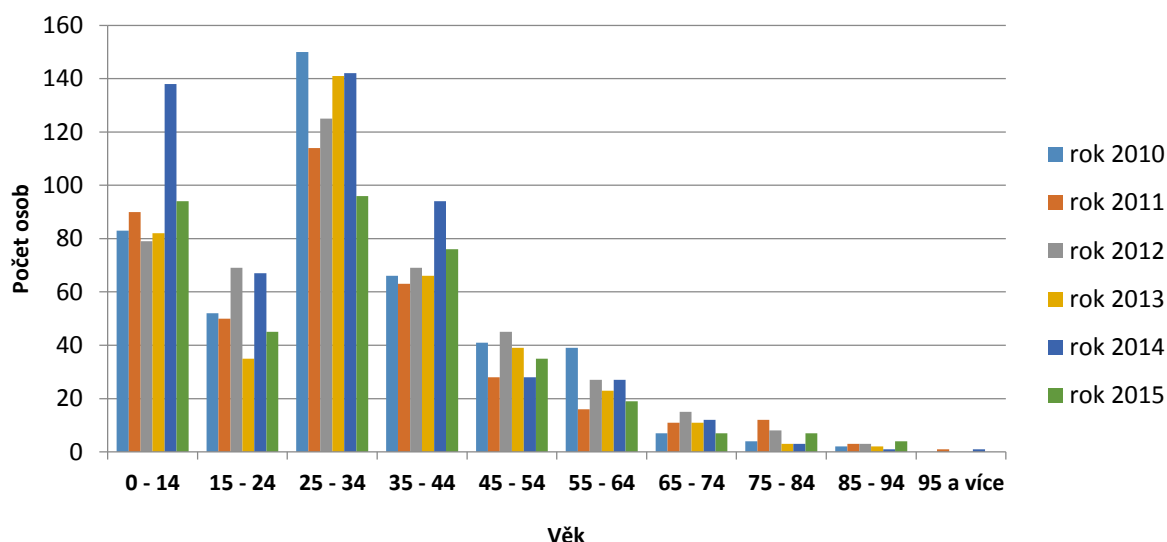
Rok	Migrační saldo	Počet přistěhovalých	Počet vystěhovalých
2010	-222	278	500
2011	-199	231	430
2012	-210	263	473
2013	-159	255	414
2014	-214	299	513

Zdroj dat: ČSÚ, 2014

Pozn. Barevná škála porovnává hodnoty ve sloupci - barevný odstín představuje hodnotu v buňce (tmavě modrá = nejnižší hodnota, tmavě červená = nejvyšší hodnota)

Z pohledu věkové struktury obyvatel, kteří se stěhují z města do jiných měst a obcí, převládají osoby ve věku 25 až 34 let, tzn. mladé rodiny s dětmi, v roce 2010 to byli často také občané ve věkové kategorii 35 až 44 let. V roce 2015 bylo celkem odhlášeno nejméně obyvatel od roku 2014 (383). Z grafu níže vyplývá, že čím jsou občané starší, tím je větší pravděpodobnost, že ve městě zůstanou.

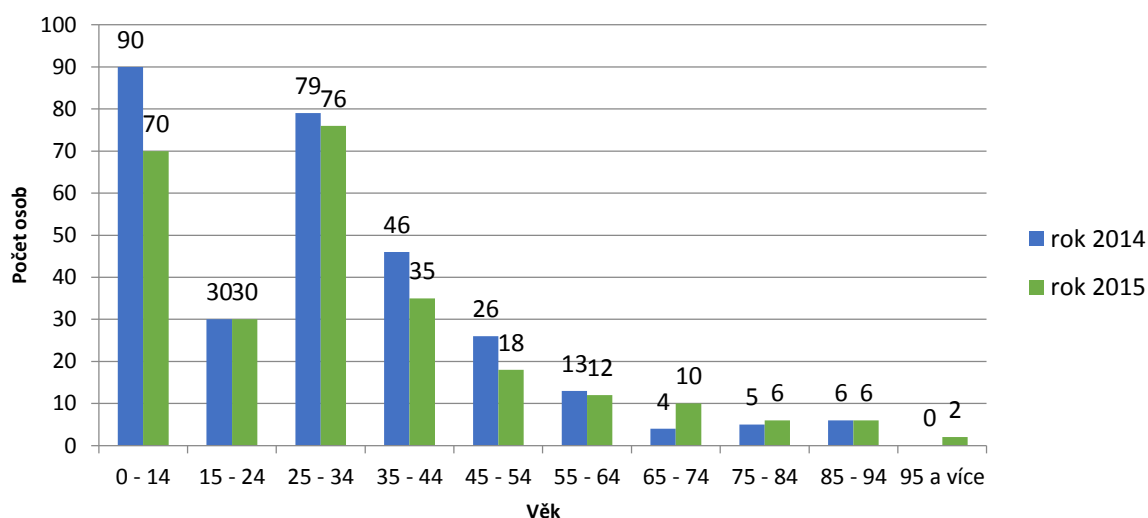
Graf 1.2: Vývoj věkové struktury odhlášených osob z MěÚ Žďár nad Sázavou

Zdroj: Městský úřad Žďár nad Sázavou, 2015

Zajímavé zjištění vyplývá z grafu, který zobrazuje věkovou strukturu přihlášených osob na městský úřad. Přestože z města odcházejí převážně mladí obyvatelé, mezi nově přihlášenými rovněž převažují osoby ve věku 25 až 34 let. Ukazatel u věkové skupiny 0 až 14 let vypovídá spíše o počtu narozených dětí (nově přihlášených na úřad) než o jejich migraci do města. V celkovém vývoji v roce 2015 došlo oproti předchozímu roku k poklesu počtu přihlášených osob z 299 na 265.

Graf 1.3: Věková struktura nově přistěhovalých občanů v letech 2014 a 2015

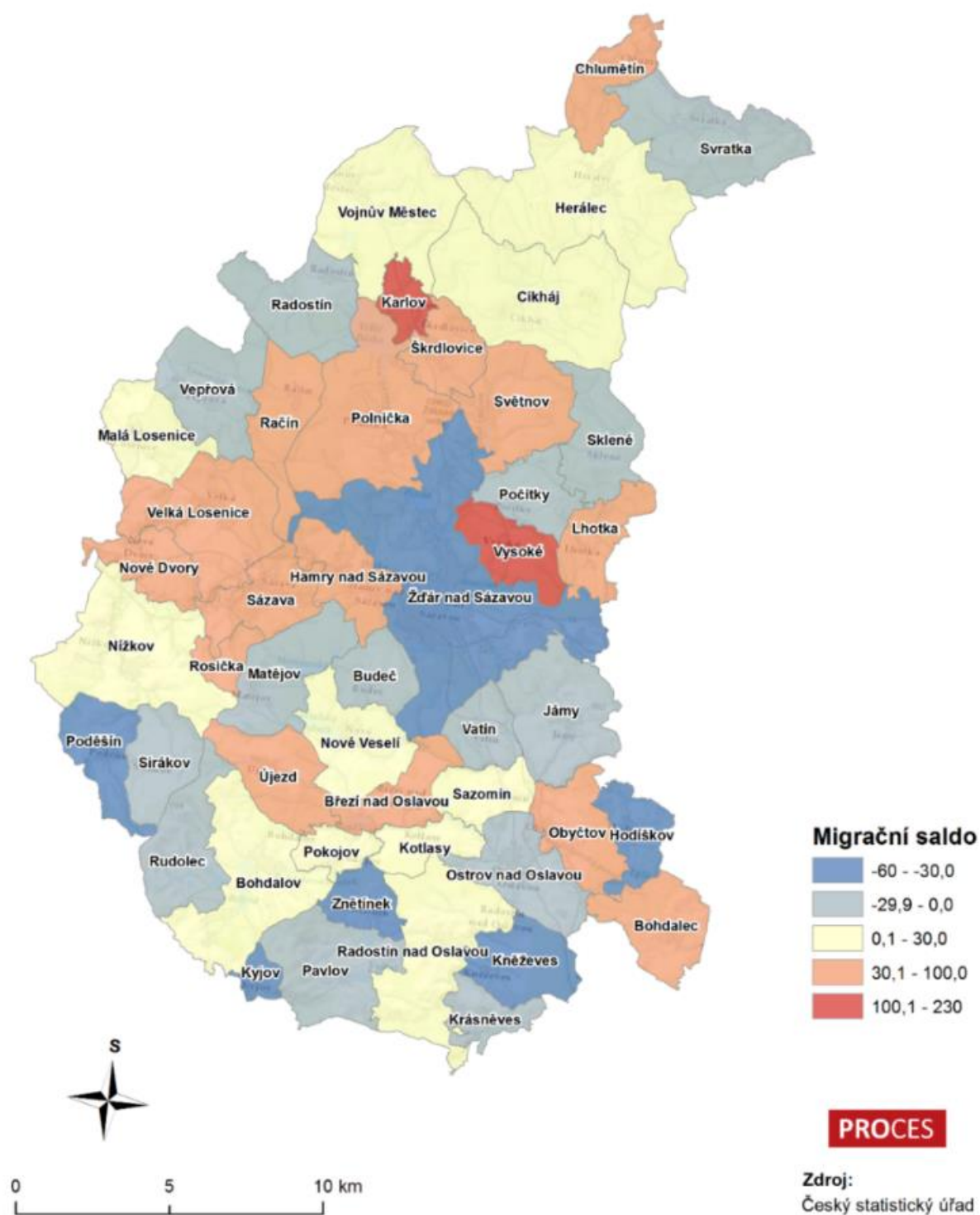

Zdroj: Městský úřad Žďár nad Sázavou, 2015

Na migraci obyvatel z města má vliv tzv. proces suburbanizace, kdy se obyvatelé Žďáru nad Sázavou stěhují do okolních obcí (situovaných převážně severně a západně od města) – tzn., tyto obce jsou migračně ziskové, zatímco samotné město obyvatele ztrácí.

Mapa 1.3: Migrační saldo v rámci SO ORP Žďár nad Sázavou mezi lety 2010-2014

Konkrétní počty obyvatel města Žďáru nad Sázavou, kteří se v období 2009 až 2013 přestěhovali do migračně ziskových obcí v blízkém okolí, znázorňuje tabulka níže. Nejvíce obyvatel směřovalo do Hamrů nad Sázavou, Polničky, Škrdlovic a Velké Losenice. Naopak do obcí Rosička a Chlumětín, přestože jsou migračně ziskové, se nepřestěhoval žádný z občanů Žďáru nad Sázavou.

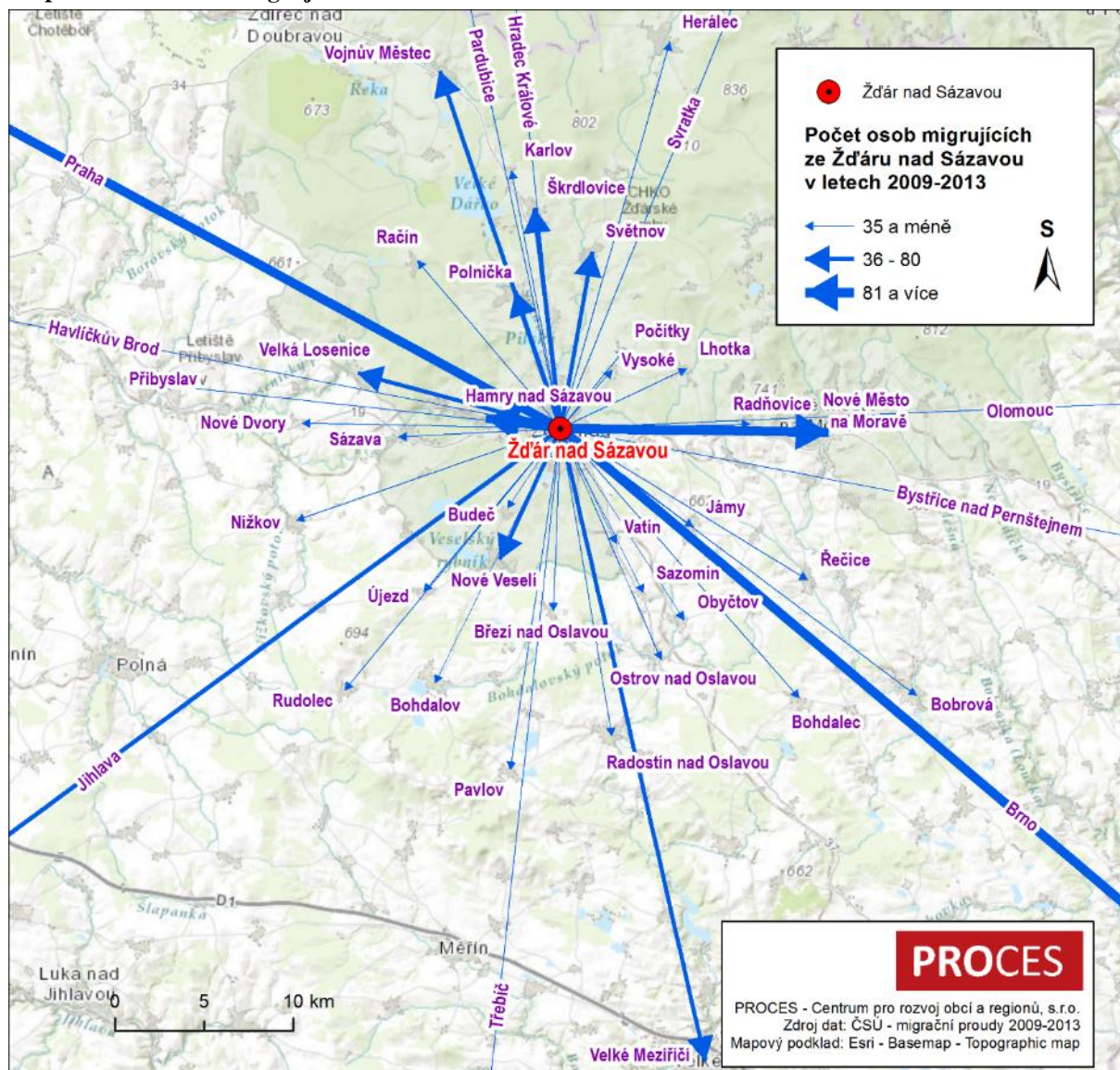
Tabulka 1.3: Migrace obyvatel Žďáru nad Sázavou do migračně ziskových obcí v rámci SO ORP Žďár nad Sázavou v období 2009 - 2013

Cílové město/obec	Počet přestěhovaných obyvatel Žďáru nad Sázavou v období 2009 - 2013
Hamry nad Sázavou	176
Polnička	65
Škrdlovice	52
Velká Losenice	44
Světnov	39
Sázava	35
Březí nad Oslavou	28
Vysoké	22
Nové Dvory	19
Lhotka	17
Račín	16
Obyčtov	12
Újezd	12
Karlov	11
Bohdalec	10
Rosička	0
Chlumětín	0
Celkem	558

Zdroj: ČSÚ – migrační proudy 2009 - 2013

Z celorepublikového pohledu se nejvíce obyvatel města v období 2009 – 2013 přestěhovalo do Prahy (193 osob), Hamrů nad Sázavou (176 osob), Brna (152 osob) a Nového Města na Moravě (83 osob), viz Mapa 1.4. Údaje za jednotlivé roky zobrazuje Tabulka P 2 v příloze. Obyvatelé se tak v tomto období stěhovali jednak do velkých měst poskytující množství služeb a lepší zaměstnání za vyšší mzdu, případně se projevíly suburbanizační procesy stěhování obyvatel do okolních obcí. Význam hlavního města Prahy v rámci migrace ve sledovaném období klesl. V letech 2009 a 2010 se největší počet občanů města stěhovalo do Prahy, avšak v roce 2011 mělo větší význam Brno. V letech 2012 a 2013 se nejvíce obyvatel Žďáru nad Sázavou odstěhovalo do Hamrů nad Sázavou. Tyto statistické údaje mohou být částečně zkresleny současným trendem, se kterým se potýkají česká města a obce – občané bydlí jinde, než mají hlášeno místo trvalého bydliště.

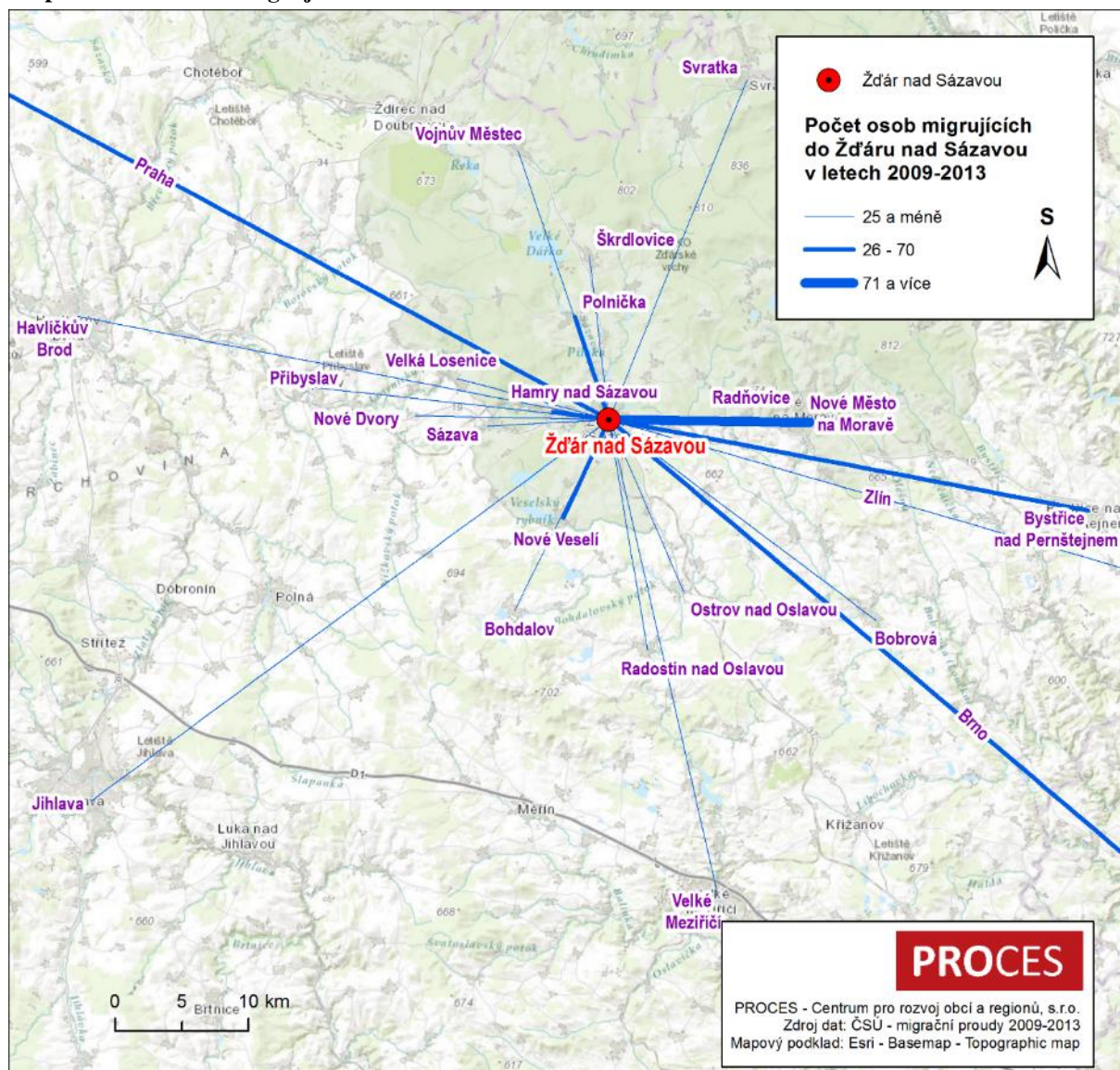
Mapa 1.4: Počet osob migrujících ze Žďáru nad Sázavou v letech 2009–2013

Zajímavým zjištěním je, že obyvatelé Žďáru nad Sázavou nejenže se stěhují do výše zmíněných měst, ale z těchto měst se také nejvíce obyvatel do města stěhuje – nejvíce do Žďáru nad Sázavou přicházejí lidé z Nového Města na Moravě (158 osob), Hamrů nad Sázavou (69), Brna (60) a Prahy (45), viz Mapa 1.5 a Tabulka P 3 v příloze. Jedním z důvodů může být návrat dříve emigrovaných osob z těchto měst.

Mapa 1.5: Počet osob migrujících do Žďáru nad Sázavou v letech 2009–2013

Věková struktura obyvatel

Stejně jako v celé České republice, tak i ve městě Žďár nad Sázavou dochází v posledních letech k postupnému stárnutí obyvatelstva. Snižuje se podíl předproduktivní složky obyvatelstva (obyvatelstvo ve věku 0–14 let) a zvyšuje se podíl složky poproduktivní (osoby starší 65 let). Dle posledního Sčítání lidu, domů a bytů žilo v roce 2011 na území města Žďár nad Sázavou 22 328 obyvatel, z toho 10 971 mužů a 11 357 žen, viz Tabulka P 4 v příloze. Do předproduktivního věku (0 – 14 let) spadalo 13,6 % obyvatel, v produktivním věku (15 – 64 let) bylo celkem 69,8 % obyvatel a v poproduktivním věku (65 a více let) se nacházelo celkem 16,6 % obyvatel. Podíl seniorů je tedy vyšší než podíl „dětské složky“. Stejný trend je charakteristický pro okres Žďár nad Sázavou i Kraj Vysočina. Z následující tabulky je zřejmé, že oproti stavu v roce 2011 došlo k významné změně ve věkové struktuře obyvatelstva. Příčinou je dlouhodobě nízká míra porodnosti a prodlužující se průměrný věk obyvatel.

K 31. 12. 2014 byl průměrný věk obyvatel města Žďáru nad Sázavou 43 let (nárůst o 3,2 roky oproti roku 2007, kdy tato hodnota činila 39,8 let), zatímco průměrný věk obyvatel v Kraji Vysočina (41,9 let) i v ČR (41,7 let) byl nižší.

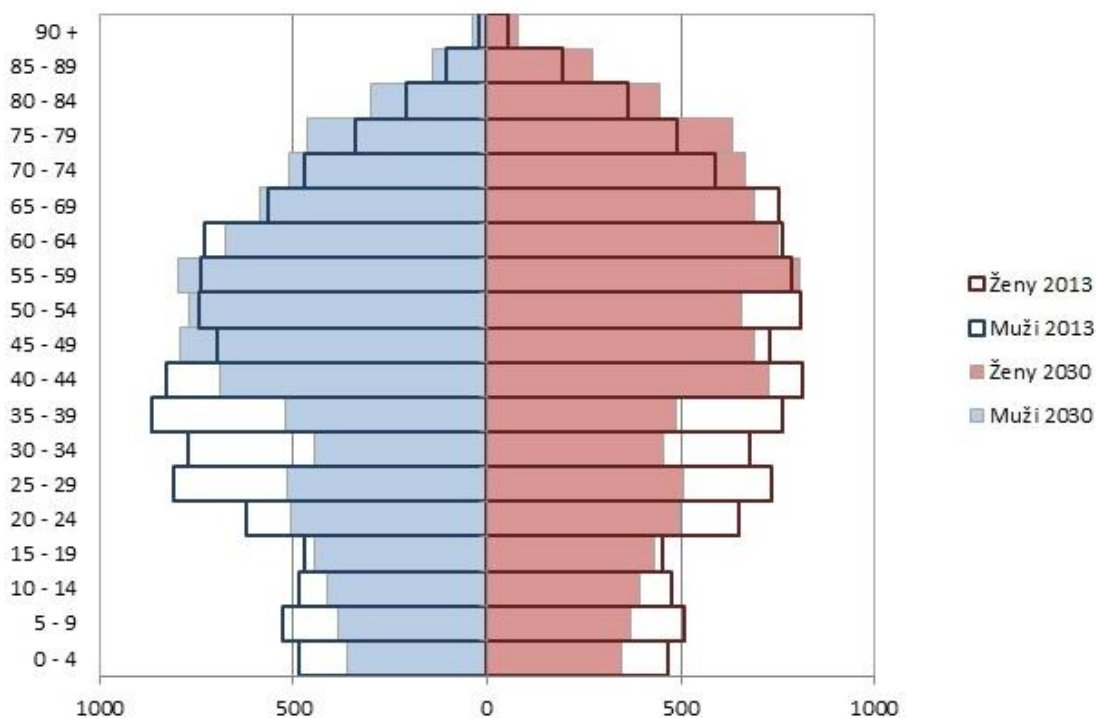
Tabulka 1.4: Věková struktura obyvatel města Žďáru nad Sázavou, okresu Žďár nad Sázavou a Kraje Vysočina v letech 2001 a 2011

Věkové kategorie	Město Žďár nad Sázavou		Okres Žďár nad Sázavou		Kraj Vysočina	
	2001	2011	2001	2011	2001	2011
0–14 let	17,8%	13,6%	18,3%	15,1%	17,3%	14,6%
15–64 let	71,2%	69,8%	68,9%	68,6%	68,9%	68,8%
65 a více let	11,0%	16,6%	12,8%	16,1%	13,8%	16,4%

Zdroj dat: SDLB 2001, SDLB 2011

Pozn. Barevná škála porovnává hodnoty ve sloupci - barevný odstín představuje hodnotu v buňce (tmavě modrá = nejnižší hodnota, tmavě červená = nejvyšší hodnota)

Pomocí dostupných dat a za použití matematicko-statistických metod byla provedena prognóza počtu obyvatel a jeho rozložení v jednotlivých věkových kategoriích. Tato prognóza je důležitá pro veřejný sektor, který podle ní může do budoucna rámcově řešit sociální, bytovou a jiné politiky na úrovni města. Z provedené analýzy vyplývá, že bude pokračovat negativní trend stárnutí populace. Stále se bude zvyšovat počet obyvatel v poproduktivním věku, a to zejména na úkor produktivní složky obyvatelstva. Pokles podílu produktivního obyvatelstva s sebou do budoucna přinese mnoho negativních ekonomických a sociálních důsledků. Bude narůstat tlak na státní správu a místní samosprávu v sociální a bytové sféře. Do roku 2030 se vlivem neustále klesající porodnosti také sníží i počet dětí do 15 let (předproduktivní složka obyvatelstva). Vzhledem k tomuto faktu bude místní samospráva muset řešit případnou redukci školních a předškolních zařízení.

Graf 1.4: Věková pyramida města Žďáru nad Sázavou za rok 2013 s prognózou do roku 2030

Zdroj dat: ČSÚ, data k 31. 12. 2013

Index stáří

Index stáří vyjadřuje počet obyvatel ve věku 65 a více let připadajících na 100 dětí do 15 let věku. Je-li výsledná velikost indexu nižší než sto, je podíl sledované dětské složky obyvatel vyšší než podíl starších osob. Naopak, převyšuje-li výsledná hodnota indexu sto, je počet osob ve věku nad 65 let vyšší než počet dětí v populaci.

Nejvyšší hodnotu indexu stáří měly v srpnu roku 2015 části města Žďár nad Sázavou 5, kde tato hodnota dosahovala 240,7, a Žďár nad Sázavou 4 s indexem stáří 237,5. Jedná se o části města s vysokou koncentrací seniorů. Naopak část Mělkovice měla v tomto období index stáří 25,8, což znamená, že v této části města je vyšší podíl předproduktivní složky obyvatelstva, převažují zde mladé rodiny s dětmi. Index stáří za celé město Žďár nad Sázavou dosahoval hodnoty 151,7, tzn., 151,7 obyvatel ve věku 65 let a více připadalo na 100 dětí do 15 let věku.

Tabulka 1.5: Věková struktura a index stáří jednotlivých částí města Žďár nad Sázavou

Název části města	Index stáří
Žďár nad Sázavou 1	131,2
Žďár nad Sázavou 2	79,7
Žďár nad Sázavou 3	138,7
Žďár nad Sázavou 4	237,5
Žďár nad Sázavou 5	240,7
Žďár nad Sázavou 6	131,9
Žďár nad Sázavou 7	186,7
Mělkovice	25,8
Radonín	172,7
Stržanov	132,3
Veselíčko	116,7
Celkem	151,7

Zdroj dat: Městský úřad Žďár nad Sázavou, 2015, počet obyvatel za obec a části obce

Pozn. Barevná škála porovnává hodnoty ve sloupci - barevný odstín představuje hodnotu v buňce (tmavě modrá = nejnížší hodnota, tmavě červená = nejvyšší hodnota)

Kromě základních demografických ukazatelů jsou pro stanovení budoucího směru rozvoje města důležité další ukazatele, mezi něž může patřit např. struktura obyvatel dle rodinného stavu, vzdělanostní struktura, národnostní nebo náboženské složení obyvatel.

Struktura obyvatel dle rodinného stavu

Rodinný stav obyvatelstva je klíčovým aspektem sociální soudržnosti v území, tzn. že s rostoucím počtem nesezdaných/rozvedených párů se zvyšuje riziko vzniku sociálních problémů na daném území.

Z následující tabulky je patrné, že v roce 2011 žilo ve městě Žďár nad Sázavou 8 561 svobodných, 9 986 ženatých nebo vdaných, 2 272 rozvedených a 1 491 ovdovělých obyvatel. V porovnání s rokem 2001 se v roce 2011 snížil podíl ženatých mužů a vdaných žen, naopak se o 3% zvýšil podíl rozvedených osob.

Tabulka 1.6: Struktura obyvatel města Žďáru nad Sázavou dle rodinného stavu v roce 2001 a 2011

Rok	Počet obyvatel	Rodinný stav							
		Svobodní		Ženatí/Vdané		Rozvedení		Ovdovělí	
		Celkem	%	Celkem	%	Celkem	%	Celkem	%
2001	24 298	9 497	39,1	11 693	48,1	1 744	7,2	1 327	5,5
2011	22 328	8 561	38,3	9 986	44,7	2 272	10,2	1 491	6,7

Zdroj dat: ČSÚ, SLDB 2001, SLDB 2011

Pozn. Barevná škála porovnává hodnoty ve sloupci - barevný odstín představuje hodnotu v buňce (tmavě modrá = nejnížší hodnota, tmavě červená = nejvyšší hodnota)

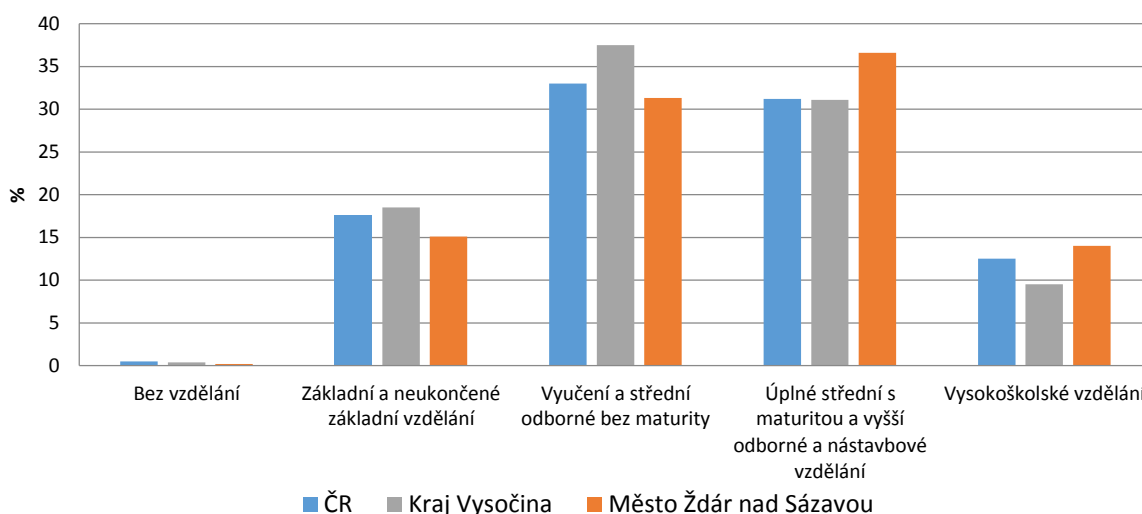
Vzdělanostní struktura obyvatel

Dle Sčítání lidu, domů a bytů 2011 tvoří největší podíl populace města Žďáru nad Sázavou obyvatelé starší 15 let s úplným středním vzděláním s maturitou (32 %) a obyvatelé s vyučením a středním odborným vzděláním bez maturity (31,3 %). Pouze 0,2 % populace je bez vzdělání.

V posledních letech se míra vzdělanosti ve Žďáru nad Sázavou zvyšuje. Mezi roky 2001 a 2011 došlo k poklesu podílu obyvatel se základním a neukončeným vzděláním stejně jako podílu obyvatel s vyučením a středním odborným vzděláním cca o 3 %. Oproti tomu byl zaznamenán nárůst počtu obyvatel s úplným středním vzděláním s maturitou, vyšším odborným a nástavbovým vzděláním a vysokoškolským vzděláním, viz Tabulka P 5 v příloze.

Vzdělanostní struktura ve městě je ve srovnání s celorepublikovým i celokrajským průměrem nadprůměrná – toto je patrné zejména v nižším podílu osob se základním vzděláním a vzděláním bez maturity, zatímco podíl vysokoškolsky vzdělaných osob je výrazně vyšší – viz graf níže.

Graf 1.5: Vzdělanostní struktura obyvatel města Žďár nad Sázavou v porovnání s Krajem Vysočina a ČR v roce 2011

Zdroj dat: ČSÚ, SLDB, 2011

Struktura obyvatel podle náboženského vyznání

V rámci SLDB v roce 2011 byla zjišťována také náboženská příslušnost obyvatel. Více než 40 % obyvatel města však na tuto otázku neodpovědělo. Z platných odpovědí vyplývá, že věřících je přes 20 % obyvatel města (v roce 2011 to bylo 36 %). Nejvíce věřících se hlásí k římskokatolické církvi, v roce 2001 to bylo 30,8 % věřících, v roce 2011 pak 16,4 %, viz Tabulka P 6 v příloze.

Podíl věřících osob města Žďár nad Sázavou je nižší než tento podíl v rámci SO ORP Žďár nad Sázavou a Kraje Vysočina. V porovnání s celorepublikovým průměrem je však hodnota podílu věřících osob ve sledovaném území vyšší.

Tabulka 1.7: Náboženská struktura obyvatel města Žďáru nad Sázavou v roce 2011

Území	Počet obyvatel	Věřící				Nevěřící		Neuvedeno	
		hlásící se k církvi		nehlásící se k církvi		Počet	%	Počet	%
		Počet	%	Počet	%				
Město Žďár nad Sázavou	22 328	4 517	20,2	1 577	7,1	6 945	31,1	9 288	41,6
ORP Žďár nad Sázavou	43 037	11 932	27,7	2 664	6,2	10 214	23,7	18 222	42,3
Kraj Vysočina	505 565	115 433	22,8	32 712	6,5	129 757	25,7	227 634	45,0
ČR	10 436 560	1 463 583	14,0	705 368	6,8	3 604 095	34,5	4 662 455	44,7

Zdroj dat: ČSÚ, SLDB 2011

Pozn. Barevná škála porovnává hodnoty ve sloupci - barevný odstín představuje hodnotu v buňce (tmavě modrá = nejnižší hodnota, tmavě červená = nejvyšší hodnota)

Národnostní struktura obyvatel

Obyvatelé města Žďáru nad Sázavou se dle SLDB 2011 hlásili z 68,5 % k české národnosti. K moravské národnosti se přihlásilo 6,1 % občanů. Nejvýznamnější zastoupení mezi ostatními národnostmi tvoří slovenská a ukrajinská, jejichž podíl převyšuje hodnoty na úrovni ORP i kraje.

Tabulka 1.8: Struktura obyvatel města Žďáru nad Sázavou dle národností v roce 2011

Národnost	Žďár nad Sázavou		ORP Žďár nad Sázavou		Kraj Vysočina		ČR	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Česká	15 300	68,5	29 387	68,3	330 890	65,5	6 711 624	64,3
Moravská	1 364	6,1	2 788	6,5	35 512	7,0	521 801	5,0
Slezská	2	0,0	2	0,0	30	0,0	12 214	0,1
Slovenská	221	1,0	270	0,6	2 989	0,6	147 152	1,4
Ukrajinská	57	0,3	82	0,2	1 103	0,2	53 253	0,5
Ostatní	65	0,3	84	0,2	1 398	0,3	347 850	3,3
Neuvedeno	4 719	21,1	9 361	21,8	124 158	24,6	2 642 666	25,3
Celkem	22 328	100	43 037	100	505 565	100	10 436 560	100

Zdroj dat: ČSÚ, SLDB 2011

Pozn. Barevná škála porovnává hodnoty ve sloupci - barevný odstín představuje hodnotu v buňce (tmavě modrá = nejnižší hodnota, tmavě červená = nejvyšší hodnota)

1.3 SWOT analýza

Silné stránky	Zdroj	Slabé stránky	Zdroj
Nadprůměrná vzdělanostní struktura obyvatelstva ve srovnání s krajem i ČR	S	Dlouhotrvající pokles počtu obyvatel	S
Kladný přirozený přírůstek obyvatel	S	Migračně neatraktivní oblast – záporné migrační saldo	S
		Zrychlující se proces demografického stárnutí obyvatel - výrazná převaha staršího obyvatelstva v městských částech Žďár nad Sázavou 4 a Žďár nad Sázavou 5	S
		Snižování počtu obyvatel v produktivním věku	S
		Růst rozvodovosti ve městě a s tím spojené sociální problémy	S
Příležitosti		Hrozby	
Trend kladného přirozeného přírůstku v důsledku posílení populační a rodinné politiky na krajské a národní úrovni ⁴		Pokračující celorepublikový trend suburbanizace	
Zvýšení daňového příjmu města vytvořením podmínek ke zvýšení zájmu obyvatel o přihlášení k trvalému pobytu		Pokračující celorepublikový trend demografického stárnutí populace bez adekvátní kompenzace v oblasti sociálních a sociálně-zdravotních služeb	
		Úbytek kvalifikované pracovní síly pro nedostatek adekvátních pracovních příležitostí	
		Zvyšování atraktivity bydlení mimo městské prostředí, v důsledku čehož bude pokračovat úbytek počtu obyvatel	

Pozn.: S- statistická data, MěÚ – informace vzešlé z rozhovorů se zástupci městského úřadu/podklady poskytnuté MěÚ, PS – pracovní skupina, J – jiný informační zdroj

⁴ Více viz Koncepce rodinné politiky Kraje Vysočina na období 2012 – 2016; Národní koncepce rodinné politiky, MPSV

2. Sociální a zdravotní služby, bydlení

Následující kapitola je věnována analýze nabídky sociálních a zdravotnických služeb na území města a oblasti bydlení.

2.1 Sociální služby

V současné době na území města Žďár nad Sázavou působí poskytovatelé sociálních služeb, kteří jsou zaměřeni na různé cílové skupiny. Jejich zřizovatelem jsou jak veřejné, tak soukromé subjekty.

Základním koncepčním dokumentem v oblasti poskytování sociální péče je **Komunitní plán sociálních služeb města Žďáru nad Sázavou pro období 2014 – 2016 (KPSS)**, který je v souladu se Střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb Kraje Vysočina. V KPSS jsou vytyčeny základní cíle, priority a vize s výhledem do budoucna, včetně konkrétních opatření a aktivit, jak těchto cílů dosáhnout. Naplňování Komunitního plánu sociálních služeb by mělo vést k vytvoření systému sociálních služeb a programů vyhovujících místním podmínkám a potřebám.

Ve Žďáru lze v současnosti pozorovat proces demografického stárnutí obyvatelstva. Poptávka po sociálních službách, zejména pro seniory, se výrazně zvyšuje a tento trend v budoucnu dále poroste. Roste zejména počet žádostí o umístění do Domovů pro seniory, Domovů se zvláštním režimem a Domů s pečovatelskou službou. V oblasti sociálních služeb město Žďár nad Sázavou zřídilo příspěvkovou organizaci **Sociální služby města Žďár nad Sázavou**, která poskytuje devět služeb:

- **Dům klidného stáří** (*domov pro seniory*) je určen osobám starším 60 let, které z důvodu snížené soběstačnosti nebo vysokého věku potřebují pravidelnou péči jiné osoby. Přednostně jsou přijímáni -žadatelé žijící ve Žďáru nad Sázavou. Pokoje jsou jednolůžkové nebo dvoulůžkové, kapacita tohoto zařízení je 54 lůžek. Služba je poskytována nepřetržitě 24 hodin denně.
- **Seniorpenzion** (*domov se zvláštním režimem*) poskytuje pobytovou službu v bezbariérovém zařízení. Je určen pro osoby starší 40 let trpící Alzheimerovou chorobou, stařeckou nebo jinou demencí. Služba je poskytována nepřetržitě 24 hodin denně. Ubytování je rozděleno do jednolůžkových, dvoulůžkových a třílůžkových pokojů s vlastním sociálním zařízením. Ve městě Žďár nad Sázavou žádají o umístění do pobytového zařízení sociálních služeb ze 75 % osoby s demencí a jinou chorobou snižující klientovu soběstačnost. V roce 2015 byla kapacita tohoto zařízení 40 lůžek. V současné době se uvažuje o navýšení kapacity až na 80 lůžek.
- **Pečovatelská služba** je určena klientům, kteří jsou částečně soběstační, ale vzhledem ke svému věku nebo zdravotnímu stavu nejsou schopni sami zvládnout některé úkony osobní hygieny, péče o vlastní osobu, péče o domácnost apod. Tato služba podporuje soběstačnost klientů za pomoci rodiny. Jde o terénní službu poskytovanou ve vlastních bytech klientů. Dále jsou zřízeny 4 domy s pečovatelskou službou, a to na ulici Haškova 6 až 12, Libušínská 13 a bezbariérové byty na ulici Libušínská 11 a Libušínská 15. V domech Libušínská 11 a Libušínská 15 je k dispozici celkem 45 bezbariérových bytů a je zde zajištěna služba po celých 24 hodin denně. Kapacita domů s pečovatelskou službou je 250 osob ve 213 bytech. Při rekonstrukci uvolněných bytů v domě Libušínská 11 je počítáno s bezbariérovou úpravou.
- **Půjčovna zdravotnických a rehabilitačních pomůcek** je součástí pečovatelské služby. Je určena pro osoby, kteří čekají na vyřízení žádosti o pomůcku nebo ji

potřebují jen na krátkou dobu. Je možno si zapůjčit chodítka, pojízdná klozetová křesla, pojízdné sprchovací židle, přenosné nástavce na WC, mechanický invalidní vozík a pojízdný stolek k lůžku.

- **Domácí ošetrovatelská péče** poskytuje zdravotní úkony v domácnostech občanů města Žďár nad Sázavou na základě ordinace ošetřujících lékařů a podle potřeb nemocných. Jde zejména o aplikaci injekcí, odběry krve, převazy, rehabilitační péči aj. Kapacita této služby je 20 klientů.
- **Azylový dům pro muže** zajišťuje dočasné ubytování mužům starším 18 let, kteří se ocitli v tíživé sociální situaci a nemají kde bydlet. Cílem služby je podpora samostatnosti v běžných denních činnostech (úklid, praní, žehlení, osobní hygiena, příprava stravy atp.) a pomoc vedoucí k začleňování do běžného života, motivace k získání samostatného bydlení a správnému hospodaření s finančními prostředky. Ubytovna má nepřetržitý provoz a kapacitu 24 míst.
- **Denní centrum pro děti** je určeno pro děti a mládež od 6 do 18 let, vyrůstající v problémových a sociálně znevýhodněných rodinách ohrožených společensky nežádoucími jevy. Pomocí - zájmových, vzdělávacích a poradenských aktivit se snaží snížit riziko sociálně negativních jevů. Napomáhá při orientaci v sociálním prostředí a řešením nepříznivých sociálních situací se snaží zabránit riziku sociálního vyloučení a tak podporovat sociální začleňování. Kapacita tohoto centra je max. 30 dětí.
- **Denní stacionáře**
  - **STACÍK (denní stacionář)** poskytuje péči a pomoc osobám s mentálním postižením s přidruženými vadami tělesnými nebo smyslovými ve věku od 3 do 60 let, kteří vyžadují pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Denní stacionář podporuje rozvoj a uchovávání získaných psychických a fyzických schopností, dovedností a návyků, rozvoj samostatnosti a soběstačnosti s přihlédnutím k intelektuálním možnostem a schopnostem uživatelů. Kapacita stacionáře je 25 osob, z toho max. 5 osob upoutaných na vozík.
  - **Domovinka** poskytuje péči a pomoc seniorům od 60 let. Podporuje rozvoj a uchovávání získaných psychických a fyzických schopností, dovedností a návyků.

Ve městě Žďár nad Sázavou a na území jeho celého správního území působí **Oblastní charita Žďár nad Sázavou**, jako největší poskytovatel sociálních služeb v regionu. Ve správním území Žďáru nad Sázavou zajišťuje činnost těchto zařízení: Charitní pečovatelská služba, Osobní asistence, Charitní hospicová péče, Charitní ošetrovatelská péče, Ponorka- nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, Sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi, Kopretina – centrum pro rodiny s dětmi, Klub v 9 – centrum duševního zdraví, Dobrovolnické centrum Kambala, AL PASO a Centrum prevence.

Dále ve městě působí Kolpingovo dílo České republiky, z.s. (Rodinné centrum Srdíčko, Kontaktní a poradenské centrum Spektrum, Adiktologická poradna, Centrum primární prevence), Ječmínek, o.p.s., (azylový dům pro matky/otce s dětmi, terénní program) Domácí hospic vysočina, o.p.s., (domácí hospicová péče, odlehčovací péče) Portimo, o.p.s., (osobní asistence, Raná péče), Centrum pro zdravotně postižené Kraje Vysočina, pracoviště Žďár nad Sázavou, Občanská poradna Žďár nad Sázavou, Liga vozíčkářů Brno (sociální rehabilitace), Raná péče Brno, VerVia, Žďár nad Sázavou, Barbadensis, o.p.s., Psychocentrum - manželská a rodinná poradna Kraje Vysočina, pracoviště Žďár nad Sázavou a Pedagogicko-psychologická poradna Žďár nad Sázavou.

Dále ve městě působí několik sociálních služeb dalších zřizovatelů/poskytovatelů – viz tabulka 2.1.

Tabulka 2.1: Přehled sociálních služeb a jejich poskytovatelů na území města Žďár nad Sázavou

Poskytovaná sociální služba	Počet poskytovatelů	Název poskytovatele	Zařízení
Azylový dům	2	Ječmínek, o.p.s.	Domov pro matky (otce) s dětmi
		Sociální služby města Žďár nad Sázavou	Azylová ubytovna pro muže
Denní stacionář	1	Sociální služby města Žďár nad Sázavou	Stacík
			Domovinka
Domov pro seniory	1	Sociální služby města Žďár nad Sázavou	Dům klidného stáří
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	2	Diecézní charita Brno	Ponorka - nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Žďár nad Sázavou
		Sociální služby města Žďár nad Sázavou	Denní centrum pro děti
Odborné sociální poradenství	3	Centrum pro zdravotně postižené kraje Vysočina, o.p.s.	Centrum pro zdravotně postižené Žďár nad Sázavou
		Občanská poradna Žďár nad Sázavou	Občanská poradna Žďár nad Sázavou
		Psychocentrum - manželská a rodinná poradna Kraje Vysočina, příspěvková organizace	Psychocentrum - manželská a rodinná poradna Kraje Vysočina, příspěvková organizace
Osobní asistence	2	Diecézní charita Brno Portimo, o.p.s. Nové město na Moravě	Osobní asistence Velké Meziříčí - pobočka Žďár nad Sázavou Osobní asistence, Portimo, o.p.s. Nové město na Moravě
Raná péče	2	Středisko rané péče SPRP Brno Portimo, o.p.s. Nové město na Moravě	Středisko rané péče SPRP Brno Raná péče, Portimo, o.p.s. Nové město na Moravě
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	1	Diecézní charita Brno	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi Žďár nad Sázavou
Terénní programy	3	Diecézní charita Brno	AL PASO Vysočina
		Ječmínek, o.p.s.	Ječmínek, o.p.s.
		Sociální služby města Žďár nad Sázavou	Denní centrum pro děti, Terénní sociální práce
Tlumočnické služby	1	Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR Krajská organizace Vysočina	Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR, Krajská organizace Vysočina
Domovy se zvláštním režimem	1	Sociální služby města Žďár nad Sázavou	Seniorpenzion
Kontaktní centra	1	Kolpingovo dílo České republiky, z.s	Kontaktní a poradenské centrum v oblasti drogové problematiky Spektrum
Pečovatelská služba	3	Diecézní charita Brno	Charitní pečovatelská služba Bystřice nad Pernštejnem (Studentská 1699/4, Žďár nad Sázavou 4, 591 01 Žďár nad Sázavou 1)
		Sociální služby města Žďár nad Sázavou	Pečovatelská služba (Libušinská 2284/15)
			Pečovatelská služba (Libušinská 203/11)
			Pečovatelská služba (Libušinská 204/13)
			Pečovatelská služba (Haškova 2171/12)
		Sociální služby Subregionu Velké Dářko - dobrovolný svazek obcí	Dům s pečovatelskou službou Škrdlovice

Poskytovaná sociální služba	Počet poskytovatelů	Název poskytovatele	Zařízení
Odlehčovací služby	2	Diecézní charita Brno	Domácí hospicová péče Žďár nad Sázavou
		Domácí hospic, o.p.s.	Domácí hospicová péče, střediska hospicové péče v Novém Městě na Moravě
Sociální rehabilitace	3	Diecézní charita Brno	Klub v 9 - centrum služeb pro podporu duševního zdraví Žďár nad Sázavou
		Liga vozíčkářů Brno	Liga vozíčkářů Brno, pobočka Velké Meziříčí
		Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR, z.s. KO Vysočina, p.s.	Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR, z.s. KO Vysočina, p.s., pracoviště Žďár nad Sázavou

Zdroj dat: Registr poskytovatelů sociálních služeb; Městský úřad Žďár nad Sázavou

Ve městě Žďár nad Sázavou je nedostatečně řešena péče o osoby bez přístřeší. Chybí noclehárna, denní klub a noclehárna nebo azylový dům pro ženy.

Výrazně stoupá potřeba rozvoje terénních služeb (pečovatelská služba, osobní asistence), které budou vzhledem k demografickému vývoji hrát stále důležitější roli v dostupnosti sociálních služeb cílovým skupinám obyvatel i s ohledem na řešení problematiky nedostatečných kapacit těchto služeb (domov se zvláštním režimem, domy s pečovatelskou službou). Zároveň je dostupnost (nejen) sociálních služeb ztížena nedostatečnou bezbariérovostí městské infrastruktury. Město má vytvořen Generel bezbariérových tras ve Žďáře nad Sázavou a místních částech, avšak samotná realizace aktivit vedoucích ke zlepšení této situace neprobíhá. Osoby s handicapem, senioři nebo maminky s kočárky se potýkají s problémy s nedostatečnou bezbariérovostí jednotlivých chodníků, veřejných budov apod. Vybudované bezbariérové trasy na sebe nenavazují a nejsou kompaktní.

Dalším problémem města je existence sociálně vyloučené lokality v části Žďár nad Sázavou 3. Osoby se sociálním vyloučením jsou občané, kteří mají ztížený přístup k institucím a službám, jsou vyloučeni ze společenských sítí a nemají dostatek kontaktů mimo sociálně vyloučenou lokalitu. Sociálně vyloučená lokalita vykazuje charakteristiky, jako je vysoká míra nezaměstnanosti, ztížený přístup k legálním formám obživy, nízká vzdělanostní úroveň, horší občanská vybavenost, vysoký podíl občanů pobírajících sociální dávky, vyšší výskyt rizikových forem chování aj.⁵ Hlavním koncepčním dokumentem na národní úrovni je Strategie sociálního začleňování 2014 – 2020. Situaci ve městě řeší Denní centrum pro děti, terénní sociální pracovníci, asistenti prevence kriminality, pracovníci sociálně aktivizační služby a další organizace v souladu se Strategií integrace sociálně vyloučených lokalit v Kraji Vysočina na období 2012 – 2017.

V oblasti prarodinných aktivit ve městě působí dvě rodinná centra. Kopretina – centrum pro rodiny s dětmi, zařízení Oblastní charity Žďár nad Sázavou a Rodinné centrum Srdíčko, zařízení Kolpingova díla České republiky, z.s.

Ve městě (budova polikliniky) je zřízen Family a Senior Point, kde mohou matky s dětmi a senioři získat potřebné informace, mohou využít prostory k odpočinku a rodiče k nakrmení a přebalení dítěte apod. Tato služba je tedy pro kohokoli, kdo potřebuje některou z nabízených služeb pointů využít. Pointy jsou otevřeny každý pracovní den od 8 do 15 hod.

Město Žďár nad Sázavou dlouhodobě podporuje spolkovou činnost v sociální a zdravotní oblasti. Poskytl prostory pro Klub seniorů, kde se zdarma mohou scházet všechny spolky a organizace sdružující seniory a osoby se zdravotním postižením. Město podporuje finančně i samotnou činnost spolků.

⁵ Ministerstvo pro místní rozvoj, dostupné z www.mmr.cz

2.2 Zdravotní služby

Zásadním koncepčním dokumentem v oblasti zdravotnictví je Zdravotní plán Kraje Vysočina z roku 2007.

Na území Žďáru nad Sázavou se nenachází žádné nemocniční zařízení. Obyvatelé města tak dojíždí do nemocnic v okolních městech. Nejbližším nemocničním zařízením je Nemocnice Nové Město na Moravě, příspěvková organizace Kraje Vysočina, vzdálená cca 11 km. Spolupráce Žďáru nad Sázavou s touto nemocnicí je na dobré úrovni.

Největším a nejdůležitějším zdravotnickým zařízením ve městě je Poliklinika Žďár nad Sázavou, příspěvková organizace města, která nabízí pacientům širokou nabídku zdravotnických oborů a kvalifikovaný personál. V současné době jsou zde zavedeny nové a kvalitní technologie digitální RTG, biochemickou a hematologickou laboratoř. Obyvatelé města mohou využít také zdravotnických služeb ambulancí jednotlivých praktických i odborných lékařů, které se nachází ve dvou objektech. První z nich je ve vlastnictví města Žďáru nad Sázavou, druhá budova (zde sídlí zejména stomatologové a pediatri) patří společnosti Asklepius Společnost privátních zdravotníků spol. s r.o. V budově polikliniky je provozována lékařská pohotovostní služba a je zde také prodejna a výdejna zdravotnických prostředků.

Tabulka 2.2: Provozy odborných lékařů a specializované provozy na Poliklinice Žďár nad Sázavou

Pracoviště odborných lékařů			
Alergologie	Gynekologie	Nefrologie	Rehabilitační lékař
Cévní oddělení - Angiologie	Chirurgie	Neurologie	Urologie
Diabetologie	Interna	Oční	Ušní, nosní, krční - ORL
EMG laboratoř	Kardiologie	Ortopedie	Stomatologové
Endokrinologie	Klinická onkologie	Psychiatrie	Pediatri
Gastroenterologie a endoskopie	Kožní	Psychologie	
Specializované provozy			
Dermacomfort - estetická a konzultační kožní ambulance	Oddělení klinické biochemie a hematologie (OKBH)	Rehabilitace (RHB)	Zubní laboratoř - Denttechnik s.r.o.
Kardiotokograf	Ordinace dentální hygieny	Rentgen (RTG)	Optik
Lékárna u Asklepie s.r.o.	Protetika	Ultrazvuk	Výdejna a prodejna zdravotnických prostředků

Zdroj dat: Poliklinika Žďár nad Sázavou, dostupné z [www: http://www.poliklinikazr.cz/](http://www.poliklinikazr.cz/)

Ve Žďáru nad Sázavou se nachází jedna výjezdová základna Zdravotnické záchranné služby Kraje Vysočina. Na území města působí také Územní pracoviště Krajské hygienické stanice Kraje Vysočina a pracoviště Zdravotnického ústavu se sídlem v Ostravě.

Jedním z problémů k řešení, který se mimo jiné objevoval také v diskuzích u kulatého stolu, je nedostatečná kapacita některých oborů odborné lékařské a rehabilitační péče (zejména stomatologů) a tomu odpovídající objednávací lhůty, které se pohybují i v řádech měsíců. Nedostatečná kapacita se promítá také do dlouhé čekací doby v ordinacích odborných lékařů. Ve městě chybí také větší zastoupení dětských psychologů a dětských psychiatrů (v současné době se čekací doby pohybují mezi 3 až 6 měsíci). Dětský psychiatr ve městě není, dojíždí se na pracoviště v Jihlavě, Havlíčkově Brodě a ve Velké Bíteši. Ve městě chybí rehabilitační bazén a nelze tedy vyhovět pacientům, kteří tyto procedury potřebují.

2.3 Bydlení

Na území města se v roce 2011 nacházelo 8 999 obydlených bytů. Největší množství představovaly byty v bytových domech (6 790). Z hlediska stáří bytového fondu bylo více než 41 % bytů postaveno do roku 1970, tzn. ve městě je poměrně zastaralý bytový fond, což dokládá také nízká intenzita výstavby v období let 2001 až 2011, kdy bylo postaveno pouze 330 bytů – viz Tabulka 2.3 (v letech 2012 až 2014 pak dalších 50 bytů). Z celkového počtu obydlených bytů je největší část v osobním vlastnictví (2 992), viz Tabulka P 7 v příloze. V současné době je ve městě evidováno cca 239 bytových jednotek, ve kterých není nikdo hlášen k trvalému pobytu.

Tabulka 2.3: Obydlené byty podle období výstavby a druhu na území Žďáru nad Sázavou v roce 2011

Druh bytů	Počet	Období výstavby				
		1919 a dříve	1920–1970	1971–1980	1981–2000	2001–2011
Byty v rodinných domech	1 910	66	66	469	494	195
Byty v bytových domech	6 790	–	2 986	1 514	1 904	107
Byty v ostatních budovách	299	8	12	54	155	28
Obydlené byty celkem	8 999	74	3 668	2 037	2 553	330

Zdroj dat: ČSÚ, SDLB 2011

Pozn. Barevná škála porovnává hodnoty v řádcích - barevný odstín představuje hodnotu v buňce (tmavě modrá = nejnížší hodnota, tmavě červená = nejvyšší hodnota)

Nová výstavba bytů probíhá pomalu a je ovlivněna zejména soukromým sektorem. Město se do podpory výstavby bytových domů zapojilo výstavbou bytů s dotacemi a následně přípravou technické infrastruktury v rozvojových lokalitách. Na trhu chybí hlavně menší, levnější sociální byty a startovací byty pro mladé. Nedostatečná nabídka bytů může způsobit odliv kvalifikované pracovní síly a mladých občanů do jiných regionů. V zájmu města by proto mělo být vytváření podmínek pro investiční bytové záměry a rekonstrukci stávající zástavby.

Vzhledem k trendu stárnutí populace je nutné udržovat bytový fond ve stavu, který nabídne bydlení vhodné pro seniory, mladé začínající rodiny a další znevýhodněné skupiny, a zajistí tak realizaci sociální politiky na řešeném území. V současné době město vlastní 783 bytů (cca 8,7 % z celkového bytového fondu, přičemž optimální podíl činí 10 %), největší podíl z nich tvoří „domy s dotací“⁶, dále svobodárny a byty v domech s pečovatelskou službou. Strukturu městských bytů zobrazuje Tabulka 2.4. Městské byty jsou spravovány společnostmi Pamex a Investservis.

Tabulka 2.4: Struktura bytového fondu ve vlastnictví města Žďár nad Sázavou po (údaje k 1. 11. 2014)

Struktura bytového fondu	Počet bytů
Domy s pečovatelskou službou	213
Svobodárny ⁷	243
Domy s dotací	308
Holobyty	5
Ostatní	14
Počet bytů celkem	783

Zdroj dat: Městský úřad Žďár nad Sázavou – Struktura bytového fondu

Pozn. Barevná škála porovnává hodnoty v sloupci - barevný odstín představuje hodnotu v buňce (tmavě modrá = nejnížší hodnota, tmavě červená = nejvyšší hodnota)

⁶ Jedná se o domy ve vlastnictví města, u nichž je podepsána smlouva o smlouvě budoucí. Na opravu těchto domů byly čerpány dotace. Po uplynutí doby 20 let, po kterou město tyto domy nesmí převést na jinou osobu, budou tyto nemovitosti přepsány na právnické osoby (převod těchto bytů na soukromé osoby bude probíhat v období let 2017 – 2024 v závislosti na délce platnosti smluv).

⁷ Malometrážní byty bez výtahů o velikosti cca 35 m².

Současný stav počtu bytů ve vlastnictví města by měl v období let 2017 až 2024 doznat zásadního poklesu, kdy budou všechny domy s dotací převedeny do soukromého vlastnictví, čímž dojde ke snížení městského bytového fondu na cca 5,3 % z celkového počtu bytů ve městě. Město se za účelem zlepšení bytové situace ve městě snaží realizovat vlastní bytovou politiku. Důležitým krokem bylo usnesení Rady města ze dne 5. 2. 2007, které na svém zasedání schválilo seznam bytových a rodinných domů, které budou tvořit základní bytový fond města a nebudou v rámci privatizace prodány. Jedná se o 464 městských bytů, které tvořící základní bytový fond města – viz tabulka níže. Rodinný dům na ulici Luční 835/9 město získalo v rámci dědictví a musí být využitý vždy pro sociální účely.

Tabulka 2.5: Seznam bytových a rodinných domů tvořící základní bytový fond města

Ulice	Číslo orientační	Číslo popisné	Rok dokončení	Počet bytů	Realitní kancelář	Důvod
Revoluční	27	1829	1952	36	INVESTSERVIS	svobodárna
Revoluční	30	1871	1952	36	INVESTSERVIS	svobodárna
Brodská	11	1825	1953	36	INVESTSERVIS	svobodárna
Brodská	27	1876	1952	36	INVESTSERVIS	svobodárna
Brodská	33	1905	1953	28	INVESTSERVIS	svobodárna
Brodská	35	1936	1953	35	INVESTSERVIS	svobodárna
Brodská	43	1932	1953	36	INVESTSERVIS	svobodárna
Haškova	6,8,10,12	2168-2171	1976	42	PAMEX	DPS
Libušínská	11	203	1989	80	PAMEX	DPS
Libušínská	13	204	1990	65	PAMEX	DPS
Libušínská	15	2284	2002	26	PAMEX	DPS
Brněnská	10	2228	1997	5	PAMEX	holobyty
Žižkova	9	235		1		RD
Žižkova	15	237		1		RD
Luční	9	835		1		RD
Celkem				464		

Zdroj dat: Městský úřad Žďár nad Sázavou, údaje od 1. 1. 2014

Současná nabídka bydlení může mít vliv na emigraci obyvatel města do jiných měst a obcí, která je jedním z hlavních problémů města. Tabulka níže, zobrazující průměrnou cenu bytů ve vybraných městech a obcích, však toto jednoznačně neprokazuje. Podle očekávání má Žďár výrazně levnější byty než jsou byty v Praze a Brně (preferovaná místa ke stěhování obyvatel Žďáru), ale také mírně levnější než v Novém městě na Moravě. Limitem pro širší analýzu je nedostatek dostupných dat v dalších migračně silných cílových obcích (malé obce v blízkém okolí města).

Tabulka 2.6: Průměrná cena bytů migračních cílů obyvatel města Žďáru nad Sázavou v roce 2015

Město	Cena za byt 1+1 (Kč)	Cena za byt 2+1 (Kč)	Cena za byt 3+1 (Kč)
Praha	2 498 450	3 385 640	4 191 612
Brno	1 862 000	2 706 000	3 425 000
Žďár nad Sázavou	650 000	1 000 000	1 500 000
Nové Město na Moravě	750 333	1 180 000	-

Zdroj dat: Sreality, dostupné z [www: http://www.sreality.cz/](http://www.sreality.cz/); Avizo.cz, dostupné z: <http://reality.avizo.cz/>; Reality Idnes.cz, dostupné z: <http://reality.idnes.cz/>; Zelená hora, stavební bytové družstvo

Pozn. Barevná škála porovnává hodnoty ve sloupci- barevný odstín představuje hodnotu v buňce (tmavě modrá = nejvyšší hodnota, tmavě červená = nejvyšší hodnota)

Průběžně probíhá modernizace a rekonstrukce městských bytů, v současné době je potřeba zrekonstruovat ještě cca 229 bytů (z toho 175 bytů v DPS a 54 bytů ve svobodárnách). Jedná se o úpravu vnějšího prostředí, zateplení, výměnu střech a oken. Ročně je opraveno cca 6–7 bytů, přičemž základní bariérou pro rychlejší renovaci bytového fondu města je nedostatek financí.

Jedním ze současných problémů města je absence sociálních a startovacích bytů pro znevýhodněné a sociálně slabé obyvatele a mladé rodiny. Město vlastní bytové jednotky uvedené výše. Po privatizaci bytového fondu zbyly pouze byty o velikosti 1+1, přičemž jsou nabízeny všem kategoriím osob. Žádný z bytů není veden jako startovací či sociální. Sociálně slabí občané mohou využít ubytování v Hotelovém domě Morava, který je ve správě příspěvkové organizace města SPORTIS. V září roku 2015 zde žilo dlouhodobě 15 osob pobírajících příplatek na bydlení.

2.4 SWOT analýza

Silné stránky	Zdroj	Slabé stránky	Zdroj
Existence Komunitního plánu sociálních služeb	MěÚ	Nedostatečné řešení péče o osoby bez přístřeší a nízká kapacita terénních služeb	MěÚ/J
Kvalitní síť sociálních služeb	MěÚ	Nedostatečná kapacita některých oborů odborné lékařské péče	J
Široká nabídka zdravotnických služeb v Poliklinice Žďár nad Sázavou	J	Zastaralý bytový fond a špatný technický stav městských bytů	MěÚ/S
Existence základny Zdravotnické záchranné služby Kraje Vysočina	J	Nedostatek volných a cenově dostupných parcel pro výstavbu rodinných domů a bytů	MěÚ/J
Vzájemná spolupráce mezi neziskovými organizacemi, městem a dalšími subjekty působícími v sociální oblasti	PS	Absence sociálních bytů, startovacích bytů a chráněného bydlení	MěÚ
		Nedostatek nájemního bydlení ve vlastnictví města	MěÚ
		Podprůměrná intenzita nové bytové výstavby	S
		Existence sociálně vyloučené lokality	MěÚ/J
		Malá obložnost velkometrážních bytů	PS
		Nedostatek finančních prostředků a časové dotace na rekonstrukci městských bytů	PS
		Nedostatek možností bydlení a možností pracovních příležitostí pro osoby se zdravotním postižením	PS
Příležitosti		Hrozby	
Změna státní politiky v oblasti sociálního bydlení ⁸ vč. regulace státní politiky sociálních dávek na bydlení		Nedostatečná kapacita sociálních služeb v důsledku zvyšujícího se počtu potenciálních klientů	
Národní podpora investic do sociálních a startovacích bytů pro mladé rodiny ⁹		Sociální propad ekonomicky aktivních jedinců a prohlubování sociálních problémů	
Rozvoj lidských zdrojů a služeb v sociální oblasti v souvislosti s podporou z ESIF 2014-2020 ¹⁰		Zvyšující se věk populace a následná potřeba péče o seniory	
Národní podpora začleňování sociálně vyloučených osob a osob ohrožených sociálním vyloučením ¹¹		Složité a nestabilní systém financování zdravotnictví v ČR	
Využití dotačních programů na výstavbu a rekonstrukci domů a bytů, na sociální práci a práci s osobami ze sociálně znevýhodněného prostředí ¹²		Vysoká administrativní zátěž zdravotnických zařízení	
Realizace transformačních domů pro chráněné bydlení		Snížená dostupnost nájemních bytů v důsledku zvyšování cen	
Možnosti rozvoje městského zdravotnického zařízení (RTG, technologická a přístrojová modernizace, nové odborné ambulance)		Změna systému financování sociálních služeb příspěvkem na vyrovnávací platbu	
		Nárůst cen vstupů u zdravotnického a jiného materiálu a služeb	
		Příliv obyvatel migrujících z jiných států mimo EU	
		Zvýšení počtu osob ohrožených chudobou	
		Transformace psychiatrické péče ¹³	

Pozn.: S- statistická data, MěÚ – informace vzešlé z rozhovorů se zástupci městského úřadu/podklady poskytnuté MěÚ, PS – pracovní skupina, J – jiný informační zdroj

⁸ Více viz Koncepce sociálního bydlení České republiky 2015 – 2025;

⁹ Více viz Státní fond rozvoje bydlení, dostupné z: ><http://www.sfrb.cz/home-page/><

¹⁰ Více viz Operační program zaměstnanost, dostupné z: <<http://www.esfcr.cz/op-zamestnanost-2014-2020>>; Integrovaný regionální operační program, dostupné z: ><http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Microsites/IROP/Uvodni-strana><

¹¹ Více viz Strategie sociálního začleňování 2014 - 2020

¹² Více viz Operační program zaměstnanost, dostupné z: <<http://www.esfcr.cz/op-zamestnanost-2014-2020>>; Integrovaný regionální operační program, dostupné z: ><http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Microsites/IROP/Uvodni-strana><

¹³ Více viz Strategie reformy psychiatrické péče, dostupné z: <<http://www.reformapsychiatrie.cz/>>

3. Ekonomika města, rozvoj podnikání a cestovního ruchu

Následující kapitola obsahuje základní informace o ekonomickém prostředí ve městě Žďár nad Sázavou, tzn. seznam nejvýznamnějších zaměstnavatelů, míru podnikatelské aktivity, míru nezaměstnanosti aj.

3.1 Ekonomická situace města a zaměstnanost

Ekonomicky aktivní obyvatelstvo tvoří hlavní zdroj pracovní síly v území, která je potřeba pro zajištění jeho funkcí a rozvoje. Dle Sčítání lidu, domů a bytů žilo v roce 2011 (nejaktuálnější dostupná data) na území města Žďár nad Sázavou 11 224 ekonomicky aktivních osob. Zaměstnáno bylo v tomto roce 10 339 osob a nezaměstnáno 885 obyvatel města. Ekonomicky neaktivních osob, tzn. žen v domácnosti, nepracujících studentů, invalidů apod., žilo v roce 2011 na území města 10 451, viz Tabulka 3.1. Při převodu na relativní čísla je patrné, že údaje za město Žďár nad Sázavou se pohybují v průměrných hodnotách SO ORP Žďár nad Sázavou a Kraje Vysočina.

Tabulka 3.1: Ekonomická charakteristika obyvatel města Žďár nad Sázavou v roce 2011

Území	Počet obyvatel	Ekonomicky aktivní	Zaměstnaní	Nezaměstnaní	Ekonomicky neaktivní	Nezjištěno
Město Žďár nad Sázavou	22 328	11 224	10 339	885	10 451	653
ORP Žďár nad Sázavou	43 037	20 982	19 304	1 678	20 874	1 181
Kraj Vysočina	505 565	243 720	220 743	22 977	245 515	16 330

Zdroj dat: ČSÚ, SDLB, 2011

V roce 2011 bydlelo ve městě cca 10 339 zaměstnaných osob, z toho 150 studentů a učňů, 416 důchodců a 185 žen na mateřské dovolené. Tato čísla dosahují téměř průměrné úrovně ORP Žďár nad Sázavou a Kraje Vysočina, viz Tabulka P 9 v příloze.

Vzhledem k tomu, že je Žďár nad Sázavou spádovým centrem, dojíždí zde za prací více než 5 000 osob z širokého okolí, zatímco pouze 1 793 obyvatel za prací vyjíždí mimo město. Celkový počet pracujících osob na území města tak v roce 2011 činil 13 705 – viz následující tabulka.

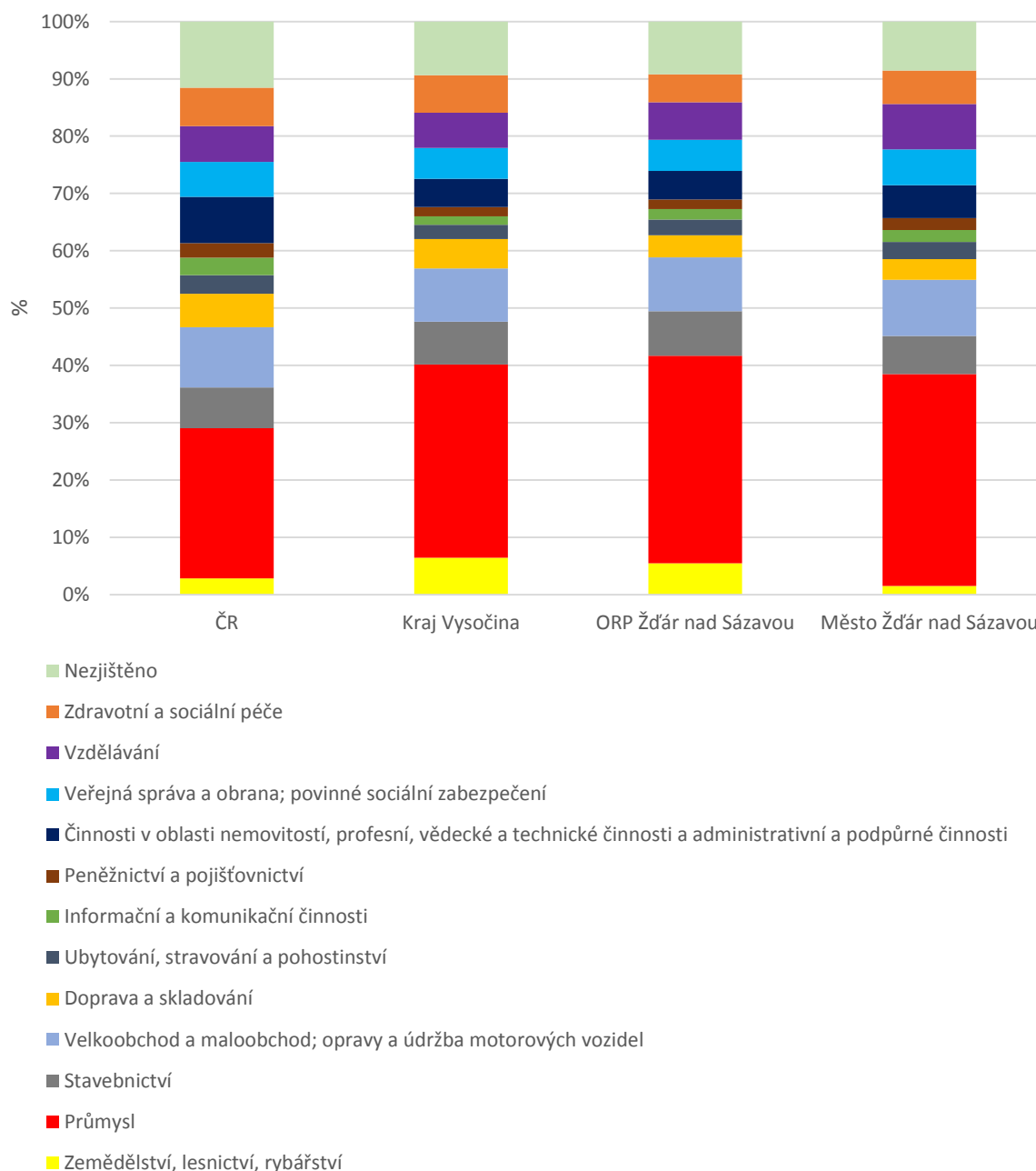
Tabulka 3.2: Struktura zaměstnaných osob na území města Žďár nad Sázavou v roce 2011

Zaměstnaní	Vyjíždějící celkem	Dojíždějící celkem	Počet pracujících osob na území města
10 339	1 793	5 159	13 705

Zdroj dat: ČSÚ, SDLB, 2011

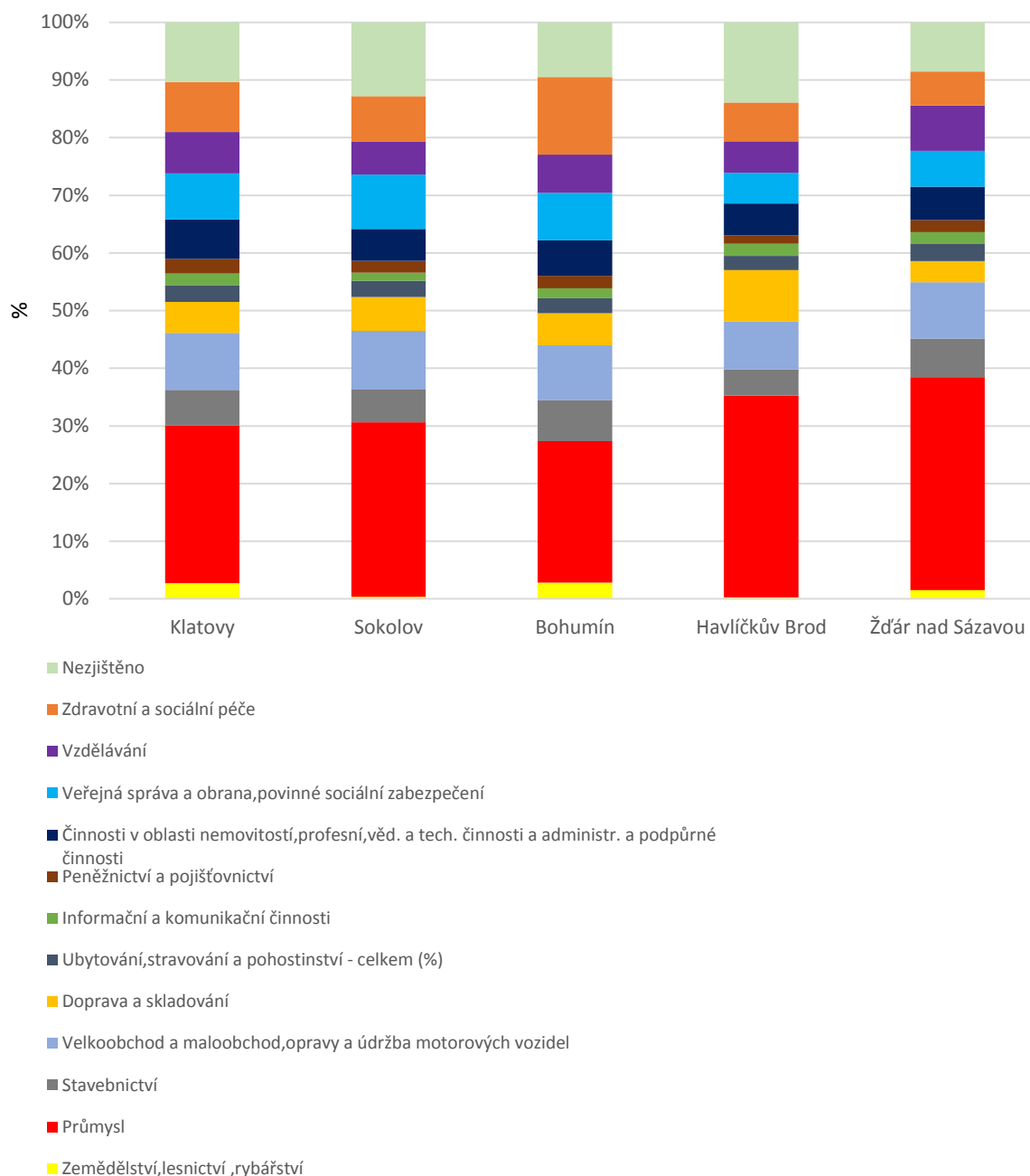
Žďár nad Sázavou je silně průmyslově zaměřené město, v sektoru průmyslu v roce 2011 bylo zaměstnáno 36 % osob, což je nadprůměrná hodnota jak ve srovnání s krajem (33%), tak celou ČR (25,4 %). Druhým sektorem, který zaměstnává nejvíce obyvatel města, je velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel, v němž pracuje 9,5 % obyvatel, 6,5 % zaměstnaných obyvatel Žďáru nad Sázavou je zaměstnáno ve stavebnictví a 6 % ve veřejné správě a obraně. Počty a podíly zaměstnanců v jednotlivých odvětvích a srovnání s vyššími administrativními jednotkami zobrazuje Tabulka P 10 a Tabulka P 11 v příloze. Rozdělení zaměstnanosti osob podle odvětví ekonomické činnosti v ČR, Kraji Vysočina, ORP Žďár nad Sázavou a městě Žďár nad Sázavou v roce 2011 uvádí Graf 3.1.

Graf 3.1: Rozdělení zaměstnanosti osob podle odvětví ekonomické činnosti v ČR, Kraji Vysočina, ORP Žďár nad Sázavou a městě Žďár nad Sázavou v roce 2011

Zdroj dat: ČSÚ, SDLB, 2011

Následující graf porovnává zaměstnanost osob podle odvětví ekonomické činnosti ve velikostně srovnatelných městech jako je Žďár nad Sázavou (cca 20 000 – 25 000 obyvatel). Je patrné, že zastoupení průmyslu v zaměstnanosti je ve Žďáru nad Sázavou největší ze všech sledovaných obcí. To potvrzuje fakt, že město je silně zaměřeno na průmysl. Naopak ve Žďáru je ve srovnání s ostatními městy výrazně menší podíl osob zaměstnaných ve zdravotních a sociálních službách a v sektoru „doprava a skladování“.

Graf 3.2: Rozdělení zaměstnanosti osob podle odvětví ekonomické činnosti v městech Klatovy, Sokolov, Bohumín, Havlíčkův Brod a Žďár nad Sázavou v roce 2011

Zdroj dat: ČSÚ, SDLB, 2011

Pracovní mobilita obyvatel

Pracovní mobilita charakterizuje atraktivitu města z hlediska pracovního uplatnění pro obyvatele daného území a okolních sídel. Z celkového počtu 10 339 občanů města, kteří byli v roce 2011 zaměstnaní, jich za práci vyjíždělo (autem, veřejnou/městskou hromadnou dopravou) 43 %. Z toho více než 2/3 obyvatel dojíždí do práce v rámci samotného města (vnitroměstská doprava), cca 15 % dojíždí do jiné obce nebo města v okrese, cca 6,3 % dojíždí do jiného okresu v rámci kraje, necelých 10 % vyjíždí za prací do jiného kraje a pouze 1,5 % osob směřuje za zaměstnáním do zahraničí. Absolutní hodnoty a srovnání s hodnotami vyšších územně správních celků znázorňuje Tabulka 3.3.

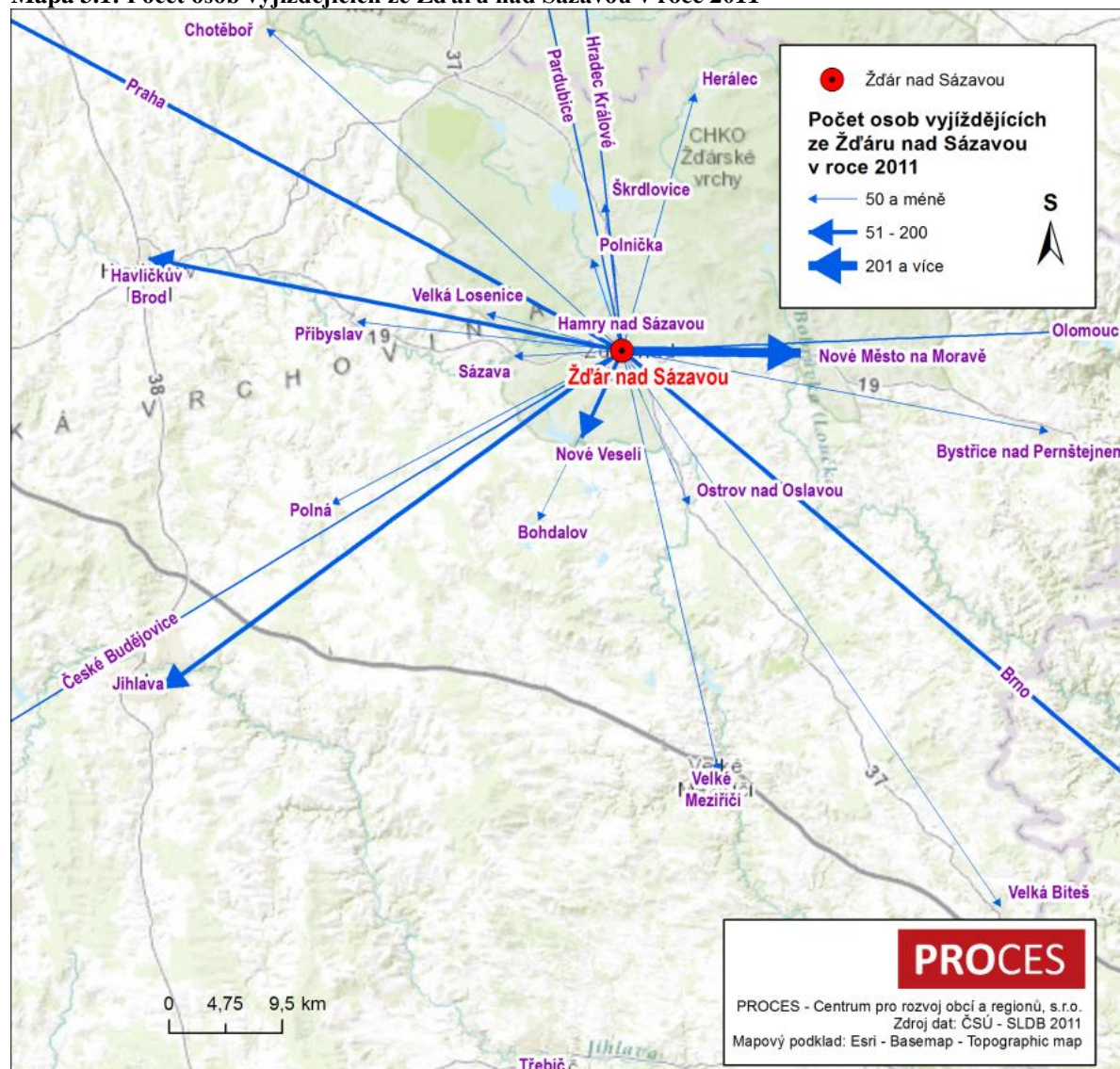
Tabulka 3.3: Vyjíždka obyvatel města Žďáru nad Sázavou do zaměstnání

Území	Počet obyvatel celkem	Zaměstnaní celkem	Vyjíždějící do zaměstnání celkem	Vyjíždějící				
				V rámci města/obce	Do jiné obce okresu	Do jiného okresu kraje	Do jiného kraje	Do zahraničí
Město Žďár nad Sázavou	22 328	10 339	4 463	3 053	645	283	418	64
ORP Žďár nad Sázavou	43 037	19 304	8 582	3 575	3 390	706	809	102
Kraj Vysočina	505 565	220 743	105 648	40 241	43 678	8 121	12 327	1 281

Zdroj dat: ČSÚ, SDLB, 2011.

Konkrétní vyjíždkové cíle do zaměstnání obyvatel Žďáru nad Sázavou znázorňuje Mapa 3.1. Nejčastěji směřují občané města za prací do Nového Města na Moravě (265 osob), Prahy (161), Jihlavy (136) a Brna (132). Podobný trend se vyskytuje v denní vyjízdce, viz Tabulka P 12 v příloze.

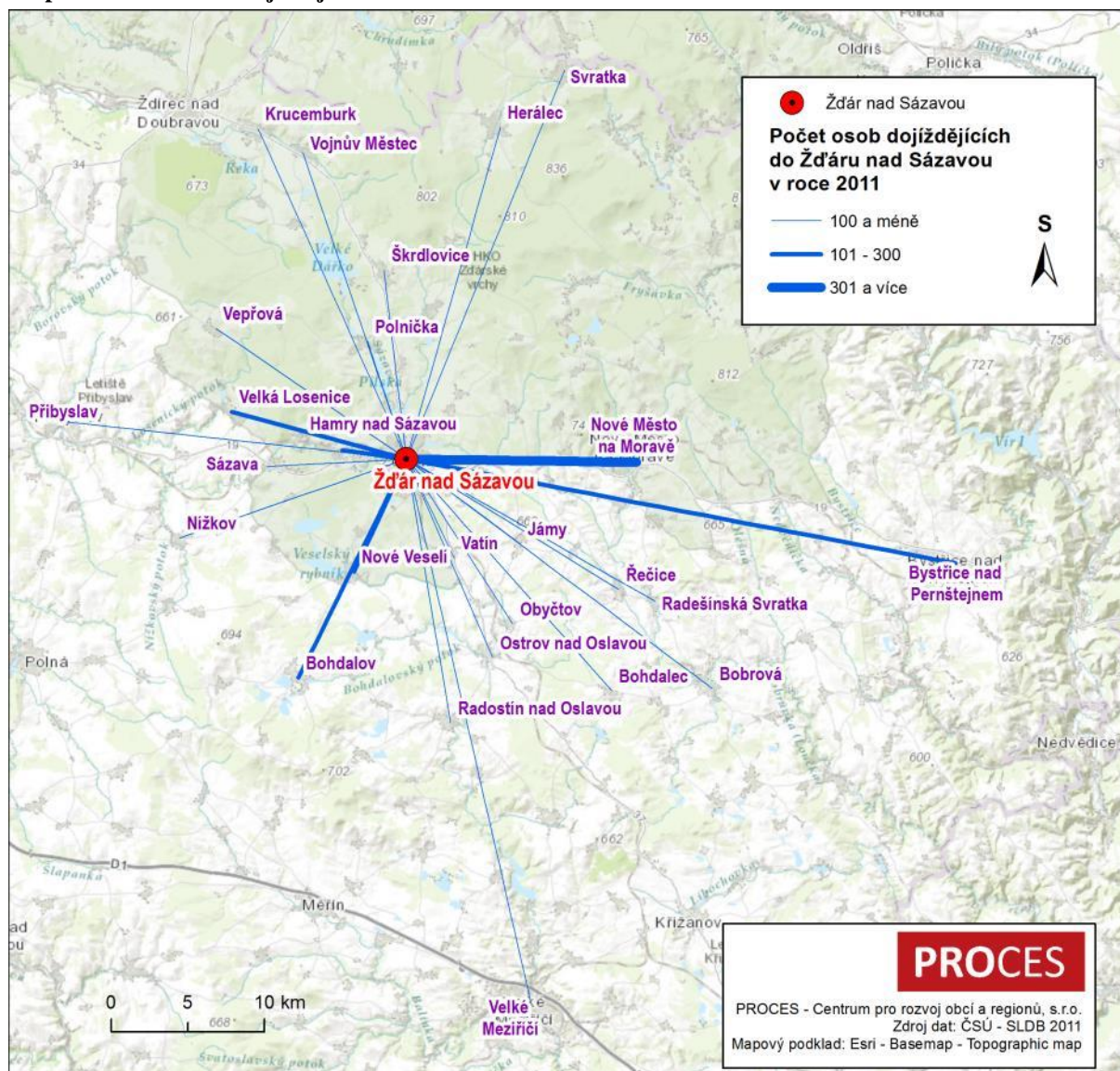
Mapa 3.1: Počet osob vyjíždějících ze Žďáru nad Sázavou v roce 2011

Jelikož je Žďár nad Sázavou jedním z největších měst v kraji, soustřeďuje se zde také významná nabídka pracovních míst pro obyvatele okolních měst a obcí. Nejvíce obyvatel dojíždí za prací z Nového Města na Moravě (554 osob), Hamrů nad Sázavou (226), Velké Losenice (156), Nového Veselí (148) a Bystřice nad Pernštejnem (112), viz Tabulka P 13 v příloze a následující mapa.

Mapa 3.2: Počet osob dojíždějících do Žďáru nad Sázavou v roce 2011

Pracovní mobilitu (a obecně také migraci obyvatel) do značné míry ovlivňují platové podmínky v území. Statistické údaje na úroveň měst neexistují, nicméně při srovnání mezi kraji je zřejmé, že Žďár nad Sázavou (resp. Kraj Vysočina) patří mezi oblasti s nízkou úrovní mezd, kdy průměrná hrubá měsíční mzda v roce 2014 činila cca 24 000 Kč, medián byl cca 22 000 Kč – viz tabulka níže. Tato skutečnost může do značné míry přispívat k úbytku počtu obyvatel města, kteří preferují stěhování za lépe finančně ohodnocenou práci. V případě snahy o udržení obyvatel a pracovní síly ve městě, tak bude v budoucnu vzrůstat tlak na místní podnikatele za účelem zvyšování finančního ohodnocení zaměstnanců.

Tabulka 3.4: Srovnání velikosti měsíčních mezd v krajích ČR za rok 2014 (průměr, medián)

Kraj	Průměrná hrubá měsíční mzda (v Kč)	Medián hrubé měsíční mzdy (v Kč)
Hlavní město Praha	35 115	28 254
Středočeský kraj	27 345	23 979
Jihočeský kraj	24 321	21 665
Plzeňský kraj	26 026	23 266
Karlovarský kraj	22 707	20 505
Ústecký kraj	24 336	21 772
Liberecký kraj	24 767	22 476
Královéhradecký kraj	24 387	21 885
Pardubický kraj	24 067	21 796
Kraj Vysočina	24 293	22 027
Jihomoravský kraj	26 116	22 546
Olomoucký kraj	24 175	21 919
Zlínský kraj	23 873	21 542
Moravskoslezský kraj	24 877	22 633
Česká republika	27 002	23 078

Zdroj: ČSÚ, 2015

Pozn.: Barevná škála porovnává hodnoty ve sloupci - barevný odstín představuje hodnotu v buňce (tmavě modrá = nejvyšší hodnota, tmavě červená = nejnižší hodnota)

Nezaměstnanost

Vývoj míry nezaměstnanosti v řešeném území kopíruje vývoj v rámci Kraje Vysočina i ČR. Do příchodu ekonomické recese koncem roku 2008 míra nezaměstnanosti dlouhodobě klesala, následně došlo k výraznému propouštění zaměstnanců a skokovému nárůstu počtu nezaměstnaných. V roce 2011 došlo k mírnému oživení ekonomiky města a hodnota nezaměstnanost mírně klesla.

Od roku 2013 se nezaměstnanost počítá podle nové metodiky, která uvádí podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let ze všech obyvatel ve stejném věku. V důsledku toho jsou hodnoty od roku 2014 skokově nižší, přesto lze vysledovat postupný trend poklesu nezaměstnanosti.

K 31. 12. 2015 byl podíl nezaměstnaných osob žijících na území Žďáru nad Sázavou 5,1 %. Ve městě žilo k tomuto datu 739 dosažitelných uchazečů o zaměstnání (osoby ve věku 15–64, kteří mohou bezprostředně nastoupit do zaměstnání při nabídce vhodného pracovního místa – evidovaní nezaměstnaní, kteří nemají žádnou objektivní překážku pro přijetí zaměstnání). Na území okresu Žďár nad Sázavou bylo evidováno ke stejnému datu 4 518 dosažitelných uchazečů o zaměstnání, podíl nezaměstnaných osob byl 6,3 %. Nezaměstnanost ve městě je v porovnání s okresem mírně podprůměrná. Ve městě chybí technicky vzdělané osoby, tedy profese, které by pokryli poptávku po pracovní síle v místních průmyslových podnicích. Mezi uchazeči o zaměstnání je, jak na úrovni města, tak na úrovni okresu, podíl žen i mužů (s občasnými výkyvy) zcela vyrovnaný (50 % nezaměstnaných mužů, 50 % nezaměstnaných žen).

Tabulka 3.5: Údaje o nezaměstnanosti ve městě Žďár nad Sázavou v letech 2005–2015

Rok	Dosažitelní uchazeči celkem	Ekonomicky aktivní obyvatelstvo	Míra nezaměstnanosti/ Podíl nezaměstnaných osob	Volná místa	Počet uchazečů na 1 pracovní místo
2005	922	12 413	7,40%	132	7,0
2006	721	12 413	5,80%	336	2,1
2007	569	12 413	4,60%	540	1,1
2008	623	12 413	5,00%	227	2,7
2009	953	12 413	7,70%	79	12,1
2010	1 086	12 413	8,70%	67	16,2
2011	988	12 413	8,00%	51	19,4
2012	-	-	-	-	-
2013	-	-	-	-	-
2014	916	14 693	6,20%	165	5,6
2015	739	14 444	5,10%	247	3,0

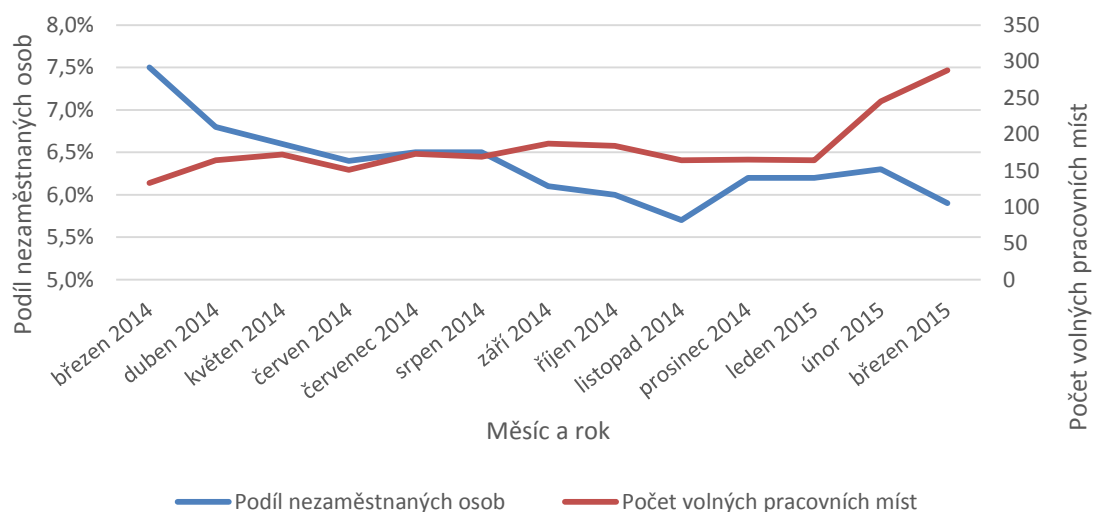
Zdroj dat: Integrovaný portál MPSV, dostupné z [www: http://portal.mpsv.cz/sz](http://portal.mpsv.cz/sz); Úřad práce – kontaktní pracoviště Žďár nad Sázavou

Pozn.: Data za roky 2012 a 2013 nejsou dostupná.

Barevná škála porovnává hodnoty ve sloupci - barevný odstín představuje hodnotu v buňce (tmavě modrá = nejnižší hodnota, tmavě červená = nejvyšší hodnota)

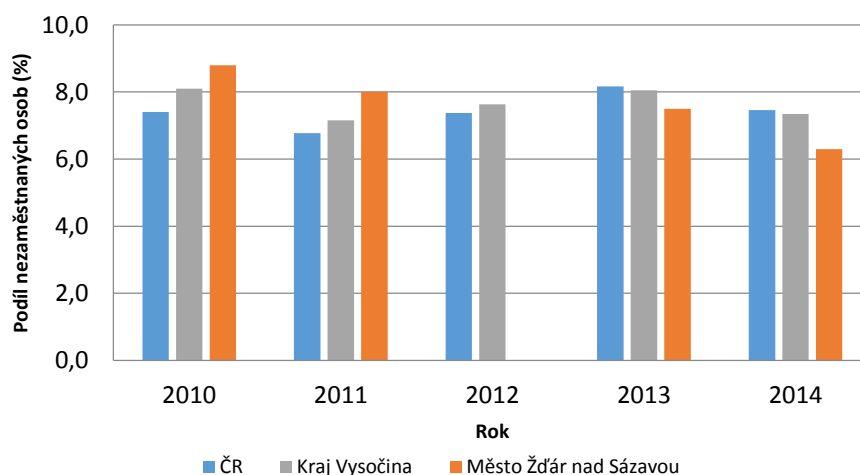
Počet volných pracovních míst ve městě roste. Mezi zářím 2014 a 2015 došlo k nárůstu o 233 volných pracovních míst (ze 187 na 420). V březnu roku 2015 jich bylo ve městě 288. Velký nárůst počtu pracovních míst nastal mezi měsíci leden 2015 a únor 2015, kdy došlo k navýšení počtu pracovních míst o 81 pozic, tj. ze 164 na 245.

Graf 3.3: Podíl nezaměstnaných osob a počet volných pracovních míst ve městě Žďár nad Sázavou v období březen 2014 – březen 2015

Zdroj dat: MPSV, měsíční výkazy za roční období březen 2014 až březen 2015

Pro srovnání vývoje nezaměstnanosti jsou ukazatele města komparovány s průměrnými hodnotami Kraje Vysočina a ČR. Z grafu níže je zřejmé, že zatímco do roku 2011 se nezaměstnanost města držela nad celorepublikovým i celokrajským průměrem, od roku 2013 je výrazně podprůměrná, což je pozitivní jev.

Graf 3.4: Podíl nezaměstnaných osob v ČR, Kraji Vysočina a ve městě Žďár nad Sázavou v letech 2010-2014

Zdroj: ČSÚ, Veřejné databáze

Pozn.: Údaje vždy k 31. 12. daného rok. Údaj města Žďár nad Sázavou za rok 2012 není dostupný.

Výraznějším problémem než samotná úroveň nezaměstnanosti je podíl dlouhodobě nezaměstnaných (osoby nezaměstnatelné déle než 12 měsíců), který na území města do roku 2014 dlouhodobě rostl. V roce 2015 došlo po několika letech k poklesu na současných 272 dlouhodobě nezaměstnaných osob.

Tabulka 3.6: Počet dlouhodobě nezaměstnaných osob na území města Žďár nad Sázavou v letech 2009-2015

Rok	Počet uchazečů – dlouhodobě nezaměstnaní
2009	237
2010	338
2011	384
2012	-
2013	-
2014	387
2015	272

Zdroj dat: Kontaktní pracoviště Úřadu práce Žďár nad Sázavou

Pozn.: Data za roky 2012 a 2013 nejsou dostupná. Data za rok 2015 jsou uvedeny k 30. 6. 2015.

Barevná škála porovnává hodnoty ve sloupci - barevný odstín představuje hodnotu v buňce (tmavě modrá = nejnižší hodnota, tmavě červená = nejvyšší hodnota)

3.2 Podnikatelská sféra

Jedním z faktorů, který ovlivňuje trh práce a zaměstnanost v území, je úroveň podnikatelského prostředí. To má vliv na rozvoj místního hospodářství, ekonomiky a zaměstnanosti.

V roce 2010 bylo ve městě Žďár nad Sázavou registrováno 5 150 ekonomických subjektů. Jejich počet každým rokem roste. Nejvíce těchto subjektů působilo v odvětví „maloobchod kromě motorových vozidel, opravy výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost“ (787), „velkoobchod a zprostředkování velkoobchodu kromě motorových vozidel“ (641) a „stavebnictví“ (503). Registrované subjekty dle odvětví zobrazuje Tabulka P 8 v příloze. Na území města Žďáru nad Sázavou počet ekonomických subjektů v období 2007 – 2010 každoročně rostl. K největšímu tempu růstu počtu ekonomických subjektů došlo mezi lety 2009–2010 (+2,3 %). Tento ukazatel dosahoval v daném období obdobných hodnot i na území ORP Žďár na Sázavou, Kraje Vysočina i celé České republiky, viz následující tabulka.

Tabulka 3.7: Počet ekonomických subjektů a jejich tempo růstu ve Žďáru nad Sázavou v letech 2006 – 2010

Území/rok	2006	2007		2008		2009		2010	
	Počet subjektů	Počet subjektů	Tempo růstu (%)	Počet subjektů	Tempo růstu (%)	Počet subjektů	Tempo růstu (%)	Počet subjektů	Tempo růstu (%)
Město Žďár nad Sázavou	4 918	4 916	-0,04	5 028	+2,3	5 035	+0,1	5 150	+2,3
ORP Žďár nad Sázavou	-	-	-	9 031	-	8 988	+0,5	9 216	+2,5
Kraj Vysočina	97 159	98 957	+1,9	101 703	+2,8	100 954	-0,7	103 510	+2,5
ČR	2 430 481	2 481 863	+2,1	2 552 149	+2,8	2 570 611	+0,7	2 637 551	+2,6

Zdroj dat: ČSÚ, SDLB, 2011

Přestože význam **zemědělství** ve Žďáru nad Sázavou je minimální, působí v této oblasti významní zaměstnavatelé. Největším zemědělským podnikem je společnost AGROFARM, a.s., která zaměstnává 100 až 200 zaměstnanců a svou činnost zaměřuje na chov prasat. V oblasti těžby dřeva zaměstnává cca 100 osob společnost Kinský Žďár, a.s.

Stěžejním hospodářským odvětvím je **průmysl**, ve kterém má Žďár nad Sázavou dlouholetou tradici v podobě hutnických, strojírenských a kovozpracujících odvětví. Největším zaměstnavatelem je na území města Žďár nad Sázavou (obecně i v sektoru průmysl a stavebnictví) společnost ŽĐAS, a.s., která v současnosti zaměstnává přibližně 2 500 osob. Firma se soustředí na výrobu odlitků, tvářecích strojů, kovací lisů, zařízení válcoven nebo na rekonstrukci a modernizaci strojů apod. V současnosti patří ŽĐAS, a.s. k významným českým výrobcům strojů a zařízení pro další výrobu s ročním obrátem přesahujícím 3,1 mld. Kč. Společnost vlastní řadu nemovitostí, např. Hotelovou ubytovnu ŽĐAS a Hotel Svatka. V areálu firmy působí VOŠ A SPŠ Žďár nad Sázavou. Mezi další významné zaměstnavatele ve městě patří TOKOZ, a.s., Cooper-Standard Automotive Česká republika, s.r.o., a Hettich ČR, k.s., které zaměstnávají více než 500 osob – viz tabulka níže.

Tabulka 3.8: Nejvýznamnější zaměstnavatelé v sektoru průmysl a stavebnictví na území města Žďár nad Sázavou

Obchodní jméno	Převažující činnost	Počet zaměstnanců
ŽĐAS, a.s.	Hutnictví, slévárnictví, strojírenství	2000–2499
TOKOZ, a.s.	Kovozpracující průmysl	500–999
Cooper-Standard Automotive Česká republika, s.r.o.	Strojírenství	500–999
Hettich ČR, k. s.	Kovozpracující průmysl	500–999
PKS stavby, a.s.	Stavebnictví	250–499
ENPEKA, a.s.	Potravinářský průmysl	250–499
DEL, a.s.	Strojírenství	250–499
ARROW International ČR, a.s. (Teleflex Medical)	Výroba a montáž zdravotnických katetrizačních prostředků	250–499
PKS okna, a.s.	Ostatní zpracovatelský	250–499

Zdroj dat: ČSÚ Registr ekonomických subjektů, dostupné z [www: http://apl2.czso.cz/irsw/](http://apl2.czso.cz/irsw/)

Z hlediska počtu ekonomických subjektů jsou největším sektorem ekonomiky města **služby**. Největším zaměstnavatelem je v této oblasti společnost ZDAR, a.s., jejíž hlavní činností je provozování silniční nákladní dopravy. Společnost provozuje také cestovní kancelář, dvě čerpací stanice, dceřinou společnost AUTOŠKOLA VYSOČINA, s.r.o. apod. Významným zaměstnavatelem je také město Žďár nad Sázavou a jeho příspěvkové organizace.

Tabulka 3.9: Nejvýznamnější zaměstnavatelé v sektoru služeb na území města Žďár nad Sázavou

Obchodní jméno	Převažující činnost	Počet zaměstnanců
ZDAR, a.s.	Silniční nákladní doprava	500–999
Město Žďár nad Sázavou	Veřejná správa	200–249
Mateřská škola Žďár nad Sázavou, příspěvková organizace	Předškolní vzdělávání	100–199
P a Č - Prádelna a čistírna, s.r.o.	Praní a chemické čištění textilních a kožešinových výrobků	100–199
Sociální služby města Žďár nad Sázavou	Poskytování sociálních služeb	100–199
Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola Žďár nad Sázavou	Školství	100–199
Základní škola Žďár nad Sázavou, Švermova 4	Školství - vzdělávání	100–199

Zdroj dat: Ústav územního rozvoje, dostupné z [www: http://www.uur.cz/default.asp?ID=4572](http://www.uur.cz/default.asp?ID=4572), ČSÚ Registr ekonomických subjektů, dostupné z [www: http://apl2.czso.cz/irsw/](http://apl2.czso.cz/irsw/)

Pro podnikatelské a průmyslové účely se na území města nachází průmyslová zóna na ul. Jamská, která byla vybudována městem ve dvou etapách. Rozloha průmyslové zóny činí 20 ha. Část finančních prostředků byla získána prostřednictvím dotace z CzechInvestu. Dále se na území města nachází 3 plochy určené k výrobní činnosti. Těmi jsou:

- Lokalita mezi ulicemi Jamská a Novoměstská;
- Lokalita ulice Jihlavská (za Hettichem);
- Lokalita ulice Jihlavská (vedle trasy obchvatu).

3.3 Cestovní ruch

V této podkapitole jsou uvedeny významné předpoklady rozvoje cestovního ruchu na území města Žďár nad Sázavou, které mají v této oblasti nadprůměrný potenciál. Mezi předpoklady pro cestovní ruch ve městě převládají přírodní a kulturně-historické.

Přírodní lokalizační předpoklady

Na území města se nachází velkoplošné chráněné území CHKO Žďárské vrchy, které zahrnuje i další maloplošná zvláště chráněná území – 4 národní přírodní rezervace, 9 přírodních rezervací a 37 přírodních památek. Na území města zasahuje jedno maloplošné chráněné území, a to přírodní památka Louky u Černého lesa. Významným lokalizačním předpokladem pro rozvoj cestovního ruchu jsou rozsáhlé vodní plochy ve městě i v nejbližším okolí. Důležitou roli v této oblasti sehrává vodní nádrž Pilská. Ročně tento areál navštíví cca 50 000 návštěvníků (kvalifikovaný odhad).

Na území města jsou vhodné přírodní předpoklady pro rozvoj pěší turistiky, cykloturistiky a zimní turistiky. Město disponuje rozsáhlou sítí turistických tras. Nachází se zde Naučná stezka kolem Zelené hory. V rámci této naučné stezky je možno si vybrat ze dvou vycházkových okruhů. Okruh A v délce 2,1 km představuje dvě stavby významného českého architekta Jana Blažeje Santiniho Aichla. Okruh B v délce 2,6 km vede místy s nejvyšší ochrannou přírodou a krajiny.

Městem prochází dvě cykloturistické trasy, Posázavská cyklotrasa číslo 19 a Santiniho cyklotrasa č. 5061. Posázavská cyklotrasa je dlouhá přes 240 km a vede kolem řeky Sázavy od jejího ústí do řeky Vltavy u Davle přes Jílové u Prahy – Týnec nad Sázavou – Sázavu – Český Šternberk – Zruč nad Sázavou – Ledec nad Sázavou – Světlou nad Sázavou – Havlíčkův Brod – Přibyslav – Žďár nad Sázavou – Mělkovice – Veselíčko – Nové Město na Moravě a končí v obci Lísek, kde se napojuje na tzv. Pražskou cyklotrasu č. 1. Santiniho cyklotrasa je dlouhá 64 km a vede přes obce Radostín – Polnička – Žďár nad Sázavou – Jány

– Ostrov nad Oslavou – Bobrová – Zvole – Rozsochy až do Bystrice nad Pernštejnem, kde se opět sbíhá s Pražskou cyklotrasou.

Obrázek 3.1: Turistické a cykloturistické trasy na území města Žďár nad Sázavou

Zdroj: Mapy, dostupné z [www: mapy.cz](http://www.mapy.cz)

V zimním období je v okolí města a upravováno 50 km běžeckých a lyžařských tratí. O údržbu 11 tratí Ski regionu Žďársko se od sezóny 2011/2012 stará příspěvková organizace města SPORTIS. Ve Žďáru nad Sázavou je spravováno celkem 8 okruhů lyžařských a běžeckých tras. Ski region slouží především obyvatelům Žďáru nad Sázavou a přilehlých obcí (Hamry nad Sázavou, Velká Losenice a Subregion Velké Dářko).

Kulturně-historické lokalizační předpoklady

Ve městě se nachází národní kulturní památka světového významu. Jedná se o poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře. Ten je od roku 1994 zapsán na Seznamu světového dědictví UNESCO. Od roku 1995 je rovněž národní kulturní památkou. V roce 2014 tento areál navštívilo 30 201 návštěvníků. Od srpna 2014 je kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře v majetku Římskokatolické farnosti Žďár nad Sázavou 2.

Mezi další významné památky nacházející se ve městě Žďár nad Sázavou se řadí Zámek Žďár nad Sázavou a kamenný barokní most přes řeku Sázavu. V areálu zámku pak Bazilika Nanebevzetí Panny Marie a sv. Mikuláše, fara, Studniční kaple, Klášterní prelatura, Barokní konírna a Kašna Panny Marie s Ježíškem a renesanční zvonice upravená do barokního stylu. Majitelem zámku je Constantin Kinský. Majitelem baziliky je Římskokatolická farnost Žďár nad Sázavou 2. Významnou kulturní památkou ve městě je také kostel sv. Prokopa s 54 metry vysokou strážní věží, která je otevřena pro veřejnost především v době oslav a svátků.

Dalšími historickými stavbami na území města jsou:

- Radnice z přelomu 16. a 17. století.
- Kaple sv. Barbory, která se nachází vedle Farního kostela sv. Prokopa.
- Tvrz pocházející přibližně z roku 1300.
- Kostel Nejsvětější trojice, v jehož prostoru se v současné době nachází urnový háj.
- Hotel Veliš disponující secesní fasádou z počátku 20. století.

Informační turistické centrum zřízené městem Žďár nad Sázavou se nachází v budově Staré radnice. Od roku 1993 je provozováno cestovní kanceláří SANTINI TOUR. Město Žďár nad Sázavou se v roce 2017 chce zabývat změnou provozovatele tohoto centra. V současné době jsou zvažovány různé možnosti.

Ve městě je celoročně otevřeno Regionální muzeum města Žďáru nad Sázavou, které sídlí v prostorách městské Tvrze v centru města. Muzeum pořádá výstavy s regionální tematikou, výstavy umění, prezentace v rámci různých festivalů a naučné výstavy. K muzeu dále patří Moučkův dům, kde se nachází trvalá expozice dějin města. Pro veřejnost je k dispozici také Knihovna M. J. Sychry a Archiv Regionálního muzea. Návštěvnost jednotlivých turistických cílů na území města zobrazuje následující tabulka.

Tabulka 3.10: Návštěvnost vybraných turistických cílů ve městě Žďár nad Sázavou v letech 2012-2014

Turistický cíl	2012	2013	2014
Kostel na Zelené hoře	26 716	23 042	30 201
TIC Stará radnice	25 563	22 379	24 672
Zámek Žďár nad Sázavou	10 200	10 100	9 900
Regionální muzeum	9 389	4 638	7 175
Výstavní síň Stará radnice	2 169	3 567	3 456
Moučkův dům	-	1 713	2 674

*Zdroj dat: Městský úřad Žďár nad Sázavou - Statistiky cestovního ruchu – návštěvnost Žďáru nad Sázavou
Barevná škála porovnává hodnoty v řádcích - barevný odstín představuje hodnotu v buňce (tmavě modrá = nejnižší hodnota, tmavě červená = nejvyšší hodnota)*

Z hlediska návštěvnosti je významný také kostel sv. Prokopa. Dle informací tamějšího faráře jej v roce 2014 mimo bohoslužby navštívilo 20 000 lidí.

Dne 1. 8. 2015 se v areálu Zámku ve Žďáru nad Sázavou otevřela nová moderní zážitková expozice, Interpretační centrum – muzeum nové generace. Tato expozice umožňuje komplexní pohled do historie areálu novou, netradiční formou. Muzeum je založeno na moderních technologiích, jako jsou video projekce spojené s hudebním doprovodem a s vystavenými exponáty. Hlavním cílem expozice je zaujmout návštěvníka v tématech - život v cisterciáckém klášteře, baroko a současné město Žďár nad Sázavou. V prostorách muzea se nachází také stylová kavárna a prodejna suvenýrů. Muzeum spravuje společnost SE.S.TA, která zároveň provozuje Barokní galerii ze sbírek Národní galerie v bývalém konventu a poskytuje návštěvníkům prohlídku areálu zámku pod názvem „Po stopách Santiniho“ – Mariánský sloup, Prelatura, Bazilika Nanebevzetí Panny Marie a sv. Mikuláše, konvent, Studniční kaple a rajský dvůr, sádka a hráz Konventního rybníku. Vedle těchto dlouhodobých expozic jsou také organizovány kulturní a společenské programy určené jak pro širokou veřejnost, tak pro smluvní partnery zřizovatelské firmy.

Římskokatolická farnost, Žďár nad Sázavou 2 se, jako nový majitel a provozovatel kostela sv. Jana Nepomuckého, chce zaměřit zejména na to, aby se na Zelenou horu vrátili pravidelné poutní bohoslužby a zajistit tak duchovní službu poutním výpravám, ale zároveň ve větší míře umožnit všem zájemcům prohlédnout si kostel sv. Jana Nepomuckého. Snahou bude nabídnout návštěvníkům kostela co největší prostor i po turistické sezóně, kdy je ve většině památek provoz omezen. Je plánováno zde rozšířit nabídku vhodných duchovních kulturních programů a koncertů a připravit vhodné vzdělávací programy pro školy.

V areálu Domu kultury, spravovaném příspěvkovou organizací města Kultura Žďár nad Sázavou, se nachází Modelové království zobrazující stavbu a provoz největších kolejíšť v republice. V rámci této expozice jsou vymodelovány reálné stanice, budovy a krajinné prvky. Tutu expozici zajišťuje občanské sdružení "Modelové království Žďár".

V okolí města Žďáru nad Sázavou jsou rozmístěny sochy Michala Olšiaka známé pod názvem Pohádkové Žďársko. Sochy zobrazují především pohádkové postavičky a zvířata často v nadživotní velikosti.

Kromě těchto turistických atraktivit se na území města nachází další turistické zajímavosti, o nichž jsou návštěvníci informováni v informačních a turistických centrech.

Ubytovací kapacity

Vzhledem k tomu, že Žďár nad Sázavou je vyhledávaným turistickým cílem, je zde poměrně široká nabídka různých typů ubytovacích zařízení, které nabízejí celkovou kapacitu cca 1 000 lůžek (seznam významných ubytovacích zařízení zobrazuje Tabulka P 14 v příloze). Počet hromadných ubytovacích zařízení se v posledních letech příliš nezměnil, došlo však k mírnému poklesu počtu pokojů, lůžek i míst pro stany a karavany.

Dle statistik ČSÚ se počet návštěvníků ubytovacích zařízení v posledních 3 letech pohybuje ročně mezi 19 až 20 tisíci, přičemž dochází k růstu počtu zahraničních návštěvníků. Naopak výrazně klesá počet přenocování (cca o 14 000 od roku 2012) i průměrný počet strávených nocí ve městě (z 2,7 na 2,1 v roce 2014) – viz tabulka níže.

Tabulka 3.11: Vybrané statistiky v oblasti cestovního ruchu

	Hosté celkem	v tom		Přenocování celkem	v tom		Průměrný počet přenocování (noci)
		rezidenti	nerezidenti		rezidenti	nerezidenti	
2012	20 706	17 779	2 927	56 084	47 722	8 362	2,7
2013	19 009	15 839	3 170	42 145	33 300	8 845	2,2
2014	20 351	16 742	3 609	42 653	33 792	8 861	2,1

Zdroj: ČSÚ, 2015

Pozn.: rezident – domácí návštěvník z ČR, nerezident – zahraniční návštěvník (cizinec)

Za účelem zastavení poklesu počtu přenocování a spojení turistického potenciálu místních regionů byla v roce 2015 založena destinační společnost **Koruna Vysočiny**, která sdružuje sedm měst – Žďár nad Sázavou, Nové Město na Moravě, Bystřice nad Pernštejnem, Tišnov, Velká Bíteš, Velké Meziříčí Nedvědice. Cílem je posílit spolupráci subjektů v cestovním ruchu v regionu a propojováním turistických cílů budovat atraktivní oblast pro delší než jednodenní pobyt návštěvníků. Všechny rozvojové aktivity musí probíhat v souladu s nadřazeným koncepčním dokument kraje - Strategie rozvoje cestovního ruchu v Kraji Vysočina na období 2008-2013 (platný do doby schválení nového strategického dokumentu).

3.4 SWOT analýza

Silné stránky	Zdroj	Slabé stránky	Zdroj
Podprůměrná nezaměstnanost ve srovnání s celokrajským a republikovým průměrem	S	Vyšší míra dlouhodobé nezaměstnanosti obyvatel města	S
Existence průmyslové zóny	MěÚ	Nedostatečná nabídka pracovních příležitostí (zkrácené úvazky, pro vysoce kvalifikované pracovníky)	S/MěÚ
Existence ploch pro podnikání	MěÚ	Závislost trhu práce na několika velkých zaměstnavatelích	MěÚ/J
Dlouholetá průmyslová tradice města	MěÚ/J	Nedostatek pracovních sil v průmyslových podnicích (strojírenské obory, technické a dělnické pozice)	PS
Výjimečný přírodní i kulturně-historický potenciál pro rozvoj cestovního ruchu	MěÚ	Naplněná kapacita současné průmyslové zóny a zvýšené investiční náklady na rozšíření	PS
Přítomnost významné kulturní památky UNESCO (poutní kostel sv. Jan Nepomuckého na Zelené Hoře)	MěÚ/J		
Široká nabídka turistických atrakcí v oblasti kulturně-historického vyžití	MěÚ/J		
Příležitosti		Hrozby	
Zvyšování ekonomického růstu kraje/regionu		Odliv kvalifikované pracovní síly - odchod vzdělaných osob netechnických oborů za vhodnějšími životními podmínkami a nabídkou zaměstnání	
Trend podpory investic s vyšší přidanou hodnotou ze strany státu		Zhoršení ekonomické situace v regionu vlivem další globální ekonomické recese	
Zjednodušení legislativních a byrokratických podmínek pro podnikání, státní podpora drobného podnikání a živností		Zhoršení podnikatelského klimatu a podmínek pro podnikání v Česku	
Vytvoření stabilního politického a sociálně ekonomického klimatu k zabezpečení přitažlivosti podnikatelského prostředí města pro zahraniční i tuzemské podnikatele		Oslabení průmyslového sektoru a tradice v ČR, pokles technických dovedností lidí	
Podpora fungování strukturovaného, konkurenčního a motivujícího trhu práce		Odchod stávajících investorů/podniků a snížení počtu pracovních příležitostí	
Obecný trend růstu zájmu o cestovní ruch		Konkurence okolních regionů	
Rozvoj nových produktů cestovního ruchu vázaných na místní/regionální specifika		Sociální problémy vznikající v důsledku růstu nezaměstnanosti a snižování životní úrovně obyvatel	
Využití nového programového období EU 2014 – 2020 pro rozvoj podnikání a podporu zaměstnanosti ¹⁴			
Vytvoření podmínek pro zatraktivnění místa za účelem přilákání pracovní síly a udržení obyvatel ve městě			
Potenciál zatraktivnění památek v území			

Pozn.: **S** - statistická data, **MěÚ** – informace vzešlé z rozhovorů se zástupci městského úřadu/podklady poskytnuté MěÚ, **PS** – pracovní skupina, **J** – jiný informační zdroj

¹⁴ Více viz Operační program podnikání a inovace pro konkurenceschopnost, dostupné z: <<http://www.opik.cz/>>

4. Technická infrastruktura, doprava, životní prostředí a územní plánování

V následující kapitole je pozornost věnována technické infrastruktuře, dopravě, životnímu prostředí a územnímu plánování města Žďáru nad Sázavou.

4.1 Technická infrastruktura

Vodovodní a kanalizační síť

Provozovatelem vodovodu, kanalizace a čistírny odpadních vod je na území města společnost VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a.s., divize Žďár nad Sázavou, majitelem Svaz vodovodů a kanalizací Žďársko.

Na vodovodní síť jsou připojeny všechny části města. V letech 2004 - 2009 byla provedena rekonstrukce vodovodních řadů v některých ulicích města a dolního tlakového pásma v celkové délce cca 6 191 m, prodloužení, novostavba vodovodních řadů v lokalitě rodinných domů Klafar, v oblasti průmyslové zóny a ve Žďáře nad Sázavou 7 v celkové délce cca 2 941 m. V současné době lze zásobování všech částí města pitnou vodou hodnotit jako vyhovující.

Do většiny částí Žďáru nad Sázavou je zavedena také kanalizace. Na jednotnou kanalizační síť jsou napojeny téměř všechny objekty v částech Žďár nad Sázavou 1–7. Stav této kanalizace je vyhovující s výjimkou. Místní část Stržanov disponuje splaškovou kanalizací, ze které jsou odpadní vody přečerpávány do kanalizačního systému města. Místní část Mělkovice nemá zřízenou veřejnou kanalizaci, odpadní vody odtékají do nepropustných jímek, některé objekty mohou ještě odtékat bez jakéhokoliv předčištění nebo po předčištění v biologických septicích přímo do místního vodního toku. Ten je ale kontrolován pravidelným odběrem vzorků. Místní část Radonín disponuje jednotnou kanalizační sítí, na kterou je napojena většina obyvatel, Veselíčko má vybudovanou částečně oddílnou a částečně jednotnou kanalizační síť, odpadní vody odtékají bez jakéhokoliv předčištění nebo po předčištění v biologických septicích přímo do místního vodního toku. V roce 2016 byla zpracována vyhledávací studie, která měla tuto problematiku řešit. Dosavadní výsledky ukazují, že nejefektivnější bude, aby se jednotlivé objekty přepojily do nepropustných jímek, případně si rodinné domy vybudovaly domovní čistírny odpadních vod a stávající kanalizace se stala pouze dešťovou. Ve všech místních částech (Mělkovice, Radonín, Stržanov, Veselíčko) je prověřována možnost výstavby nové splaškové kanalizace. O jejím vybudování rozhodne efektivnost takové stavby vycházející z technického řešení a prostorových a majetkových možností. Současná kapacita ČOV ve městě Žďár nad Sázavou je 34 500 ekvivalentních obyvatel (EO)¹⁵, počet napojených ve městě se v současné době pohybuje kolem 21 000 - 21 500 EO, avšak vzhledem k napojení Stržanova, Polničky, části Hamrů nad Sázavou a zachytávání odpadních vod z průmyslu a z rekreační oblasti je kapacita plně využita (ve špičkách dochází občas k přetížení).

V současné době se na úrovni studie předpokládá rekonstrukce ČOV Žďár nad Sázavou a navýšení její kapacity na cca 38 000 EO. V souladu s Plánem rozvoje vodovodů a kanalizací Kraje Vysočina se předpokládá napojení okolních obcí a místních částí města – Mělkovice, Veselíčko, Radonín, Počátky, Vysoké, Hamry nad Sázavou, Najdek, Šlakhmry.

Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Kraje Vysočina, který je nadřazeným dokumentem pro rozvoj a rozšiřování vodovodní a kanalizační sítě ve městě, uvádí, že stávající ČOV Žďár nad Sázavou je z hlediska hydraulického a látkového na hranici svých možností.

¹⁵ ekvivalentní obyvatel = zpravidla jedna osoba, producent znečištění; uměle zavedená jednotka, která představuje produkci odpadní vody 150 l/den a produkci znečištění 60g BSK₅/den

Vzhledem k napojení dalších obcí a budoucímu rozvoji města Žďár nad Sázavou je nutná její intenzifikace.

Energetická síť (zásobování elektrickou energií, plynem, teplem)

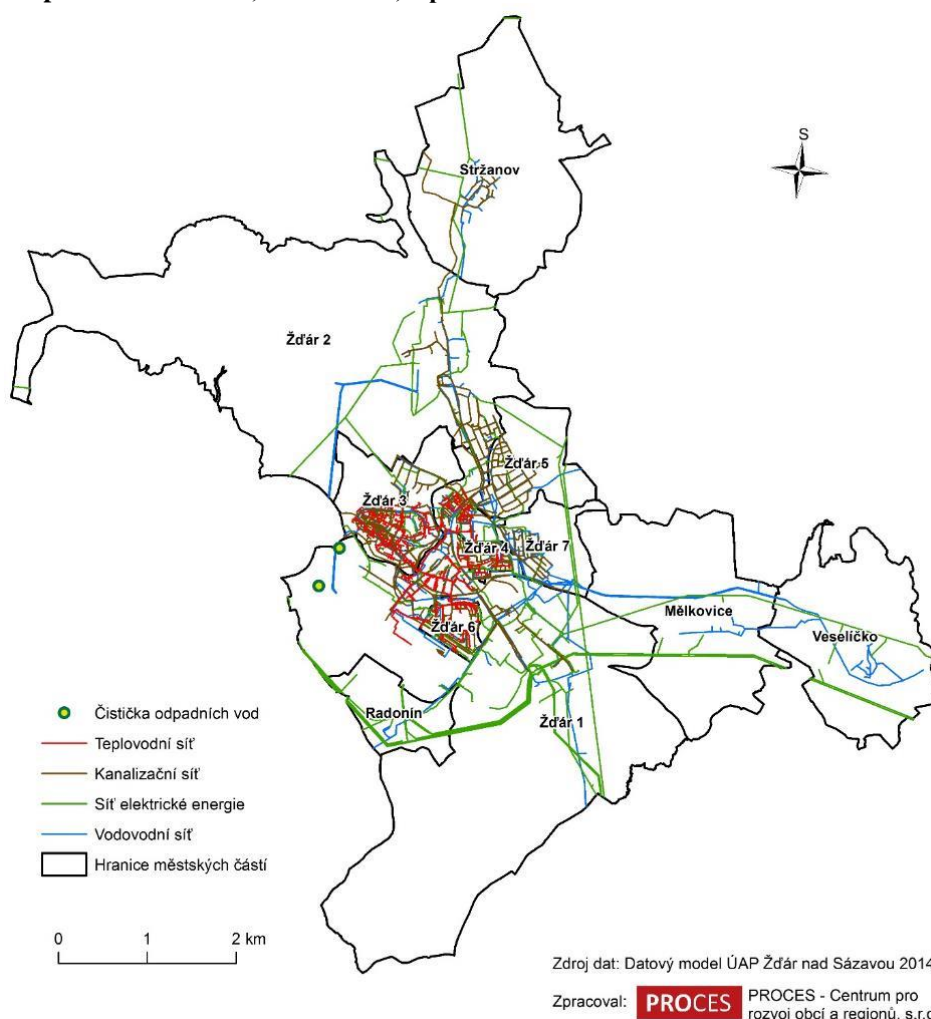
Hlavním dodavatelem elektrické energie na území města Žďár nad Sázavou je společnost E.ON Energie, a.s. Pokrytí elektrickou energií je na celém území města dostačující.

Zásobování zemním plynem je zabezpečeno ve všech částech města Žďár nad Sázavou. V části Žďár nad Sázavou 3 je však toto zásobování zajištěno jen částečně. Dodávky zemního plynu zajišťuje z distribuční soustavy ve vlastnictví a správě společnost Jihomoravská plynárenská, a.s. Jihlava (člen skupiny RWE, a.s.). Místní části Mělkovice, Stržanov a Veselíčko nejsou zemním plynem zásobovány. Do budoucna je však s plynifikací v těchto venkovských částech města uvažováno.

Centrální zásobování teplem je zajištěno v částech Žďár nad Sázavou 1, 3, 4 a 6. Základním zdrojem tepla je teplárna nacházející se ve firmě ŽĎAS, a.s. Výtopnu na Libušíně a celou horkovodní síť provozuje společnost SATT, a.s. (majoritním vlastníkem je město). Společnost SATT a.s. má s podporou města Žďár nad Sázavou zájem na rozšíření horkovodní sítě v lokalitě Klafar II. Tím bude ještě lépe využít potenciál žďárského horkovodu. Do budoucna není uvažováno s vybudováním nových zdrojů tepla.

Pokrytí jednotlivých sítí technické infrastruktury na území Žďáru nad Sázavou znázorňuje následující mapa.

Mapa 4.1: Vodovodní, kanalizační, teplovodní a elektrické sítě ve Žďáru nad Sázavou v roce 2015

Odpadové hospodářství

Na krajské úrovni je tato problematika řešena v rámci Plánu odpadového hospodářství Kraje Vysočina (v současné době připravován pro období 2016 až 2025).

Odpadovým hospodářstvím a svozem odpadu se ve městě Žďár nad Sázavou zabývá firma Miloslav Odvárka ODAS, která sváží, třídí a odstraňuje odpad ze všech městských a místních částí Žďáru nad Sázavou. Většina odpadu je shromažďována na skládce komunálního odpadu, která se nachází u Ronova nad Sázavou. Ve městě funguje také systém sběrných míst určených pro recyklovaný materiál (papír, plast a sklo). Jednotlivé sběrné nádoby jsou rozmístěny ve všech místních částech, v současné době je však nedostatek míst pro umístění dalších odpadních nádob. Třídící linky separovaného odpadu se nachází na Jihlavské ulici, kde se nachází také sběrný dvůr. Biologicky rozložitelný odpad je možno zpracovat v bioplynové stanici na Jihlavské ulici, případně lze využít kontejnery rozmístěné po městě.

Internetové připojení

Ve městě Žďáru nad Sázavou je k dispozici několik typů internetového připojení. Obyvatelé města mají možnost volby mezi několika operátory, kteří pokrývají většinu území města. Mezi nejvýznamnější operátory působících ve městě patří společnosti O2 Czech Republic a SATT a. s. Kromě těchto společností zde působí i další operátoři, kteří poskytují převážně připojení prostřednictvím WiFi. Obyvatelé města mají možnost využití různých typů připojení v závislosti na dané lokalitě. Mezi nejvíce zastoupené technologie patří WiFi, ADSL, DOCSIS, a několik typů optického připojení (P2P, PON). V posledních letech dochází zejména prostřednictvím společnosti SATT a. s. k postupnému rozšiřování pokrytí nejspolehlivějších technologií optických sítí, kdy v rámci rekonstrukcí povrchů jako např. chodníky, silnice, veřejné osvětlení, se pokládá také optický kabel nebo chráničky pro případ potřeby vedení optiky.

V současné době může využívat možností optického připojení více než 1 500 domácností. Počet možných přípojek se měsíčně navyšuje zhruba o 100 dalších domácností. Rychlosti poskytované prostřednictvím tohoto způsobu připojení patří mezi nejrychlejší v rámci České republiky. V současnosti je ve městě nejvíce zastoupena technologie kabelových sítí prostřednictvím technologie DOCSIS. Díky tomu je dostupný vysokorychlostní internet ve většině domácností. V lokalitách, kde není k dispozici ani jedna ze zmíněných technologií, je možné využití jiných způsobů připojení jako je ADSL, WiFi nebo GSM. Vzhledem k současným možnostem těchto technologií lze i tento způsob připojení označit za velmi spolehlivý.

4.2 Doprava

Automobilová doprava

Město Žďár nad Sázavou má v rámci celé České republiky dobrou dopravní polohu. Prochází jím celostátně významné silniční komunikace první třídy:

- **silnice č. I/19** dlouhá 224,9 km vede přes Nezabavětice, Rožmitál pod Třemšínem, Lety, Milevsko, Olině, Tábor, Pelhřimov, Pohled, Žďár nad Sázavou, Nové Město na Moravě a Sebranice;
- **silnice č. I/37** dlouhá 145,4 km směřuje přes Trutnov, Jaroměř, Hradec Králové, Ohrazenice, Pardubice, Chrudim, Ždírec nad Doubravou, Žďár nad Sázavou a Velkou Bíteš.

Síť silnic I. třídy doplňuje jedna komunikace II. třídy, která tvoří významnou alternativu pro napojení na dálnici D1 a také umožňuje spojení s krajským městem Jihlavou.

Jedná se o **silnici č. II/353**, která vede přes Poličku a Žďár nad Sázavou do Velkého Beranova. Tato komunikace je dlouhá 65,3 km a patří mezi tzv. „Páteří silniční síť Kraje Vysočina“ v úseku ze Žďáru nad Sázavou po Velký Beranov. Silnice prochází místní částí Radonín.

Silniční síť dále doplňují následující **silnice III. třídy č.:**

- III/01843 Žďár nad Sázavou – Hamry nad Sázavou (3,8 km),
- III/35016 Žďár nad Sázavou – Polnička (2,9 km),
- III/35421 Žďár nad Sázavou – Jámy – Hlinné (8,5 km),
- III/35420 křiž. I/19 – Mělkovice – Veselíčko – Řečice – Radešinská Svratka (11 km),
- III/35422 Veselíčko – Jámy (2,6 km).

Z expertního rozhovoru s pověřeným odborníkem městského úřadu (Odbor komunálních služeb) bylo zjištěno, že technický stav místních komunikací je v současné době vyhovující. V budoucnu je však nutné provést opravy silnice v části města Žďár nad Sázavou 7 a dokončit rekonstrukci místních komunikací v části Žďár nad Sázavou 4, která je v současné době zrealizovaná z 50 %.

Opakovaně diskutovanou je výstavba obchvatu města Žďár nad Sázavou, její ekonomika a vysoká cena. V roce 2009 byla zpracována, ve spolupráci města a Ředitelství silnic a dálnic ČR, technická studie s maximalistickým řešením. Město realizovalo v trase obchvatu komunikaci v průmyslové zóně a navázalo na tuto část projektem k územnímu rozhodnutí z průmyslové zóny k místní části Mělkovice. Tuto část v roce 2015 zrealizovalo Ředitelství silnic a dálnic, Jihlava. V současné době probíhá koordinovaná příprava dalšího úseku, který by propojil silnici Jihlavskou až na stávající komunikaci na ulici Brněnskou.

Obrázek 4.1: Silniční síť na území města Žďáru nad Sázavou

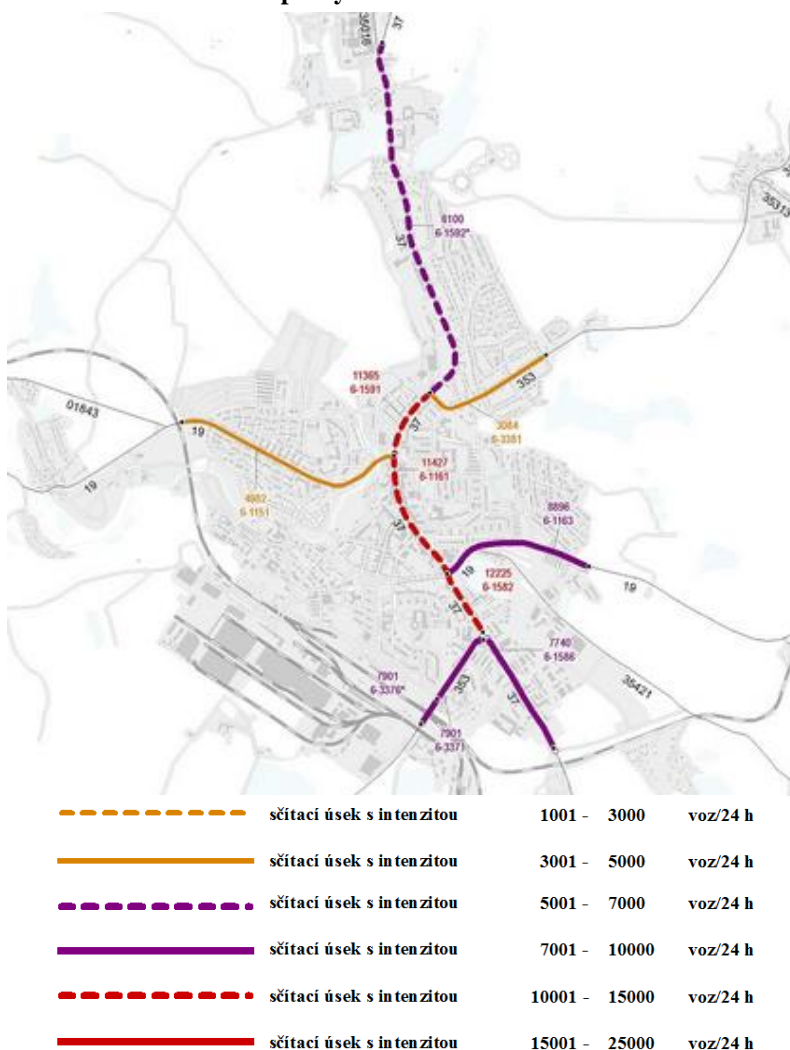
Zdroj: Ředitelství silnic a dálnic, dostupné z [www: https://www.rsd.cz/wps/portal/](https://www.rsd.cz/wps/portal/)

Jedním z faktorů, které ovlivňují život ve městě, je míra intenzity dopravy, kterou v 5 letých intervalech statisticky zjišťuje Ředitelství silnic a dálnic. Intenzitu dopravy udává ukazatel RPDI – roční průměr denních intenzit, který zohledňuje variace hodnot intenzity v průběhu týdne (pracovních dnech i o víkendech) a v průběhu roku. Poslední toto sčítání bylo provedeno v roce 2010. Z výsledků průzkumu vzešlo, že nejvíce zatíženou komunikací ve městě je silnice č. I/37, na které intenzita provozu v určitých úsecích překračovala 10 tis. vozidel za den. Dalšími zatíženými silnicemi je silnice č. I/19, po které projede denně v průměru 7 001–10 000 vozidel, a silnice č. II/353 s intenzitou dopravy 3 001–5 000 vozidel za den. Vysoká intenzita dopravy způsobuje negativní externality, jako je hluk a prašnost.

Vzhledem ke stále zrychlující se automobilizaci lze předpokládat, že v současné době výše zmíněné hodnoty míry intenzit dopravního zatížení výrazně vzrostly oproti stavu v roce 2010. Ke snížení intenzity dopravy v centrální části města by měl v budoucnu přispět zmiňovaný obchvat města.

Obrázek 4.2: Intenzita dopravy v okolí města Žďár nad Sázavou

Zdroj: Ředitelství silnic a dálnic, 2010, dostupné z [www: https://www.rsd.cz/wps/portal/](https://www.rsd.cz/wps/portal/)

Město má v roce 2016 – 2017 zpracovat digitální pasportizaci komunikací ve městě. Na tuto pasportizaci by pak navázala koncepce bezpečnosti silničního provozu tak jak ji má zpracovanou Kraj Vysočina v Koncepci bezpečnosti silničního provozu v Kraji Vysočina.

Železniční doprava

Městem Žďár nad Sázavou prochází dvojkolejná elektrizovaná celostátní železniční trať č. 250 spojující Havlíčkův Brod, Žďár nad Sázavou, Křižanov, Tišnov, Brno, Břeclav a slovenské Kúty.

Katastrem města prochází jednokolejná neelektrizovaná trať místního významu č. 251 v délce 62 km. Vede přes Žďár nad Sázavou, Nové Město na Moravě, Bystřici nad Pernštejnem a Tišnov. Tuto trať nelze integrovat do systému městské hromadné dopravy, protože trať prochází okrajovými částmi města – z části také obcí Veselíčko (tarifní bod železniční dopravy) a částí obce Mělkovice (bez tarifního bodu).

Tři části nacházející se v extravilánu města (Mělkovice, Radonín a Stržanov) nemají železniční zastávku a pro jejich obyvatele se nabízí pouze využití veřejné linkové dopravy. Jediným dopravcem železniční dopravy jsou České dráhy, a.s.

Schéma železničních tratí v okolí města Žďár nad Sázavou zobrazuje následující obrázek.

Obrázek 4.3: Schéma železničních tratí v okolí města Žďár nad Sázavou

Zdroj: SŽDC, 2015, dostupné z [www: http://www.szdc.cz/index.html](http://www.szdc.cz/index.html)

Veřejná linková doprava a MHD

Městská hromadná doprava je ve městě Žďár nad Sázavou provozována společností ZDAR, a.s., která provozuje 14 linek. Rozložení jednotlivých linek je dáno historicky. K rozšíření linek došlo vlivem rozvoje průmyslu ve městě a výstavbou nového obytného souboru. Městskou hromadnou dopravou jsou obsluhovány všechny městské části (Žďár nad Sázavou 1–7), přičemž v jízdních řádech je reagováno na poptávku během dne. Zabezpečení jednotlivých částí města linkami MHD je však značně odlišné. Všechny linky obsluhují části Žďár nad Sázavou 1 a 6.

Místní části Mělkovice, Radonín, Stržanov a Veselíčko nejsou na síť MHD napojeny. Obyvatelé těchto částí využívají především příměstskou veřejnou linkovou dopravu. Dříve byla zkušebně prodloužena trasa MHD do místní části Stržanov, ale linka nebyla obyvateli využívána. Stávající síť linek městské hromadné dopravy je uvedena v Mapě P 1 v Příloze. Město Žďár nad Sázavou ročně přispívá na dopravní obslužnost místních částí veřejnou linkovou dopravou 200 000 Kč. Celkové náklady města na provoz MHD (formou dotace) se v období let 2011 – 2015) zvýšily z 2,5 mil. Kč na 6,5 mil. Kč. Jak zobrazuje tabulka níže, ve sledovaném období rostly náklady na 1 ujetý kilometr způsobené zejména vývojem ceny paliv. Naopak vývoj tržeb z MHD zaznamenává dlouhodobý postupný pokles.

Tabulka 4.1: Ekonomické ukazatele v MHD Žďár nad Sázavou v období 2001 – 2015

Rok	Dotace	Tržba v Kč/1 km	Náklady v Kč/1 km
2001	2,500.000	14,60	27,00
2002	2,500.000	17,44	27,03
2003	3,000.000	16,54	31,24
2004	3,000.000	17,39	33,79
2005	4,000.000	19,57	33,02
2006	3,900.000	16,85	31,54
2007	3,900.000	16,63	30,84

Rok	Dotace	Tržba v Kč/1 km	Náklady v Kč/1 km
2008	4,400.000	15,85	31,16
2009	5,000.000	15,32	32,23
2010	5,000.000	16,26	30,45
2011	5,500.000	14,01	32,02
2012	6,000.000	13,87	33,89
2013	6,300.000	12,61	33,00
2014	6,500.000	12,46	30,85
2015	6,500.000	12,63*	30,06*

Zdroj: MěÚ Žďár nad Sázavou, Odbor komunálních služeb, 2015

Pozn.: *Údaje tržeb a nákladů v roce 2015 jsou za období leden – říjen.

MHD ve městě se v posledních letech potýká se stejným trendem, jako většina měst v ČR – dochází k poklesu počtu přepravených osob. V období let 2010 - 2014 počet přepravených osob poklesl o cca 108 000, zatímco počet ujetých kilometrů vozy MHD za stejné období stoupl o 24 000 (způsobeno změny linkového vedení). Podrobnější údaje o vývoji počtu ujetých kilometrů a počtu přepravených osob v jednotlivých letech zobrazuje následující tabulka.

Tabulka 4.2: Ujeté km a počty přepravených osob v MHD Žďár nad Sázavou v období 2010 – 2014

Rok	Ujeté km	Počet přepravených osob
2010	303 000	1 172 000
2011	312 000	1 130 000
2012	298 000	1 020 000
2013	316 000	885 000
2014	327 000	1 064 000

Zdroj: MěÚ Žďár nad Sázavou, Odbor komunálních služeb, 2015

Pozn.: Údaje jsou zaokrouhlené na celé tisíce

V roce 2015 byla ustavena Pracovní skupina pro zatraktivnění MHD, jejímž cílem je zlepšit fungování MHD včetně jejího možného zapojení do integrovaných dopravních systémů tak, aby byla moderní, atraktivní a plnohodnotnou službou pro všechny obyvatele Žďáru nad Sázavou a návštěvníky města. V tomtéž roce proběhl dopravní průzkum, který zjišťoval názory občanů města na MHD a mapoval, kde cestující nejčastěji nastupují a vystupují. Na základě výsledku z průzkumu bude provedena optimalizace vedení linek městské hromadné dopravy.

Statická doprava (parkování)

Statická doprava je parkování a odstavování vozidel. S rostoucí automobilizací rostou ve městech i požadavky na počet parkovacích míst, což do značné míry ovlivňuje kvalitu veřejných prostranství. Pro parkování vozidel ve městě Žďár nad Sázavou jsou využívány garáže v obytných objektech nebo na jejich pozemcích, řadové garáže a veřejné parkovací plochy, dále pak účelová parkoviště obchodních domů, výrobních podniků a podniků služeb.

V roce 2013 bylo v majetku města Žďár nad Sázavou k dispozici cca 4 100 parkovacích míst (z toho v centrální zóně cca 560 míst), dalších cca 110 míst bylo v ulicích a na jednotlivých parkovacích plochách. Účelová parkoviště u obchodních zařízení nabízela v roce 2013 cca 1 320 míst. Účelová parkoviště u výrobních podniků měla kapacitu cca 1 000 míst (z toho ŽDAS cca 500 míst).¹⁶

¹⁶ Územní plán Žďár nad Sázavou, 2013

Přesto je jedním z problémů města nedostatek parkovacích ploch, který je způsoben zvýšeným počtem motorových vozidel. V současné době ještě kapacita není kritická, ale v budoucnu se počítá s nutností výstavby nových parkovacích míst.

Nedostatečný počet parkovacích stání je především v centrální části města Žďár nad Sázavou, ve Žďáru nad Sázavou 3 a ve Žďáru nad Sázavou 6. V místních částech, které mají většinou charakter venkovských sídel, je problematika řešitelná v rámci vlastních nemovitostí a v rámci veřejných prostranství. Dle informací městského úřadu byl v minulých letech nedostatečný počet parkovacích míst vyřešen zřízením parkovišť nebo parkovacích stání podél ulice Dolní na sídlišti Libušín, na ulici Studentská a Purkyňova. Dále byla provedena 1. etapa výstavby parkoviště na ulici Palachova, kde bylo v roce 2011 zřízeno 46 parkovacích míst. V současné době probíhá 2. etapa výstavby, během které bude vymezeno dalších 18 parkovacích míst pro motorová vozidla. Touto výstavbou město Žďár nad Sázavou postupně řeší dlouhodobý problém s parkováním.

Cyklodoprava

Cyklodoprava je důležitou součástí dopravy ve městě. Jedná se o alternativní způsob dopravy k automobilové dopravě, který má pozitivní vliv na životní prostředí a kvalitu života obyvatel. Zásadním koncepčním dokumentem je Strategie rozvoje cykloturistiky a cyklodopravy v Kraji Vysočina na období 2014 – 2020, která definuje hlavní problémové oblasti a stanovuje priority v oblasti cyklodopravy a cykloturistiky. Na území města jsou vybudovány dvě cyklistické stezky, které je možné využít za účelem dopravy do zaměstnání, za službami nebo do škol. První z nich vede od Pílské nádrže podél řeky Sázavy téměř do centra města a je dlouhá přibližně 4 km. Druhá cyklostezka vede souběžně se silnicí první třídy I/37 a měří téměř 850 m. Ke konci roku 2006 byla dokončena cyklostezka vedoucí 2 km podél Pílské nádrže do obce Polnička. Na území města se nachází také 3 společné pěší a cyklostezky na trase „Hettich – Radonín“ v délce 800 m, na trase „Viadukt – ul. Husova“ v délce cca 1 km a podlé ul. Brodské v délce 130 m.

Kromě toho prochází městem několik cykloturistických tras. Síť jednotlivých tras však není jednotná a propojená. Chybí zejména napojení na spádové komunikace přilehlých místních částí, výrazná je také absence cyklistických přechodů - viz podkapitola 3.3 Cestovní ruch a kapitola 7 Vyhodnocení sociologického šetření.

4.3 Životní prostředí

Životní prostředí ve městě je ovlivněno existencí chráněných ploch, přesto míra znečištění vykazuje značné lokální rozdíly. Mírně zhoršené podmínky jsou v centrálních částech města (hluk, prach, emise), zatímco ve venkovských částech je životní prostředí výrazně méně ovlivněno.

Okolí města Žďáru nad Sázavou je vlivem minerálně chudému geologickému podloží, drsnějšímu klimatu a tvaru reliéfu nepříliš vegetačně pestré a na květenu poměrně chudé.

Vodní prostředí

Sledované území je charakteristické menší vodnatostí toků. Území je odvodňováno do Severního moře a z velmi malé části také do Černého moře. Městem Žďár nad Sázavou protéká řeka Sázava, která pramení mezi Šidelským a Kamenným vrchem (nad osadou Nová Huť). Tato řeka se řadí do třídy jakosti mírně znečištěná voda, a to především vlivem městské kanalizace. Městem dále protéká potok Staviště, který pramení nedaleko obce Vlachovice pod Bednářovým kopcem a protéká částmi vnitřního města Žďár nad Sázavou 4, 5 a 7. Částí Stržanov protéká Stržský potok a částí Radonín potok Šabrava. Tyto části patří do úmoří Severního moře. Jižně od Mělkovic pramení Honzovský potok a jižně od Veselíčka pramení

Řečický potok. Oba tečou na jih, patří k povodí Moravy. Mělkovicemi i Veselíčkem prochází rozvodí mezi Severním a Černým mořem, takže jejich menší část patří k úmoří Černého moře. Část města leží v aktivní záplavové zóně jak pětileté, tak dvacetileté i stoleté vody. Zápavy může způsobit Stržský potok, potok Staviště a řeka Sázava. Žďár nad Sázavou má vypracován Povodňový plán města. Jedná se o dokument pro řízení ochrany před povodněmi ve správním území obce.

Část území města také zasahuje do I. a II. pásma hygienické ochrany vodního zdroje. Jedná se o vodní nádrž Staviště, která slouží pro vodohospodářské účely. Území města spadá do chráněné oblasti přirozené akumulace vod (CHOPAV), neboť se zde vyskytují oblasti se zdrojem povrchových a podzemních vod. Při dešťových srážkách dohází na dlouhých sklonitých svazích a na orné půdě s širokořádkovými plodinami k erozní a transportní činnosti povrchového odtoku.

Ovzduší

Kraj Vysočina je z pohledu znečištění ovzduší jeden z nejčistších v ČR, a také město Žďár nad Sázavou nemá v tomto hledisku výraznější problémy. Ovzduší je ve městě znečišťováno především vlivem automobilové dopravy na silnicích I. a II. třídy. Hlavním stacionárním zdrojem znečištění je společnost ŽDAS, a.s. a v zimním období lokální topeniště. Dle dat Českého hydrometeorologického ústavu se kvalita ovzduší ve městě pohybuje nejčastěji mezi velmi dobrou (1) až uspokojivou (3) na šesti bodové škále.

Staré ekologické zátěže

Na území města se nenachází žádné staré ekologické zátěže. Jedná se o pozitivní jev, jelikož nejsou tvořeny bariéry pro rozvoj města. V lokalitě známé pod názvem Klafar se při výstavbě technické infrastruktury objevily kontaminované vrstvy (strusky a struskové písky), které jsou v rámci konkrétních staveb odstraňovány.

Ochrana přírody a krajiny

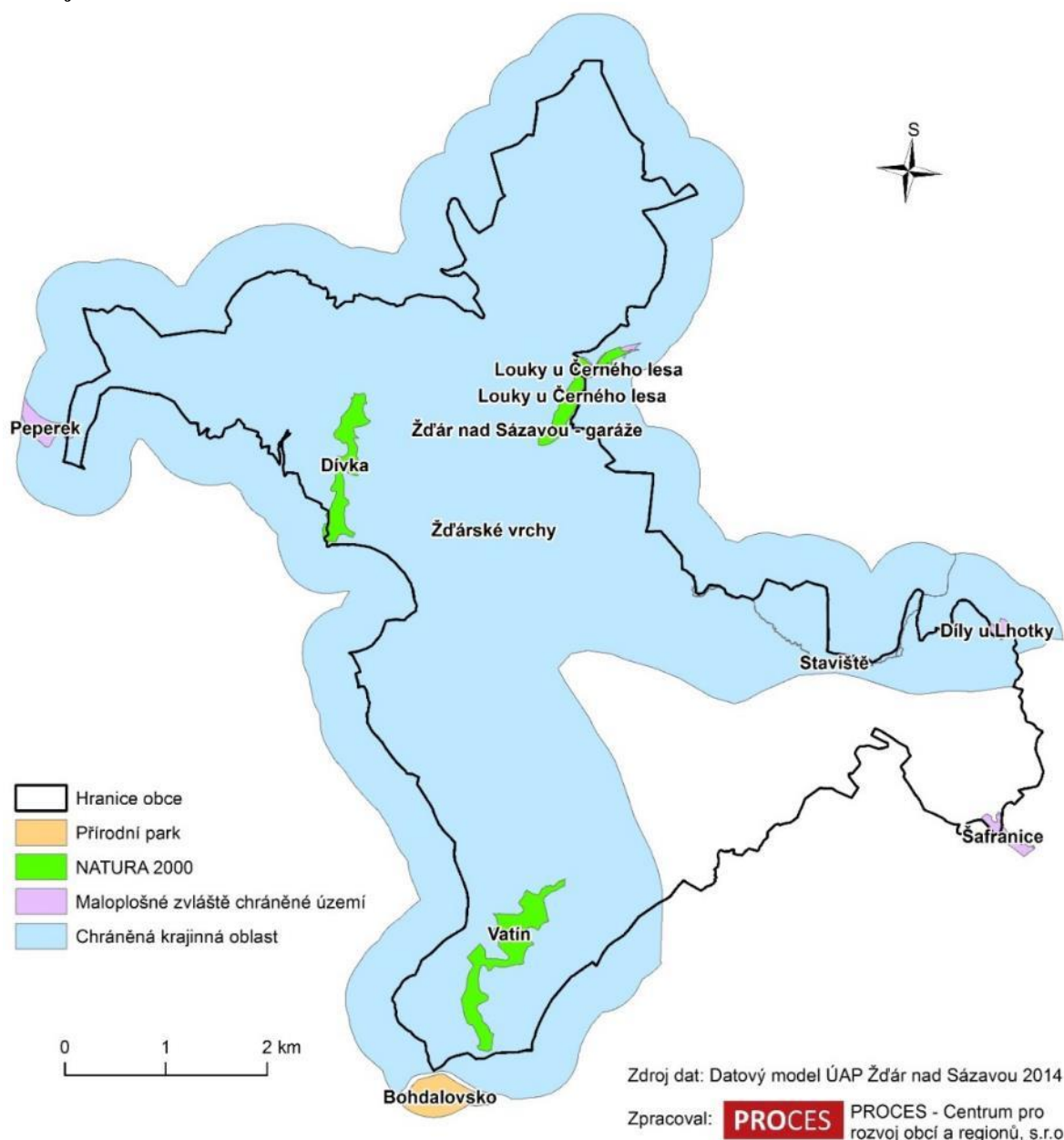
Na území města Žďár nad Sázavou se nachází **CHKO Žďárské vrchy**, která pokrývá téměř celé území města. Největší část města se nachází v zóně ochrany III a samotné zastavěné území města v zóně IV. Dále se zde vyskytují **lokality soustavy NATURA 2000**. Tato soustava představuje systém, který zahrnuje vybrané lokality, v nichž se vyskytují druhy rostlin a živočichů nebo typy přírodních stanovišť, která jsou považována v evropském měřítku za nejcennější, nejvíce ohrožená, vzácná nebo omezeně se vyskytující. Jedná se o tyto lokality:

- Lokalita Dívka poskytuje útočiště kuňce obecné.
- Lokalita Louky u Černého lesa je typická zachovalou údolní nivou v blízkosti Konventního rybníka. Vyskytuje se zde srpnatka fermežová.
- Lokalita Staviště je významná výskytem vranky obecné.
- V lokalitě Žďár nad Sázavou – garáže našel své útočiště netopýr brvitý.

Další rozvoj v oblasti ochrany přírody a krajiny ve městě musí probíhat v souladu se Strategií ochrany krajinného rázu Kraje Vysočina, která je určena k ochraně pozitivních hodnot krajinného rázu v kraji.

Mapa 4.2: Zvláště chráněná území, přírodní parky, lokality soustavy NATURA 2000 a Chráněné krajinné oblasti na území města Žďár nad Sázavou v roce 2015

4.4 Územní plánování

Územní plánování je jedním z nástrojů pro řízení a rozvoj území. Stěžejním dokumentem je územní plán. Jedná se o druh plánovací dokumentace, jenž má za cíl nalézt optimální rovinu v prostorovém a funkčním uspořádání území v krajině. Územní plán vymezuje funkční plochy, např. plochy pro sport a rekreaci, plochy pro komerční aktivity, plochy pro výrobní aktivity aj. Územní plány jsou v České republice upraveny na základě zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů.

Územní plán je závazný pro rozhodování v území, pro které je vydán, zároveň také pro poskytování prostředků z veřejných rozpočtů podle zvláštních právních předpisů na provedení změn v území nesmí být v rozporu s vydaným územním plánem.

Platný územní plán města Žďáru nad Sázavou byl vydán v roce 2003. V roce 2005, 2006 a 2010 byly schváleny jeho změny. V roce 2013 byl zpracován návrh nového územního

plánu, jehož schválení se předpokládá v září roku 2016. V řešeném území je územním plánem vymezena zastavěná a nezastavěná část území, jsou definovány zastavitelné plochy a plochy změn v krajině. Územní plán dále vytváří předpoklady pro odstranění disproporcí v prostorové a funkční struktuře města.

Žďár nad Sázavou má zpracován také platný Regulační plán a to „Dostavba Veselské ulice a Farských humenů. Územní plánování je v gesci Odboru rozvoje a územního plánování Městského úřadu Žďáru nad Sázavou.

Jelikož je územní plán zakotven v legislativě, je tímto nadřazený strategickému plánování. Přesto je význam těchto dokumentů z hlediska rozvoje území rovnocenný. Musí být zřetelná jejich provázanost, jak horizontální, tak vertikální. Pro tvorbu strategického plánu jsou určující limity území, jejich zdrojem je územní dokumentace, a naopak při tvorbě územní dokumentace je třeba respektovat záměry uvedené ve strategických plánech.

4.5 SWOT analýza

Silné stránky	Zdroj	Slabé stránky	Zdroj
Dostatečná úroveň vodovodní a horkovodní sítě a energetických sítí	MěÚ/J	Nevyhovující stav nebo neexistence jednotné kanalizace v místních částech	MěÚ
Dobrá dopravní poloha města	MěÚ/J	Výrazný podíl skládkování komunálního odpadu	J
Existence celostátní železniční trati národního významu č. 250	MěÚ/J	Absence obchvatu města a systému komunikačních propojek	MěÚ
Velmi dobrá až uspokojivá kvalita ovzduší	S/MěÚ	Vysoká intenzita dopravy na silnici I/37 procházející městem	S/MěÚ
Existence významné chráněné krajinné oblasti (CHKO Žďárské vrchy)	MěÚ/J	Vysoký hluk v centrální zóně města vlivem automobilové dopravy	MěÚ/J
Výskyt chráněných území NATURA v regionu	MěÚ/J	Nedostatečný počet parkovacích míst v oblastech sídlištní zástavby a v centru města	MěÚ /J
Existence chráněné oblasti přirozené akumulace vod (CHOPAV)	MěÚ/J	Špatné napojení na dálnici a rychlostní komunikaci	MěÚ/J
Zpracovaný povodňový plán města	MěÚ	Nejasné dopravní značení, nepřehledná a nebezpečná místa na komunikacích, chybějící přechody pro chodce	MěÚ/J
Zvyšující se kvalita datových sítí	PS	Existence záplavových zón	MěÚ/J
Volné rozvojové plochy v územním plánu města	PS	Nedostatečné plochy pro umístění odpadových nádob	PS
		Nedostatek ploch připravených pro městskou zástavbu	PS
		Nedostatek ploch připravených pro podnikání	PS
		Zastaralá síť veřejného osvětlení	PS
Příležitosti	Hrozby		
Změny nastavení oblasti odpadového hospodářství na národní úrovni ve prospěch vyššího podílu recyklace odpadu	Snižování veřejných investic do technické infrastruktury a absence veřejné podpory důležitých infrastrukturních projektů		
Snížení emisí z tuhých paliv prostřednictvím tzv. „kotlíkových dotací“ ¹⁷	Chybějící obchvat může zhoršit dopravní situaci v centru města – zvýšení emisí, hluku, snížení bezpečnosti dopravy a obyvatel.		
Rekonstrukce železničních tratí zvyšující jejich využitelnost	Trend růstu automobilové dopravy – nárůst emisí, hluku, apod.		
Výstavba obchvatu města	Útlum veřejné dopravy (MHD i linkové dopravy)		
Zvýšení podílu cyklo dopravy na dělbě přepravní práce v souvislosti s intervencemi z ESIF, popularizací cyklo dopravy a zvýšení dostupnosti elektrokol	Nekoncepční příprava investic v oblasti celostátní dopravní infrastruktury, přetrvávající překážky v přípravě projektů		
Zvýšení environmentálního povědomí obyvatel prostřednictvím ekologické výchovy (vč. financovatelnosti těchto aktivit ze SF EU)	Živelná urbanizace příměstské krajiny, narušování tradičních sídelních struktur a celkového krajinného rázu nevhodnou výstavbou		
Investice do zařízení pro nakládání se smíšeným komunálním odpadem	Nárůst klimatických extrémů v důsledku globálních změn klimatu (povodně, sucha, apod.)		
Existence nových technologií za účelem snížení nákladů na komunální služby	Nárůst povodňových rizik v důsledku snižování zadržovací schopnosti krajiny		
Využití brownfieldů pro další rozvoj města	Nedostatečná intenzita výkonu ČOV		
Napojení dalších objektů na horkovodní soustavu	Nová legislativní nařízení v oblasti čištění odpadních vod, nutnost platit poplatky		
Existence funkčního biokoridoru toků Sázavy a Staviště	Splnění legislativních podmínek z hlediska zákona o ovzduší ¹⁸		
	Zákaz skládkování smíšeného komunálního odpadu od roku 2024 ¹⁹		

Pozn.: **S** - statistická data, **MěÚ** – informace vzešlé z rozhovorů se zástupci městského úřadu/podklady poskytnuté MěÚ, **PS** – pracovní skupina, **J** – jiný informační zdroj

¹⁷ Více viz Státní fond životního prostředí ČR, dostupné z: <<https://www.sfzp.cz/sekce/815/kotlikove-dotace/>>

¹⁸ Více viz Hospodářská komora ČR, dostupné z: <<http://www.komora.cz/pro-podnikani/legislativa-a-normy/pripominkovani-legislativy/nove-materialy-k-pripominkam/134-15-novela-zakona-o-ochrane-ovzdusi-t-20-7-2015.aspx>>

¹⁹ Více viz novela zákona č. 229/2014 Sb. o odpadech

5. Školství, kulturní, sportovní a volnočasové aktivity

Následující kapitola je věnována analýze nabídky školských, kulturních, sportovních a volnočasových zařízení na území města.

5.1 Školství

Síť školských zařízení na území města dostatečně pokrývá jeho potřeby i potřeby širšího okolí na všech stupních vzdělání od mateřských škol, přes základní a střední školy až po vyšší odborné školy (terciární vzdělávání). Na městském úřadě má oblast školství v kompetenci Odbor školství, kultury a sportu.

Město má vytvořenou Strategii vzdělávání pro Žďár nad Sázavou do roku 2018, která má 3 strategické cíle: Přenos dobré praxe, rozvoj kreativity a inovativního vzdělávání, Vzájemná informovanost a spolupráce a Vytváření a posilování místní komunity a tím i lokální identity.

Předškolní vzdělávání

Město Žďár nad Sázavou má zřízenou příspěvkovou organizaci Mateřská škola, Vančurova 14, která má na území města 7 odloučených pracovišť, 7 objektů mateřských školek. Kapacita mateřské školy je celkem 716 dětí, přičemž škola je v současné době obsazena z 97,8 %. Jesle na území města Žďár nad Sázavou zřízeny nejsou. Počet dětí v jednotlivých odloučených pracovištích MŠ zobrazuje Tabulka 5.1. S ohledem k prognózovanému poklesu počtu narozených dětí, lze předpokládat pokračující úbytek počtu dětí navštěvujících mateřské školy. Vzhledem k současné téměř maximální naplněnosti však pravděpodobně nevznikne potřeba řešit tento úbytek dětí slučováním, případně rušením některých pracovišť. Naopak v případě pozitivního trendu a nárůstu počtu dětí, bude nutno zvýšit kapacity mateřské školy.

Tabulka 5.1: Obsazenost mateřských škol ve městě Žďár nad Sázavou

Název mateřské školy	Adresa	Počet dětí 2013/2014	Počet dětí 2014/2015	Počet dětí 2015/2016
MŠ Srdíčko	Vančurova 14	160	158	152
MŠ Kamarád	Okružní 73	75	75	74
MŠ Sluníčko	Veselská 26	168	168	162
MŠ Pohádka	Brodská 5	100	100	99
MŠ Vláček	Haškova 14	124	125	125
MŠ Pastelka	Santiniho 13	38	38	38
MŠ Vysočánek	Vysocká 10	50	50	50
Obsazenost celkem		715	714	700
Kapacita celkem		716	716	716

Zdroj dat: Rejstřík škol a školských zařízení, MŠMT, Výkaz o mateřské škole (S1-01) podle stavu k 30. 9. daného roku
Pozn.: Barevná škála porovnává hodnoty ve sloupci - barevný odstín představuje hodnotu v buňce (tmavě modrá = nejnižší hodnota, tmavě červená = nejvyšší hodnota).

Základní vzdělávání

Město Žďár nad Sázavou má zřízeny čtyři příspěvkové organizace, základních škol. Prostorové rozmístění těchto škol odpovídá spádovým obvodům města a počtům žáků v jednotlivých částech města. Celková kapacita základních škol činí 2 784 žáků, přičemž v současnosti je obsazenost cca 73 %. Dle kapacity je největší Základní škola Žďár nad Sázavou, Švermova 4 (880 žáků), ke které od roku 2004 patří i detašované pracoviště nacházející se v areálu zámku. Tato škola má také nejvyšší míru obsazenosti, která se dlouhodobě pohybuje nad 90 % celkové kapacity.

S akutním nedostatkem žáků se v současné době potýká Základní škola Komenského 6, viz Tabulka 5.2. V budově této školy se vyučují dva vzdělávací obory:

- vzdělávací obor: základní škola – zde probíhá vzdělávání žáků v běžných třídách, ve třídách pro žáky se specifickými poruchami učení a specifickými poruchami chování a ve třídách pro žáky s lehkým mentálním postižením;
- vzdělávací obor: základní škola speciální – zde probíhá výuka ve třídách pro žáky se středně těžkým mentálním postižením a pro žáky s těžkým mentálním postižením, více vadami a autismem.

Škola také zřizuje přípravný ročník základní školy, který je určen pro děti předškolního věku, které mají v následujícím školním roce nastoupit do ZŠ. Vzhledem k integraci dětí se zdravotním postižením a také ze sociálně slabých rodin, je škola vnímána negativně a má dlouhodobě problém s obsazeností tříd, což by mohlo v budoucnu vést až k zastavení financování školy státem a nutností zajistit financování z rozpočtu města. Město se potýká s tímto problémem již mnoho let a stále se mu nedaří počty dětí na jednotlivých školách vyrovnat a optimalizovat.

Vlivem snižování porodnosti lze do budoucna předpokládat pokles počtu dětí na základních školách, což přináší nutnost řešení kapacit jednotlivých škol. Může nastat potřeba slučování základních škol.

Tabulka 5.2: Seznam základních škol ve městě Žďár nad Sázavou, jejich kapacita a obsazenost

Název	Kapacita	Počet žáků			Obsazenost v %		
		2013/2014	2014/2015	2015/2016	2013/2014	2014/2015	2015/2016
ZŠ Žďár nad Sázavou, Komenského 2	540 žáků	479	476	466	88,7	88,1	86,3
ZŠ Žďár nad Sázavou, Komenského 6	554 žáků	254	268	260	45,8	48,4	46,9
ZŠ Žďár nad Sázavou, Švermova 4	880 žáků	836	833	851	95,0	94,7	96,7
ZŠ Žďár nad Sázavou, Palachova 2189/35	810 žáků	450	469	483	55,6	57,9	59,6
CELKEM	2 784	2 019	2 046	2 060	72,5	73,5	74,0

Zdroj dat: Rejstřík škol a školských zařízení, MŠMT, Výkaz o základní škole (M3) podle stavu k 30. 9. daného roku

Barevná škála porovnává hodnoty ve sloupci - barevný odstín představuje hodnotu v buňce (tmavě modrá = nejnižší hodnota, tmavě červená = nejvyšší hodnota)

Ve všech školách jsou k dispozici školní družiny. Vlastní kuchyni mají k dispozici školy na ulici Komenského 6, Švermova a Palachova. Základní škola Komenského 6 zajišťuje stravování i v budově Základní školy Žďár nad Sázavou, Komenského 2, která má pouze výdejnu.

Dle informací Odboru školství, kultury a sportu městského úřadu je personální zajištění jednotlivých mateřských a základních škol dostačující. V současné době dochází k intenzivnější komunikaci mezi jednotlivými školami. Město Žďár nad Sázavou se snaží zachovat všechny 4 základní školy. Hledají se cesty, jak upravit rovnoměrné rozmístění žáků a zlepšit situaci méně obsazené školy na ulici Komenského 6. Ředitelé stanovují kritéria pro příjem dětí. Jsou stanoveny spádové oblasti odpovídající počtu narozených dětí dle jednotlivých ulic.

Technický stav mateřských i základních škol je vyhovující. Dochází k postupné rekonstrukci a opravě jednotlivých budov v závislosti na získaných dotacích.

V současné době je na území města Žďár nad Sázavou podána žádost s kladným vyjádřením města o zřízení alternativní ZŠ.

Středoškolské vzdělávání

Na území města Žďár nad Sázavou je zřízeno 6 středních škol, viz Tabulka 5.3. K 1. 7. 2014 došlo ke sloučení Střední školy technické Žďár nad Sázavou s Vyšší odbornou školou a Střední průmyslovou školou Žďár nad Sázavou, Studentská 1.

Střední škola gastronomická Adolpha Kolpinga a Biskupské gymnázium jsou školské právnické osoby zřízené Náboženskou společností A. Kolpinga, jež sídlí na náměstí Republiky 22. Střední školu obchodní a služeb SČMSD, Žďár nad Sázavou, s.r.o. zřizuje Svaz českých a moravských spotřebních družstev se sídlem v Praze. Ostatní tři střední školy zřizuje Kraj Vysočina.

Tabulka 5.3: Seznam středních škol ve městě Žďár nad Sázavou

Střední školy	Adresa	Vyučované vzdělávací programy/ obory
Biskupské gymnázium	U Klafárku 3	Gymnázium – osmiletý obor Gymnázium – čtyřletý obor
Střední škola gastronomická Adolpha Kolpinga	U Klafárku 3	Kuchař, Cukrář, Číšník, Stravování
Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola Žďár nad Sázavou	Studentská 1 Strojírenská 6	VOŠ: Informační technologie ve strojírenství; Automatizace a informatika; Ekonomika strojírenství
		SŠ: - <u>maturitní obory M</u> : Strojírenství; Elektrotechnika; Technická zařízení budov; Informační technologie; Ekonomika a podnikání; Technické lyceum s rozšířenou výukou ICT - <u>maturitní obory L</u> : Mechanik seřizovač, Mechanik elektrotechnik, Technik modelových zařízení - <u>učební obory H</u> : Obráběč kovů, Nástrojař, Strojní mechanik, Elektrikář, Modelář
Střední škola obchodní a služeb SČMSD, Žďár nad Sázavou, s.r.o.	Komenského 10	Maturitní obory: Obchodní akademie; Ekonomické lyceum; Kosmetička; Podnikání
		Učební obory: Rekondiční a sportovní masér; Interiérová a aranžérská tvorba Prodávač; Kuchař – číšník; Kadeřník
Gymnázium Žďár nad Sázavou	Neumannova 2	Gymnázium – osmiletý obor Gymnázium – čtyřletý obor
Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Žďár nad Sázavou	Dvořákova 4	Zdravotnický asistent; Zdravotnické lyceum

Zdroj dat: Rejstřík škol a školských zařízení, MŠMT

Vyšší a vysokoškolské vzdělávání

Ve Žďáru nad Sázavou se nachází dvě vyšší odborné školy, které jsou zároveň středními školami – Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola a Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická (viz výše).

Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola Žďár nad Sázavou realizuje ve spolupráci s VUT Brno bakalářské studium oboru Strojírenská technologie (otevřen pouze při minimálním počtu 20 zájemců v ročníku). Jedná se o kombinované bakalářské studium, v rámci něhož 1/3 studia probíhá prezenční formou v podobě přednášek a konzultací a 2/3 studia jsou distanční v podobě samostudia.

Za další nabídkou vysokoškolských oborů musejí mladí studenti z města dojíždět - nejčastěji do Brna a Prahy, případně do některé z vysokých škol v kraji (Jihlava, Třebíč).

Ostatní zařízení

Mezi ostatní školská zařízení na území města Žďáru nad Sázavou se řadí:

Pedagogicko-psychologická poradna, Speciálně pedagogické centrum a Praktická škola Žďár nad Sázavou, která nabízí pomoc při výukových problémech, problémech v chování, při volbě povolání, profesní orientaci, pečuje o nadané a pomáhá při vstupu dítěte do první třídy. Pro školy nabízí metodické návštěvy a konzultace a práci s třídními kolektivy.

Active – středisko volného času, p.o., které zřizuje zájmové útvary. Pořádá sportovní, vědomostní a jiné soutěže, letní tábory, soustředění, organizuje zahraniční pobyty, akce pro děti a mládež a zřizuje fit centrum Active club. Zřizovatelem je město Žďár nad Sázavou.

Základní umělecká škola Františka Drdly, jehož zřizovatelem je město Žďár nad Sázavou, poskytuje výuku ve 4 oborech: hudební, výtvarný, taneční a literárně-dramatický.

5.2 Kulturní, sportovní a volnočasové aktivity

Kultura

Hlavní organizací, která se na území města Žďáru nad Sázavou zabývá přípravou kulturních aktivit, je příspěvková organizace města **Kultura Žďár**. Organizace pořádá kulturně-vzdělávací a zábavné produkce, výstavy, veletrhy, přehlídky, prodejní a odborné akce. Tato příspěvková organizace spravuje **Městské divadlo, Výstavní prostory a Dům kultury Žďár nad Sázavou**, kde se konají např. divadelní představení, koncerty a jiné kulturní a společenské akce.

Ve městě Žďár nad Sázavou je provozováno **kino Vysočina**, které nabízí i promítání filmů ve 3D formátu. V roce 2011 prošlo kino digitalizací a v roce 2014 přešel provoz kina pod příspěvkovou organizaci Kultura Žďár. Kino prochází v současné době vnitřní rekonstrukcí, v plánu je nejen rekonstrukce elektroinstalací a vzduchotechniky, ale také sedadel a sociálního zázemí. Ve vestibulu budovy byl nedávno otevřen café bar s posezením a odpovídající nabídkou v prostorách bývalého občerstvení. Kino zaznamenalo v poslední době nárůst počtu návštěvníků.

Významnou roli v kulturním dění ve městě zastává také **Knihovna Matěje Josefa Sychry**, která mimo jiné připravuje kulturně-vzdělávací aktivity a má více než 4 000 čtenářů.

Přehled všech kulturních zařízení ve městě zobrazuje následující tabulka.

Tabulka 5.4: Kulturní zařízení ve Žďáru nad Sázavou

Kulturní zařízení	Kulturní akce
Dům kultury	Koncerty různých žánrů, divadelní představení včetně dětských, zábavy, plesy, diskotéky, veletrhy, přehlídky, festivaly různých zaměření, besedy, výstavy včetně vernisáže, prodejní akce, podnájem
Městské divadlo	Koncerty různých žánrů, divadelní představení včetně dětských, besedy, přednášky, výstavy včetně vernisáže, podnájem
Stará Radnice	Výstavy včetně vernisáže, informační služby, koncerty různých žánrů, divadelní představení dětská, besedy
Regionální muzeum	Muzejní činnost, výstavy včetně vernisáže, přednášky, muzejní noc, terénní akce s výkladem
Moučkův dům	Muzejní činnost, výstavy včetně vernisáže, vzdělávání, přednášky
Muzeum nové generace Zámek Žďár	Muzejní činnost – audiovizuální, vzdělávání, besedy, lektorská činnost – programy pro školy a veřejnost
Zámek Kinských = Zámek Žďár	Cyklus 4 akcí pro veřejnost ročně: kolem zahrady, klášter, vánoce a podzim Barokní galerie z Národní Galerie Výstavy včetně vernisáže Mezinárodní semináře Přednášky a symposia Prohlídky areálu zámku Ve spolupráci s jinými organizacemi: Koncerty různých žánrů, různé druhy expozic, výstavy, historie, kulturní a společenské akce pro veřejnost na nádvořích

Kulturní zařízení	Kulturní akce
Římskokatolické farnosti Žďár 1 a 2	Přednášková činnost, přednášky a besedy, informační služby, koncerty a vystoupení, prohlídky a programy pro školy i odborné výklady, poutě a křesťanská putování, individuální i organizované návštěvy z domova i ze zahraničí jak baziliky v zámku tak především kostela sv. Jana Nepomuckého (UNESCO)
Centrum choreografického rozvoje SE.S.TA (působí na Zámku Žďár)	Mezinárodní profesionální pohybový festival (na zámku i ve městě ve spolupráci se ZUŠ a dalšími subjekty ve Žďáře nad Sázavou) Kreativní rezidenční pobyty pro profesionální umělce z ČR a Evropy Příměstský umělecký tábor pro děti ve spolupráci se ZUŠ Žďár nad Sázavou Semináře pro profesionální umělce Organizace projektů „Škola tančí – kreativní projekty do škol“ (ve spolupráci se školami ze Žďáru nad Sázavou)
Kino	Filmová projekce, besedy, přednášky, divadelní představení dětská
Knihovna M. J. Sychry	Besedy, přednášky, vzdělávání
klub Batyskaf	Koncerty různých žánrů, besedy, výstavy včetně vernisáže, filmová projekce
hotel Jehla - přístavba	Besedy, vzdělávání

Zdroj: Městský úřad Žďár nad Sázavou, 2015

Kulturní akce probíhají také v dalších prostorech – např. v Kavárně u tety Hany (koncerty, besedy, vzdělávání), v sále Active-SVC (koncerty dětí, výstavy, prodejní akce, vzdělávání, soutěže), v bazilice Nanebevzetí panny Marie a sv. Mikuláše (koncerty, přednášky, komentované prohlídky), v kostele sv. Prokopa (poutě, přednášky, slavnostní koncerty, komentované prohlídky), v kostele sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře (koncerty) nebo v Základní umělecké škole Františka Drdly (koncerty, soutěže, výstavy).

Ve výše uvedených kulturních zařízeních se odehrávají akce, které spadají do následujících kulturních žánrů:

Tabulka 5.5: Kulturní žánry ve Žďáru nad Sázavou

Kulturní žánry
Divadelní představení
Dětská představení
Opera, opereta, muzikál, tanec
Tanec a pohybové divadlo (klasika, folklór, současný tanec, nový cirkus)
Literární představení
Koncerty (bigbeat, rock, pop, jazz, blues, klasika, folk, country, dechovka)
Disko a taneční zábavy
Plesy
Festivály (vzdělávací, řemeslnické, hudební, taneční)
Kino (celoroční, letní)
Výstavní činnost: stále expozice a výstavy: historie (řemesla, technika, architektura, atd.), výtvarné umění
Besedy, semináře, konference, workshopy, průvody, lektorská oddělení
Zájmová činnost (divadlo, tanec, filatelisté, výtvarníci, sborový zpěv)

Zdroj: Kultura Žďár, p. o.

Sport a volný čas

V oblasti sportovního vyžití obyvatel města hraje důležitou roli příspěvková organizace města Žďáru nad Sázavou **SPORTIS**. Tato organizace vznikla přejmenováním příspěvkové organizace CERUM v roce 2011. SPORTIS, p.o. se zabývá provozem sportovišť na území města Žďáru nad Sázavou, správou majetku města a provozem ubytovacích zařízení.

Tabulka 5.6: Objekty ve správě příspěvkové organizace SPORTIS

Objekt	
Relaxační centrum	Zimní stadion
Tenisové kurty	Lyžařské stopy
Fotbalový stadion	Rychlobruslařský ovál
Hotel Tálský mlýn	Hotelový dům Morava
Autokempink Pilák	

Zdroj dat: SPORTIS, dostupné z [www: http://www.sportispo.cz/](http://www.sportispo.cz/)

Relaxační centrum ve Žďáru nad Sázavou nabízí plavecký 25 metrový bazén, 2 dětské bazénky s vodním hříbem a vodní skluzavkou, cvičný bazén, relaxační zábavný bazén s proudovým kanálem, lezeckou stěnou, masážními lavicemi, masážními lehátky, vířivku a tobogán. Dále mohou návštěvníci využít wellness se 3 saunami, solnou jeskyní, masážími a občerstvením. V roce 2012 byla provedena rekonstrukce původního bazénu na již uvedené Relaxační centrum, která byla posléze oceněna titulem Stavba roku Kraje Vysočina 2012 za vnitřní a venkovní jednotnost architektonického výrazu, barevnost a vlnitost interiéru. Návštěvnost tohoto centra se ročně pohybuje okolo 140 000 osob.

Příspěvková organizace **SPORTIS** provozuje pronájem pozemků v areálu příměstské rekreační oblasti Pilská nádrž, nebytové prostory v hotelovém domě Morava na ulici Horní č.p. 22, nebytové prostory na ulici Dolní č. p. 165, Jungmannova č.p. 10 a na sportovištích.

V letním období mají obyvatelé města možnost navštívit Rekreační areál Pilák s hřišti pro děti a mládež různých věkových kategorií, discgolfovým hřištěm a možností přírodního koupání. Přehled sportovišť a v nich probíhajících sportovních aktivit na území Žďáru nad Sázavou zobrazuje následující tabulka.

Tabulka 5.7: Seznam sportovišť a sportovních aktivit ve Žďáru nad Sázavou

Sportoviště	Sport/sportovní aktivita
Sportovní hala	hokej, tenis, basketbal, florbal, volejbal, moderní gymnastika, šachy, ASPV
Orlovna	judo, aerobic, break dance, zumba, power jóga, step cardio, stolní tenis, spinning, trampolínky, posilovna
Sokolovna	moderní gymnastika, florbal, volejbal, judo, tai-či, nohejbal, basketbal, stolní tenis
Zimní stadion	hokej, short-track, rychlobruslení, bruslení veřejnosti
Fotbalový stadion	fotbal
Relaxační centrum	plavání, ploutvové plavání
Rekreační areál Pilák	víceúčelové hřiště, minigolf, discGolfpark, Fitpark, plážové hřiště, ping pong, volejbal, potápění
Tenisové kurty	tenis
Nohejbalové kurty	nohejbal, volejbal
Tělocvična ZŠ Komenského 2	basketbal, volejbal, nohejbal
Sportovní hala ZŠ Komenského 2	basketbal, ASPV
Tělocvična ZŠ Komenského 6	nohejbal, tenis, lyžování, rychlobruslení, florbal, basketbal, trampolínky
Tělocvična ZŠ Švermova	nohejbal, florbal, atletika, nohejbal, fotbal, ASPV
Tělocvična ZŠ Palachova	orientační běh, volejbal, nohejbal, rychlobruslení, florbal, plavání, basketbal
Tělocvična Active - Středisko volného času	ASPV, badminton, parkour, florbal, alpinning, volejbal, balance ball, spinning, power jóga, bodystyling, bosu, easy dance aerobic, flowin, jumping, pilates, squash, tenis
Sokolovna Zámek	gym, fitness

Zdroj: Městský úřad Žďár nad Sázavou, 2015

Nabídka sportovních, kulturních a volnočasových akcí a aktivit je bohatá zejména v městských částech, zatímco ve čtyřech venkovských částech města (Stržanov, Radonín,

Veselíčko, Mělkovice) je nabídka poměrně omezená. Ve Stržanově se nachází plocha pro sportování a volnočasové využití. Ve Veselíčku pak Hostinec na Veselíčku, kde je také k vidění jeden z posledních hrajících orchestrionů v České republice. V této věci v posledních letech město spolupracuje s osadními výbory, které organizují v rámci sousedské činnosti řadu akcí přímo v místních částech.

5.3 SWOT analýza

Silné stránky	Zdroj	Slabé stránky	Zdroj
Rozsáhlá síť a nabídka školských zařízení, dostatečná kapacita škol	MěÚ/J/S	Nerovnoměrné rozmístění počtu žáků na jednotlivých základních školách - akutní nedostatek žáků na Základní škole Komenského 6	MěÚ/S
Zpracovaná Strategie vzdělávání pro Žďar nad Sázavou do roku 2018	MěÚ	Nedostatečná nabídka sportovních zařízení a špatný technický stav některých sportovišť	PS
Technický stav mateřských i základních škol	MěÚ/J	Kapacitně nevyrovnané kulturní zařízení (chybějící kapacita pro cca 300-400 osob)	PS
Rozvinutá spolupráce ZŠ a MŠ	MěÚ		
Kvalitní nabídka sportovních aktivit	PS		
Kvalitní síť kulturních zařízení	PS		
Příležitosti		Hrozby	
Reforma vzdělávání a školství na národní, resp. krajské úrovni, růst kvality a relevance vzdělávání a uplatnitelnosti absolventů na trhu práce		Pokračující nastavení politiky vzdělávání a výzkumu na národní úrovni ve prospěch kvantity a průměrnosti („nadprodukce“ absolventů)	
Národní podpora učňovských oborů s vlivem na dostupnost kvalifikovaných řemeslníků a dělníků		Pokračování odlivu mozků (mladých vzdělaných obyvatel)	
Plánovaná změna financování regionálního školství ²⁰			
Podpora spolupráce škol a firem při zajišťování odborného vzdělávání (praxe, odborníci ve školách, učitelé ve firmách, přizpůsobení vzdělávacích programů)			
Rozvoj spolupráce města se vzdělávacími institucemi v kraji			
Rostoucí zájem obyvatel o volnočasové aktivity			
Podpora zdravého životního stylu obyvatel			
Možnost využití finančních prostředků Kraje Vysočina při výstavbě sportovních zařízení			

Pozn.: S - statistická data, MěÚ – informace vzešlé z rozhovorů se zástupci městského úřadu/podklady poskytnuté MěÚ, PS – pracovní skupina, J – jiný informační zdroj

²⁰ Více viz Reforma systému financování regionálního školství, dostupné z: <<http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/reforma-systemu-financovani-regionalniho-skolstvi>>

6. Řízení a správa města, komunikace s veřejností

Kapitola je věnována popisu základní organizační struktury města, resp. městského úřadu. Je analyzováno hospodaření a zadluženost města, jsou popsány procesy řízení a komunikace s občany. Kapitola popisuje také situace v oblasti bezpečnosti ve městě.

6.1 Organizační struktura města

Základním právním předpisem odůvodňujícím vznik města Žďár nad Sázavou je ústavní zákon č. 1 /1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Postavení města Žďár nad Sázavou a jeho orgánů upravuje zákon č.128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

MěÚ Žďár nad Sázavou je úřadem s rozšířenou působností, tedy vykonává správní činnosti v rámci přenesené působnosti ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Žďár nad Sázavou. Současně zabezpečuje samosprávné činnosti pro uspokojování potřeb občanů města na celém jeho území, tedy i v místních částech – Mělkovice, Radonín, Stržanov a Veselíčko. Jedná se o bývalé okresní město.

Město Žďár nad Sázavou není v současné době členem žádného funkčního mikroregionu. Je členem Místní akční skupiny (MAS) Havlíčkův kraj, o.p.s., která v sobě zahrnuje 64 samosprávných obcí ležících v okrese Žďár nad Sázavou, v okrese Havlíčkův Brod a na hranici Kraje Vysočina a Pardubického kraje (okres Chrudim). Rozloha obcí MAS Havlíčkův kraj, o.p.s. je 710,4 km².

Vrcholným orgánem správy města je Zastupitelstvo města Žďár nad Sázavou, které má 27 členů. Zastupitelstvo dle zákona o obcích může zřídit jako své iniciativní a kontrolní orgány výbory. Tyto výbory předkládají zastupitelstvu svá stanoviska a návrhy. Povinně jako každá obec musí i město Žďár nad Sázavou zřizovat Finanční a Kontrolní výbor. Zastupitelstvo města dále zřizuje osadní výbory částí měst. Členy osadního výboru jsou občané města, kteří jsou přihlášení k trvalému pobytu v dané části města, a jsou určení Zastupitelstvem města na návrh Rady města.

Výkonným orgánem města je Rada města, která se skládá ze starosty, místostarosty a 7 dalších členů. Rada města zřizuje jako své iniciativní a kontrolní orgány komise. V rámci samosprávy je zřízeno 7 komisí.

Tabulka 6.1: Komise Rady města Žďár nad Sázavou

Komise	Počet členů
Bytová komise	7 členů
Komise pro mezinárodní a regionální spolupráci	7 členů
Komise pro sport a volný čas	15 členů
Komise rozvoje města a životního prostředí	11 členů
Kulturní komise	11 členů
Komise pro marketing a komunikaci	7 členů
Komise prarodinných aktivit, sociální a zdravotní	11 členů

Zdroj dat: Oficiální stránky města s památkou UNESCO, dostupné z [www: zdarns.cz](http://www.zdarns.cz)

Na základě zákona o obcích může město zřídit pro plnění svých úkolů příspěvkové organizace nebo organizační složky obce, které nemají právní subjektivitu. Město Žďár nad Sázavou zřizuje 12 příspěvkových organizací (viz Tabulka 6.2), 2 organizační složky – Technická správa budov a Regionální muzeum města Žďáru nad Sázavou a Městskou policii Žďár nad Sázavou.

Tabulka 6.2: Příspěvkové organizace města Žďár nad Sázavou

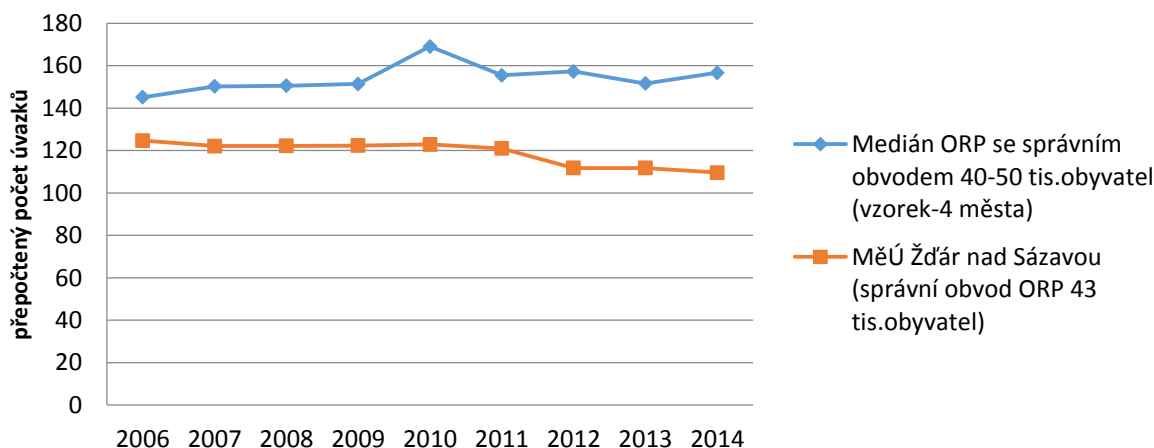
Název příspěvkové organizace	Datum registrace
Active – středisko volného času	01/2010
Knihovna Matěje Josefa Sychry, Žďár nad Sázavou	01/1993
Kultura Žďár	01/2010
Mateřská škola, Žďár nad Sázavou	12/2002
Poliklinika Žďár nad Sázavou	08/1996
Sociální služby města Žďáru nad Sázavou	09/1992
SPORTIS, Horní 1979/22	07/1997
Základní škola Žďár nad Sázavou, Komenského 2	01/1996
Základní škola Žďár nad Sázavou, Komenského 6	01/1995
Základní škola Žďár nad Sázavou, Švermova 4	01/1993
Základní škola Žďár nad Sázavou, Palachova 35	07/2004
Základní umělecká škola Františka Drdly	01/2010

Zdroj dat: Oficiální stránky města s památkou UNESCO, dostupné z [www: zdarns.cz](http://www.zdarns.cz); MF, UFIS, dostupné z [www: http://www.info.mfcr.cz/ufis/](http://www.info.mfcr.cz/ufis/)

Chod městského úřadu je zabezpečován starostou města, místostarostou, tajemníkem městského úřadu a vedoucími odborů. Organizační struktura je standardní dle úrovně podobně velkých měst. Městský úřad má 11 odborů a 3 oddělení.

- Odbor dopravy
- Odbor finanční
- Odbor komunálních služeb
- Odbor majetkoprávní
- Odbor obecní živnostenský úřad
- Odbor rozvoje a územního plánování
- Odbor sekretariát tajemníka a vnitřních věcí
- Odbor sociální
- Odbor stavební
- Odbor školství, kultury a sportu
- Odbor životního prostředí
- Oddělení finanční kontroly a interního auditu
- Oddělení informatiky
- Oddělení projektů a komunikace

V grafu níže je uveden vývoj počtu zaměstnanců MěÚ ve srovnání s průměrem měst s rozšířenou působností, jejichž správní obvod má srovnatelný počet obyvatel (40 000 – 50 000 obyvatel) jako SO ORP Žďár nad Sázavou. Z grafu je zřejmé, že v celém sledovaném období je na MěÚ Žďár nad Sázavou nižší počet zaměstnanců než činí průměr ve srovnatelných městech.

Graf 6.1: Průměrný přepočtený počet zaměstnanců zařazených do městského úřadu

Zdroj: Městský úřad Žďár nad Sázavou; Benchmarkingová iniciativa 2005

6.2 Hospodaření a zadluženost města

V ČR je hodnocení hospodaření a zadluženosti měst a obcí nutné provádět z důvodu snižujících se objemů veřejných rozpočtů a zvyšující se zadluženosti lokálních správ. Problémem, se kterým se ČR dlouhodobě potýká, je absence regulace zadluženosti územních samosprávných celků a chybějící postup při řešení nadměrné zadluženosti měst a obcí.

Níže je město Žďár nad Sázavou z hlediska zjištění míry zadluženosti posouzeno prostřednictvím 3 základních ukazatelů:

- dluhová služba
- likvidita
- příjmy a výdaje města

Komparace dluhové služby

Následující tabulka zobrazuje ukazatel dluhové služby města Žďár nad Sázavou v letech 2010 až 2014, který je jedním z indikátorů, jež sleduje hospodaření obce a její schopnost vypořádávat se svými finančními závazky. Nejvyšší hodnoty ukazatele dluhové služby bylo dosaženo v roce 2012, kdy tato hodnota představovala 5,14 %. Postupný nárůst oproti roku 2010, kdy tato hodnota dosahovala 2,4 %, poukazuje na zvyšující se zadlužování města, což bylo způsobeno čerpáním úvěrů a realizací většího počtu investičních akcí. Hodnota ukazatele dluhové služby je jedním z kritérií pro přidělování státních účelových dotací, v případě hodnoty vyšší než 30 %, může být poskytování dotací omezeno. V případě města Žďár nad Sázavou čerpání dotací ohroženo není.

Tabulka 6.3: Vývoj ukazatele dluhové služby města Žďár nad Sázavou v letech 2010–2014

	2010	2011	2012	2013	2014
Ukazatel dluhové služby (v %)	2,4	2,3	5,1	3,27	3,16

Ministerstvo financí, Monitor, státní pokladna, dostupné z [www: http://monitor.statnipokladna.cz](http://monitor.statnipokladna.cz)

Pozn.: Barevná škála porovnává hodnoty řádku - barevný odstín představuje hodnotu v buňce (tmavě modrá = nejnižší hodnota, tmavě červená = nejvyšší hodnota)

Komparace likvidity - udává schopnost získat prostředky pro úhradu svých závazků. Hodnotí poměr krátkodobého majetku ke krátkodobým cizím zdrojům a v případě, že se tento ukazatel pohybuje v intervalu $<0; 1>$, je zadlužení města na kritické hodnotě.

Ve Žďáru nad Sázavou se ukazatel likvidity dlouhodobě pohybuje nad hodnotou 2 – viz Tabulka 6.4.

Tabulka 6.4: Vývoj ukazatele celkové likvidity města Žďár nad Sázavou v letech 2010–2014

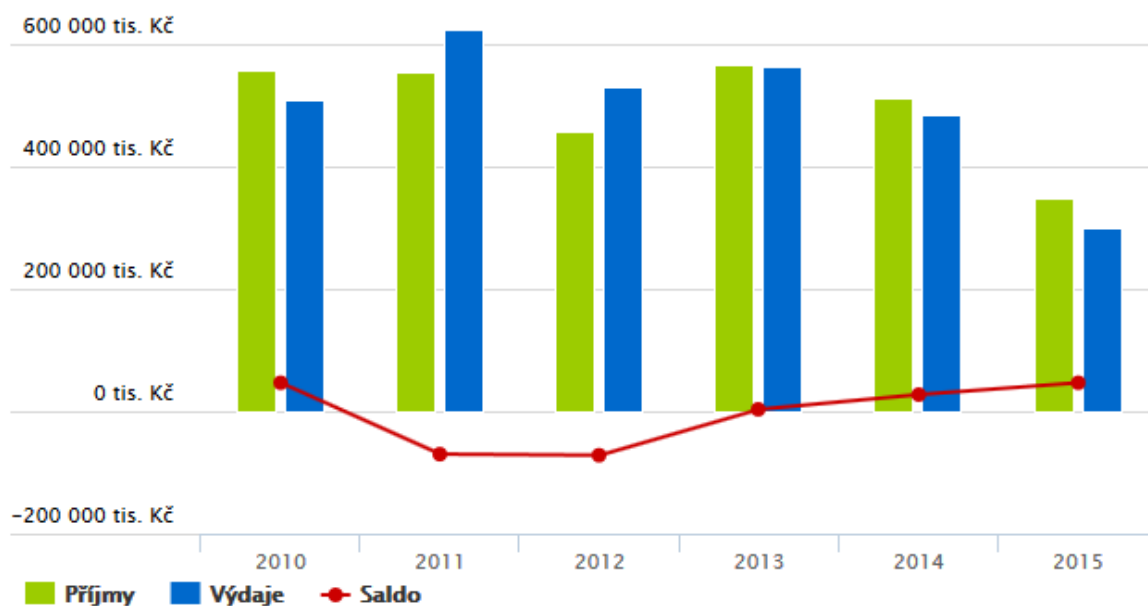
	2010	2011	2012	2013	2014
Ukazatel celkové likvidity	2,1	4,67	2,76	2,72	2,84

Ministerstvo financí, Monitor, státní pokladna, dostupné z [www: http://monitor.statnipokladna.cz](http://monitor.statnipokladna.cz)

Pozn.: Barevná škála porovnává hodnoty řádku - barevný odstín představuje hodnotu v buňce (tmavě modrá = nejnižší hodnota, tmavě červená = nejvyšší hodnota)

Příjmy a výdaje města

V dlouhodobém vývoji, tedy v letech 2000–2015, byl ve městě Žďár nad Sázavou zaznamenán přebytkový rozpočet. Ve sledovaném období dosahovalo město v součtu kladných hodnot (více než 160 milionů Kč). Největších kladných hodnot v hospodaření (přebytek) dosáhlo město v letech 2005 a také v r. 2008, kdy proběhla privatizace městského majetku. Naopak ztrátové hospodaření bylo zaznamenáno v letech 2000–2002, 2004, 2006, 2007 a v roce 2009. V posledních 5 letech pak v roce 2011 a 2012, což však bylo způsobeno vysokými investicemi, na které byly využity získané prostředky z prodeje městského majetku, a prostředky z úvěru (v roce 2011 úvěr: 57 155 tis. Kč, v roce 2012 úvěr: 17 819 tis. Kč). Od roku 2013 město znovu zaznamenává kladný rozpočet. V roce 2013 se jedná o přebytek 3,3 milionů Kč a v roce 2014 o více než 27 milionů Kč. Podrobný vývoj hospodaření města zachycuje graf níže.

Graf 6.2: Vývoj stavu rozpočtu města Žďár nad Sázavou v letech 2010 až 9/2015

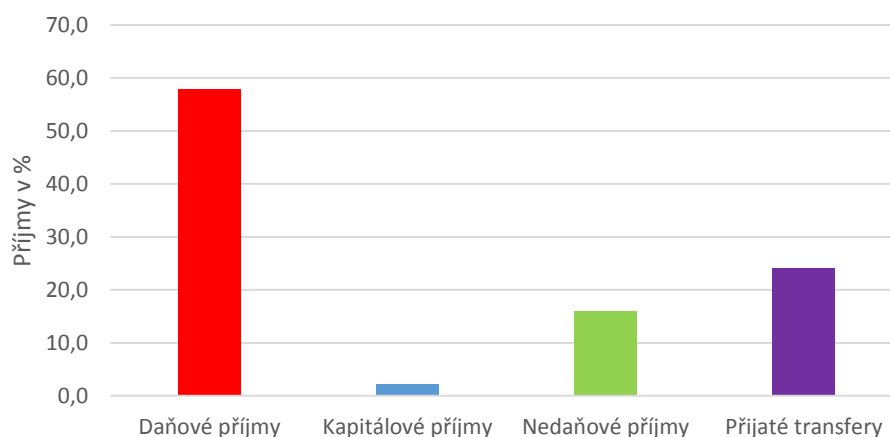
Zdroj dat: Ministerstvo financí, Monitor, státní pokladna, dostupné z [www: http://monitor.statnipokladna.cz](http://monitor.statnipokladna.cz)

Pozn.: Údaje za rok 2015 jsou uvedeny k 30. 9. 2015.

Celkové příjmy města Žďár nad Sázavou v roce 2014, jež činily 513 257 000 Kč, byly tvořeny z 57,8 % daňovými příjmy. Dalšími zdroji příjmů města byly přijaté transfery (24 %), nedaňové příjmy (16 %) a kapitálové příjmy, které tvořily 2,1 % - viz následující graf.

Graf 6.3: Celkové příjmy města Žďáru nad Sázavou v roce 2014 v %

Zdroj dat: Ministerstvo financí, Monitor, státní pokladna, dostupné z [www: http://monitor.statnipokladna.cz](http://monitor.statnipokladna.cz)

Podstatnou část příjmů tvoří daňové příjmy. Jedním ze základních ukazatelů ekonomické síly města je daňová výtěžnost, která představuje podíl sdílených daňových příjmů a počtu obyvatel. Ve Žďáru nad Sázavou došlo od roku 2011 k nárůstu daňové výtěžnosti na 1 obyvatele ze 7 923 Kč na 9 835 Kč v roce 2014 (nárůst o 1 912 Kč).²¹

Pro srovnání úrovně daňové výtěžnosti ve Žďáru nad Sázavou byla provedena komparace s vybranými městy ve velikostní kategorii 20 až 25 tisíc obyvatel, viz Tabulka 6.5. Mezi 17 městy měl Žďár nad Sázavou v roce 2014 nadprůměrnou a šestou nejvyšší daňovou výtěžnost na 1 obyvatele.

Tabulka 6.5: Daňová výtěžnost na 1 obyvatele ve vybraných městech v roce 2014

Město	Počet obyvatel (SLDB 2011)	Sdílené daně (v tis. Kč)	Daňová výtěžnost na 1 obyvatele
Sokolov	20 029	231 903	11 578,4
Náchod	20 417	206 692	10 123,5
Strakonice	22 922	226 729	9 891,3
Klatovy	22 367	220 558	9 860,9
Litoměřice	24 136	237 970	9 859,5
Žďár nad Sázavou	21 669	213 124	9 835,4
Havlíčkův Brod	23 345	229 584	9 834,4
Vyškov	21 341	208 885	9 788,0
Chrudim	22 966	222 300	9 679,5
Nový Jičín	23 676	228 616	9 656,0
Kutná Hora	20 349	194 544	9 560,4
Jindřichův Hradec	21 698	207 027	9 541,3
Krnov	24 315	231 546	9 522,8
Blansko	20 845	196 820	9 442,1
Kopřivnice	22 597	212 860	9 419,8
Jirkov	20 029	187 900	9 381,4
Bohumín	21 663	202 755	9 359,5
Průměr	-	-	9 784,4

Zdroj dat: Ministerstvo financí, Monitor, státní pokladna, dostupné z [www: http://monitor.statnipokladna.cz](http://monitor.statnipokladna.cz)

Pozn.: Barevná škála porovnává hodnoty ve sloupci - barevný odstín představuje hodnotu v buňce (tmavě modrá = nejvyšší hodnota, tmavě červená = nejvyšší hodnota)

²¹ Daňová výtěžnost (sdílené daně bez korekce) – součet: daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků; daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti; daň z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů; daň z příjmů právnických osob; DPH.

Objem daňových příjmů obcí je závislý na rozpočtovém určení daní (RUD), které přesně stanoví výši podílů vybraných celostátních daní pro jednotlivá města a obce. Podle novely zákona o rozpočtovém určení daní (295/2012 Sb.) jsou nastaveny nové parametry sdílení daní pro obce. Nová pravidla se do rozpočtů Žďáru nad Sázavou promítla pozitivně. Změna sdílených daňových příjmů je znázorněna v tabulce níže.

Tabulka 6.6: Daňové příjmy (sdílené a svěřené daně) města Žďáru nad Sázavou v letech 2011–2014

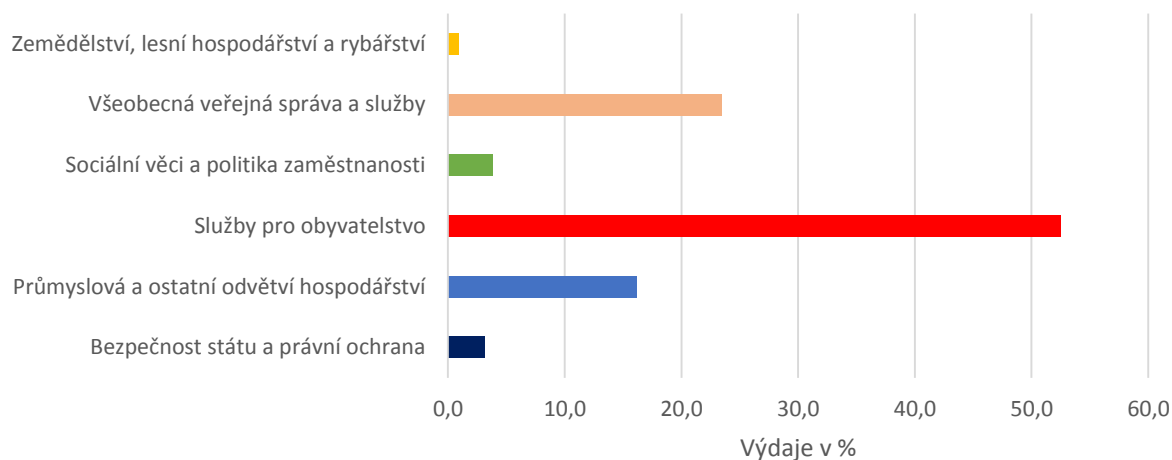
Město	RUD 2011 (tis Kč)		RUD 2012 (tis Kč)		RUD 2013 (tis Kč)		RUD 2014 (tis Kč)	
	Daňové příjmy	Výnos na jednoho obyvatele	Daňové příjmy	Výnos na jednoho obyvatele	Daňové příjmy	Výnos na jednoho obyvatele	Daňové příjmy	Výnos na jednoho obyvatele
Žďár nad Sázavou	182 533	7,92	180 089	8,16	200 797	9,19	213 124	9,83

Zdroj dat: Ministerstvo financí, Monitor, státní pokladna, dostupné z [www: http://monitor.statnipokladna.cz](http://monitor.statnipokladna.cz)

Pozn.: Barevná škála porovnává hodnoty v řádku - barevný odstín představuje hodnotu v buňce (tmavě modrá = nejnižší hodnota, tmavě červená = nejvyšší hodnota)

Výdaje města Žďár nad Sázavou za rok 2013 činily 562 540 455 Kč, přičemž větší část těchto výdajů byla tvořena provozními výdaji (62,2 %). Zbylé výdaje byly investiční. Největší podíl všech výdajů města byl směřován do oblasti služby pro obyvatelstvo (52, 2 %). Z následujícího grafu vyplývá, že v roce 2014 představovaly výdaje na služby pro obyvatelstvo zahrnující např. komunální služby, bydlení, kulturu, vzdělávání, zdravotnictví aj. rovněž přes 52 % výdajů města. Celkové výdaje v roce 2014 představovaly 485 859 000 Kč.

Graf 6.4: Celková výdaje ve městě Žďár nad Sázavou v roce 2014 v %

Zdroj dat: Ministerstvo financí, Monitor, státní pokladna, dostupné z [www: http://monitor.statnipokladna.cz](http://monitor.statnipokladna.cz)

Běžné výdaje města (prostředky použité hlavně na každodenní provoz obce z nichž v následujících letech už nebude žádný přímý užitek) v roce 2014 činily 359 573 000 Kč. Kapitálové výdaje, které představují investice do majetku obce, ze kterého bude resp. měl by být užitek i v následujících letech, vyšplhaly v roce 2014 k částce 126 285 000 Kč.

Vzhledem k očekávanému snižování veřejných rozpočtů je nutné hospodařit s městským rozpočtem obezřetně a dlouhodobě držet výdaje a příjmy v rovnováze. Nicméně je potřeba zvolit také optimální poměr mezi provozními a investičními náklady tak, aby provozní náklady vysoce nepřevyšovaly náklady investiční a naopak. Krátkodobé zadlužení není na škodu, dlouhodobě deficitní rozpočty však přinášejí řadu problémů.

Podrobnější informace o ekonomických výsledcích města jsou uvedeny ve zprávách o „**Hospodaření města Žďár nad Sázavou**“ za jednotlivé roky (veřejně přístupné na webových stránkách města).

6.3 Procesní řízení a komunikace s veřejností

Pro úspěšné řízení města je základním předpokladem zajištění dostatečné informovanosti veřejnosti. Pro tyto účely jsou nejvíce využívány webové stránky města včetně elektronické úřední desky. Kromě těchto informačních kanálů jsou využívány také sociální sítě, místní tisk (Žďárský zpravodaj), úřední deska, elektronická podatelna, informační centrum, městský rozhlas, tiskové konference nebo setkávání s veřejností.

Město má zřízené 2 speciální pozice pro komunikaci a styk s veřejností – jsou jimi:

- mediální koordinátor (tiskový mluvčí) – po věcné stránce spravuje webové stránky města, zajišťuje informování médií, řízení tiskových konferencí, koordinaci výstupů vedoucích odborů směrem k veřejnosti a přípravu Žďárského zpravodaje;
- komunitní koordinátor – koordinuje činnost neziskových organizací, osadních výborů, koordinuje drobné investiční akce v komunální oblasti, apod.

Městský úřad má zpracovanou Strategii řízení lidských zdrojů a Marketingovou a komunikační strategii. V letech 2013–2015 byl na Městském úřadě Žďár nad Sázavou realizován projekt Efektivní řízení, rozvoj a otevřenost – MěÚ Žďár nad Sázavou. Cílem projektu bylo rozpracovat a prakticky realizovat dílčí koncepce v návaznosti na již vytvořené dokumenty, posláním a vizi MěÚ. Těmito koncepcemi jsou:

Strategie rozvoje zaměstnanců a zpracování plánu rozvoje každého zaměstnance, Strategie výběru zaměstnanců (zpracování metodiky výběru zaměstnanců formou Assessment centre), Strategie komunikace s veřejností (analýza mediálního obrazu, stávajícího stavu komunikace s veřejností, návrh změn, zpracování standardů komunikace s médii a veřejností), Implementace CAF a Vzdělávání ve výše uvedených oblastech.

6.4 Bezpečnost města

Orgánem zajišťující bezpečnost a pořádek na území města Žďár nad Sázavou je Policie ČR – územní odbor Žďár nad Sázavou. V rámci své územní působnosti zajišťuje ochranu osob a majetku a dodržování veřejného pořádku nejen na území Žďáru nad Sázavou, ale také v přilehlých okolních obcích. Na území města je v rámci uvedeného územního odboru dislokováno Obvodní oddělení Policie ČR, Služba kriminální policie a vyšetřování Policie ČR a Dopravní inspektorát Policie ČR.

Kromě Policie ČR zajišťuje veřejný pořádek také Městská policie Žďár nad Sázavou, která byla zřízena na základě rozhodnutí Zastupitelstva města v roce 1992. Městská policie (MP) Žďáru nad Sázavou zabezpečuje místní záležitosti veřejného pořádku na katastrálním území města a plní další úkoly vyplývající zejména ze zákona č. 553/1991 Sb. o obecní policii ve znění pozdějších předpisů.

Městská policie úzce spolupracuje s Policií ČR, zejména s obvodním oddělením a dopravním inspektorátem, a jednotlivými odbory městského úřadu. Pravidelně také informuje veřejnost o bezpečnostní problematice a stavu veřejného pořádku na území města.

Městská policie i Policie ČR využívají pro řešení místních záležitostí veřejného pořádku a trestné činnosti městský dohlížecí kamerový systém. V současné době je tvořen 17 kamerovými body a mobilním kamerovým souborem. Několik let se městská policie věnuje také prevenci kriminality. Programy jsou realizovány pro všechny věkové kategorie a soustředí se na primární a sekundární prevenci. Tyto programy jsou zajišťovány preventistou městské policie. Dle interních dokumentů městské policie (Vize Městské policie Žďár nad Sázavou) v současné době poptávka po preventivních službách značně převyšuje

nabídku, tzn. je potřeba rozšířit jejich počty. Z tohoto důvodu by bylo vhodné posílit personální kapacity v této oblasti a zajistit odpovídající zázemí.

Město Žďár nad Sázavou má vytvořen Plán prevence kriminality na léta 2014–2015. V roce 2014 a 2015 se město účastnilo programu prevence kriminality Kraje Vysočina pro rok 2014 (2015). Žďár nad Sázavou byl zapojen také do Programu prevence kriminality Ministerstva vnitra České republiky.

Program prevence kriminality na místní úrovni, je cílený program, který prostřednictvím účelové dotace napomáhá k rozvoji preventivních aktivit v České republice. V současné době se ve městě podařilo úspěšně realizovat projekty:

- „Rozšíření městského dohlížecího kamerového systému města Žďár nad Sázavou“ o další kamerový bod, který je umístěn v prostoru náměstí Republiky.
- „Asistent prevence kriminality“, který spočívá v činnosti dvou asistentů prevence kriminality, kteří se zaměřují na rizikové a sociálně patologické jevy na území celého města. Na uvedený projekt navázal v září 2014 projekt financovaný z fondu EU „Asistent prevence kriminality II“. V souvislosti s veřejným pořádkem se zřízení těchto pracovníků jeví jako velmi prospěšné.

Mimo ozbrojené bezpečnostní složky, které působí na území města Žďár nad Sázavou, jsou k dispozici pro zajištění bezpečnosti jednotky profesionálního Hasičského záchranného sboru Kraje Vysočina – územní odbor Žďár nad Sázavou a jednotky dobrovolných hasičů v části Žďár nad Sázavou 2 a Veselíčko.

Za období leden 2014 – leden 2015 bylo na území Obvodního oddělení policie Žďár nad Sázavou zjištěno 665 trestných činů, index kriminality měl hodnotu 165,4 (počet trestných činů na 1 000 obyvatel). Hodnota tohoto ukazatele byla na území města nižší, než činí průměr ČR (297,7) i Kraje Vysočina (172,7).²²

V roce 2014 Obvodní oddělení Policie ČR Žďár nad Sázavou prošetřovalo na spravovaném území, které má rozlohu 413 km² s celkovým počtem obyvatel 40 859, celkem 2 124 přestupkových věcí, z toho v působnosti Městského úřadu Žďár nad Sázavou 1 510 přestupkových věcí.²³

Při prošetřování podezření z trestných činů, bylo v roce 2014 realizováno v působnosti Obvodního oddělení policie Žďár nad Sázavou celkem 575 trestných činů, kdy se podařilo objasnit 328 skutků (57 %), z toho v působnosti Městského úřadu ve Žďáru nad Sázavou bylo spácháno 391 skutků a objasněno 223 skutků (57 %). Počet trestných činů v letech 2009–2014 řešený Obvodním oddělením policie Žďár nad Sázavou zobrazuje následující tabulka.

Tabulka 6.7: Struktura a počet trestných činů řešený Obvodním oddělením policie Žďár nad Sázavou v letech 2009–2014

Trestné činy	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Majetkové trestné činy	385	356	336	387	380	283
Násilné trestné činy	59	69	70	48	69	51
Mravnostní trestné činy	7	3	3	6	2	5
Celkový počet trestných činů	572	606	672	676	670	575

Zdroj: Zpráva o spolupráci při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku, stavu veřejného pořádku v působnosti Policie ČR Obvodního oddělení Žďár nad Sázavou a Městského úřadu Žďár nad Sázavou za rok 2014, 2015.

Pozn.: Barevná škála porovnává hodnoty v řádcích - barevný odstín představuje hodnotu v buňce (tmavě modrá = nejnižší hodnota, tmavě červená = nejvyšší hodnota)

²² Mapa kriminality, dostupné z [www: http://www.mapakriminality.cz/](http://www.mapakriminality.cz/)

²³ Zpráva o spolupráci při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku, stavu veřejného pořádku v působnosti Policie ČR Obvodního oddělení Žďár nad Sázavou a Městského úřadu Žďár nad Sázavou za rok 2014, 2015

Dle informací obvodního oddělení Policie ČR Žďár nad Sázavou patří mezi nejproblematictější územní část města Žďár nad Sázavou 1. V této části je rozšířena volnočasová síť zařízení a tím pádem je zde nejvyšší pohyb osob. Další části města dle počtu protiprávního jednání jsou Žďár nad Sázavou 6 a Žďár nad Sázavou 3, kde se nachází sociálně vyloučená lokalita²⁴. Nejklidnější částí města z pohledu kriminality je území Žďáru nad Sázavou 5, Žďáru nad Sázavou 2, Žďáru nad Sázavou 7 a okolní obce pod správou Městského úřadu Žďár nad Sázavou.

6.5 SWOT analýza

Silné stránky	Zdroj	Slabé stránky	Zdroj
Rozsáhlá síť úřadů státní správy	J	Omezené množství vlastních prostředků na financování realizace investičních projektů	S
Vyvážený rozpočet města	S/MěÚ/J	Nedostatečný počet preventivních služeb v rámci sociálně patologických jevů	MěÚ/J
Nízká míra zadlužení – příznivý ukazatel dluhové služby a likvidity	S/J		
Zpracovaná Strategie řízení lidských zdrojů a Marketingová a komunikační strategie	MěÚ		
Zaměření městského úřadu na efektivní řízení, rozvoj a otevřenost	MěÚ		
Podprůměrný index kriminality (trestná činnost) ve srovnání s ČR i krajem	S		
Rozvinutá spolupráce Městské policie s Policií ČR	MěÚ/J		
Propojenost Městské policie s odbory MěÚ, školami (MŠ, ZŠ, SŠ a VOŠ), neziskovými organizacemi, příspěvkovými organizacemi a širokou veřejností	MěÚ/J		
Příležitosti	Hrozby		
Využívání dotací z dotačních zdrojů	Nízká podpora rozvoje měst v rámci fondů z EU v programovacím období 2014 – 2020		
Zvýšení podílů vícezdrojového financování	Zadlužování města v důsledku náhlého snížení příjmové složky rozpočtu města		
Využívání principu PPP (Public Private Partnership) při realizaci investičních rozvojových projektů	Částečná závislost hospodaření měst a obcí na rozhodnutích centrální vlády, která ovlivňuje dotační politiku a změny v rozpočtovém určení daní		
Zapojování občanů do participace na veřejném dění a správě měst a obcí	Nepružná veřejná správa, nedostatečná transparentnost ve veřejném sektoru		
	Zhoršení spokojenosti veřejnosti s poskytovanými službami veřejné správy		
	Oslabení významu a postavení města v rámci regionu/kraje (mj. reformou veřejné správy, vývojem legislativy, implementačními pravidly dotačního financování atd.)		
	Nízká míra ochoty veřejnosti k zapojení se do veřejného dění a správy města		
	Růst kriminality a šíření drogových závislostí v důsledku zhoršení ekonomických a sociálních podmínek		

Pozn.: S- statistická data, MěÚ – informace vzešlé z rozhovorů se zástupci městského úřadu/podklady poskytnuté MěÚ, PS – pracovní skupina, J – jiný informační zdroj

²⁴ Město plánuje zapojení do Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám ve spolupráci s Agenturou pro sociální začleňování

7. Vyhodnocení sociologického šetření a kulatých stolů

Tato kapitola je věnována vyhodnocení sociologického průzkumu. Do dotazníkového šetření byli v rámci tvorby Strategie zapojeni občané města Žďár nad Sázavou, místní podnikatelé a neziskové organizace. Rovněž bylo realizováno setkání s občany města formou skupinové diskuze u „kulatých stolů“.

7.1 Průzkum mezi občany města, podnikateli a neziskovým sektorem

Hlavním cílem průzkumů bylo zjištění názorů obyvatel města, zástupců podnikatelského a neziskového sektoru na problémy ve městě a na jeho potenciální rozvoj. Níže jsou shrnuty hlavní závěry vyplývající z odpovědí respondentů týkající se jednotlivých analyzovaných oblastí.

Sociální služby

Z dotazníkového šetření mezi obyvateli vyplynulo, že se sítí a kvalitou sociálních služeb ve městě jsou respondenti spíše spokojeni. Na škále 0–100, kde 0 je nejvíce spokojení, ji hodnotili průměrně číslem 33,4. Uvítali by však více domů pro seniory a větší nabídku volnočasových aktivit pro tuto věkovou skupinu, např. prostřednictvím organizace mezigeneračních aktivit. Za nejzávažnější sociální problém ve městě respondenti nejčastěji považují existenci sociálně vyloučené lokality v části Žďár nad Sázavou 3 a vzrůstající míru kriminality v této části.

Zdravotní služby

Z dotazníkového šetření mezi občany města vyplynulo, že obyvatelé Žďáru nad Sázavou jsou v oblasti poskytování zdravotní péče spokojeni. Spatřují však problém s nedostatkem zubních lékařů, absencí nemocnice, dětské pohotovosti a pohotovosti ve večerních a nočních hodinách.

Bydlení

Většina respondentů (71,5 % žen a 60,6 % mužů) žije v bytě nebo domě v soukromém vlastnictví, což odpovídá struktuře bydlení zjištěné na základě statistických dat. Hlavním identifikovaným nedostatkem je podle občanů nedostatek volných a cenově dostupných parcel pro výstavbu rodinných domů a nedostatečná nabídka startovacích bytů pro rodiny s dětmi a mladší obyvatelstvo. Byty ve Žďáru nad Sázavou jsou pro občany města často cenově nedostupné, viz Tabulka P 18 v příloze. Do budoucna by se dle respondentů mělo město Žďár nad Sázavou zaměřit na výstavbu nízkonákladových bytů a startovacích bytů pro mladé lidi. Respondenti také často poukazovali na omezenou nabídku volnočasové infrastruktury pro děti v blízkosti bydliště, např. nedostatečný počet dětských hřišť a pískovišť.

Ekonomika města, trh práce a zaměstnanost

Občané města vnímají jako hlavní problém na trhu práce nízkou nabídku volných pracovních míst, přičemž na tento problém více upozorňovaly ženy než muži. Ve městě je dle respondentů nedostatek pracovních příležitostí zejména pro vysokoškolsky vzdělané občany, protože volná pracovní místa se nacházejí převážně v oblasti strojírenství. Lidé pracující ve Žďáru nad Sázavou jsou také nespokojeni s výší platu – cca 11% respondentů uvedlo, že příjmy jejich domácnosti dosahují maximálně 12 000 Kč, což se odráží v nízké kupní síle obyvatel. Tento stav je výrazný zejména u seniorů, kdy cca 44 % respondentů starších 65 let uvedlo, že jejich měsíční příjem ze všech zdrojů dosahuje maximální výše 10 000 Kč.

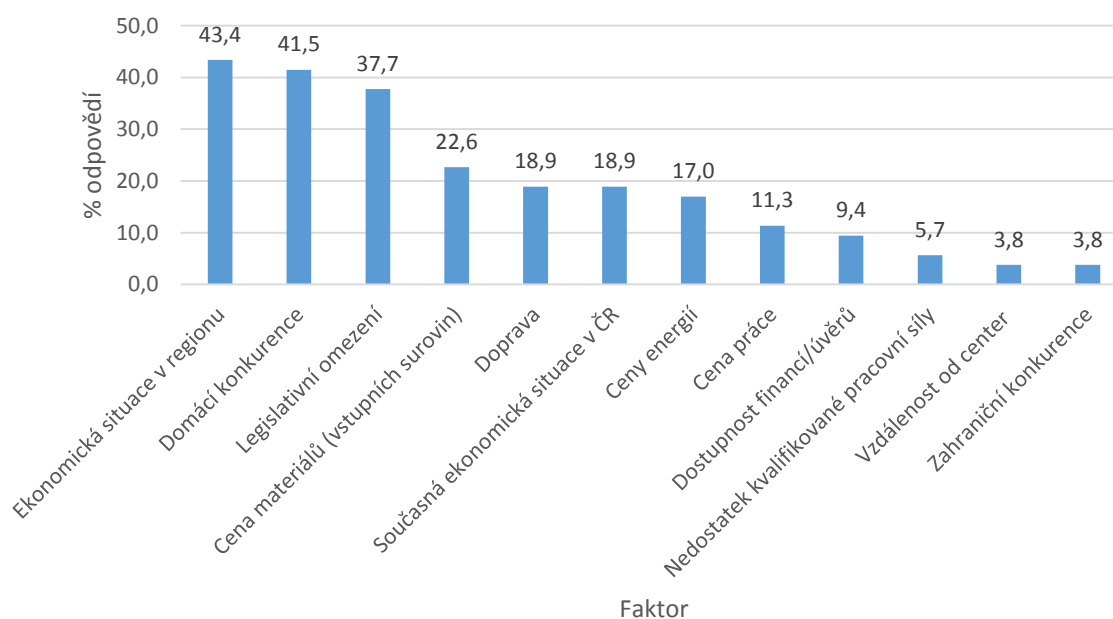
Ekonomickou situaci obyvatel města ovlivňuje také výrazná zadluženost – přes 13 % mužů a téměř 10 % dotázaných žen uvedlo, že mělo v době průzkumu půjčku přesahující 500 000 Kč. Žádné dluhy nemělo téměř 58 % dotázaných.

Vzhledem k nedostatku vhodných pracovních příležitostí přímo v místě bydliště, řada lidí dojíždí do zaměstnání do jiných měst. Podle odpovědí respondentů denně do svého zaměstnání dojíždí téměř 32 % pracujících mužů a 23 % žen. Nejčastěji dojíždí osoby ve věku 30–49 let, a to v rámci okresu. Přes 50 % respondentů dojíždí do svého zaměstnání či školy méně než 30 minut.

Podnikatelská sféra

Více než 47 % dotázaných podnikatelských subjektů ve městě podniká ve vlastních prostorech, což má pozitivní vliv na nižší náklady na provoz. Průměrný počet zaměstnanců těchto podniků je 27 osob. Přes 94 % podnikatelů má formu právnické osoby. Nejvíce respondentů podniká v odvětví průmyslu a stavebnictví. Průměrná délka fungování zapojených subjektů na trhu je 17 let, což vypovídá o poměrně stabilním podnikatelském prostředí. Činnost podnikatelských subjektů je nejvíce ovlivněna ekonomickou situací v regionu, domácí konkurencí a legislativními omezeními. Mezi hlavní problémy, které vnímají místní podnikatelé, patří špatné dopravní napojení města a nedostatečná úroveň rozvinutosti místních podnikatelských sítí. Většina oslovených subjektů však neuvažuje o odchodu nebo přesunu svého podnikání mimo město.

Graf 7.1: Faktory omezující rozvoj podnikatelských subjektů (v %)

Zdroj dat: Průzkum mezi podnikateli, PROCES, 2015

Pozn...: Procento kladných odpovědí

Místní podnikatelé zaměřují svou činnost převážně na odběratele z celé České republiky a města Žďáru nad Sázavou. Dodavatelé těchto firem působí na celém území České republiky.

K rozšíření podnikatelské aktivity by oslovené subjekty uvítaly zvýšení kvality technické infrastruktury a snížení cen pozemků pro podnikání, které jsou dle respondentů příliš drahé. Z pohledu podnikatelského sektoru by město Žďár nad Sázavou mohlo přilákat investice zejména zlepšením kvality infrastruktury a finančními podporami.

Neziskový sektor

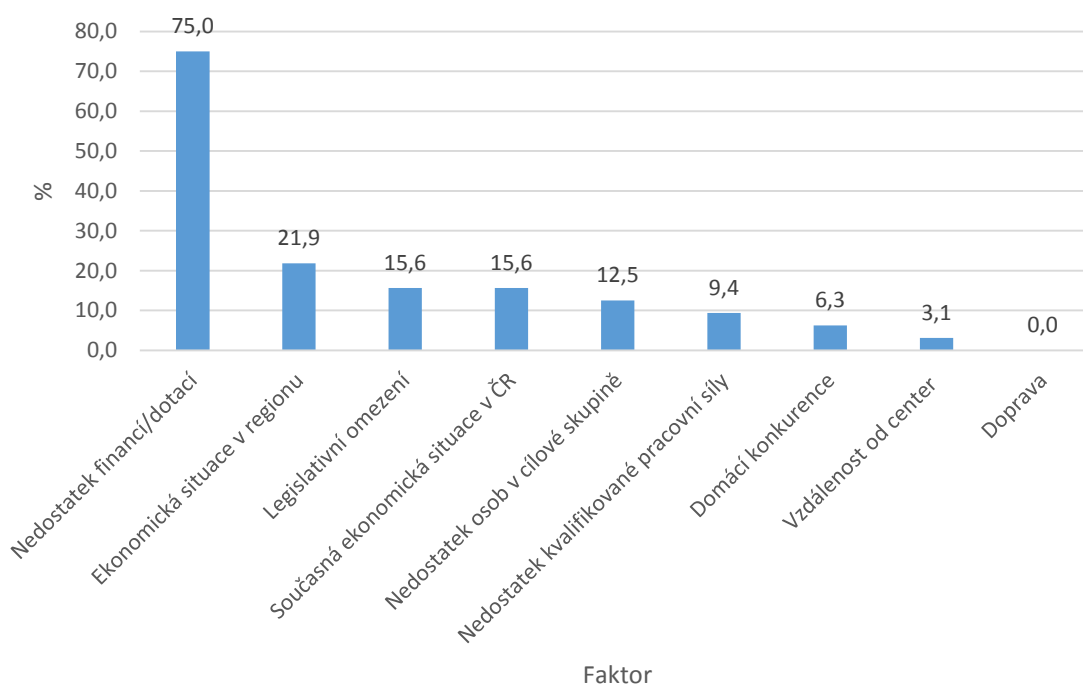
Dotázané neziskové organizace nejčastěji provozují svou činnost v oblasti sociálních a zdravotních služeb, sportovních aktivit a práce s dětmi a mládeží. Nejčastější právní formou těchto organizací je spolek a jejich průměrná délka fungování je 34 let. Téměř 63 % oslovených neziskových organizací provozuje svou činnost v pronajatých prostorech. Prostorové a materiální vybavení organizací je dle respondentů dostačující.

Neziskové organizace v rámci průzkumu uvedly, že nejčastěji se do veřejného dění ve městě zapojují formou realizace volnočasových aktivit a účasti na veřejných akcích. Činnost těchto organizací je nejvíce zaměřena na obyvatele města Žďár nad Sázavou a obyvatele v rámci celého okresu Žďár nad Sázavou. Více než 56 % dotázaných organizací chce současné poskytované služby udržet ve stávajícím rozsahu. Více než 43 % těchto organizací uvažuje o poskytování stávajících služeb ve větším rozsahu. Zajímavostí je, že žádná organizace neuvažuje o omezení stávajících služeb. Odchod z města organizace spíše nepřipouští.

Z dotázaných neziskových organizací většina uvedla, že jejich hlavními zdroji příjmů jsou granty a dotace města, ministerstev a Kraje Vysočina. Dalšími významnými zdroji jsou příjmy z vlastní činnosti a členské příspěvky.

Za hlavní faktory, které omezují rozvoj jejich neziskových organizací ve městě, je považován nedostatek financí nebo dotací (75 % kladných odpovědí) a ekonomická situace v regionu (21,9 % kladných odpovědí).

Graf 7.2: Faktory omezující rozvoj neziskových organizací (v %)

Zdroj dat: Průzkum neziskového sektoru, PROCES, 2015

Pozn.: Procento kladných odpovědí

Jako hlavní nedostatky rozvoje města považují oslovení respondenti nedostatek parkovacích míst a špatnou dopravní obslužnost ve městě.

Technická infrastruktura

Z dotazníkového šetření mezi obyvateli vyplynulo, že občané nejsou příliš spokojeni s kvalitou veřejného osvětlení, uvítali by navýšení počtu lamp v ulicích a celkovou rekonstrukci v této oblasti. V oblasti odpadového hospodářství nejsou spokojeni s čistotou veřejných prostranství, zejména v okolí odpadních kontejnerů a popelnic. Jako jeden z hlavních problémů občané spatřují nedostatečnou informovanost a motivaci občanů ke třídění odpadů.

Doprava a dopravní infrastruktura

Jedním z často zmiňovaných problémů v oblasti dopravy je nedostatečná kvalita silnic a dopravní infrastruktury, se kterou nejsou občané města příliš spokojeni. Nejvýznamnějším problémem je však nedostatek parkovacích míst ve městě a absence obchvatu. Někteří respondenti upozorňovali také na značnou hustotu dopravy v centru města a s tím spojenou vyšší míru hluku. Občané rovněž nejsou spokojeni s kvalitou chodníků, uvítali by jejich větší údržbu, a to především v zimních měsících.

Výrazný prostor pro zlepšení je také v návaznosti a propojení jednotlivých cyklostezek, kdy chybí především kvalitní a bezpečné cyklistické propojení s okolními obcemi. Podle části respondentů je problémem také komplikovaný průjezd centrem města, kdy není zajištěna dostatečná bezpečnost cyklistů.

S městskou hromadnou dopravou je většina respondentů spokojena, mezi hlavní nedostatky patří dostupnost a kvalita veřejné autobusové a vlakové dopravy a nedostatečná návaznost na přestupy v rámci MHD i vlakové dopravy, dále také nedostatečné spojení s Brnem (v důsledku toho, že Žďár nad Sázavou není zapojen do Integrovaného dopravního systému Jihomoravského kraje – IDS JMK) a ne příliš časté víkendové spoje.

Životní prostředí

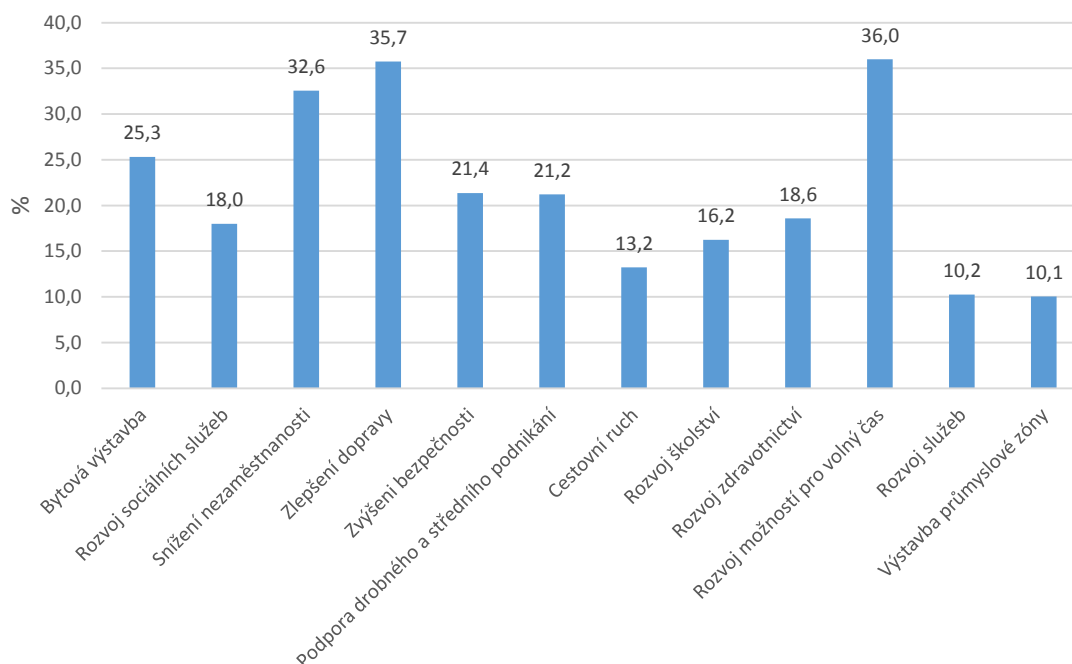
V oblasti životního prostředí občané nespisují téměř žádný závažný problém. Někteří z nich si stěžovali na vysokou úroveň hluku vznikající vlivem dopravy. Naopak většina respondentů je spokojena s kvalitou ovzduší ve městě.

Školství, kulturní, sportovní a volnočasové aktivity

Z dotazníkového šetření vzešlo, že občané města Žďár nad Sázavou vnímají síť mateřských a základních škol jako vyhovující, bez větších identifikovaných problémů. Také s nabídkou sportovního, kulturního a společenského vyžití ve městě jsou občané spokojeni. Ze sportovních zařízení obyvatelé města nejčastěji využívají zimní stadion, Pilskou nádrž, Relaxační centrum a Active club. Zároveň by uvítali vybudování letního venkovního koupaliště a tenisové haly. Z kulturních zařízení občané nejvíce navštěvují divadlo a kino. Často chodí na koncerty a festivaly a chtěli by nabídku těchto kulturních aktivit ještě navýšit.

Řízení a správa města

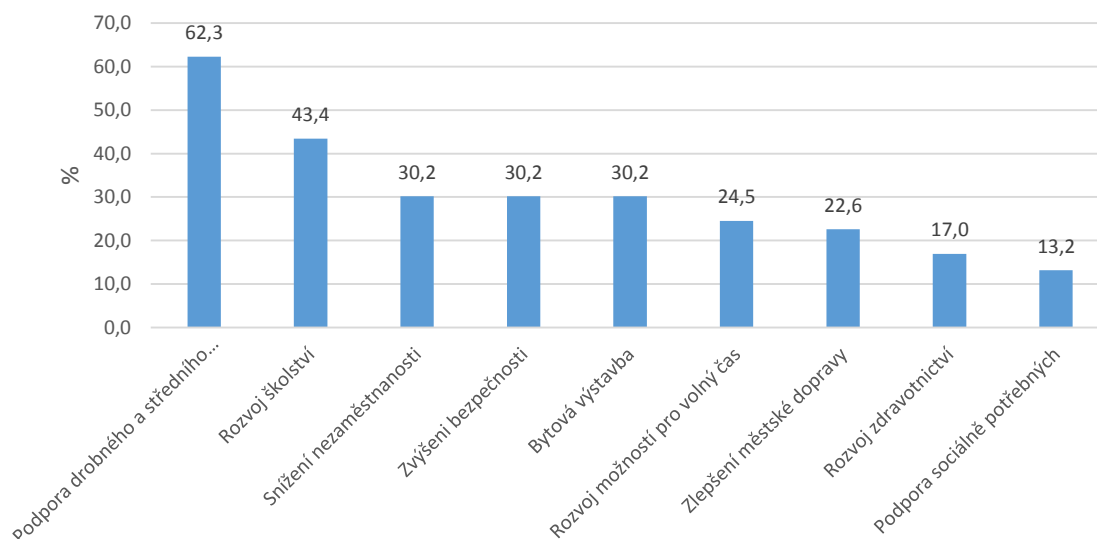
V rámci dotazníkového průzkumu byly získány také názory respondentů v oblasti správy a řízení rozvoje města. **Občané** by nejvíce finančních prostředků směřovali do rozvoje infrastruktury pro volný čas (36,0 % respondentů). Jedná se především o podporu sportu a kultury. Dále by obyvatelé města investovali do oblasti dopravy (35,7 %). Tuto oblast vidí problematičtěji muži (42 %) než ženy (29,9 %). Dále by respondenti směřovali prostředky na snížení nezaměstnanosti (32,6 %). Tuto oblast naopak více podporují ženy (34,4 %) než muži (30,5 %). Následující graf zobrazuje priority obyvatel. Postoj obyvatel dle věku a pohlaví zobrazuje Tabulka P 15 v příloze. Z tabulky je evidentní, že do rozvoje sociálních služeb a zdravotnictví by nejvíce směřovaly prostředky osoby starší 65 let.

Graf 7.3: Oblasti, do kterých by občané města Žďáru nad Sázavou nejvíce směřovali finanční prostředky (v %)

Zdroj dat: Průzkum spokojenosti občanů města Žďár nad Sázavou, PROCES, 2015

Pozn.: Procento kladných odpovědí

Z odpovědí zástupců **podnikatelů** vyplývá, že finanční prostředky z rozpočtu města by tyto subjekty směřovaly do podpory drobného a středního podnikání. Dále by finančně podpořily rozvoj školství, snížení nezaměstnanosti, zvýšení bezpečnosti ve městě a také větší bytovou výstavbu – viz následující graf.

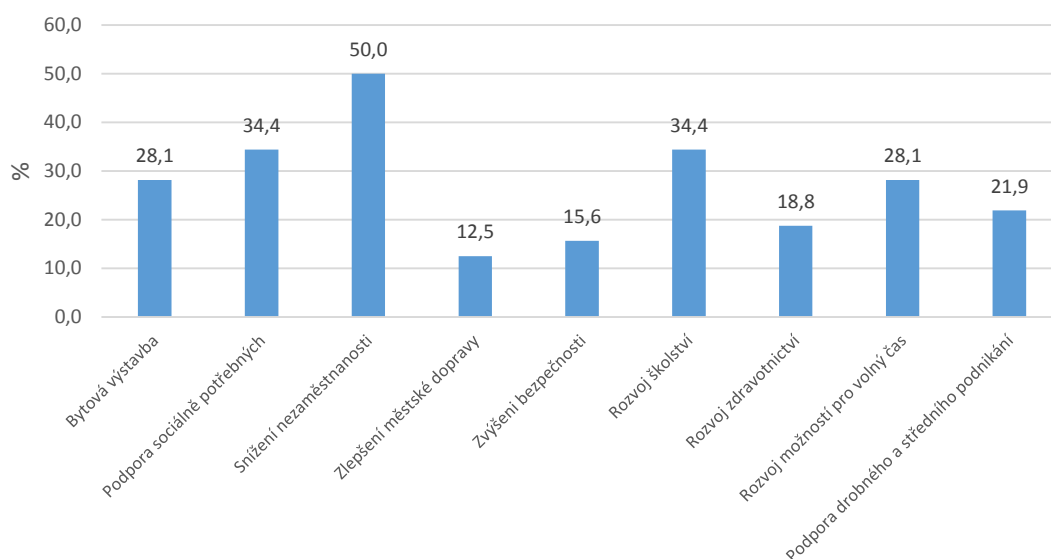
Graf 7.4: Hlavní oblasti rozvoje pro zkvalitnění života ve městě (v %)

Zdroj dat: Průzkum mezi podnikateli, PROCES, 2015

Pozn.: Procento kladných odpovědí

Oslovené **neziskové organizace** by finanční prostředky z rozpočtu města nejvíce směřovaly rovněž na snížení nezaměstnanosti, dále na podporu sociálně slabých a znevýhodněných občanů (těch, jejichž příjem nedosahuje úrovně životního minima a nemůžou si tento příjem zvýšit vzhledem ke svému věku, zdravotnímu stavu nebo z jiných vážných důvodů a do rozvoje školství – viz graf níže.

Graf 7.5: Hlavní oblasti rozvoje pro zkvalitnění života ve městě dle neziskových organizací v %

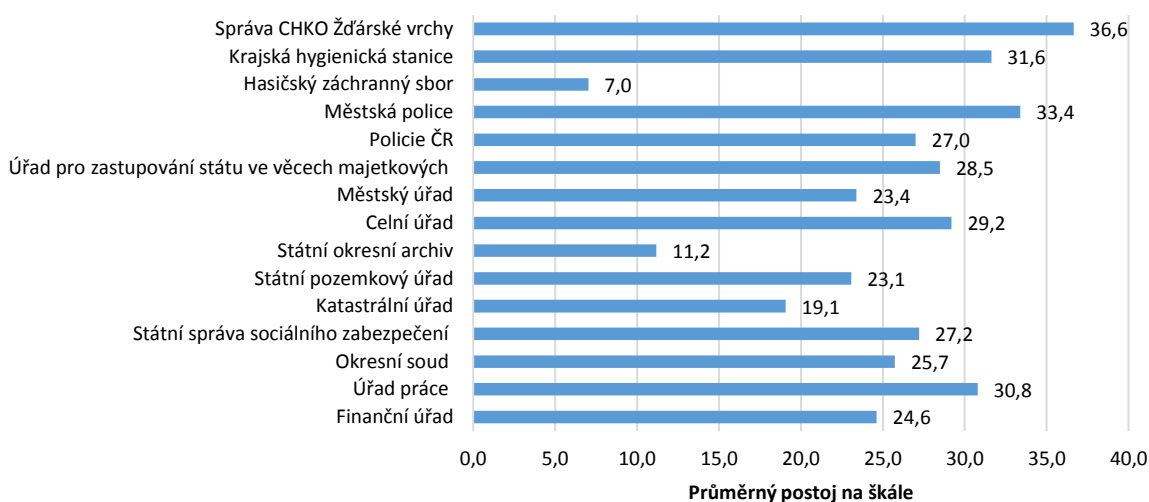
Zdroj dat: Průzkum neziskového sektoru, PROCES, 2015

Pozn.: Procento kladných odpovědí

Spokojenost s veřejnými institucemi

S jednáním a s komunikací s městským úřadem mají **občané města** převážně pozitivní zkušenosti. Líbí se jim ochota a vstřícnost úředníků. Služby městského úřadu se za poslední roky podle oslovených respondentů výrazně zlepšily. Mezi jednotlivými odbory však lze stále zaznamenat rozdíly. Hlavním problémem je dle respondentů dlouhá čekací doba.

Naopak nejméně spokojeni jsou občané s úrovní jednání se Správou CHKO Žďárské vrchy. Občané navrhuji, aby se Správa CHKO věnovala osvětě a spolupracovala se základními školami. Organizací, se kterou mají občané města druhou nejhorší zkušenost, je Městská policie. Respondenti uváděli, že se na ulicích vyskytuje málo pochůzkářů. Míru nespokojenosti obyvatel města s jednotlivými organizacemi zobrazuje Graf 7.6.

Graf 7.6: Míra nespokojenosti s jednotlivými organizacemi působícími na území města Žďár nad Sázavou (100= velmi nespokojen)

Zdroj dat: Průzkum spokojenosti občanů města Žďár nad Sázavou, PROCES, 2015

Pozn.: Hodnoceno na škále 0–100, kde 0 je velmi spokojen a 100 velmi nespokojen

Z pohledu **podnikatelského sektoru** je nejhůře hodnocen Celní úřad, zatímco nejvíce spokojeni jsou podnikatelé s Hasičským záchranným sborem. V oblasti služeb poskytovaných místní správou, byly nejlépe hodnoceny služby elektronické podatelny. Naopak respondenti jsou nespokojeni s podporou malého a středního podnikání a údržbou silnic. Podobně jako podnikatelé, také zástupci **neziskových organizací** uvedli, že jejich zkušenost s jednáním s jednotlivými úřady a organizacemi ve městě jsou převážně pozitivní – nejlépe jsou hodnoceny služby elektronické podatelny. Naopak největší problém je spatřován opět v nedostatečné údržbě silnic.

Informovanost

Nejvíce informací o dění ve městě **obyvatelé** Žďáru nad Sázavou získávají prostřednictvím místních novin (72,9 %) a internetových stránek (49,8 %). Preference informačních kanálů se liší dle pohlaví a věku. Ženy častěji využívají tištěné média (76,5 %), zatímco muži internet (58,1 %). Naopak nejméně využívaným informačním nástrojem je úřední deska (3,7 %) a účast na schůzích a veřejných zasedáních (5,2 %). Mezi další využívané informační kanály se řadí místní rozhlas a Facebook – viz Tabulka P 16 v příloze. Většina oslovených respondentů v rámci průzkumu uvedla, že se cítí být dostatečně informována o dění ve městě

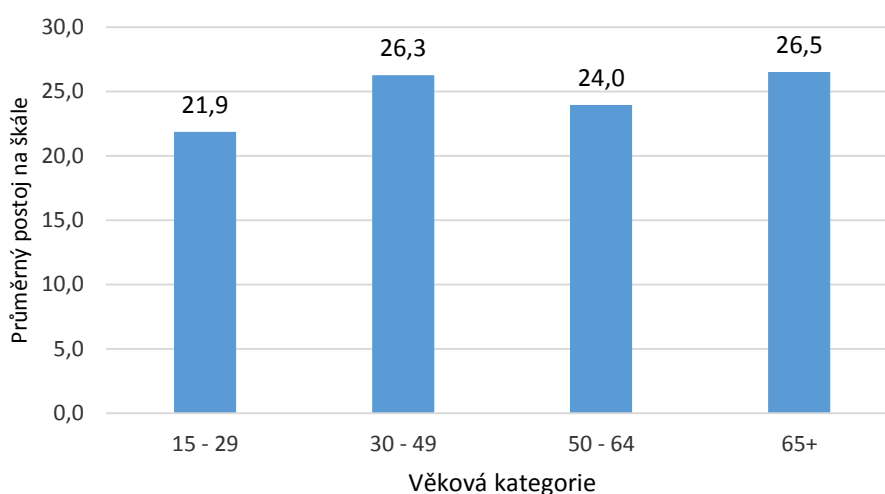
Hlavním informačním zdrojem pro místní **podnikatele** je internet a webové stránky specializovaných institucí. Podnikatele nejvíce zajímají informace o financích a grantech. **Neziskový sektor** se nejvíce zajímá o informace týkající se sociální sféry.

Bezpečnost ve městě, sociální a rasová snášenlivost

Bezpečnost města je dle názorů občanů Žďáru nad Sázavou dostatečná, nicméně část respondentů upozorňuje na vzrůstající vandalismus a zvyšování počtu lidí bez domova, kteří pobývají na veřejných prostranstvích.

Ve svém místě bydliště se většina obyvatel cítí bezpečně. Dle postoje na škále 0–100, kde 0 je velmi bezpečně a 100 velmi nebezpečně, hodnotili muži bezpečnost průměrně číslem 22,5 a ženy 27. Obyvatelé starší 65 let se cítí v místě svého bydliště nejméně bezpečně ze všech věkových kategorií. Nejnebezpečnějším místem ve Žďáru nad Sázavou je dle obyvatel města část Žďár nad Sázavou 3. V této lokalitě žijí nepřizpůsobiví občané a je zde zaznamenaná vysoká míra kriminality.

Graf 7.7: Pocit bezpečí obyvatel města Žďáru nad Sázavou v místě bydliště dle věkových kategorií (100 = velmi nebezpečně)

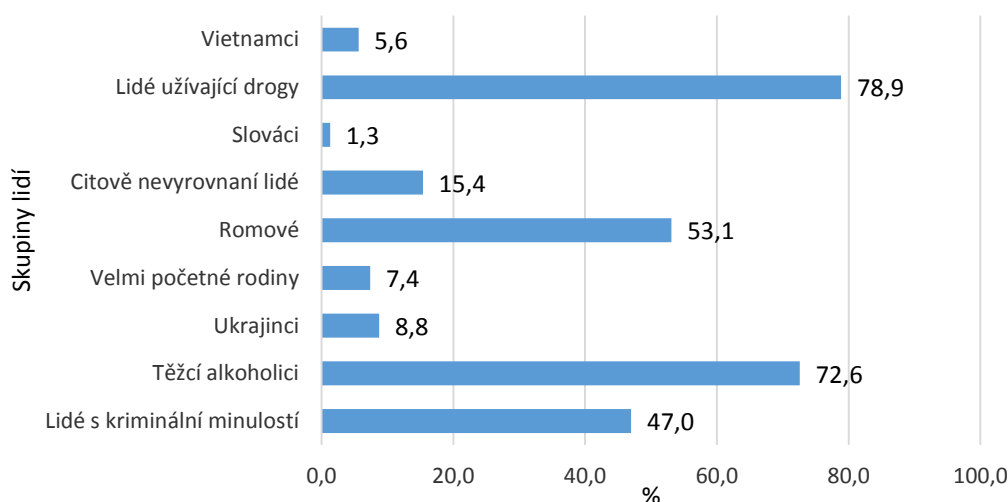

Zdroj dat: Průzkum spokojenosti občanů města Žďár nad Sázavou, PROCES, 2015

Pozn.: Hodnoceno na škále 0–100, kde 0 je velmi bezpečně a 100 velmi nebezpečně

Z pohledu rasové a sociální snášenlivosti jsou občané města nejvíce vyhrazení proti lidem užívajícím drogy, alkoholikům a Romům. Tyto skupiny obyvatel by většina z respondentů nechtěla za své sousedy, přičemž ženy vnímají tyto skupiny obyvatel negativněji než muži. Z průzkumu také vyplynulo, že lidé starší 65 let jsou nejtolerantnější ze všech věkových kategorií. Naopak nejméně snášenliví jsou občané ve věku 15–29 let. Obecně lze tedy konstatovat, že občané města by nechtěli za své sousedy problémové a neslušné lidi - viz graf níže.

Graf 7.8: Lidé, které by obyvatelé Žďáru nad Sázavou nechtěli za sousedy (v %)

Zdroj dat: Průzkum spokojenosti občanů města Žďár nad Sázavou, PROCES, 2015

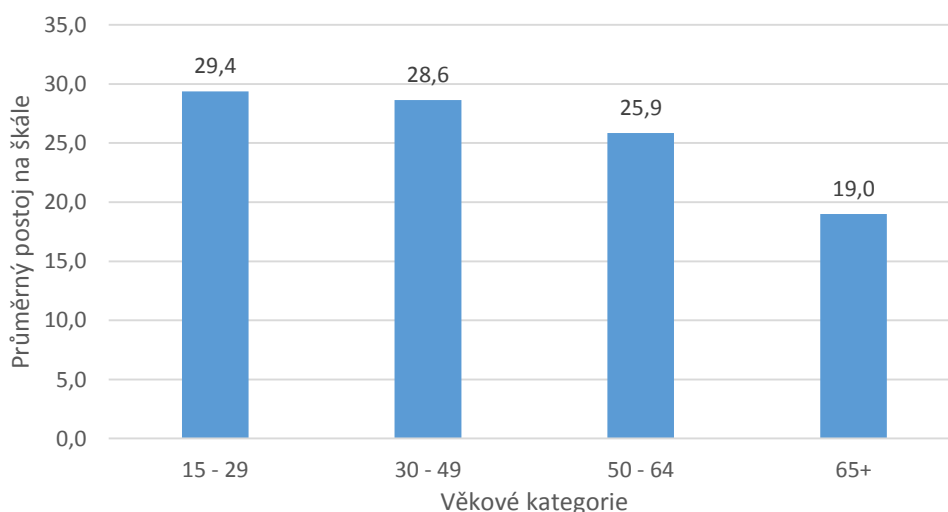
Pozn.: Procento kladných odpovědí

Spokojenost s životem ve městě

Z realizovaného průzkumu mezi obyvateli Žďáru nad Sázavou vzešlo, že občané jsou nejvíce hrdí na životní prostředí a přírodu v okolí města, široké možnosti volnočasového vyžití (sportovní, kulturní a společenské akce) a kulturní památky. Nejčastěji si lidé spojují město s památkou UNESCO, Poutním kostelem na Zelené Hoře.

Z hlediska spokojenosti obyvatel s životem ve městě jsou nejvíce spokojeni obyvatelé ve věku 65 a více let, nejméně pak nejmladší věková skupina – viz graf níže.

Graf 7.9: Spokojenost obyvatel s životem ve městě Žďár nad Sázavou dle věkových kategorií (100 = velmi nespokojen)

Zdroj dat: Průzkum spokojenosti občanů města Žďár nad Sázavou, PROCES, 2015

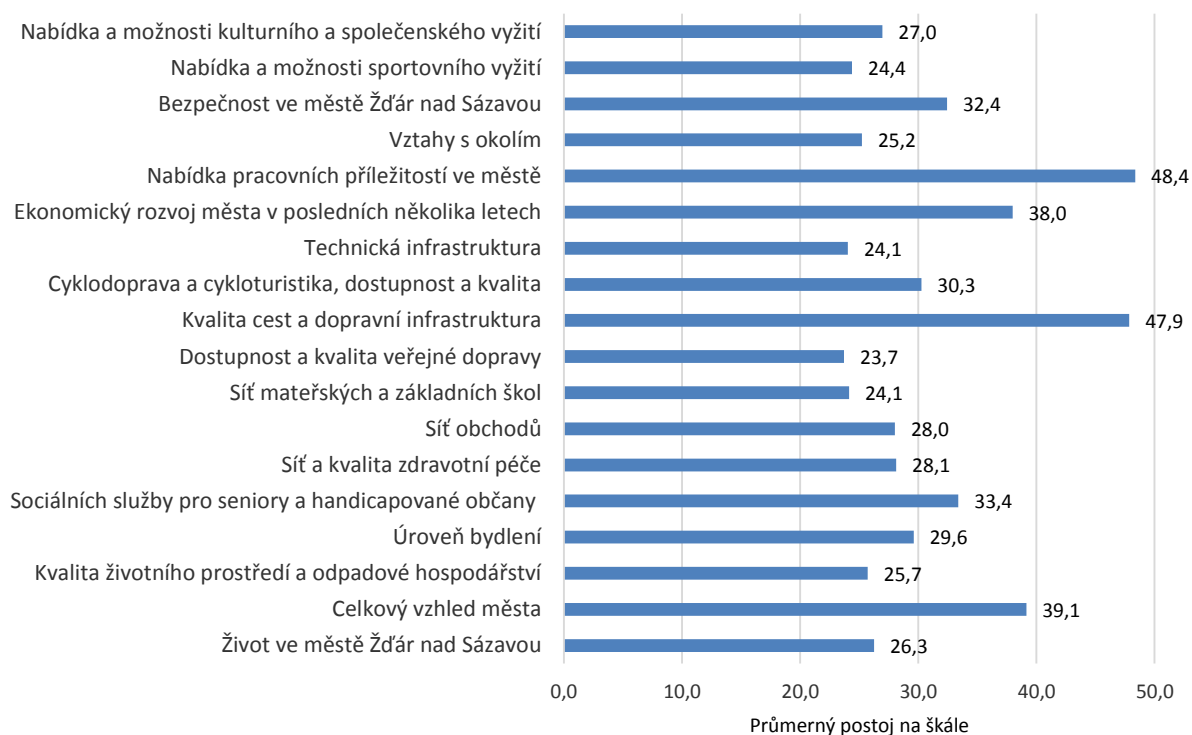
Pozn.: Hodnoceno na škále 0–100, kde 0 je velmi spokojen a 100 velmi nespokojen

Oslovení občané města si Žďár nad Sázavou do budoucna představují jako moderní živé zelené město s příjemným prostředím pro život. Žďár je obyvateli města do budoucna vnímán jako turisticky atraktivní lokalita se zaměřením na kulturu a sport.

V otázce celkového vzhledu města občané vidí hlavní nedostatky v úrovni veřejných prostranství, udržování čistoty a zeleně a stavem budov. Často se také setkávají s nezodpovědnými pejskaři, kteří neuklízí exkrementy po svých psech. V oblasti maloobchodu jsou lidé převážně spokojeni, postrádají pouze některé specializované obchody, např. velkoobchody pro kutily, a uvítali by menší obchody s kvalitním oblečením.

V oblasti sousedských vztahů a vztahem s okolím jsou občané Žďáru nad Sázavou převážně spokojeni. Ve městě jim však chybí podpora sociální interakce mezi občany. Lidé se moc nezapojují do veřejného dění, projevují nezájem a lhostejnost. Ve městě chybí komunitní život, větší počet veřejných akcí apod. Míru nespokojenosti obyvatel s jednotlivými složkami života ve městě znázorňuje následující graf a Tabulka P 17 v příloze.

Graf 7.10: Míra nespokojenosti obyvatel s jednotlivými složkami života ve městě (100 = velmi nespokojen)

Zdroj dat: Průzkum spokojenosti občanů města Žďár nad Sázavou, PROCES, 2015

Pozn.: Hodnoceno na škále 0–100, kde 0 je velmi spokojen a 100 velmi nespokojen

7.2 Kulaté stoly

Tato podkapitola obsahuje výstupy ze setkání s občany, které se konalo v rámci přípravy Strategie rozvoje města Žďáru nad Sázavou. Byly realizovány skupinové diskuze u „kulatých stolů“. Setkání se účastnilo cca 70 občanů, kteří byli rozděleni do 4 tematicky vymezených diskuzních skupin:

- **Rodiny a děti**
- **Senioři**
- **Kultura a volný čas**
- **Sport a sportovci**

Hlavní náplní kulatých stolů byla diskuze občanů týkající se problémů v daných tématech a možných návrhů na jejich řešení. Jednotlivé problémy byly také lokalizovány na mapě města.

Rodiny a děti

Ve skupině diskutující problémy rodin s dětmi byla často zmiňována potřeba rekonstrukce dětských hřišť a rozšíření prostorů a aktivit pro trávení volného času zejména v zimním období. Rovněž bylo zmíněno možné nebezpečí plynoucí z vysoké intenzity automobilové dopravy ve městě. Zúčastněným občanům vadí nedostatečná podpora volnočasových aktivit pro děti a mládež ve věku 12–18 let. Ve městě chybí např. herní prvky pro tuto skupinu občanů. Bylo by vhodné vytvořit workoutová hřiště, posilovnu pro mládež nebo skatepark. Dále je vnímána snížená kvalita veřejných prostranství, zejména nečistota, nepořádek a nedostatečný počet chodníků. Této skupině obyvatel ve městě rovněž chybí nabídka startovacích bytů. Ceny bytů a pozemků jsou pro tyto obyvatele často nedostupné.

Senioři

Skupina diskutujících seniorů poukazovala na nedostatečné technické řešení chodníků ve městě, zejména jejich nedostatečnou údržbu a výšku na autobusových zastávkách, která způsobuje starším obyvatelům problémy při nastupování a vystupování z vozidel MHD. Dostačující není také úroveň veřejného osvětlení ve městě. Často se stává, že světla nefungují nebo jsou obrostlá stromy a keři. V kombinaci s nedostatečným počtem pochůzkářů městské policie pak město nepůsobí bezpečně. Nebezpečí hrozí i vlivem vysoké intenzity automobilové dopravy. Senioři se také potýkají s nedostatkem malometrážních bytů. Problém spatřují rovněž v absenci výtahů v některých bytových domech. Diskutovány byly také nevzhledné stánky na tržišti a absence orientačních tabulí ve městě. Ve Žďáru nad Sázavou je nedostatečný mobiliář kolem chodníků a cyklostezek, chybí zejména lavičky. V oblasti sociálních služeb a zdravotní péče spatřují senioři problém v nedostatku stomatologů ve městě. Ve Žďáru nad Sázavou podle diskutujících účastníků chybí zubař, který by ošetřil ležící pacienty nebo pacienty s omezenou pohyblivostí. V současné době je stomatologická péče o imobilní pacienty nedostupná. S bariérami se senioři potýkají i při vstupech do budov zdravotnických zařízení. Ve většině případů zde chybí bezbariérové přístupy. Diskutující také vyjadřovali potřebu rozvoje a přípravy péče o pečující osoby, které se starají o druhé osoby.

Kultura a volný čas

Skupina obyvatel diskutující problémy v kultuře a v oblasti volného času upozorňovala na nedostatečnou informovanost občanů o kulturním dění ve městě. Dále občanům schází volnočasové sportoviště pro neformální skupiny – skate park, parkur, street basketbal aj. Ve městě dle těchto osob chybí systém městských volnočasových okruhů (naučných stezek). Je vnímán také nevyhovující stav řeky Sázavy, zejména její zanesení nečistotami. Bylo by vhodné řeku vyčistit a zvýšit tak její využitelnost (vodácké aktivity, půjčovna loděk, kánoí,

raftů apod.). Občané vidí problém v nepropojenosti jednotlivých cyklostezek. Vnímají také absenci vhodných (cenově dostupných) prostor pro volnočasové organizace. Dále by navrhovali lepší využití budovy Staré radnice. Infocentrum by nemělo sloužit pouze jako infokoutek propagující atraktivitu, ale zároveň by mohlo sloužit jako prodejna vstupenek na společensko-kulturní aktivity, mělo by spolupracovat s ostatními infocentry ve městě a okolí. Součástí komplexu by měly být i aktivity pro děti a dospělé, např. možnost vyzkoušení si jednotlivých kostýmů apod. Obecným problémem současné společnosti v této oblasti je dle zúčastněných osob nedostatečná kulturní výchova obyvatel.

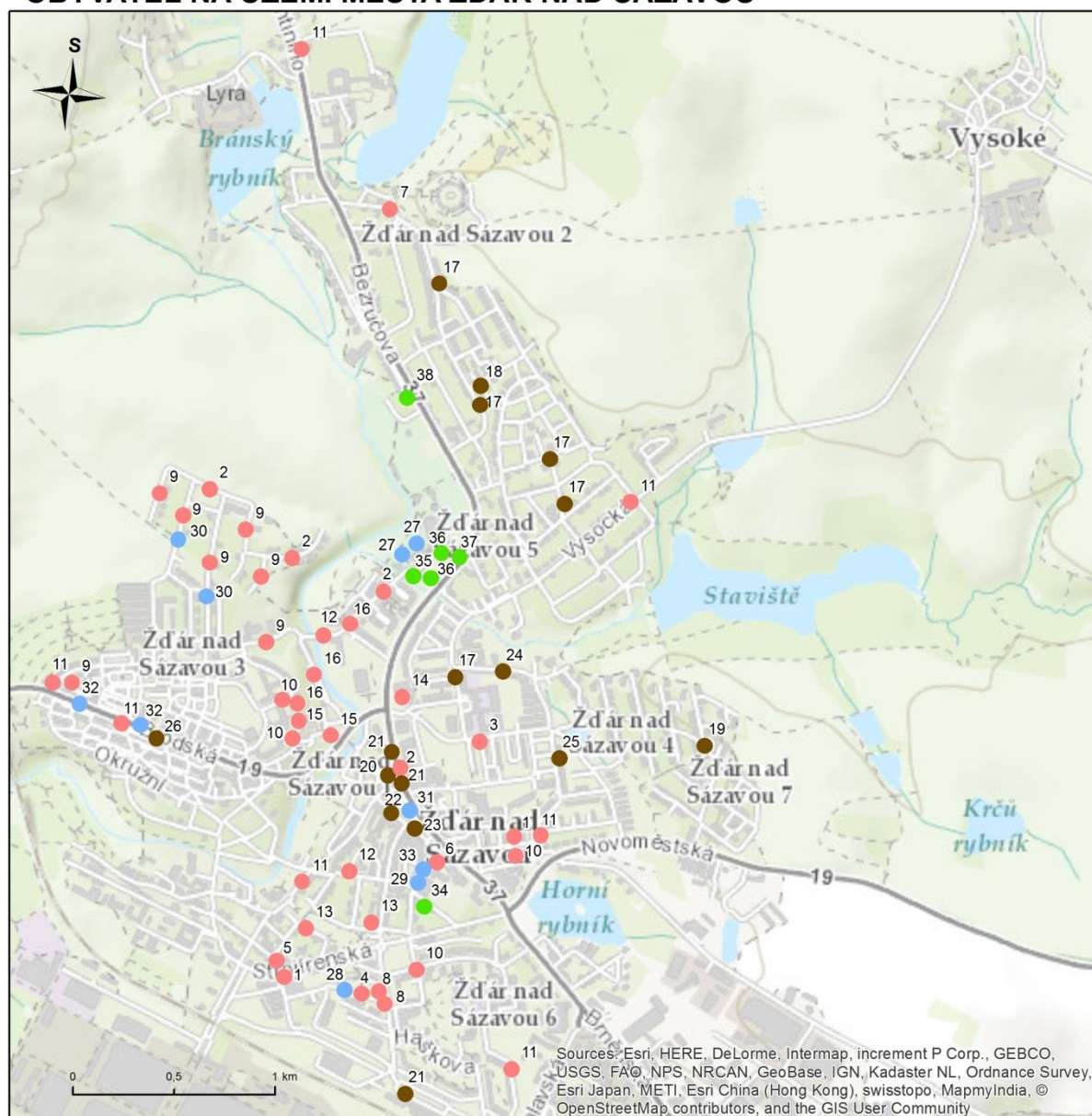
Sport a sportovci

Skupina sportovců poukázala na problémy tykající se nedostatečné a nepropojené sítě cyklostezek, nedostatečného zázemí a kapacit pro činnost sportovních oddílů a klubů (florbal, fotbal, tenis apod.). V rámci setkání se řešilo víceúčelové využití rychlobruslařské haly nebo rozšíření kapacity a zázemí sportovní haly a zimního stadionu. Občané také zmínili absenci zázemí pro nové moderní sporty – skatepark, parkur apod. Rovněž byl probírán (podobně jako i v jiných skupinách) nedostatek kvalitních dětských hřišť. Občané se rovněž vyjádřili, že na místním fotbalovém stadionu je nedostatečně řešen boční vchod a chybí zde pokladny. Mezi další problémy se řadila absence venkovního udržovaného koupaliště ve městě a nedostatečná komunikace města se sportovními kluby a oddíly.

Mapa problémů a potřeb identifikovaných jednotlivými „zájmovými“ skupinami obyvatel je zobrazena níže.

Mapa 7.1: Mapa problémů a potřeb zájmových skupin města Žďáru nad Sázavou

PROBLÉMY A POTŘEBY IDENTIFIKOVANÉ JEDNOTLIVÝMI SKUPINAMI OBYVATEL NA ÚZEMÍ MĚSTA ŽĎÁR NAD SÁZAVOU

● Problémy a potřeby skupiny rodiny a dětí

- 1 Potřeba rekonstrukce hřiště
  - 2 Absence hřiště na travnaté ploše
  - 3 Vysoká rychlost automobilové dopravy, nebezpečí pro děti
  - 4 Nedostatek parkovacích míst u finančního úřadu
  - 5 Hluk ze Žďasu a.s. v brzkých ranních hodinách
  - 6 Nerekonstruované hřiště u Sokolovny
  - 7 Absence popelnic na tříděný odpad
  - 8 Nedostatek parkovacích míst u pošty
  - 9 Nedostatek odpadkových košů a košů na psí exkrementy
  - 10 Nedostatečná provozní doba družin a školních klubů
  - 11 Nedostatečná provozní doba mateřských škol (pouze do 16:00)
  - 12 Absence přístupu k fece
  - 13 Potřeba revitalizace parku
  - 14 Potřeba vybudovat chodníky na vychozených zkratkách
  - 15 Potřeba vybudovat nájezdy na schody pro kočárky
  - 16 Potřeba vybudovat chodník
- ### ● Problémy a potřeby skupiny senioři
- 17 Problém s nedostatečnou úrovní (výškou) chodníků na autobusových zastávkách
  - 18 Absence chodníků v zatáčkách, nedostatečná kvalita veřejného osvětlení
  - 19 Nedostatečná kvalita veřejného osvětlení, špatné řešení chodníků (zejména jejich šířka)
  - 20 Nedostatečná kapacita linky MHD č. 2 v letním období

- 21 Absence orientačních cedulí pro návštěvníky města
  - 22 Nevzhledné stánky na tržišti
  - 23 Znečištěné veřejné prostranství vlivem absence veřejných toalet, nedostatečný počet orientačních cedulí, devastace okolí
  - 24 Nekvalitní panelová komunikace
  - 25 Absence přechodů pro chodce
  - 26 Špatný technický stav náměstí a hřiště Pod Věžíčkou
- ### ● Problémy a potřeby skupiny kultura a volný čas
- 27 Nevýhovující stav skate parku a jeho nevhodná lokalizace v blízkosti silniční komunikace
  - 28 Nedostatek dětských hřišť
  - 29 Nedostatek předplatných skupin do Městského divadla, nedostatek volných míst na představení
  - 30 Absence památných tabulí vztahujících se k významným událostem nebo územím města
  - 31 Potřeba vhodnějšího využití celého komplexu Staré radnice
  - 32 Chybějící/nedostatečné osvětlení
  - 33 Absence symfonického orchestru zřizovaného ZUŠ
- ### ● Problémy a potřeby skupiny sport a sportovci
- 34 Chybí vhodné hřiště na florbal, kapacitně chybí tréninkové prostory
  - 35 Potřeba vybudovat atletickou dráhu ve sportovním areálu Na Bouchalkách
  - 36 Nedostatečné využívání rychlobruslařské dráhy
  - 37 Absence rozvíjecí plochy, nekvalitní šatny s nedostatečnou kapacitou ve sportovní hale a na zimním stadionu
  - 38 Špatný boční vchod (pokladny) na fotbalový stadion

Datum: 11/2015

PROCES

8. Shrnutí analýzy současného stavu ve městě Žďár nad Sázavou

V této kapitole jsou uvedeny hlavní závěry plynoucí ze socioekonomické analýzy současného stavu za jednotlivé kapitoly.

➤ Historie a sociodemografická charakteristika města

Z provedené analýzy vyplynulo, že město má dlouhodobě problémy s úbytkem obyvatel, který je způsobený zejména migrací obyvatel do jiných obcí a center osídlení (Praha, Brno). Pokles obyvatel dosahuje záporných hodnot již od roku 1996, přičemž vliv migrace na tento trend se po roce 2000 zrychluje. Přirozený přírůstek obyvatel dosahuje až na výjimky kladných hodnot, tzn., rodí se více lidí, než jich ročně umírá. Část obyvatel se stěhuje do blízkého okolí (do obcí severně a západně od města), kde se projevuje proces suburbanizace.

Žďár nad Sázavou se potýká také s výraznou tendencí a zrychlováním demografického stárnutí – počet seniorů starších 65 let je ve srovnání s krajem i ČR nadprůměrný, zároveň dochází ke snižování počtu dětí i obyvatel v produktivním věku. To vyvolává tlak na dlouhodobé plánování a řešení situace prostřednictvím (nejen) sociální a bytové politiky. Dle demografické prognózy bude tento negativní trend pokračovat.

Vzdělanostní úroveň je ve srovnání s ČR nadprůměrná – ve městě žije nižší podíl osob se základním vzděláním a vzděláním bez maturity, zatímco podíl vysokoškolsky vzdělaných osob je výrazně vyšší než celorepublikový průměr. Souběžně s tímto trendem však dochází k odlivu mladých vzdělaných lidí do jiných regionů, protože ve městě chybí adekvátní nabídka pracovních příležitostí pro vysoce vzdělané obyvatelstvo.

➤ Sociální a zdravotní služby, bydlení

Pro strategické plánování sociálních služeb má město zpracovaný Komunitní plán sociálních služeb. V důsledku relativně starého obyvatelstva a pokračujícího demografického stárnutí města, roste poptávka po sociálních službách, zejména pro seniory a osoby se zdravotním postižením. Současná síť poskytovatelů a nabídka sociálních služeb je dostačující, chybí však řešení péče o osoby bez přístřeší (absence nocleháren, denních klubů, azylových domů pro ženy). Do budoucna se však dá předpokládat také nedostatek kapacity zejména v domovech pro seniory, v domovech se zvláštním režimem a v domech s pečovatelskou službou. Dostupnost sociálních služeb ztěžuje skutečnost, že město je nedostatečně bezbariérově propojeno (vozy MHD, chodníky, vstupy do budov apod.).

Výrazné riziko sebou přináší existence sociálně vyloučené lokality v části Žďár nad Sázavou 3. Snahou města je zapojení do Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám ve spolupráci s Agenturou pro sociální začleňování.

Na území Žďáru nad Sázavou se nenachází žádné nemocniční zařízení. Obyvatelé města tak dojíždí do nemocnice zejména v Novém městě na Moravě. Největším a nejdůležitějším zdravotnickým zařízením ve městě je Poliklinika Žďár nad Sázavou, p. o., která nabízí pacientům širokou nabídku zdravotnických oborů a kvalifikovaný personál. Na druhou stranu se město potýká s nedostatečnou kapacitou některých oborů lékařské a rehabilitační péče a absencí dětského psychiatra.

Zásadním problémem města je nedostatek bytů ve vlastnictví města (v současné době cca 8,7 % z celkového počtu bytů, po odprodeji domů s dotací zůstane pouze městu cca 5 % bytů) a jejich špatný technický stav. Výstavba a modernizace bytů probíhá pomalu (téměř 64 % bytů bylo postaveno před rokem 1980). Na trhu tak chybí hlavně menší, levnější sociální byty pro znevýhodněné a sociálně slabé obyvatele a startovací byty pro mladé rodiny. Limitem pro větší rozvoj je nedostatek volných a cenově dostupných parcel pro výstavbu.

➤ **Ekonomika města, rozvoj podnikání a cestovního ruchu**

Trh práce ve Žďáru nad Sázavou není příliš diverzifikován – ekonomika města je silně orientovaná na průmysl (v roce 2011 zaměstnáno cca 36 % osob, v kraji 33 % osob) a závislá na několika silných průmyslových podnicích.

Nezaměstnanost ve městě v současné době dosahuje hodnoty 5,1 %, což je podprůměrná hodnota v rámci okresu, kraje i ČR. Naopak podíl dlouhodobě nezaměstnaných osob až do roku 2014 dlouhodobě rostl, v roce 2015 však došlo k mírnému poklesu. Ve městě chybí technicky vzdělané osoby, tedy profese, které by pokryly poptávku po pracovní síle v místních průmyslových podnicích.

Nejvíce obyvatel za prací vyjíždí do Nového Města na Moravě (265 osob), Prahy (161), Jihlavy (136) a Brna (132). Město je na druhou stranu spádovým centrem a dojížděkovým cílem obyvatel z okolí za prací (do města za zaměstnáním dojíždí více než 5 000 osob).

Stávající průmyslová zóna na ul. Jamská má však v současné době naplněnou kapacitu.

Potenciál pro posílení ekonomiky města má rozvoj cestovního ruchu, pro který má město vhodné přírodní i kulturně historické podmínky (vč. přítomnosti významné kulturní památky UNESCO - poutního kostela sv. Jan Nepomuckého na Zelené Hoře). I přesto v posledních letech dochází ke stagnaci počtu návštěvníků a k poklesu počtu přenocování i průměrného počtu strávených nocí ve městě.

➤ **Technická infrastruktura, doprava, životní prostředí a územní plánování**

Vodovodní, horkovodní a energetické sítě jsou na dobré úrovni. Rovněž dochází k postupnému zvyšování kvality datových sítí pro domácnosti a firmy – rozšiřuje se počet domácností napojených na internet i rychlost připojení.

Jedním z problémů v této oblasti je nevyhovující stav nebo neexistence jednotné kanalizace v místních částech. Kapacita ČOV je plně využita a z hlediska hydraulického a látkového je na hranici svých možností. Ve městě převažuje skládkování komunálního odpadu, prostory pro umístění odpadních nádob jsou však již vyčerpány.

Město Žďár nad Sázavou má v rámci celé České republiky dobrou dopravní polohu. Prochází jím celostátně významné silniční komunikace první třídy a celostátní železniční trať národního významu č. 250. Přesto je napojení města na dálniční síť nedostatečné. Problémem je také absence obchvatu města a systému komunikačních propojek, což má za následek zvýšenou intenzitu dopravy na silnici I/37 procházející městem (hluk, emise, bezpečnost). V centrálních částech a na sídlišťích se město potýká s problémem nedostatečného počtu parkovacích míst.

Dlouhodobě dochází k poklesu počtu osob přepravených MHD, možné příčiny jsou předmětem v současné době probíhajícího dopravního průzkumu.

Přestože má celý region dobré podmínky pro rozvoj cyklo dopravy, síť jednotlivých tras však není jednotná a propojená. Chybí zejména napojení na spádové komunikace přilehlých místních částí, výrazná je také absence cyklistických přechodů.

Životní prostředí ve městě je ovlivněno existencí chráněných ploch (CHKO Žďárské vrchy, lokality soustavy NATURA 2000, Chráněné oblasti přirozené akumulace vod), přesto míra znečištění vykazuje značné lokální rozdíly. Mírně zhoršené podmínky jsou v centrálních částech města (hluk, prach, emise), zatímco ve venkovských částech je životní prostředí výrazně méně ovlivněno. Tyto oblasti ochrany přírody z pohledu rozvoje města představují určité limity, ke kterému přihlíží zpracovaný územní plán města. Omezení rozvojových aktivit

i života občanů představují aktivní záplavové zóny. Záplavy může způsobit Stržský potok, potok Staviště a řeka Sázava. Ovzduší ve městě je poměrně čisté, hlavními zdroji znečištění je především automobilová doprava a průmysl, v zimních měsících pak lokální topeniště.

➤ Školství, kulturní, sportovní a volnočasové aktivity

Ve městě je dostatečně rozvinutá infrastruktura mateřských, základních, středních škol, částečně i terciárního vzdělávání (dvě vyšší odborné školy). Kapacita škol je dostatečná, naopak hlavním problémem je nerovnoměrné rozmístění žáků mezi místními základními školami. Zejména na ZŠ Žďár nad Sázavou, Komenského 6 se obsazenost pohybuje na úrovni 45 až 50 %, což ohrožuje její financování ze strany státu. Vzhledem k demografické prognóze a předpokládanému poklesu počtu dětí, bude nutné tuto situaci v dohledné době řešit.

Nabídka sportovních, kulturních a volnočasových aktivit je dostatečná zejména v městských částech, výrazně omezenější je v místních částech Stržanov, Radonín, Veselíčko, Mělkovice. Jedním z problémů je špatný technický stav některých sportovišť a absence středně kapacitního kulturního zařízení (pro cca 300 – 400 osob).

➤ Řízení a správa města, komunikace s veřejností

Město je správním obvodem obcí s rozšířenou působností, současně zabezpečuje samosprávné činnosti pro uspokojování potřeb občanů města na celém jeho území, tedy i v místních částech – Mělkovice, Radonín, Stržanov a Veselíčko. Pro komunikaci s veřejností jsou využívány různé informační kanály, město má také zřízené dvě speciální pozice zajišťující styk s veřejností - mediální koordinátor (tiskový mluvčí) a komunitní koordinátor.

Z pohledu hospodaření vykazuje město nízkou míru rizika - ukazatele zadlužení se pohybují na nízké úrovni (příznivý ukazatel dluhové služby, celkové likvidity). V období let 2000-2015, byl ve městě Žďár nad Sázavou zaznamenán přebytkový rozpočet. Největších kladných hodnot v hospodaření (přebytek) dosáhlo město v letech 2005 a také v r. 2008, kdy proběhla privatizace městského majetku. Naopak ztrátové hospodaření bylo zaznamenáno v období zvýšených investic a přijatých transferů.

Bezpečnost ve městě je zajišťována Policií ČR a Městskou policií Žďár nad Sázavou, která se mimo jiné věnuje prevenci kriminality. Na trestnou činnost dohlíží kamerový systém tvořený 17 kamerovými body. Index kriminality v období let 2014 – 2015 činil cca 165,4 trestných činů na 1 000 obyvatel, což je podprůměrná hodnota ve srovnání s ČR i krajem. V současné době je ve městě patrný nedostatečný počet preventivních služeb v rámci sociálně patologických jevů.

A conceptual image featuring a large, clear incandescent lightbulb. Inside the bulb, a miniature, detailed cityscape is visible, situated on a lush green hill. The city includes several tall, modern skyscrapers and smaller buildings. In the foreground of the city, there are green trees. The base of the hill is surrounded by a body of water, with some rocky terrain visible. The entire scene is set against a solid blue background. A dark blue horizontal band with white text is superimposed across the middle of the bulb.

NÁVRHOVÁ ČÁST

Návrhová část Strategického rozvoje města Žďáru nad Sázavou navazuje na Analytickou část a popisuje možné a žádoucí zásahy, které by se měly na území města realizovat. Při tvorbě Návrhové části bylo reagováno na identifikované silné a slabé stránky města ze SWOT analýz s přihlédnutím k možným příležitostem a hrozbám dalšího rozvoje.

Do zpracování Návrhové části byly zapojeny **pracovní skupiny (PS)**, jejichž členy jsou klíčoví aktéři a subjekty ve městě (místní odborníci, kteří mají pro zpracování úspěšných rozvojových dokumentů zásadní význam. Jedná se zejména o pracovníky města (delegovaní členové samosprávy a vybraní zaměstnanci městského úřadu, zástupci příspěvkových organizací a organizačních složek města), klíčové subjekty ekonomického a sociálního života ve městě (významní podnikatelé – zaměstnavatelé, zástupci vzdělávacích institucí a poskytovatelů sociálních a zdravotních služeb atd.) a zástupci místních organizací (neziskové, zájmové, profesní atd.) a další. Dále byla sestavena **Řídící skupina (ŘS)**, která plní ve vztahu k pracovním skupinám roli koordinačního a rozhodujícího orgánu.

Pracovní skupiny se podílely na verifikaci Analytické části vč. SWOT analýzy a spolutvořily (navrhovaly) vizi města a globální cíl. Následně byly vize i globální cíl představeny Řídící skupině, která ji po úpravách formulací schválila. Pracovní skupiny se podílely také na rozpracování stanovených prioritních oblastí do priorit, specifických cílů a opatření, přičemž bylo reagováno na zjištěné problémy v Analytické části, částečně také na očekávaný socioekonomický vývoj ve městě i v regionu. Všechny výstupy z jednání pracovních skupin projednávala, připomínkovala a po zpracování akceptovala a schválila Řídící skupina.

První (hromadné) setkání Řídící skupiny a pracovních skupin se uskutečnilo **9. listopadu 2015**, kdy byl představen postup zpracování Strategie, role a činnost ŘS/PS a představeny první výsledky prostřednictvím SWOT analýz.

Následovaly další 4 (samostatné) jednání pracovních skupin v těchto termínech:

- **1. – 2. prosince 2015:** verifikace Analytické části, SWOT analýzy
- **26. – 27. ledna 2016:** návrh vize města, cílů, opatření
- **15. – 16. března 2016:** finalizace cílů, opatření, návrhy projektových záměrů – tvorba Zásobníku projektů
- **10. – 11. května 2016:** finalizace projektových záměrů, doporučení projektových záměrů k zařazení do Akčního plánu 2016 - 2023

Po každém jednání pracovní skupiny byly výstupy z jednání zpracovány a předloženy k projednání Řídící skupině, která se sešla v termínech:

- **8. prosince 2015:** revize SWOT analýzy, diskuze k vizi města
- **9. února 2016:** schválení Analytické části, diskuze k vizi města, globálnímu cíli, revize Návrhové části – priorit, specifických cílů, opatření
- **29. března 2016:** schválení vize města a globálního cíle, diskuze ke sloganu města, schválení Návrhové části – priorit, specifických cílů, opatření, představení Zásobníku projektů
- **26. května 2016:** revize a schválení Akčního plánu na období 2016 – 2020, schválení znění sloganu města

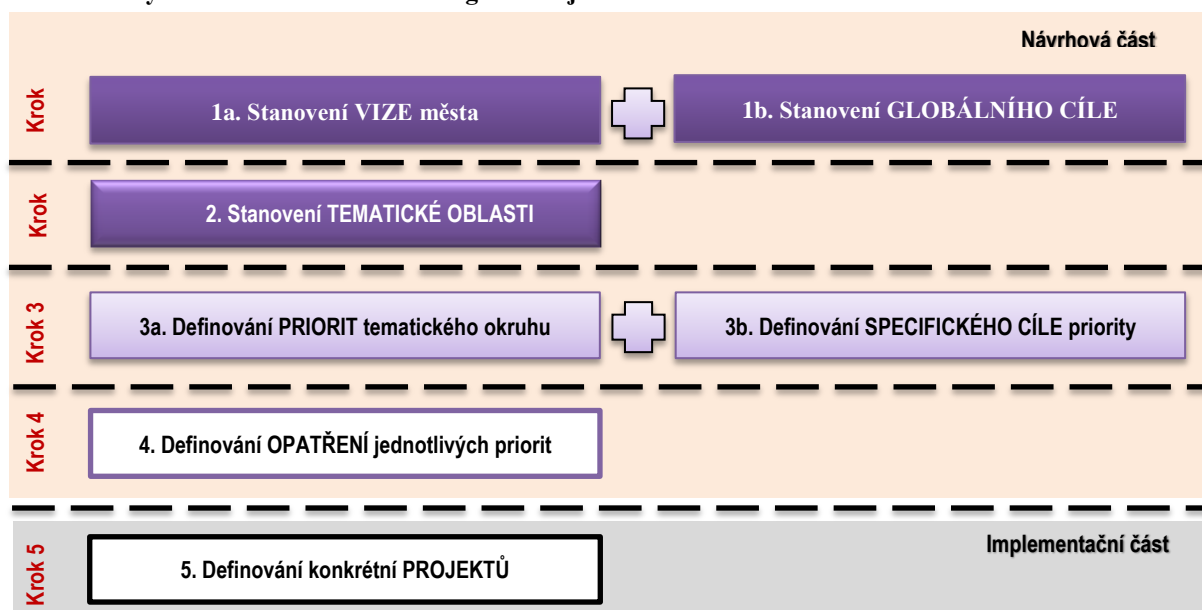
Struktura Návrhové části

Obsahem Návrhové části je **strategická vize Žďáru nad Sázavou**, která vyjadřuje základní představu pro systematický rozvoj a směřování města do roku 2028. K vizi byl vytvořen **globální cíl**, který stanovuje stav, ke kterému by město mělo dospět a zpřesňuje směry, kterými se město bude rozvíjet v dalším období.

Na základě stanovených **tematických oblastí** byly následně pracovními skupinami a Řídící skupinou definovány priority tematických oblastí, ke každé z nich byl vytyčen jeden specifický cíl, kterého by mělo být v rámci dané priority v horizontu strategického plánu dosaženo.

Následně byly definovány konkrétní **opatření**, která povedou k naplnění specifických cílů, globálního cíle i vize a přispějí k udržitelnému rozvoji města.

Schéma A: Systém Návrhové části Strategie rozvoje města Žďáru nad Sázavou

Komplexní dokument Strategie rozvoje města Žďáru nad Sázavou je složen z:

- 6 tematických oblastí
- 15 priorit
- 15 specifických cílů
- 54 opatření

9. Vize města a globální cíl

9.1 Vize města, slogan města

V současné době existují v oblasti strategického plánování 2 přístupy k tvorbě strategické vize města.

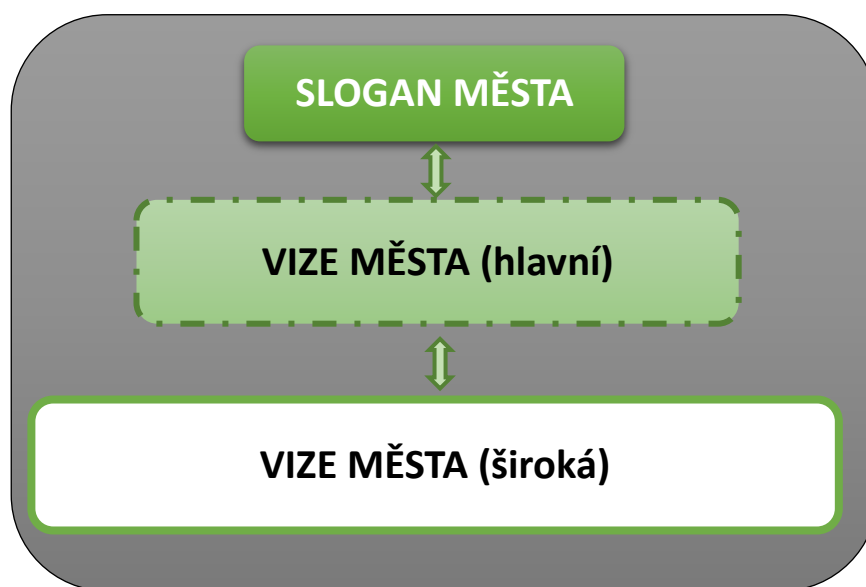
A) Vize, která charakterizuje budoucí stav, kterého by mělo být prostřednictvím realizace strategického plánu dosaženo, odpovídá na otázku, kde se chce město v daném časovém období nacházet. Vize by v tomto případě měla být:

- Snadno zapamatovatelná
- Motivující
- Ambiciózní
- Realizovatelná v praxi

B) Vize, která vyjadřuje budoucí stav, kterého by mělo být prostřednictvím realizace strategického plánu dosaženo, a zároveň je zaměřena **marketingově**, tzn., jedná se o formulaci krátkého znění - „sloganu“, který se využívá pro propagaci města směrem ke svým občanům, organizacím, podnikatelům ale i směrem k potenciálním novým obyvatelům, investorům a návštěvníkům.

Rozhodnutím Řídící skupiny je v případě Žďáru nad Sázavou využito kombinace obou variant, tzn., že byla stanovena **hlavní vize**, která byla rozpracována do **širšího znění vize**, a zároveň byl vytvořen **slogan města**, který bude používán pro marketingové účely města.

Schéma 9.1: Struktura vize města

K naplnění vize by mělo dojít ve střednědobém až dlouhodobém časovém rámci (tj. vize nemusí být naplněna bezprostředně po ukončení realizace strategického plánu).

Vize i slogan je motivačním faktorem, který pomáhá udávat jednotný směr k rozvoji města. Všechny realizované aktivity v území by měly směřovat k jejímu naplnění.

Žďár nad Sázavou – hvězda Vysočiny

➤ Slogan města

K textovému znění sloganu byla vytvořena jeho grafická vizualizace, kterou lze použít pro propagační účely strategického plánu, případně i pro další marketingové aktivity města. Nejedná se však o oficiální logo Žďáru nad Sázavou a nebude ani takto používáno.

Obrázek 9.1: Vizualizace vize sloganu města

➤ Vize města (hlavní)

„Jsem Žďár, Žďár nad Sázavou. Jsem město atraktivní a bezpečné, dobrý domov pro spokojený rodinný život. Jsem inspirativním prostředím pro tvůrčí práci. Jsem město přirozeně srostlé s okolní malebnou krajinou, kde z náměstí vidíte les. Jsem město hrdých, aktivních, vytrvalých a odvážných lidí, kteří se hlásí ke svým tradicím. Ležím na křižovatce Santiniho cest, kde geniální architekt nechal vyrůst své jedinečné stavby. Jsem město, kde chcete žít a kam se chcete vracet. Zkrátka nejlepší místo k životu.“

➤ Vize města (široká)

V roce 2028 je Žďár nad Sázavou:

„Město na rozvodí dvou moří s unikátní přírodou, množstvím lesů, rybníků a ryb. Je výrazné jako klenot, vsazený do zeleně Českomoravské vrchoviny. Kdysi drsná okolní příroda, zvaná kraj kamení, jeřabin a zemských jablek – brambor, dala zde vyrůst hrdým a odvážným lidem. Ti se hlásí ke svým historickým, kulturním, sportovním, průmyslovým a spolkovým tradicím a k odkazu svých pracovitých a statečných předků. Město uprostřed Evropy i Česka, které se odráží v lesku nadčasové Santiniho architektury, která je měřítkem i závazkem pro současné i budoucí generace.

Město s prosperujícím hospodářstvím, založené na bohaté průmyslové tradici, ale také na inovativních firmách s vyšší přidanou hodnotou nabízejících atraktivní pracovní příležitosti. Město vzájemné spolupráce a moderních technologií. Město kvalitních škol s širokou nabídkou zajímavých oborů. Město hledající nové výzvy, následující a určující trendy.

Město chytré, inspirující a energeticky šetrné. Město dobře spojené s blízkým i vzdáleným okolím, s dobrými podmínkami pro pohyb na kole, pěšky i přepravu obyvatel prostřednictvím ekologické městské hromadné dopravy.

Čisté, zelené město s kvalitním a dostupným bydlením a s dobře fungujícími veřejnými institucemi. Město celoevropsky známé nejen neopakovatelnou památkou UNESCO, ale i svým dalším kulturním, duchovním a přírodním bohatstvím. Město celoročně plné sportu, relaxace, kultury a všemožného veselí. Město zábavné pro místní občany i lákadlo pro hosty, kteří se rádi vracejí.

Zdravé a bezpečné město, které nabízí rodinám domov i klid pro kreativní práci. Město tolerantních, laskavých lidí, kde je dobré založit rodinu, a kde se nebojíte zestárnout. Město, jež naslouchá svým občanům, které které stojí za to vidět, kde budete chtít žít, a kam se budete chtít vracet. Nejlepší místo k životu, které chcete rozvíjet. Město živé a pro život.“

9.2 Globální cíl

K vytvoření strategické vize je stanoven **globální cíl** - konkretizovaný a faktický popis požadovaného stavu, vymezující základní cestu a výsledek rozvojového procesu, jehož prostřednictvím bude naplněna stanovená vize.

Pro naplnění strategické vize rozvoje si město Žďár nad Sázavou stanovilo tento **GLOBÁLNÍ CÍL:**

„Podpořit růst počtu obyvatel a zlepšit kvalitu jejich života. Vytvářet vhodné podmínky pro podnikání i bezpečné a atraktivní prostředí pro život. Zajistit kvalitní a dostupné bydlení, širokou nabídku sociálních a zdravotních služeb a udržitelnou dopravní a technickou infrastrukturu. Zvýšit počet kvalifikovaných pracovních míst na trhu práce. Zajistit atraktivní nabídku sportovního a kulturního využití pro občany i návštěvníky.“

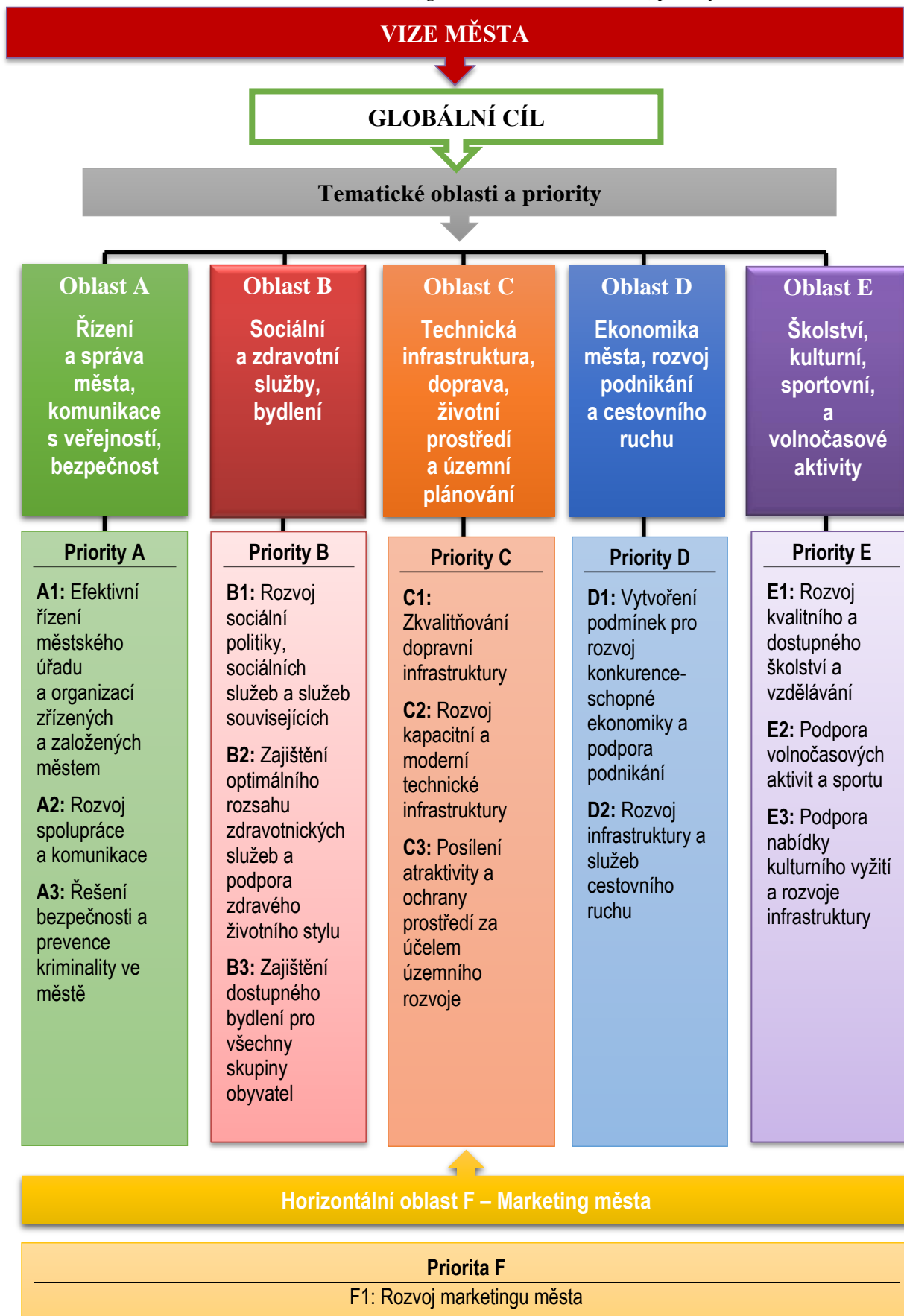
10. Priority a opatření

Strategické aktivity, které povedou k naplnění vize a globálního cíle jsou rozděleny do 6 tematických oblastí směřujících k rozvoji jednotlivých sfér života ve městě. Každá z těchto tematických oblastí je dále dělena do dílčích priorit, specifických cílů a opatření – viz schémata níže.

Strategie rozvoje města Žďáru nad Sázavou je členěna do:

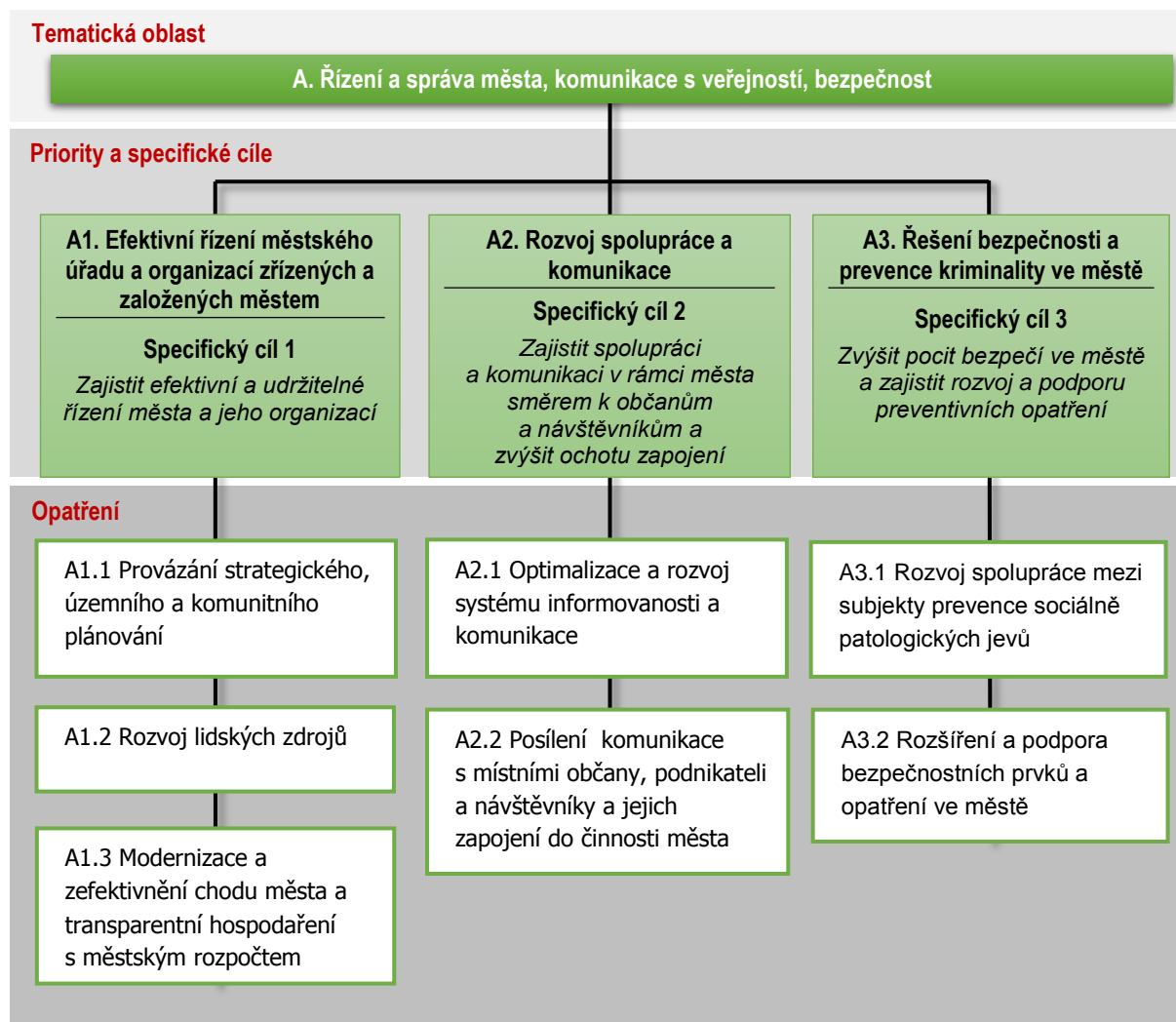
- **Tematické oblasti A: Řízení a správa města, komunikace s veřejností, bezpečnost**
- 3 priority, 3 specifické cíle, 7 opatření
- **Tematické oblasti B: Sociální a zdravotní služby, bydlení**
- 3 priority, 3 specifické cíle, 9 opatření
- **Tematické oblasti C: Technická infrastruktura, doprava, životní prostředí a územní plánování**
- 3 priority, 3 specifické cíle, 15 opatření
- **Tematické oblasti D: Ekonomika města, rozvoj podnikání a cestovního ruchu**
- 2 priority, 2 specifické cíle, 7 opatření
- **Tematické oblasti E: Školství, kulturní, sportovní, a volnočasové aktivity**
- 3 priority, 3 specifické cíle, 11 opatření
- **Horizontální oblasti F: Marketing města**
- 1 priorita, 1 specifický cíl, 5 opatření

Schéma 10.1: Základní struktura Návrhové části – vize, globální cíl, tematické oblasti, priority

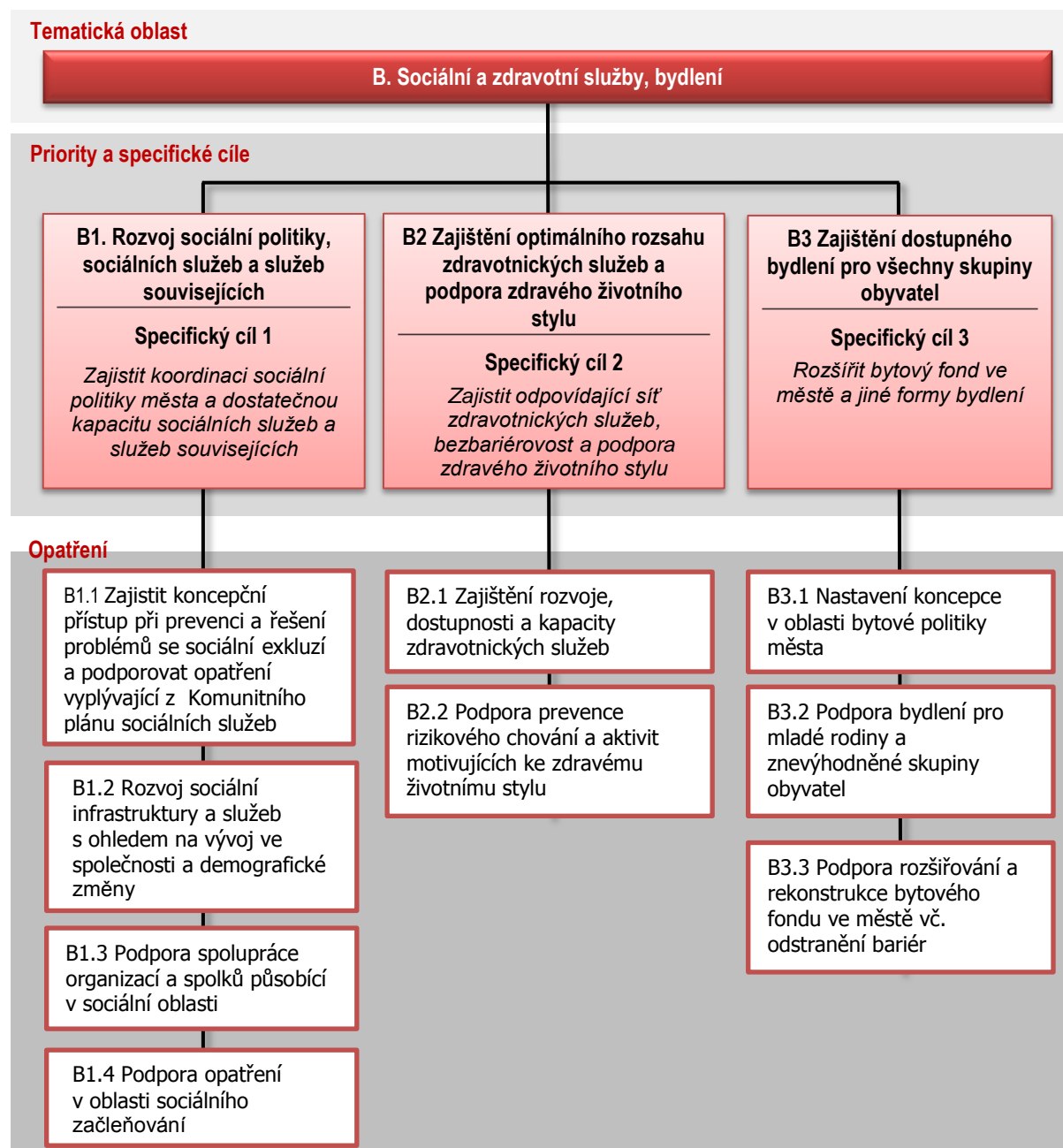

Po stanovení prioritních oblastí následuje jejich rozpracování do specifických cílů a konkrétních opatření, prostřednictvím jejichž naplnění by mělo dojít k optimalizaci stavu v rámci dané oblasti. Navržená opatření budou realizována prostřednictvím projektů a aktivit vycházejících z reálných potřeb a záměrů aktérů v území. Jednotlivá opatření jsou zobrazena v hierarchickém uspořádání formou následujících **stromů cílů**.

10.1 Řízení a správa města, komunikace s veřejností, bezpečnost

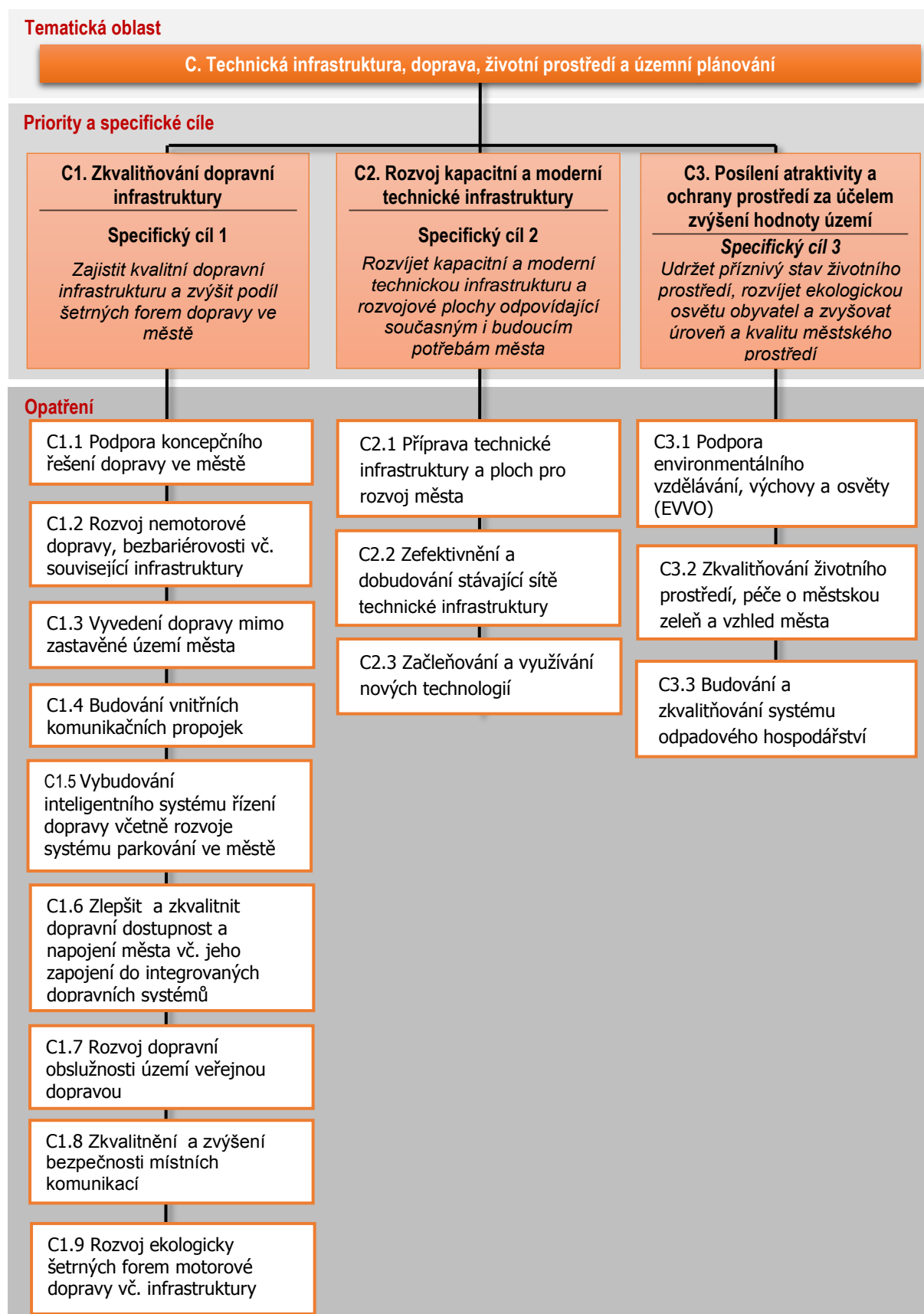

10.2 Sociální a zdravotní služby, bydlení

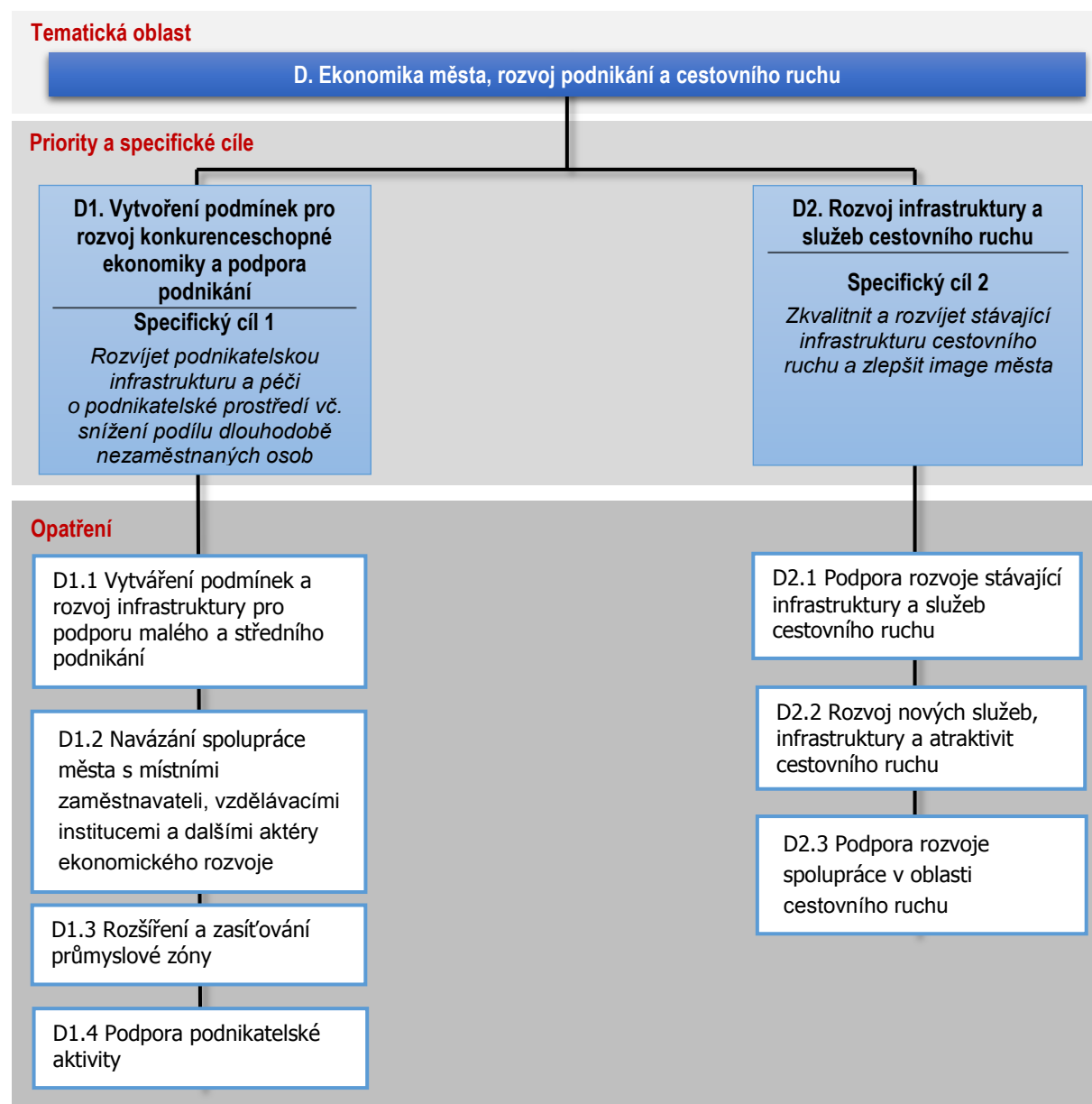

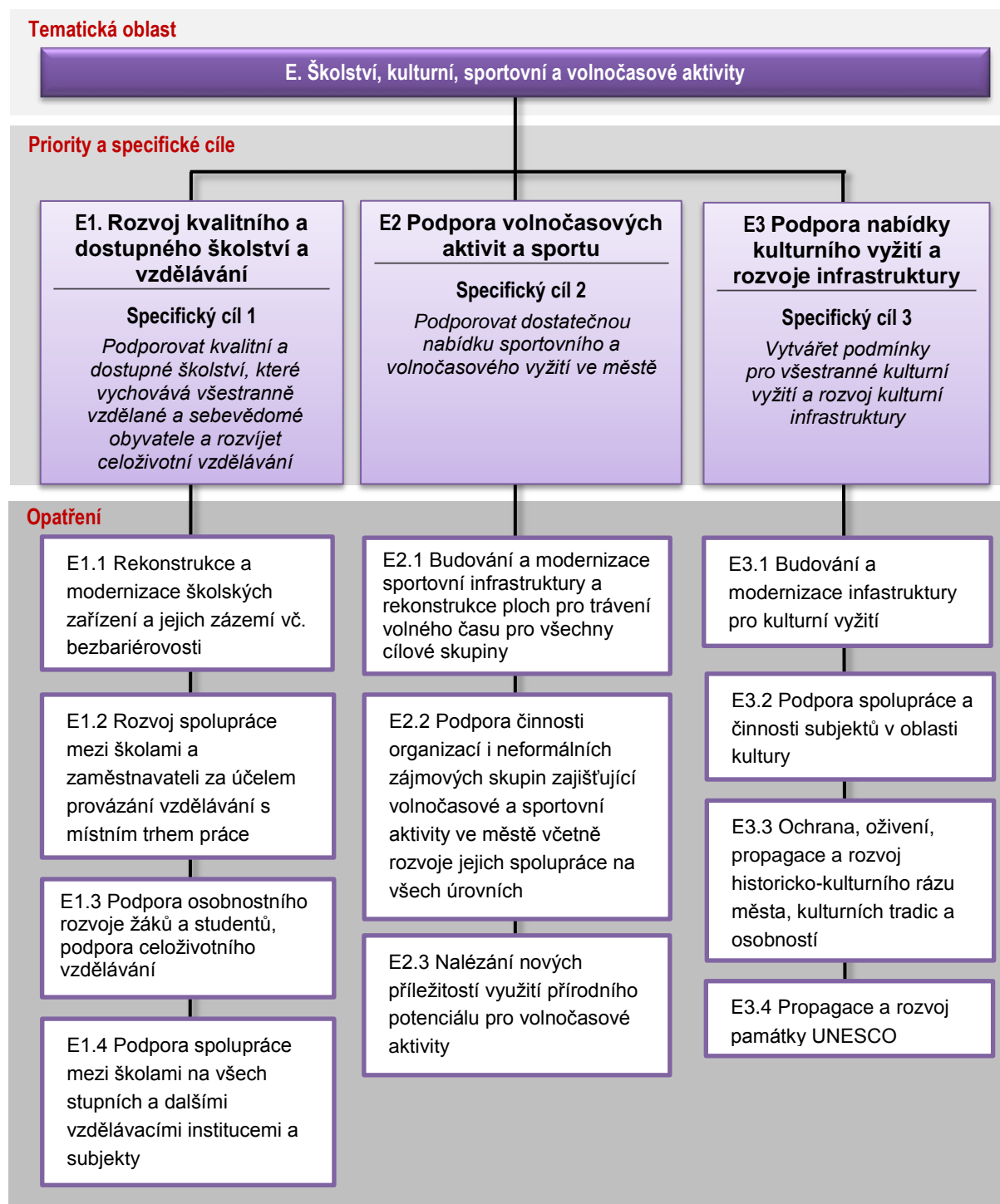
10.3 Technická infrastruktura, doprava, životní prostředí a územní plánování

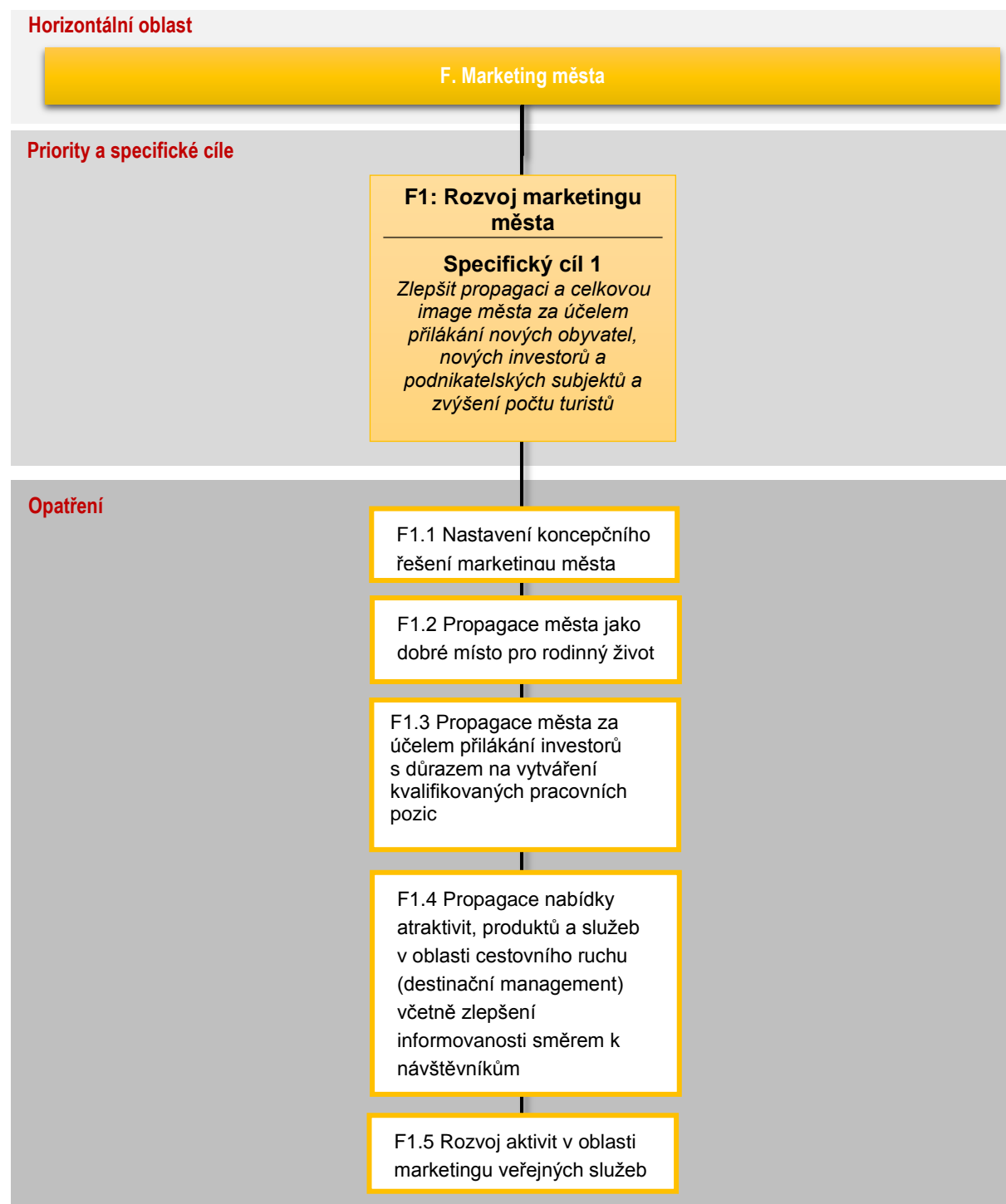
10.4 Ekonomika města, rozvoj podnikání a cestovního ruchu

10.5 Školství, kulturní, sportovní, a volnočasové aktivity

10.6 Horizontální oblast F – Marketing města

IMPLEMENTAČNÍ ČÁST

Účelem Implementační části je nastavit proces implementace nově vzniklé Strategie do činnosti městského úřadu, příspěvkových organizací a organizačních složek města Žďáru nad Sázavou.

V rámci implementace Strategie je popsán postup přípravy projektů a aktivit. Rovněž je popsáno zavedení zvolené strategie a kompetencí do činnosti městského úřadu a organizačních složek města. Pro zdárnou implementaci je určující aktivní podpora vedení města Žďáru nad Sázavou. Stěžejní je **institucionální zajištění** implementace, tzn. sestavení **Strategické komise** a stanovení zodpovědného pracovníka – **Manažera strategie** (tj. implementačního týmu), včetně vymezení rozsahu jejich činností. Důležitou součástí je také **Akční plán** a **Zásobník projektů**, které tvoří samostatné dokumenty.

Strategie bude implementována prostřednictvím realizace projektů Akčního plánu. Implementační mechanismy musí být nastaveny tak, aby se zajistilo společné působení různých projektů v jednotlivých opatřeních směrem ke stanoveným cílům Strategie.

Základními faktory implementace Strategie jsou:

- a) Aktivní podpora vrcholového vedení;
- b) Důkladná a úplná příprava a naplánování implementace;
- c) Úplná a cílená komunikace (zejména mezi aktéry v území a orgány veřejné správy);
- d) Kompetentní implementační tým (tj. Strategická komise a **Manažer strategie**);
- e) Vysoká míra zapojení zaměstnanců městského úřadu a dalších aktérů do implementace (pracovní skupiny).

Klíčovou aktivitou implementace je **práce s informacemi a komunikace** se všemi klíčovými aktéry v území. Pro vytvoření vazeb mezi všemi aktéry a jejich následného rozvoje je vhodné ke Strategii realizovat školení/workshop pro všechny zúčastněné (zastupitelé města, Strategická komise, Manažer strategie, zaměstnanci městského úřadu, příspěvkových organizací a organizačních složek města, participujících neziskových organizací a další zapojených subjektů). Cílem je všechny seznámit s náplní, cíli a prioritami Strategie a postupem při její implementaci (kdo zastává jakou roli, kompetence, zodpovědnosti, způsob komunikace apod.).

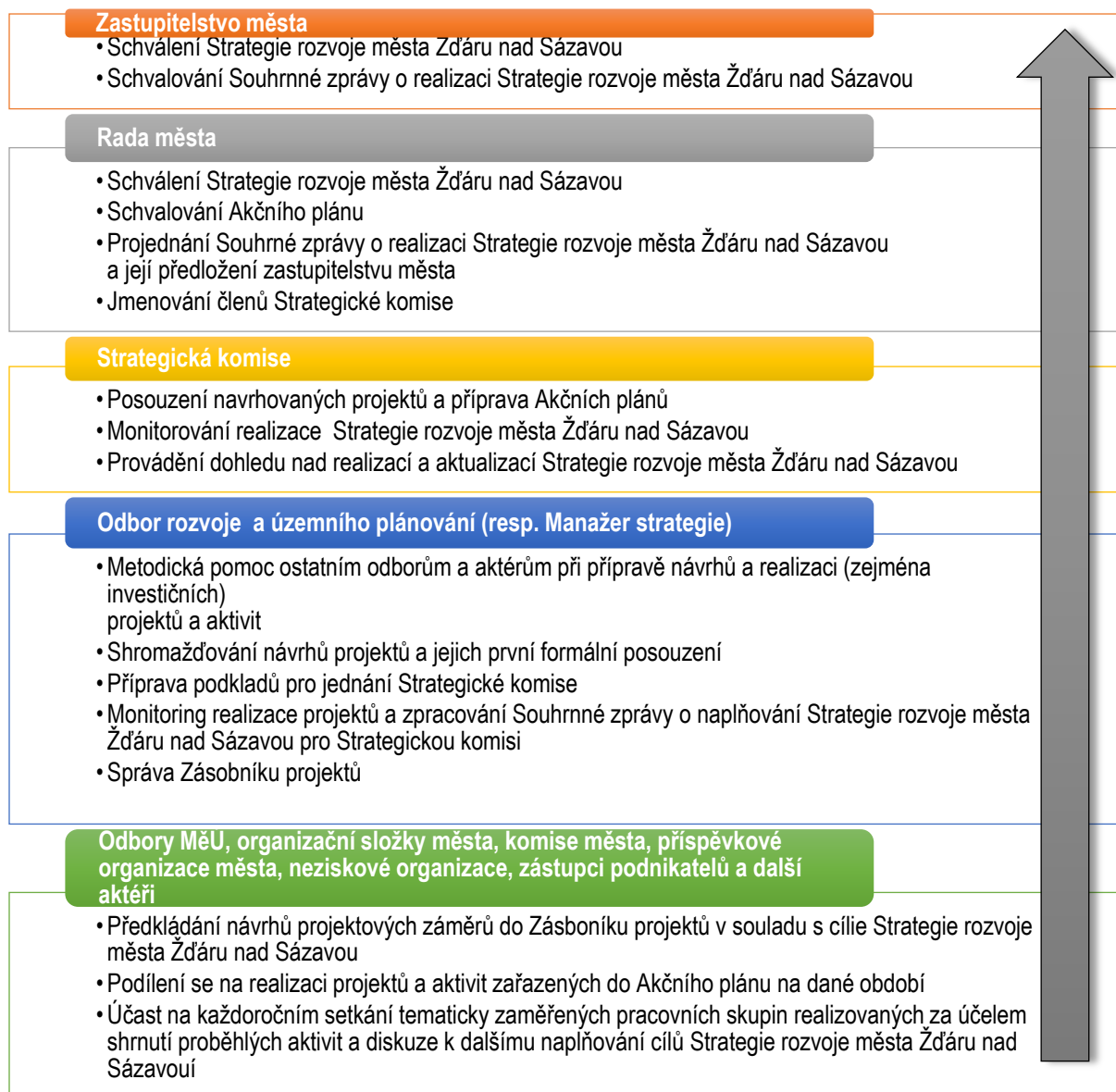
11. Systematizace při realizaci Strategie rozvoje města Žďáru nad Sázavou

Strategie rozvoje města Žďáru nad Sázavou je specifickým dokumentem orientovaným na komplexní rozvoj území a zároveň základním koncepčním dokumentem se strategickou vizí samosprávy pro řízení rozvoje oblasti v období let 2016 až 2028 (tj. s přesahem volebního období).

11.1 Odpovědnostní a kompetenční model implementace

Subjekty zapojené do implementace Strategie jsou uvedeny v následujícím schématu, přičemž stěžejními jsou Strategická komise a Manažer strategie.

Schéma 11.1: Odpovědnostní model implementace Strategie rozvoje města Žďáru nad Sázavou

Činnost Strategické komise

Za přípravy Strategie byla zřízena Řídící skupina, která se ve fázi implementace transformuje na tzv. **Strategickou komisi**. Složení Strategické komise by mělo reflektovat jak výkonnou (starosta, volení zástupci města), tak i odbornou složku (zástupci městského úřadu příp.

příspěvkových organizací či organizačních složek města), aby byla zajištěna kontinuita Strategie **bez ohledu na politickou situaci ve městě**. Jmenováním nových členů Strategické komise bude pověřena rada města.

Navrhované složení členů Strategické komise (10 členů):

- a) starosta města (předseda Strategické komise)
- b) místostarosta města
- c) tajemník MěÚ
- d) vybraní zastupitelé města (3 osoby)
- e) předseda komise rozvoje města a životního prostředí
- f) zástupce komise rozvoje města a životního prostředí
- g) vedoucí odboru sociálního
- h) zástupce soukromé sféry (1 osoba)

Členové Strategické komise by měli mít **znalost alespoň jedné tematické oblasti** Strategie:

- a) **A: Řízení a správa města, komunikace s veřejností, bezpečnost**
- b) **B: Sociální a zdravotní služby, bydlení**
- c) **C: Technická infrastruktura, doprava, životní prostředí a územní**
- d) **D: Ekonomika města, rozvoj podnikání a cestovního**
- e) **E: Školství, kulturní, sportovní, a volnočasové aktivity**
- f) **F: Marketing města**

Takto ustanovené Strategické komisi budou svěřeny **klíčové kompetence rozhodování**. Jejím úkolem je dohled nad realizací a aktualizací Strategie. Strategická komise je usnášeníschopná, je-li přítomna **nadpoloviční většina členů**. Strategická komise se usnáší většinou přítomných členů. Při rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedy.

Strategická komise se schází zpravidla **jednou až dvakrát ročně** (nebo dle potřeby). Jejimi **hlavními úkoly** jsou:

- a) Příprava zpracování a aktualizace Akčního plánu realizace Strategie a jeho předložení radě města
- b) Navrhování způsobu realizace rozvojových aktivit a stanovení jejich priorit
- c) Posouzení a rozhodování o zařazení projektů do Akčního plánu
- d) Sledování a hodnocení realizace rozvojových aktivit
- e) Sledování naplňování Strategie (monitoring)
- f) Projednání Souhrnné zprávy o realizaci Strategie

Podklady pro jednání Strategické komise připravuje Manažer strategie spadající pod Odbor rozvoje a územního plánování.

Činnosti Odboru rozvoje a územního plánování

Odbor rozvoje a územního plánování, **resp. pověřený pracovník Odboru rozvoje a územního plánování (Manažer strategie)**, je v úzké spolupráci se Strategickou komisí.

Činnosti **Manažera strategie**:

- a) Spolupracuje a zajišťuje metodickou pomoc odborům městského úřadu, příspěvkovým organizacím a organizačním složkám města, zapojeným subjektům a dalším subjektům, a to především při zajišťování přípravy a realizaci jednotlivých projektů vycházejících ze Strategie.

- b) Má odpovědnost za administrativní zajištění implementace Strategie (příprava podkladů pro jednání Strategické komise, archivace informací ve vztahu k implementaci Strategie, revize zdrojů financování apod.)
- c) V průběhu roku provádí monitoring realizace všech nově vzniklých strategických dokumentů a monitoring realizace jednotlivých projektů vycházejících ze Strategie
- d) Předkládá zprávy o probíhající implementaci Strategie a návrh další činnosti Strategické komisi (zpočátku implementace v pololetních intervalech, poté minimálně jednou ročně)
- e) Spravuje Zásobník projektů, který obsahuje „databázi“ všech záměrů, a ze kterého budou vybírány projekty a aktivity při aktualizaci Akčního plánu. Při realizaci Strategie bude Zásobník projektů otevřený dalšímu průběžnému doplňování návrhů projektových záměrů ať už ze strany odborné, tak laické veřejnosti (např. při vytvoření jiného koncepčního dokumentu města zaměřeného na specifickou oblast, budou projekty z tohoto dokumentu zařazeny do Zásobníku projektů; pomocí realizace sběru projektových záměrů od občanů města, příspěvkových organizací apod.).

Uvedené kompetence je vhodné ošetřit v interních dokumentech města/MěÚ.

Kompetenční model

Kompetence a povinnosti subjektů, jež budou garanty určitých činností a aktivit v rámci implementace Strategie (tedy pověřených řízením tvorby Akčního plánu, realizací Strategie, monitoringem a kontrolou jeho plnění) je vhodné implementovat do **vnitřních směrnic Městského úřadu Žďár nad Sázavou**.

Jedním z hlavních orgánů v procesu implementace Strategie je Manažer strategie, který je **výkonnou složkou jeho realizace. Klíčové rozhodovací pravomoci jsou v rukou Strategické komise.**

V organigramu implementační struktury (viz Schéma 11.2) je znázorněn proces implementace Strategie rozvoje města Žďáru nad Sázavou, ve kterém jsou určeny základní činnosti a aktivity zainteresovaných subjektů. Proces řízení Strategie v sobě nese řízení a dohled nad strategickým plánováním a realizaci spolupráce a komunikace.

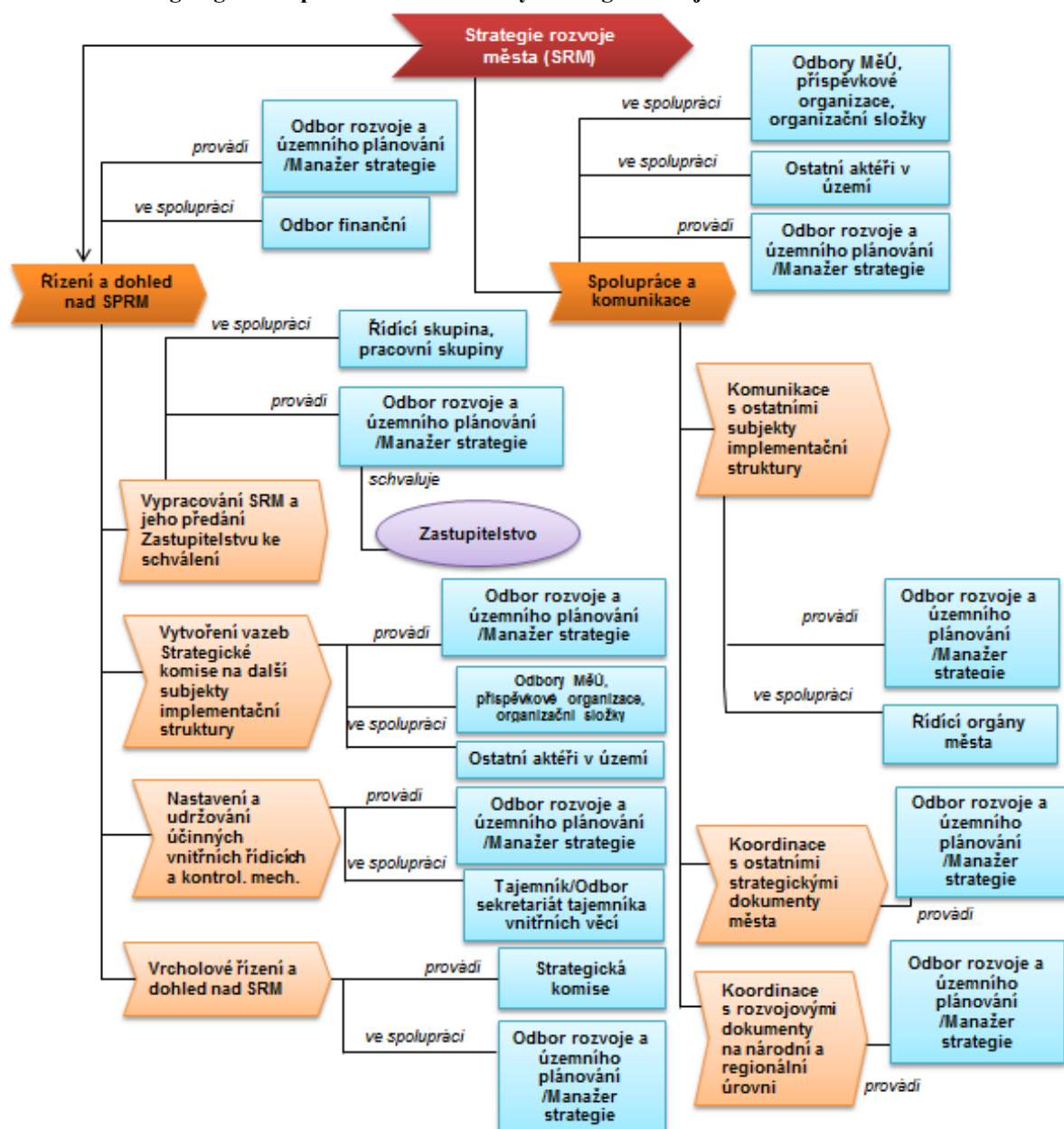
Řízení a dohled nad Strategií provádí Manažer strategie ve spolupráci s **Odborem finančním**, a to z důvodu provazby rozpočtu města a jednotlivých aktivit Strategie. Řízení a dohled nad Strategií se člení na čtyři další činnosti.

- Základem je vypracování kvalitní strategie rozvoje města a její předání zastupitelstvu města ke schválení.
- Pro efektivní řízení a dohled je důležitá spolupráce **Strategické komise** s dalšími subjekty implementační struktury. Tuto spolupráci zajišťuje Manažer strategie s ostatními odbory a aktéry v území.
- Nastavení a udržování účinných vnitřních řídicích a kontrolních mechanismů provádí **Manažer strategie** ve spolupráci s **tajemníkem MěÚ/Sekretariátem tajemníka a vnitřních věcí**.
- Vrcholové řízení a dohled nad Strategií provádí **Strategická komise**.

Spolupráce a komunikace v rámci realizace Strategie je zajišťována **Manažerem strategie** ve spolupráci s ostatními odbory a aktéry působící v území.

- Dílčími činnostmi tohoto subprocesu jsou komunikace s ostatními subjekty implementační infrastruktury, koordinace s ostatními strategickými dokumenty na úrovni města a koordinace s rozvojovými dokumenty na národní a regionální úrovni. Tyto činnosti provádí **Manažer strategie**, v případě první zmíněné činnosti se do spolupráce zapojují řídicí orgány města.

Schéma 11.2: Organigram implementační struktury Strategie rozvoje města Žďáru nad Sázavou

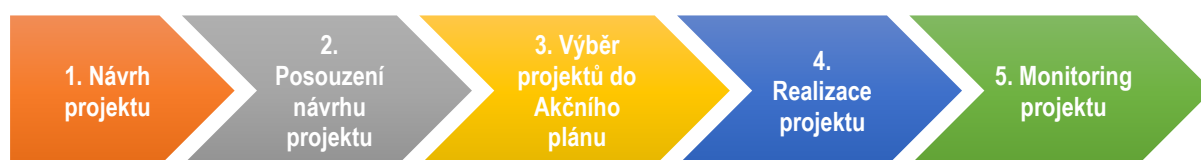
12. Příprava projektů k realizaci

V průběhu realizace Strategie rozvoje města Žďáru nad Sázavou budou shromažďovány informace o projektových záměrech v území a realizovány projekty a aktivity. Připravované projektové záměry budou řešeny podle aktuální potřeby v území.

12.1 Proces přípravy a realizace projektů a aktivit

Kapitola popisuje proces přípravy a realizace projektů a aktivit v rámci plnění cílů Strategie. Jednotlivé projekty jsou dle priority zařazeny do Akčního plánu (prioritní projekty) nebo Zásobníku projektů. Akční plán představuje nástroj operativní povahy sloužící k realizaci Strategie a k jednoznačnému vytyčení projektů, které se s vysokou mírou pravděpodobnosti budou realizovat v krátkodobém období. Akční plán je pružný, pravidelně aktualizovaný (min. jednou za dva roky) a měl by reagovat na aktuální změny v území a finanční možnosti města. Akční plán je stanovován v souladu se strategickou vizí, globálním cílem, prioritami a opatřeními, které určují strategii v hlavních oblastech rozvoje města. V rámci přípravy/aktualizace Akčního plánu jsou vybrané projekty ze Zásobníku projektů průběžně navrhovány do Akčního plánu.

Schéma 12.1: Fáze procesu přípravy a realizace projektů v rámci implementace Strategie rozvoje města Žďáru nad Sázavou

1. fáze: Návrh projektu (zpracování projektového záměru – karty projektů)

Návrhy/koncepty projektů, které budou naplňovat cíle Strategie rozvoje města Žďáru nad Sázavou, budou průběžně vznikat zejména v rámci činnosti města (zastupitelstva a rady města, komisí, vedení a odborů městského úřadu, organizačních složek, příspěvkových organizací města aj.), dále v rámci komunitních aktivit (např. Komunitní plán sociálních služeb), jako reakce na nabízené dotační tituly (kraje, státu, EU) či jinými způsoby (např. podněty občanů). Návrhy projektů bude shromažďovat **Manažer strategie** a řadit dle struktury Strategie do Zásobníku projektů.

Pro navrhované projektové záměry budou zpracovávány tzv. karty projektů. **Návrhy projektů budou vypracovány ve struktuře karet projektů obsahující následující informace:**

- a) Vazba na opatření Strategie
- b) Název potřeby/projektového záměru/aktivity
- c) Stručný popis (cíl, předmět, realizace)
- d) Odpovědný subjekt/realizátor
- e) Cílová skupina
- f) Předpokládaná doba realizace/uskutečnění (rok)
- g) Předpokládaná finanční náročnost (rozpočet projektu)
- h) Předpokládané zdroje financování
- i) Předpokládané roční provozní náklady po ukončení realizace projektu (min. po dobu udržitelnosti, pokud je požadována)
- j) Připravenost projektu k realizaci
- k) (nepovinné ale doporučené) Evaluační ukazatele/ indikátory – indikátor výstupů, indikátor výsledků

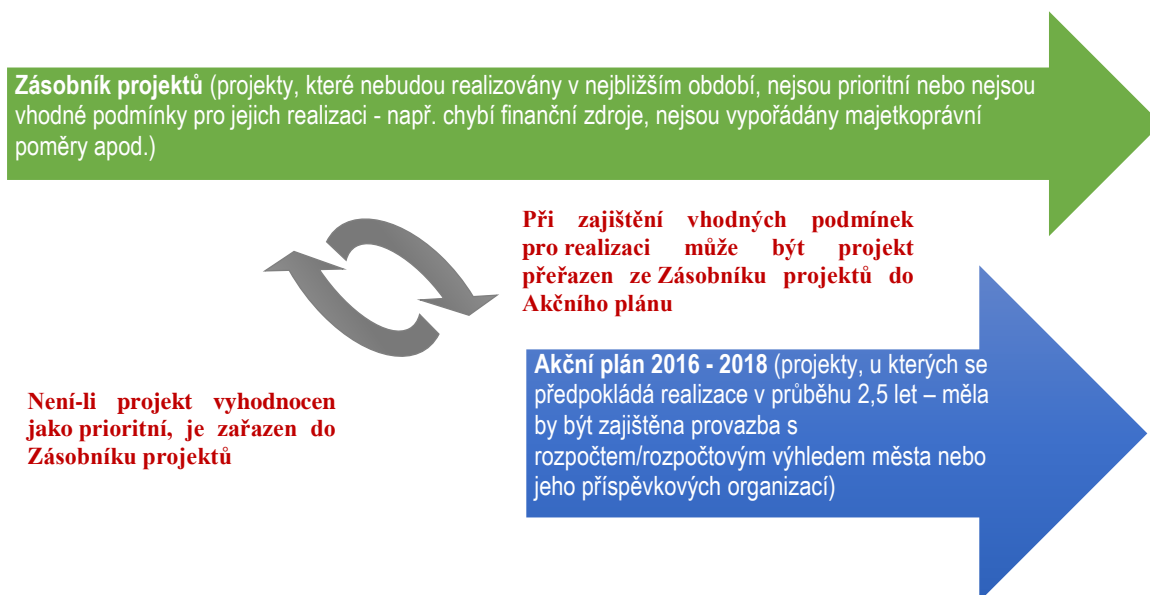
Všechny navržené projekty musí přispívat ke stanoveným cílům Strategie, zejména k naplnění globálního cíle, specifických cílů a priorit. Zároveň musí i věcně spadat alespoň do jednoho z opatření Strategie.

Manažer strategie vyzve aktéry rozvoje v území v **dostatečném časovém předstihu před přípravou rozpočtu města** k podávání návrhů projektů na zařazení do Akčního plánu, popřípadě k aktualizaci již zařazených projektů v Zásobníku projektů. Budou **evidovány veškeré projektové záměry**, které vzešly z návrhu níže uvedených aktérů rozvoje území:

- a) Zastupitelé a Radní města
- b) Odbory MěÚ
- c) Komise města
- d) Organizační složky města
- e) Příspěvkové organizace města,
- f) Neziskové a jiné partnerské organizace působící v území,
- g) Společnosti s obchodním podílem města,
- h) Zástupci podnikatelů působící v oblasti,
- i) Veřejnost a další aktéři rozvoje v území.

Do **Zásobníku projektů** jsou vkládány projekty, které z různých důvodů nebyly realizovány v minulých letech a projekty, které na realizaci čekají. Naopak již zrealizované projekty jsou ze Zásobníku projektů vyjmuty.

Schéma 12.2: Provazba mezi Akčním plánem a Zásobníkem projektů

2. fáze: Posouzení návrhu projektu

Prvotní **formální posouzení návrhů projektů** provede **Manažer strategie**, pro případná doplnění kontaktuje nositele projektu. **Nositel projektu** je osoba zodpovědná za přípravu projektového záměru a jeho následnou realizaci.

Manažer strategie ověří soulad návrhu projektu s akčními plány na místní, regionální i krajské úrovni (např. v oblasti komunitního plánování, v rámci Regionálního akčního plánu Kraje Vysočina zajišťujícího Regionální stálou konferenci Kraje Vysočina, Místního akčního plánu rozvoje vzdělávání, apod.). V této fázi je nositel projektu povinen poskytnout součinnost Manažerovi strategie.

V případě souladu, resp. v případě, kdy projekt není v rozporu s ostatními záměry, je projektový záměr navržen k zařazení do Zásobníku projektů, případně do Akčního plánu. Projekty navržené pro zařazení do Akčního plánu jsou poté předloženy k posouzení **Strategické komisi**. Je-li potřeba, vyžádá si tento orgán případné doplnění informací. Následně Strategická komise rozhodne o zařazení projektu do Akčního plánu nebo Zásobníku projektů (příp. vyřazení projektu jako nerealizovatelného i do budoucna).

3. fáze: Výběr projektů do Akčního plánu

Strategická komise předloží upravené návrhy projektů Akčního plánu **ke schválení radě města**. Za výběr projektů a sestavení návrhu Akčního plánu **zodpovídá Strategická komise**.

Klíčová kritéria při posuzování, zda bude projekt zařazen do Akčního plánu a vybrán k realizaci:

- a) Dostupnost zdrojů financování
- b) Časová priorita
- c) Nositel projektu, který zná cíle, kterých se má aktivitou/realizací projektu dosáhnout, přijímá odpovědnost za danou aktivitu/realizaci projektu a její výsledky a zná časový horizont, do kterého se má rozvojová aktivita dokončit
- d) Udržitelnost

Nejvýznamnějším parametrem zařazení projektu do Akčního plánu je **dostupnost zdrojů financování** (např. z městského rozpočtu, dotace nebo příslib jiných subjektů, města, kraje a dalších, že na jeho realizaci uvolní finance). Projekty z Akčního plánu jsou poté předloženy odpovědným subjektům pro přípravu rozpočtu na další rok, které je do návrhu zapracují.

Po schválení rozpočtu města na další rok provede Manažer strategie **revizi zajištění zdrojů financování jednotlivých projektů**. O výsledku informuje Strategickou komisi. Pokud některý projekt z Akčního plánu nemá zajištěné finanční zdroje, je z Akčního plánu přesunut do Zásobníku projektů. Pokud se v průběhu roku naleznou disponibilní zdroje (úspory, dotační titul kraje, státu, EU apod.), je projekt realizován, pokud tomu tak není, vstupuje projekt do tvorby Akčního plánu na další období.

4. fáze: Realizace projektu

Projekt realizuje **nositel projektu v souladu se schváleným návrhem**. Nositelem může být odbor městského úřadu, organizační složka města, veřejný i soukromý subjekt, nezisková organizace apod.

5. fáze: Monitoring projektu

O realizovaném projektu podává nositel projektu zprávu. Zprávy za jednotlivé projekty shromažďuje **Manažer strategie**, který je souhrnně předkládá **Strategické komisi** k monitorování realizace celé Strategie. Monitoring realizace projektů a Strategie je podkladem k hodnoticímu procesu a základním impulsem pro případnou aktualizaci strategického dokumentu.

12.2 Financování aktivit a projektových záměrů z evropských zdrojů

Výčet projektů v Akčním plánu musí **korespondovat s návrhem rozpočtu města** (a dalších zapojených subjektů/spolupracujících organizací) v příslušném roce.

K podpoře rozvoje území lze čerpat prostředky z Evropských strukturálních a investičních fondů v programovém období 2014–2020. Pro Českou republiku byly vyčleněny prostředky ve výši téměř 24 mld. €. Národní operační programy (pro Českou republiku) jsou spolufinancovány zejména z Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu, Fondu soudržnosti a Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova. Pro vymezení operačních programů pro programové období 2014–2020 byly stanoveny tyto národní rozvojové priority:

- Zvýšení konkurenceschopnosti ekonomiky
- Rozvoj páteční infrastruktury
- Zvyšování kvality a efektivity veřejné správy
- Podpora sociálního začleňování, boje s chudobou a systému péče o zdraví
- Integrovaný rozvoj území

Relevantní a možné zdroje spolufinancování aktivit a projektů Strategie rozvoje města Žďáru nad Sázavou uvádí Tabulka 12.1.

Tabulka 12.1: Vybrané relevantní a další možné zdroje financování projektů a aktivit Strategie z fondů EU

Relevantní zdroje financování	
Fondy EU	
Evropský fond pro regionální rozvoj	
Evropský sociální fond	
Fondu soudržnosti	
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova	
Evropská územní spolupráce	
Název programu – Národní operační programy (výběr relevantních)	
Operační program Zaměstnanost (OP Z)	
Operační program Doprava (OP D)	
Operační program Životní prostředí (OP ŽP)	
Integrovaný regionální operační program (IROP)	
Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost OP PIK)	
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV)	
Program rozvoje venkova	
Operační program Technická pomoc (OP TP)	
Další možné zdroje financování	
Název operačního programu v ČR a ostatní	
INTERREG V-A Rakousko – Česká republika	
Program meziregionální spolupráce INTERREG EUROPE	
Program nadnárodní spolupráce Interreg CENTRAL EUROPE	
Program nadnárodní spolupráce DANUBE	
Program URBACT III	

Pro zajištění financování projektů a aktivit města Žďáru nad Sázavou v období let 2016–2020 je doporučeno využít zejména „hlavní“ národní operační programy, jež jsou blíže specifikovány v následujícím textu.

Operační program Zaměstnanost se soustředí na podporu zaměstnanosti a adaptability pracovní síly, sociálního začleňování a boje s chudobou, sociálních inovací, mezinárodní spolupráce a efektivní veřejné správy. Cílem je zlepšení lidského kapitálu obyvatel a veřejné správy v České republice, tedy základních prvků konkurenceschopnosti.

Operační programu Doprava se zaměřuje na rozvoj železniční a silniční dopravy v rámci transevropské dopravní sítě (TEN-T) a také na silniční dopravy mimo TEN-T. Cílem je zajištění kvalitní dopravní infrastruktury v celé České republice včetně postupného vyrovnávání kvality dopravní sítě České republiky se „starými“ zeměmi Evropské unie.

Operační program Životní prostředí se orientuje na zlepšování kvality vody a snižování rizika povodní, zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech, nakládání s odpady, ochranu a péči o přírodu a krajinu a energetické úspory. Cílem je ochrana a zajištění kvalitního prostředí pro život obyvatel České republiky podpora efektivního využívání zdrojů, eliminace negativních dopadů lidských činností na životní prostředí a zmírňování dopadů změny klimatu.

Integrovaný regionální operační program je zaměřen na rozvoj a zkvalitnění dopravy v regionech, zkvalitnění veřejných služeb a veřejné správy. Cílem je vyvážený rozvoj území, zkvalitnění zejména dopravní infrastruktury, zlepšení veřejných služeb a veřejné správy a zajištění udržitelného rozvoje v obcích, městech a regionech.

Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost je zaměřen na rozvoj výzkumu a vývoje pro inovace, rozvoj podnikání a konkurenceschopnosti malých a středních podniků, energetické úspory a rozvoj vysokorychlostních přístupových sítí k internetu a informačních a komunikačních technologií. Cílem je dosažení konkurenceschopné a udržitelné ekonomiky založené na znalostech a inovacích. Tento operační program je určen zejména pro podniky. Z pohledu obcí je relevantní zejména prioritní osa Rozvoj výzkumu a vývoje pro inovace, příp. další osy, má-li obec majetkovou účast v instituci/organizaci/podniku (až do výše 100 %).

Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání se orientuje na posílení kapacit pro výzkum, rozvoj vysokých škol a lidských zdrojů pro výzkum a vývoj a rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání. Cílem je rozvoj lidských zdrojů pro znalostní ekonomiku a udržitelný rozvoj v sociálně soudržné společnosti a je podporován intervencemi v rámci více prioritních os. Je zaměřen převážně na podporu vysokých škol a výzkumných a vzdělávacích institucí, okrajově mohou být příjemci podpory také obce.

Níže je uveden přehled cílů a prioritních os u šesti nejvýznamnějších Národních operačních programů.

Tabulka 12.2: Struktura Národních operačních programů pro programové období 2014 - 2020

Národní operační programy	Tematické cíle	Podporované oblasti/Prioritní osy (PO)
OP PODNIKÁNÍ A INOVACE PRO KONKURENCESCHOPNOST	1. Investice do výzkumu, vývoje a inovací pro praxi (PO 1)	Prioritní osa 1: Rozvoj výzkumu a vývoje pro inovace
	2. Rozvoj využívání informačních a komunikačních technologií (PO 4)	Prioritní osa 2: Rozvoj podnikání a konkurenceschopnosti malých a středních firem
	3. Podpora malých a středních podniků (PO 2)	Prioritní osa 3: Účinné nakládání energií, rozvoj energetické infrastruktury a obnovitelných zdrojů energie, podpora zavádění nových technologií v oblasti nakládání energií a druhotných surovin
	4. Snižování energetické náročnosti ekonomiky (PO 3)	Prioritní osa 4: Rozvoj vysokorychlostních přístupových sítí k internetu a informačních a komunikačních technologií
	7. Modernizace dopravní infrastruktury a ekologická doprava (PO 3)	Prioritní osa 5: Technická pomoc

Národní operační programy	Tematické cíle	Podporované oblasti/Prioritní osy (PO)
OP VÝZKUM, VÝVOJ A VZDĚLÁVÁNÍ	1. Investice do výzkumu, vývoje a inovací pro praxi (PO 1)	Prioritní osa 1: Posilování kapacit pro kvalitní výzkum
	9. Fungující sociální systém a boj proti chudobě (PO 3)	Prioritní osa 2: Rozvoj vysokých škol a lidských zdrojů pro výzkum a vývoj
	10. Zkvalitnění systému vzdělávání (PO 2 a PO 3)	Prioritní osa 3: Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání
		Prioritní osa 4: Technická pomoc
OP ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	4. Snižování energetické náročnosti ekonomiky (PO 5)	Prioritní osa 1: Zlepšování kvality vod a snižování rizika povodní
	5. Omezování přírodních rizik, povodní a ekologické zátěže (PO 1, PO 3)	Prioritní osa 2: Zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech
	6. Ochrana životního prostředí a využívání přírodního bohatství (PO 1, PO 2, PO 3, PO 4)	Prioritní osa 3: Odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika
		Prioritní osa 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu
		Prioritní osa 5: Energetické úspory
OP ZAMĚŠTNANOST	8. Zvyšování zaměstnanosti a kvalitní pracovní síla (PO 1, PO 3)	Prioritní osa 1: Podpora zaměstnanosti a adaptability pracovní síly
	9. Fungující sociální systém a boj proti chudobě (PO 2, PO 3)	Prioritní osa 2: Sociální začleňování a boj s chudobou
	11. Kvalitní, efektivní a transparentní veřejná správa a instituce (PO 3, PO 4)	Prioritní osa 3: Sociální inovace a mezinárodní spolupráce
		Prioritní osa 4: Efektivní veřejná správa
		Prioritní osa 5: Technická pomoc
OP DOPRAVA	7. Modernizace dopravní infrastruktury a ekologická doprava (PO 1, PO 2, PO 3)	Prioritní osa 1: Infrastruktura pro železniční a další udržitelnou dopravu
		Prioritní osa 2: Silniční infrastruktura na síti TEN-T a veřejná infrastruktura pro čistou mobilitu
		Prioritní osa 3: Silniční infrastruktura mimo síť TEN-T
		Prioritní osa 4: Technická pomoc
INTEGROVANÝ REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM	2. Rozvoj využívání informačních a komunikačních technologií (PO 3)	Prioritní osa 1: Konkurenceschopné, dostupné a bezpečné regiony
	4. Snižování energetické náročnosti ekonomiky (PO 2)	Prioritní osa 2: Zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů
	5. Omezování přírodních rizik, povodní a ekologické zátěže (PO 1)	Prioritní osa 3: Dobrá správa území a zefektivnění veřejných institucí
	6. Ochrana životního prostředí a využívání přírodního bohatství (PO 3)	Prioritní osa 4: Komunitně vedený místní rozvoj
	7. Modernizace dopravní infrastruktury a ekologická doprava (PO 1)	Prioritní osa 5: Technická pomoc
	9. Fungující sociální systém a boj proti chudobě (PO 2, PO 4)	
	10. Zkvalitnění systému vzdělávání (PO 2)	
	11. Kvalitní, efektivní a transparentní veřejná správa a instituce (PO 3)	

Pro rozvojové aktivity města lze také čerpat finanční prostředky národního operačního programu **Program rozvoje venkova**, **Operačního programu technická pomoc**, dále z **programů přeshraniční spolupráce**, např. INTERREG V-A Rakousko – Česká republika nebo z **programů nadnárodní a meziregionální spolupráce**, a to především Programu meziregionální spolupráce INTERREG EUROPE, Programu nadnárodní spolupráce Interreg CENTRAL EUROPE nebo Programu nadnárodní spolupráce DANUBE nebo Program URBACT III.

Více informací o programové období 2014–2020 a jednotlivých dotačních programech např. viz <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020>.

Podrobnější analýza možností financování jednotlivých projektových záměrů z plánovaných dotačních programů EU je součástí samostatného dokumentu - Akčního plánu 2016 - 2020.

13. Hodnocení a aktualizace Strategie rozvoje města Žďáru nad Sázavou

O nově vzniklém koncepčním dokumentu - Strategii rozvoje města Žďáru nad Sázavou je vhodné informovat všechny zaměstnance městského úřadu, organizačních složek města a dotčené subjekty vč. veřejnosti. Za účelem kvalitního fungování Strategie je důležité nastavení základních pravidel, podle kterých bude tento koncepční dokument aktualizován, tzn. nastavit pravidla pro monitorování plnění jeho cílů.

13.1 Monitorování a evaluace

Tvorba, realizace, monitoring a kontrola plnění Strategie je především v kompetenci Strategické komise. Tyto procesy organizačně zajišťuje Manažer strategie.

Nastavený systém hodnocení v sobě obsahuje mechanismy průběžné kontroly a vyhodnocení. Stěžejním subjektem hodnocení je Strategická komise jako iniciační a evaluační orgán. Výsledky vyhodnocení musí být zveřejňovány **minimálně jednou za tři roky**. Vyhodnocení (průběžných) výstupů realizace Strategie by mělo být veřejně přístupné, čímž bude zajištěna/podpořena participace občanů na realizaci strategického plánování města. Výsledky vyhodnocení mohou být zveřejněny na veřejném setkání s občany, na webových stránkách města či jiným vhodným způsobem.

Účelem **monitoringu** je sledování průběhu realizace Strategie. Základními nástroji jsou přehledy realizovaných projektů a přehledy výstupů těchto projektů. Manažer strategie **každoročně předkládá Strategické komisi průběžnou monitorovací zprávu**, která hodnotí naplňování Strategie z pohledu plnění cílů a opatření a předloží ji pro informaci nebo ke schválení radě a zastupitelstvu města. Hodnocení je prováděno ve spolupráci s odpovědnými osobami.

Účelem **evaluace** je v intervalu **tří let** zhodnotit dosažené cíle a poskytnout doporučení pro další řízení Strategie i pro směřování jeho opatření. Závěry a doporučení evaluace představují jeden z klíčových podkladů pro zlepšení efektivnosti naplňování Strategie. Za celkový průběh evaluace je zodpovědná Strategická komise, která předkládá výstupy evaluace ke schválení radě města, která je postoupí ke schválení zastupitelstvu města.

V průběhu realizace Strategie je navrhováno provedení **dvou typů evaluací**, a to průběžné a ex-post evaluace.

Průběžná evaluace

- Jednou za tři roky v průběhu realizace Strategie
- Evaluace bude představovat zpětnou vazbu, na jejímž základě budou přijímána případná opatření pro výběr projektových záměrů do Akčního plánu, případně pro aktualizaci Strategie

Ex-post evaluace

- Po ukončení realizace Strategie
- Evaluace zhodnotí celkovou účinnost a efektivnost Strategie (účinnost intervencí, rozsah naplnění očekávaných efektů, aj.).

Stěžejní je **vyhodnocení Akčního plánu**, které bude probíhat minimálně 1x za 2 roky. Dále bude Akční plán hodnocen dle potřeby průběžně. Hodnocení je prováděno ve spolupráci s odpovědnými osobami na základě hodnotící škály pro jednotlivé projekty, která definuje, v jaké fázi se projekt nachází:

- a) Zahájeno
- b) Nezahájeno
- c) Částečně splněno
- d) Splněno

Pro hodnocení úspěšnosti projektů/aktivit Akčního plánu je stěžejní, jakým dílem přispěla jejich realizace ke splnění cíle a hodnotících kritérií (potažmo naplnění priorit a opatření) Strategie rozvoje města Žďáru nad Sázavou.

Jsou stanovena **čtyři evaluační kritéria**, v rámci kterých budou jednotlivé cíle a projekty hodnoceny členy Strategické komise. Stanovená evaluační kritéria vychází z konceptu 3E (účelnost, efektivita, hospodárnost). Strategická komise provádí posouzení na základě podkladů, které připraví Manažer strategie.

Pro vyhodnocování jednotlivých cílů a projektů Strategie bude nastavena **sedmibodová škála**, kdy 1 představuje nejhorší situaci a 7 nejlepší stav. Vyšší hodnocení cíle a projektu má pozitivní vliv na rozvoj města Žďár nad Sázavou.

Evaluační kritéria:

1. Efektivnost financování (jestli prostředky byly vynaloženy, tam kde měly)

Nejhorší situace	Hodnocení							Nejlepší situace
Neúčelná podpora projektů, které nejsou spjaty s prioritami Strategie. Vyčerpání finančních prostředků města na neefektivní projekty, nepoměr mezi vynaloženými prostředky a cíli projektů.	1	2	3	4	5	6	7	Podpora pouze takových projektů, které mají adekvátně nastavený rozpočet vzhledem k nastaveným výsledkům. U projektů je očekáván přínos pro rozvoj ve městě.

2. Vícezdrojové financování

Nejhorší situace	Hodnocení							Nejlepší situace
Město se bude podílet na financování všech aktivit a projektů. Nízká aktivita lokálních aktérů při získávání finančních prostředků z různých zdrojů.	1	2	3	4	5	6	7	Podíl všech možných zdrojů podílejících se na financování rozvoje města (rozpočet města, EU, soukromé subjekty, kraj a další).

3. Plnění cílů Strategie

Nejhorší situace	Hodnocení							Nejlepší situace
Nejsou realizovány projekty definované v Akčním plánu.	1	2	3	4	5	6	7	Podpora projektů, které jsou definovány v Akčním plánu, stabilní financování rozvojových projektů.

4. Plnění dílčích priorit Strategie (míra naplnění jednotlivých opatření)

Nejhorší situace	Hodnocení							Nejlepší situace
Jsou realizovány takové projekty, které nepřispívají k naplňování dílčích cílů a opatření u stanovených priorit.	1	2	3	4	5	6	7	Postupnou realizací projektů dochází k naplňování dílčích cílů a opatření u stanovených priorit.

Aktualizace Strategie rozvoje města Žďáru nad Sázavou

Při zásadních změnách ve státní hospodářské politice nebo v municipální politice, v zákonech, v podnikatelské sféře, při příchodu významného investora do oblasti, při významných výstupech a podnětech vzešlých např. z komunitního plánování by mělo být reagováno na vzniklou situaci mimořádnou aktualizací Strategie. Pokud tyto závažné situace nenastanou, měla by aktualizace Strategie proběhnout po skončení jejího plánovacího období, tj. po roce 2028. Doporučení pro aktualizaci Strategie bude předkládat Strategická komise.

14. Implementace komunikační platformy

Předpokladem úspěchu implementace Strategie rozvoje města Žďáru nad Sázavou pro období 2016–2028 je **implementace komunikační platformy**, která zajistí úplnou a cílenou komunikaci nejen mezi zaměstnanci města, tj. městského úřadu a organizačních složek města, ale také mezi městem, jím zřízenými a založenými organizacemi a dalšími orgány a subjekty v území vč. veřejnosti. Zapojení všech výše uvedených oblastí do spolupráce na implementaci, byť i dílčím způsobem, je základním předpokladem pro odstranění nedostatků informací a chyb z neznalosti.

Komunikační platforma znamená vytvoření prostoru pro efektivní komunikaci, která bude víceúrovňová, založená na principech prostorového plánování, tzn. propojující komunikaci Strategické komise, Manažera strategie, aktérů působících v území, občanů města i turistů/návštěvníků. Implementace komunikační platformy rovněž přinese doporučení pro zlepšení spolupráce s regionálními aktéry. O způsobu a formě komunikace mezi jednotlivými aktéry rozhodne Strategická komise, realizaci komunikaci s aktéry bude primárně zajišťovat Manažer strategie.

Schéma 14.1: Schéma komunikační platformy mezi subjekty rozvoje v území

15. Přílohy

Tabulkové přílohy

Tabulka P 1: Demografické údaje města Žďár nad Sázavou v letech 1991–2014

Rok	Počet narozených	Počet zemřelých	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přírůstek přirozený	Přírůstek migrační	Přírůstek celkový
1991	367	175	683	387	192	296	488
1992	321	153	681	390	168	291	459
1993	297	151	450	346	146	104	250
1994	286	157	351	396	129	-45	84
1995	262	175	265	323	87	-58	29
1996	249	167	263	362	82	-99	-17
1997	269	146	319	358	123	-39	84
1998	210	180	265	387	30	-122	-92
1999	240	162	264	351	78	-87	-9
2000	196	149	281	369	47	-88	-41
2001	224	160	213	397	64	-184	-120
2002	204	199	316	464	5	-148	-143
2003	208	192	410	424	16	-14	2
2004	249	168	373	508	81	-135	-54
2005	230	195	299	469	35	-170	-135
2006	212	161	323	527	51	-204	-153
2007	251	151	455	526	100	-71	29
2008	239	189	294	583	50	-289	-239
2009	231	217	322	555	14	-233	-219
2010	198	197	278	500	1	-222	-221
2011	234	202	231	430	32	-199	-167
2012	209	222	263	473	-13	-210	-223
2013	192	209	255	414	-17	-159	-176
2014	197	185	299	513	12	-214	-202

Zdroj dat: ČSU, 2014

Pozn.: Barevná škála porovnává hodnoty ve sloupci - barevný odstín představuje hodnotu v buňce (tmavě modrá = nejnižší hodnota, tmavě červená = nejvyšší hodnota)

Tabulka P 2: Počet migrujících osob z města Žďár nad Sázavou a jejich cílová destinace v letech 2009–2013

Počet migrujících ze Žďáru nad Sázavou									
Rok 2009		Rok 2010		Rok 2011		Rok 2012		Rok 2013	
Název obce	Počet	Název obce	Počet	Název obce	Počet	Název obce	Počet	Název obce	Počet
Praha	43	Praha	42	Brno	46	Hamry nad Sázavou	49	Hamry nad Sázavou	46
Hamry nad Sázavou	39	Brno	35	Praha	33	Praha	35	Praha	40
Nové Město na Moravě	25	Hamry nad Sázavou	20	Hamry nad Sázavou	22	Brno	26	Brno	20
Brno	25	Polnička	18	Polnička	15	Škrdlovice	24	Nové Město na Moravě	18
Polnička	17	Nové Město na Moravě	17	Světnov	15	Nové Město na Moravě	13	Jihlava	14

Počet migrujících ze Žďáru nad Sázavou									
Rok 2009		Rok 2010		Rok 2011		Rok 2012		Rok 2013	
Název obce	Počet	Název obce	Počet	Název obce	Počet	Název obce	Počet	Název obce	Počet
Velké Meziříčí	16	Nové Veselí	16	Jihlava	14	Herálec	11	Nové Veselí	11
Světnov	15	Vojnův Městec	12	Přibyslav	12	Jihlava	10	Vojnův Městec	9
Bohdalov	15	Velké Meziříčí	11	Bystřice nad Pernštejnem	12	Velká Losenice	10	Bobrová	8
Vojnův Městec	14	Sázava	10	Velká Losenice	11	Nové Veselí	8	Březí nad Oslavou	8
Velká Losenice	14	Hradec Králové	8	Nové Město na Moravě	10	Polnička	8	Počátky	8

Zdroj dat: ČSÚ, migrační proudy 2009–2013

Tabulka P 3: Počet migrujících osob do města Žďár nad Sázavou a jejich cílová destinace v letech 2009–2013

Počet migrujících do Žďáru nad Sázavou									
Rok 2009		Rok 2010		Rok 2011		Rok 2012		Rok 2013	
Název obce	Počet	Název obce	Počet	Název obce	Počet	Název obce	Počet	Název obce	Počet
Nové Město na Moravě	59	Nové Město na Moravě	48	Nové Město na Moravě	18	Hamry nad Sázavou	18	Nové Město na Moravě	25
Polnička	15	Brno	17	Hamry nad Sázavou	10	Brno	13	Hamry nad Sázavou	18
Hamry nad Sázavou	14	Nové Veselí	11	Praha	9	Bohdalov	12	Brno	12
Velká Losenice	14	Jihlava	9	Bystřice nad Pernštejnem	9	Nové Veselí	9	Nové Veselí	10
Praha	12	Hamry nad Sázavou	9	Ostrov nad Oslavou	8	Nové Dvory	8	Praha	9
Brno	12	Velké Meziříčí	9	Nové Veselí	8	Bystřice nad Pernštejnem	8	Přibyslav	8
Havlíčkův Brod	10	Praha	8	Svratka	7	Nové Město na Moravě	8	Vojnův Městec	7
Bystřice nad Pernštejnem	7	Bystřice nad Pernštejnem	8	Brno	6	Radňovice	8	Zlín	6
Sázava	6	Svratka	6	Velké Meziříčí	5	Praha	7	Škrdlovice	6
Ostrov nad Oslavou	5	Chrudim	5	Radostín nad Oslavou	5	Jihlava	6	Vatín	5

Zdroj dat: ČSÚ, migrační proudy 2009–2013

Tabulka P 4: Počet obyvatel celkem a dle pohlaví ve městě Žďáru nad Sázavou v letech 2001 a 2011

Rok	Počet obyvatel celkem	Počet mužů	Počet žen
2001	24 298	11 985	12 304
2011	22 328	10 971	11 357

Zdroj dat: ČSÚ, SLDB 2001, SLDB 2011

Tabulka P 5: Vzdělanostní struktura obyvatel města Žďáru nad Sázavou v letech 2001 a 2011

	2001		2011	
	Absolutně	Relativně (%)	Absolutně	Relativně (%)
Bez vzdělání	25	0,1	31	0,2
Základní a neukončené základní vzdělání	3 728	18,7	2 919	15,1
Vyučení a střední odborné bez maturity	6 810	34,1	6 036	31,3
Úplné střední s maturitou	6 073	30,4	6 167	32,0
Vyšší odborné a nástavbové	808	4,0	901	4,7
Vysokoškolské	2 262	11,3	2 709	14,0
Počet obyvatel starších 15 let	19 979	100,0	19 293	100,0

Zdroj dat: ČSÚ, SLDB 2001, SLDB 2011

Pozn.: Barevná škála porovnává hodnoty ve sloupci - barevný odstín představuje hodnotu v buňce (tmavě modrá = nejnižší hodnota, tmavě červená = nejvyšší hodnota)

Tabulka P 6: Struktura obyvatel města Žďáru nad Sázavou podle náboženského vyznání

		2001		2011	
		Absolutně	Relativně (%)	Absolutně	Relativně (%)
Počet obyvatel		24 289	100	22 328	100
Věřící úhrnem		8 735	36	4 517	20,2
Podíl věřících dle jednotlivých církví	Církev římskokatolická	7 487	30,8	3 664	16,4
	Církev čs. husitská	105	0,4	59	0,3
	Církev československá evangelická	412	1,7	220	1
	Církev pravoslavná	18	0,1	15	0,1
	Náboženská společnost Svědkové Jehovovi	54	0,2	29	0,1
	Nehlásící se k církvi	-	-	1 577	7,1
Obyvatelé bez náboženského vyznání		12 539	51,6	6 945	31,1
Neuvezeno		3 015	12,4	9 288	41,6

Zdroj dat: ČSÚ, SLDB 2001, SLDB 2011

Pozn.: Barevná škála porovnává hodnoty ve sloupci - barevný odstín představuje hodnotu v buňce (tmavě modrá = nejnižší hodnota, tmavě červená = nejvyšší hodnota)

Tabulka P 7: Obydlené byty podle právního důvodu užívání a počtu obytných místností

		Celkem	Rodinné domy	Bytové domy	Ostatní budovy
Obydlené byty celkem		8 999	1 910	6 790	299
z toho právní důvod užívání bytu	ve vlastním domě	1 656	1 628	11	17
	v osobním vlastnictví	2 992	-	2 989	3
	nájemní	2 006	41	1 731	234
	družstevní	1 703	1	1 702	-
z toho s počtem obytných místností	1	336	15	256	65
	2	1 205	77	998	130
	3	3 079	386	2 663	30
	4	2 660	465	2 181	14
	5 a více	1 237	896	323	18

Zdroj dat: ČSÚ, SLDB 2011

Tabulka P 8: Registrované subjekty dle odvětví na území města Žďár nad Sázavou

Odvětví	Registrované subjekty				
	2006	2007	2008	2009	2010
Ekonomické subjekty celkem	4 918	4 916	5 028	5 035	5 150
Nezařazeno	.	.	.	36	58
Zemědělství, myslivost a související činnosti	.	.	.	77	83
Lesnictví a související činnosti	.	.	.	44	41
Rybolov, chov ryb a související činnosti	.	.	.	4	4
Výroba potravinářských výrobků a nápojů	.	.	.	21	22
Výroba textilií a textilních výrobků	.	.	.	17	15
Výroba oděvů, zpracování a barvení kožešin	.	.	.	77	83
Činění a úprava usní, výroba brašnářských a sedlářských výrobků a obuvi	.	.	.	6	4
Zpracování dřeva, výroba dřevařských, korkových, proutěných a slaměných výrobků kromě nábytku	.	.	.	80	75
Vydavatelství, tisk a rozmnožování nahraných nosičů	.	.	.	57	58
Výroba koksu, jaderných paliv, rafinérské zpracování ropy	.	.	.	2	2
Výroba chemických látek, přípravků, léčiv a chemických vláken	.	.	.	4	4
Výroba pryžových a plastových výrobků	.	.	.	17	18
Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků	.	.	.	26	29
Výroba základních kovů a hutních výrobků	.	.	.	2	3
Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků (kromě strojů a zařízení)	.	.	.	148	151
Výroba a opravy strojů a zařízení j. n.	.	.	.	22	25
Výroba elektrických strojů a zařízení j. n.	.	.	.	49	44
Výroba rádiových, televizních a spojových zařízení a přístrojů	.	.	.	18	20
Výroba zdravotnických, přesných, optických a časoměrných přístrojů	.	.	.	12	13
Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), výroba přívěsů a návěsů	.	.	.	1	1
Výroba ostatních dopravních prostředků a zařízení	.	.	.	1	1
Výroba nábytku; zpracovatelský průmysl j. n.	.	.	.	52	63
Výroba a rozvod elektřiny, plynu a tepelné energie	.	.	.	1	10
Shromažďování, úprava a rozvod vody	.	.	.	1	2
Stavebnictví	.	.	.	487	503
Obchod, opravy a údržba motorových vozidel; maloobchodní prodej pohonných hmot	.	.	.	75	79
Velkoobchod a zprostředkování velkoobchodu (kromě motorových vozidel)	.	.	.	597	641
Maloobchod kromě motorových vozidel; opravy výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost	.	.	.	815	787
Ubytování a stravování	.	.	.	255	263
Pozemní a potrubní doprava	.	.	.	93	93
Vedlejší a pomocné činnosti v dopravě; činnosti cestovních kanceláří a agentur	.	.	.	47	46
Finanční zprostředkování kromě pojišťovnictví a penzijního financování	.	.	.	2	2
Pomocné činnosti související s finančním zprostředkováním	.	.	.	164	116
Činnosti v oblasti nemovitostí	.	.	.	216	234
Pronájem strojů a přístrojů bez obsluhy, pronájem výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost	.	.	.	12	14
Činnosti v oblasti výpočetní techniky	.	.	.	97	97
Výzkum a vývoj	.	.	.	5	4
Ostatní podnikatelské činnosti	.	.	.	632	665
Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	.	.	.	7	9
Vzdělávání	.	.	.	111	116
Zdravotní a sociální péče; veterinární činnosti	.	.	.	105	109

Odvětví	Registrované subjekty				
	2006	2007	2008	2009	2010
Odstraňování odpadních vod a odpadů, čištění města, sanační a podobné činnosti	.	.	.	11	12
Činnosti odborových, profesních a podobných organizací j. n.	.	.	.	229	227
Rekreační, kulturní a sportovní činnosti	.	.	.	130	131
Ostatní činnosti	.	.	.	170	173

Zdroj dat: ČSÚ, SDLB, 2011

Pozn.: Barevná škála porovnává hodnoty ve sloupci - barevný odstín představuje hodnotu v buňce (tmavě modrá = nejnižší hodnota, tmavě červená = nejvyšší hodnota)

Tabulka P 9: Ekonomická aktivita obyvatel ve městě Žďáru nad Sázavou

Území	Zaměstnaní celkem	Zaměstnanci, zaměstnavatelé, samostatně činní, pomáhající		Pracující studenti a učni		Pracující důchodci		Ženy na mateřské dovolené	
		Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Město Žďár nad Sázavou	10 339	9 588	92,7	150	1,5	416	4	185	1,8
ORP Žďár nad Sázavou	19 304	18 000	93,2	254	1,3	690	3,6	360	1,9
Kraj Vysočina	220 743	205 343	93,0	2 930	1,3	8 069	3,7	4 401	2,0

Zdroj dat: ČSÚ, SDLB, 2011

Pozn.: Barevná škála porovnává hodnoty v řádcích udávající % - barevný odstín představuje hodnotu v buňce (tmavě modrá = nejnižší hodnota, tmavě červená = nejvyšší hodnota)

Tabulka P 10: Zaměstnanost obyvatel Žďáru nad Sázavou dle ekonomických odvětví

Území	Celkem obyvatel	Zaměstnaní celkem	Odvětví									
			Zemědělství, lesnictví, rybářství	Průmysl	Stavebnictví	Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	Doprava a skladování	Ubytování, stravování a pohostinství	Informační a komunikační činnosti	Peněžnictví a pojišťovnictví	Činnosti v oblasti nemovitostí, profesní, vědecké a technické činnosti a administrativní a podpůrné činnosti	Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení
ČR	10 436 560	4 580 714	124 284	1 161 216	313 662	466 324	257 645	144 136	136 119	112 816	357 124	269 797
Kraj Vysočina	505 565	220 743	13 872	72 732	15 999	20 088	11 021	5 437	3 161	3 487	10 640	11 518
ORP Žďár nad Sázavou	43 037	19 304	1 029	6 833	1 463	1 771	730	512	352	315	935	1 028
Město Žďár nad Sázavou	22 328	10 339	153	3 718	674	982	367	302	207	211	579	626

Zdroj dat: ČSÚ, SDLB, 2011

Tabulka P 11: Zaměstnanost obyvatel Žďáru nad Sázavou v roce 2011 dle ekonomických odvětví v %

Území	Odvětví (%)									
	Zemědělství, lesnictví, rybářství	Průmysl	Stavebnictví	Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	Doprava a skladování	Ubytování, stravování a pohostinství	Informační a komunikační činnosti	Peněžnictví a pojišťovnictví	Činnosti v oblasti nemovitostí, profesní, vědecké a technické činnosti a administrativní a podpůrné činnosti	Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení
ČR	2,7	25,4	6,8	10,2	5,6	3,1	3,0	2,5	7,8	5,9
Kraj Vysočina	6,3	32,9	7,2	9,1	5,0	2,5	1,4	1,6	4,8	5,2
ORP Žďár nad Sázavou	5,3	35,4	7,6	9,2	3,8	2,7	1,8	1,6	4,8	5,3
Město Žďár nad Sázavou	1,5	36,0	6,5	9,5	3,5	2,9	2,0	2,0	5,6	6,1

Zdroj dat: ČSÚ, SDLB, 2011

Tabulka P 12: Vyjíždějící z města Žďáru nad Sázavou v roce 2011

Název obce	Vyjíždějící ze Žďáru nad Sázavou v roce 2011			
	Vyjíždějící celkem	Zaměstnané osoby vyjíždějící do zaměstnání	Žáci, studenti a uční vyjíždějící do školy	Zaměstnané osoby vyjíždějící do zaměstnání denně
Brno	454	132	322	62
Praha	314	161	153	60
Nové Město na Moravě	295	265	30	227
Jihlava	203	136	67	125
Havlíčkův Brod	72	60	12	52
Velké Meziříčí	66	48	18	43
Nové Veselí	64	63	1	60
Bystřice nad Pernštejnem	37	25	12	21
Olomouc	31	1	30	1
Hradec Králové	30	7	23	5
Přibyslav	23	23	0	21
Hamry nad Sázavou	22	22	0	19
Pardubice	22	9	13	3
Velká Losenice	18	18	0	17
České Budějovice	17	3	14	0
Polnička	17	15	2	15
Chotěboř	15	13	2	13
Bohdalov	14	14	0	14
Ostrov nad Oslavou	12	12	0	10
Škrdlovice	12	12	0	10
Velká Bíteš	12	11	1	8
Herálec	11	10	1	10
Polná	11	11	0	11
Sázava	11	11	0	10
Třebíč	10	2	8	1

Zdroj dat: ČSÚ, SLDB 2001

Pozn.: Barevná škála porovnává hodnoty ve sloupci - barevný odstín představuje hodnotu v buňce (tmavě modrá = nejnižší hodnota, tmavě červená = nejvyšší hodnota)

Tabulka P 13: Dojíždějící do města Žďáru nad Sázavou v roce 2011

Název obce	Dojíždějící do Žďáru nad Sázavou v roce 2011			
	Dojíždějící celkem	Zaměstnané osoby dojíždějící do zaměstnání	Žáci, studenti a uční dojíždějící do školy	Zaměstnané osoby dojíždějící do zaměstnání denně
Nové Město na Moravě	679	554	125	514
Hamry nad Sázavou	319	226	93	206
Velká Losenice	193	156	37	147
Nové Veselí	191	148	43	145
Bystřice nad Pernštejnem	180	112	68	102
Jámy	159	99	60	98
Bohdalov	144	109	35	103
Přibyslav	137	88	49	80
Ostrov nad Oslavou	134	93	41	89
Polnička	118	96	22	88
Sázava	109	84	25	81

Název obce	Dojíždějící do Žďáru nad Sázavou v roce 2011			
	Dojíždějící celkem	Zaměstnané osoby dojíždějící do zaměstnání	Žáci, studenti a uční dojíždějící do školy	Zaměstnané osoby dojíždějící do zaměstnání denně
Herálec	100	78	22	70
Radostín nad Oslavou	98	75	23	73
Škrdlovice	96	72	24	65
Bobrová	93	78	15	71
Velké Meziříčí	82	55	27	48
Radešínská Svratka	81	68	13	63
Řečice	81	63	18	61
Vatín	79	53	26	52
Nížkov	76	64	12	61
Vojnův Městec	68	52	16	49
Vepřová	66	51	15	49
Bohdalec	60	51	9	48
Krucemburk	56	26	30	23
Obyčtov	54	33	21	32
Svratka	54	30	24	25

Zdroj dat: ČSÚ, SLDB 2001

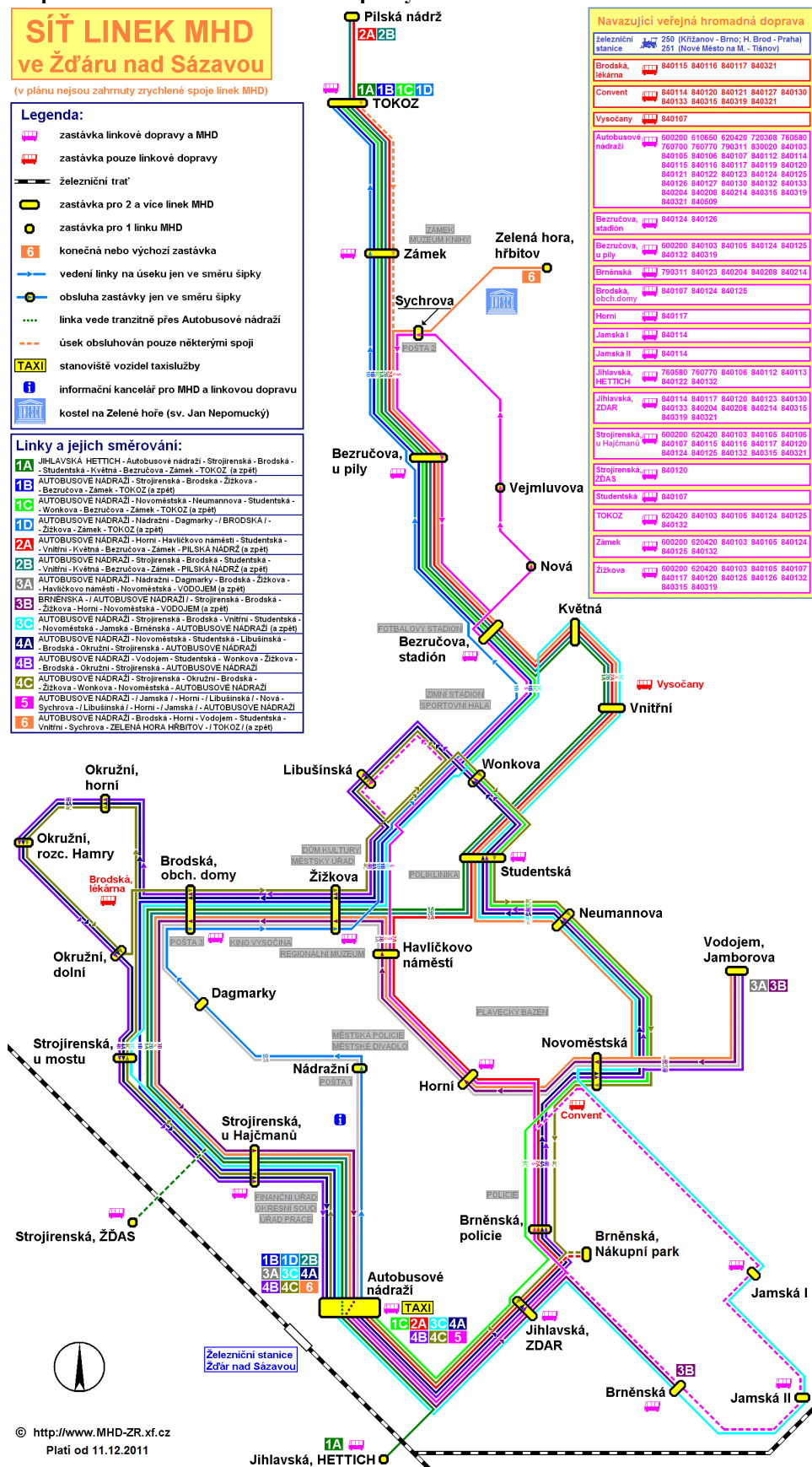
Pozn.: Barevná škála porovnává hodnoty ve sloupci - barevný odstín představuje hodnotu v buňce (tmavě modrá = nejnižší hodnota, tmavě červená = nejvyšší hodnota)

Tabulka P 14: Seznam ubytovacích zařízení na území města Žďár nad Sázavou a jejich kapacita

Název	Kapacita	Zřizovatel	Adresa
Autokemp Pilák	130	SPORTIS, příspěvková organizace	Žďár nad Sázavou 2 - zámek
Hospůdka a penzion Na Stezce	15	Alena Spurná	Dvorská 61/21
Hotelový dům Morava	145	SPORTIS, příspěvková organizace	Horní 1679/22
SŠ obchodní a služeb SČMSD Žďár nad Sázavou s. r. o.	115	Sřřední škola obchodní a služeb	Komenského 972/10, 591 01 Žďár nad Sázavou
		SČMSD, Žďár nad Sázavou, s.r.o.	
HOTEL na Vysočině JEHLA s.r.o.	154	HOTEL na Vysočině JEHLA s.r.o.	Kovářova 214/4, Žďár nad Sázavou 1, 591 01 Žďár nad Sázavou
Grejdyho chata	-	Ing. Zdeňka Šabartová	Krejdy E129
Penzion a restaurace Táferna	21	Iva Malá	Santiniho 38/4
Penzion V Kapli	22	Kaple s.r.o.	Santiniho 64/11
Hotel Hajčman	48	HOTEL HAJČMAN s.r.o.	Strojírenská 372/11
Ubytovna ŽĐAS	132	ŽĐAS, a.s.	Veselská 1087/62
Penzion U Draka	8	RNDr. Petra Havlíková, Ph.D.	Veselská 55/12, Žďár nad Sázavou
Chata	-	Jana Vlčková	Veselíčko 77
Hotel Grunt	40	Anna Pavlíčková	Vysocká 2204/62
Věžka Zámek	4	KINSKÝ Žďár, a.s.	Zámek 1/1
Tálský mlýn	44	SPORTIS, příspěvková organizace	Zámek 18
Hotel Kolping	2	Kolpingovo dílo České republiky o.s.	náměstí Republiky 286/22
Hotel U Labutě	30	Miloš Pokorný	náměstí Republiky 70/6
Apartmán Žďár nad Sázavou	-	Ing. Josef Šteidl	Švermova 2104/6, byt č. 30, 591 01 Žďár nad Sázavou

Zdroj dat: Městský úřad Žďár nad Sázavou – seznam ubytovacích zařízení, kapacita

Mapa P 1: Síť městské hromadné dopravy ve Žďáru nad Sázavou

Tabulka P 15: Oblasti, do kterých by občané města Žďáru nad Sázavou nejvíce směřovali finanční prostředky v %

	Pohlaví (v %)		Věk (v %)				
	Muž	Žena	15 - 29	30 - 49	50 - 64	65+	Celkem
Bytová výstavba	29,4	21,5	23,0	30,7	24,2	20,5	25,3
Rozvoj sociálních služeb	11,4	24,1	8,6	15,4	17,3	32,0	18,0
Snížení nezaměstnanosti	30,5	34,4	33,4	36,0	38,9	19,4	32,6
Zlepšení dopravy	42,0	29,9	37,6	35,6	40,1	29,2	35,7
Zvýšení bezpečnosti	19,7	22,9	10,7	20,3	26,9	27,3	21,4
Podpora drobného a středního podnikání	24,2	18,4	26,5	30,2	17,8	5,9	21,2
Cestovní ruch	18,1	8,7	16,0	16,2	14,9	4,1	13,2
Rozvoj školství	12,0	20,2	18,6	19,7	13,0	12,3	16,2
Rozvoj zdravotnictví	16,1	20,9	9,7	14,8	18,9	32,8	18,6
Rozvoj možností pro volný čas	36,2	35,8	43,0	45,6	26,3	25,1	36,0
Rozvoj služeb	9,3	11,2	16,4	10,8	7,9	5,9	10,2
Výstavba průmyslové zóny	13,6	6,8	15,1	13,4	7,4	3,0	10,1

Zdroj dat: Průzkum spokojenosti občanů města Žďár nad Sázavou, PROCES, 2015

Pozn.: Barevná škála porovnává hodnoty ve sloupci - barevný odstín představuje hodnotu v buňce (tmavě modrá = nejnižší hodnota, tmavě červená = nejvyšší hodnota)

Tabulka P 16: Využívané informační kanály

	Pohlaví (%)		Věk (%)				
	Muž	Žena	15 - 29	30 - 49	50 - 64	65+	Celkem
Úřední deska	4,5	2,9	2,1	4,6	7,0	0,0	3,7
Místní televizní vysílání	14,0	14,3	9,0	14,4	15,9	17,0	14,2
Místní noviny	69,1	76,5	54,6	70,6	73,0	94,5	72,9
Známí	19,9	24,6	20,6	29,8	18,5	16,8	22,3
WWW stránky	58,1	42,0	64,9	57,6	50,5	22,1	49,8
Schůze, veřejná zasedání	7,2	3,4	2,0	4,6	8,6	5,7	5,2

Zdroj dat: Průzkum spokojenosti občanů města Žďár nad Sázavou, PROCES, 2015

Pozn.: Procento kladných odpovědí; Barevná škála porovnává hodnoty ve sloupci - barevný odstín představuje hodnotu v buňce (tmavě modrá = nejnižší hodnota, tmavě červená = nejvyšší hodnota)

Tabulka P 17: Míra nespokojenosti obyvatel s jednotlivými složkami života ve městě (100 = velmi nespokojen)

	Pohlaví		Věk				
	Muž	Žena	15 - 29	30 - 49	50 - 64	65+	Celkem
se životem ve městě Žďár nad Sázavou	27,9	24,8	29,4	28,6	25,9	19,0	26,3
s celkovým vzhledem města	39,3	39,0	44,8	43,2	37,1	28,4	39,1
s kvalitou životního prostředí a odpadovým hospodářstvím	25,6	25,9	25,2	25,5	27,1	25,0	25,7
s úrovní bydlení	29,7	29,6	30,5	30,5	27,1	29,8	29,6
se sítí a kvalitou sociálních služeb ve městě pro seniory a handicapované občany	32,1	34,5	30,4	33,5	34,5	35,1	33,4
se sítí a kvalitou zdravotní péče ve městě	26,7	29,6	28,5	30,3	28,9	22,9	28,1
se sítí obchodů ve městě	26,6	29,5	31,1	28,8	26,8	24,3	28,0
se sítí mateřských a základních škol ve městě	23,2	25,0	23,3	22,5	28,1	23,7	24,1
s dostupností a kvalitou veřejné autobusové a vlakové dopravy	25,1	22,4	26,2	22,9	23,9	22,1	23,7
s kvalitou cest a dopravní infrastrukturou ve městě	48,2	47,4	46,2	49,6	48,1	45,3	47,9
s místní cyklo dopravou a cykloturistikou, s dostupností a kvalitou cyklostezek a cyklotras	30,1	30,5	31,3	34,5	24,5	24,7	30,3
s technickou infrastrukturou ve městě	23,5	24,7	20,8	26,3	25,0	20,6	24,1
s ekonomickým rozvojem města v posledních několika letech	40,8	34,1	40,9	37,2	38,2	33,1	38,0

	Pohlaví		Věk				
	Muž	Žena	15 - 29	30 - 49	50 - 64	65+	Celkem
s nabídkou pracovních příležitostí ve městě	45,0	51,6	51,7	46,0	51,6	43,2	48,4
se vztahy s okolím	25,8	24,6	28,6	27,1	19,7	23,8	25,2
s bezpečností ve městě Žďár nad Sázavou	30,6	34,3	32,0	31,1	32,6	35,9	32,4
s nabídkou a možnostmi sportovního vyžití ve městě	24,3	24,5	20,9	26,8	19,8	30,9	24,4
s nabídkou a možnostmi kulturního a společenského vyžití ve městě	28,7	25,2	27,5	28,8	23,7	27,0	27,0

Zdroj dat: Průzkum spokojenosti občanů města Žďáru nad Sázavou, PROCES, 2015

Pozn.: Hodnoceno na škále 0–100, kde 0 je velmi spokojen a 100 velmi nespokojen; Barevná škála porovnává hodnoty ve sloupci - barevný odstín představuje hodnotu v buňce (tmavě modrá = nejnižší hodnota, tmavě červená = nejvyšší hodnota)

Tabulka P 18: Úroveň bytů ve městě Žďár nad Sázavou

Výrok	Postoj na škále
Cenově dostupné	48,9
Kvalitní	40,8
Vhodně lokalizované	36,9
Prodejné	40,2
Existuje dostatečná nabídka startovacích bytů	78,2

Zdroj dat: Průzkum spokojenosti občanů města Žďáru nad Sázavou, PROCES, 2015

Pozn.: Hodnoceno na škále 0–100, kde 0 je rozhodně ano a 100 rozhodně ne; Barevná škála porovnává hodnoty ve sloupci - barevný odstín představuje hodnotu v buňce (tmavě modrá = nejnižší hodnota, tmavě červená = nejvyšší hodnota)

16. Seznam zkratek

CATI	Computer-assisted telephone interviewing
CAWI	Computer Assisted Web Interview
ČOV	Čistička odpadních vod
ČSÚ	Český statistický úřad
ČR	Česká republika
DPS	Domov pro seniory
CHKO	Chráněná krajinná oblast
CHOPAV	Chráněné oblasti přirozené akumulace vod
ESIF	Evropské strukturální a investiční fondy
EO	Ekvivalentní obyvatel
EU	Evropská unie
IDS JMK	Integrovaný dopravní systém Jihomoravského kraje
KPSS	Komunitní plán sociálních služeb
MAS	Místní akční skupina
MěÚ	Městský úřad
MHD	Městská hromadná doprava
MP	Městská policie
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
ORP	Obec s rozšířenou působností
PS	Pracovní skupina
POÚ	Správní obvod obce s pověřeným obecním úřadem
RIS	Regionální informační systém
RPDI	Roční průměr denních intenzit
RUD	Rozpočtové určení daní
ŘS	Řídící skupina
SČMSD	Svaz českých a moravských spotřebních družstev
SF	Strukturální fondy
SLDB	Sčítání domů, lidu a bytů
SO ORP	Správní obvod obce s rozšířenou působností
SPŠ	Střední průmyslová škola
SŠ	Střední škola
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
VOŠ	Vyšší odborná škola
ZŠ	Základní škola

17. Zdroje

- Český statistický úřad, *Databáze demografických údajů za obce ČR*. [online]. [cit. 2010-09-15]. Dostupné z WWW: <<https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>>.
- ČSÚ Registr ekonomických subjektů. [online]. [cit. 2010-11-24]. Dostupné z WWW: <<http://apl2.czso.cz/irsw/>>.
- Český statistický úřad, SDLB 2001.
- Český statistický úřad, SDLB 2011.
- Český statistický úřad, Veřejná databáze.
- ČHMÚ. [online]. [cit. 2010-10-31]. Dostupné z WWW: <<http://portal.chmi.cz/>>.
- Data poskytnutá Kontaktním pracovištěm Úřadu práce Žďár nad Sázavou.
- Datový model ÚAP Žďár nad Sázavou.
- Integrovaný portál MPSV. [online]. [cit. 2010-10-29]. Dostupné z WWW: <<http://portal.mpsv.cz/sz>>.
- Komunitní plán sociálních služeb města Žďár nad Sázavou pro období 2014–2016.
- Mapy. [online]. [cit. 2010-10-08]. Dostupné z WWW: <mapy.cz>.
- Mapa kriminality. [online]. [cit. 2010-10-29]. Dostupné z www: <http://www.mapakriminality.cz/>.
- MAS Havlíčkův kraj, o.p.s. [online]. [cit. 2010-10-08]. Dostupné z WWW: <<http://www.havlickuvkraj.cz/>>.
- Města a obce online. [online]. [cit. 2010-09-08]. Dostupné z WWW: <<http://mesta.obce.cz/http://mesta.obce.cz/>>.
- Ministerstvo pro místní rozvoj. [online]. [cit. 2010-10-31]. Dostupné z WWW: <<http://www.mmr.cz/>>.
- Ministerstvo financí, Monitor, státní pokladna. [online]. [cit. 2010-10-31]. Dostupné z www: <<http://monitor.statnipokladna.cz>>.
- Návrh územního plánu Žďár nad Sázavou, 2013.
- Oficiální stránky města s památkou UNESCO Žďár nad Sázavou. [online]. [cit. 2010-09-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.zdarns.cz/>>.
- Poliklinika Žďár nad Sázavou. [online]. [cit. 2010-10-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.poliklinikazr.cz/>>.
- Program rozvoje Kraje Vysočina.
- Registr poskytovatelů sociálních služeb. [online]. [cit. 2010-10-27]. Dostupné z WWW: <<http://iregistr.mpsv.cz/>>.
- Rejstřík škol a školských zařízení – MŠMT. [online]. [cit. 2010-10-27]. Dostupné z WWW: <<http://rejskol.msmt.cz/>>.
- Regionální muzeum Žďár nad Sázavou. [online]. [cit. 2010-10-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.muzeumzdar.cz/>>.

- *Ředitelství silnic a dálnic*. [online]. [cit. 2010-10-07]. Dostupné z [www: <http://www.rsd.cz/wps/portal>](http://www.rsd.cz/wps/portal).
- *Rozpočet obce*. [online]. [cit. 2010-10-07]. Dostupné z WWW: [<www.rozpocetobce.cz>](http://www.rozpocetobce.cz).
- *Správa železniční dopravní cesty*. [online]. [cit. 2010-10-07]. Dostupné z [www: <http://www.szdc.cz/index.html>](http://www.szdc.cz/index.html).
- *Ski region Žďársko*. [online]. [cit. 2010-10-01]. Dostupné z WWW: [<http://www.skizdarsko.cz/>](http://www.skizdarsko.cz/).
- *SPORTIS*. [online]. [cit. 2010-09-29]. Dostupné z WWW: [< http://www.sportispo.cz/>](http://www.sportispo.cz/).
- *Sreality* [online]. [cit. 2010-11-24]. Dostupné z WWW: [< http://www.sreality.cz/>](http://www.sreality.cz/).
- *Strategie vzdělávání pro Žďár nad Sázavou do roku 2018*.
- *ÚFIS*. [online]. [cit. 2010-09-09]. Dostupné z WWW: [< http://wwwinfo.mfcr.cz/ufis/>](http://wwwinfo.mfcr.cz/ufis/).
- *Ústav územního rozvoje*. [online]. [cit. 2010-09-09]. Dostupné z [www: <http://www.uur.cz/default.asp?ID=4572>](http://www.uur.cz/default.asp?ID=4572).
- *Zákon o územním plánování a stavebním řádu (č. 183/2006 Sb. § 18), stavební zákon*.
- *Žďas*. [online]. [cit. 2010-09-20]. Dostupné z WWW: [< http://www.zdas.cz/cs/content.aspx?catid=71>](http://www.zdas.cz/cs/content.aspx?catid=71).
- *Zpráva o spolupráci při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku, stavu veřejného pořádku v působnosti Policie ČR Obvodního oddělení Žďár nad Sázavou a Městského úřadu Žďár nad Sázavou za rok 2014, 2015*.